Digitized by Google

Google

LVITPRANDI TICINENSIS DIACONI OPVSCVLVM,

DE VITIS ROMANORVM PONTIFICVM.

ITEM

ALBONIS FLORIACENSIS ABBATIS EPITOME

DE VITIS EORVNDEM EX ANAſtaſii Bibliothecarij Hiſtoria excerpta.

VTRVMQ

EX PERVETVSTIS MSS. CODD. MEMBRAneis deſcriptum, & nunc primum typis precuſum.

MOGVNTIÆ
Ex Typographeio IOANNIS ALBINI, anno
M. DCII.

NAPOLI

PRÆFATIO.

AD LECTOREM ANTIQVITATIS STVDIOSVM.

PRODIIT, amice Lector, vernalibus huius anni M. DCII. nundinis Moguntinis typis expreſſa peruetuſti ſcriptoris ANASTASII S. R. E. *Bibliothecarij, de nouem ſupra centum Pontificũ Romanorum Vitis hiſtoria, eaq́; variis MSS. CODD. lectionibus illuſtrata; nunc quia aliam eiuſdem argumenti, & æquè vetuſtam, ac nuſquam hactenus excuſam, clariſsimorum quorundam virorum beneficio nacti ſumus, operæ pretium nos facturos putauimus, ſi eam Anaſtaſiano operi nunc adiungeremus.* LVITPRANDO *Ticinenſi Diacono, qui ſub annum Domini 950. teſte Ioanne* TRITHEMIO *claruit, inſcripſimus, non quod M S. Codex, ex quo eam deſcripſimus auctorem prodiderit, (nullum enim nomen adſcriptum inuenimus) aut quod firmæ ſolidæq́; cauſæ huius nomenclaturæ ſuppeterent, ſed quod iam olim Magdeburgici Centuriatores, qui hanc hiſtoriam ſedulò peruolutarunt & multa ex ea in Centurias ſuas, maximè autem in nonam de Summis Pontificibus, eorumq́ue ſanctionibus retulerunt,* LVITPRANDO, *tanquam germano eius auctori conſtanter attribuerint. Quibus .a. argumentorum momentis inducti id fecerint, ipſi viderint. Nobis certè non leuis ſubolet ſuſpicio, primum hiſtoriographos illos non alio vſos M S. exemplari, quam hoc ipſo membranaceo, ex quo præſentem hiſtoriam deſcripſimus, cum in fronte expreſſum habeat nomen* MATTHIÆ FLACII ILLYRICI, *Magdeburgicorum Centuriatorum Principis. Deinde non alio perſuaſos argumento, vt* LVITPRANDO *indigitarent, quã quod negari non poſſit extremã*

Pontificis Romani FORMOSI *vitã, verbis* LVITPRANDI, *quæ exſtant in capite octauo libri primi rerum per Europam geſtarum, (cuius conſtat Luitprandum Ticinenſem eſſe auctorem) totam eſſe comprehenſam. Cæterum hoc argumento labefactari potius, quam ſtabiliri videtur iſtorum opinatio. Cum enim liqueat, totam narrationem de Formoſo verbo tenus exſcriptam eſſe ex libro Luitprandi iam citato, non omiſsis quidem illis verbis (Pater ſanctiſsime) quæ prorſus furtum, fucumq́; produnt, haud dubium eſt, quin ab aliquo ſciolo, poſt verba illa,* FORMOSVS Portuenſis Epiſcopus, ſedit annos 5. menſes 6. *reliqua narratio fuerit aſſuta. Vſurparat autem Luitprandus in illa de rebus in Europa geſtis hiſtoria verba illa (Pater ſanctiſsime) quod eam ad Regimundum Liberitanæ Eccleſiæ in Hiſpania Epiſcopum conſcripſiſſet. Hanc verò de Pontificibus hiſtoriam nulli Epiſcopo, vel alij Patri ſanctiſsimo, inſcriptam vel dedicatam eſſe manifeſtum eſt. Accedit, quod nec apud Sigebertum, nec Trithemium, nec Geſnerum, vllus de Vitis Pontificum Romanorum liber adſcribatur Luitprando. Deinde, quia Trithemius ſcribit Luitprandum (licet ille vocet Eutrandum) claruiſſe ſub annum Domini 950. imperante OTTONE I. Cæſare. Et rectè, nam & Hiſtoriam ſuam Europæam vſque ad Ottonem perduxit. At FORMOSVS, in quo noſtra hæc terminatur hiſtoria, in viuis eſſe deſiit anno 895. à quo anno vſque ad dictum 950. viginti circiter Pontifices Romani numerantur, de quibus nullum in præſenti Pontificum hiſtoria verbũ. Adhæc in extremis huius Opuſculi vitis particularia quædam commemorantur, quæ non videntur profecta niſi ab eo qui Formoſi, deceſſorumq́ eius temporibus floruerit, immò ab eo qui in VVeſtphalia, vel Saxonia, vt in monaſterio Corbeienſi, Hirsfeldenſi, vel Fuldenſi tunc florentiſsimis, vixerit. Nam in HADRIANO I. refert CAROLVM Magnum Romæ in D. Petri baſilica vouiſſe DEO ſe Oſnaburgi in prouincia Veſtphaliæ, quam recens ad fidem Chriſti traduxerat, Epiſcopatum erecturum; quemadmodumq́ & fecit, teſte ALBERTO Krantzio libro 1. Metropol. c. 2. & libro 2. Saxon. c. 11. Deinde in HADRIANO II. ait,*

LVDO-

LVDOVICVM Imperatorem (is fuit Ludou. 2. Lotharij Imper. filius) dediſſe Eccleſiæ Corbeienſi & Heriſordenſi quasdam decimales Eccleſias cum ipſis decimis in parœcia Oſnaburgenſi conſtitutas, conſentiente Epiſcopo & omni clero. TVM Karolum Romanorum Imperatorem honorificatæ Eccleſiæ, & à DEO honorificandæ Herſueldenſi quasdam decimas in Friſoneuelt & Haſſega Halberſtadenſi adiacentes diœceſi dediſſe, quas STEPHANVS Papa (IIII. dictus III.)in baſilica B. PETRI die ſancto Paſchæ ſua auctoritate, & Imperatoris ſubſcriptione, & Hildegrino Halberſtadenſi Epiſcopo præſente confirmarit. Præterea in STEPHANO VI. ſcribit Hermannum Colonienſem Archiepiſcopum, & Hadalgarium Hamburgenſem Archiepiſcopum de Bremenſi Eccleſia contendentes VVormatiam venire à Summo Pontifice iuſſos, ibiq; Fulconi Remenſi Epiſcopo in cauſa eorum examinanda vices ſuas commiſiſſe. Quam rem accuratè tractat Krantzius lib. 2. metropol. c. 19. 20. & 24. eiusdemq; meminere Albertus Stadenſis in Chron. ad annum 896. & Trithem in Chronico Hirſaugienſi. Deniq; in poſtremorum Pontificum Vitis, nominatim autem PASCHALIS, BENEDICTI III. NICOLAI I. HADRIANI II. & IOANNIS VIII. non pauca eorundem decreta prolixè recitat, quæ in Tomis Conciliorum non exſtant; cum tamen exſtent plæraq; omnia, quæ antiquioribus Pontificibus hîc tribuuntur. In LEONE vero IV. quadraginta duo capitula è Synodo Romana conſilio Impp. LOTHARII & LVDOVICI coacta deſcripſit, quorum nulla quoq; mentio in dictis Tomis. Vnde coniecturam minimè obſcuram facere licet huius Opuſculi auctorem vltimorum Pontificum temporibus, hoc eſt, ſub annum Domini 860. maximè floruiſſe, & non ſub 950. quo Luitprandus: auctoremq; eſſe non Italum, ſed Germanum in Corbeienſi, (ex quo aliqui ad Oſnabrugensē Epiſcopatum illo ſæculo euecti ſunt) vel Hirsfeldenſi monaſterio degentem. Quid ſi auctor ſit PASCHASIVS Ratbertus Abbas Corbeienſis, quem Trithemius aſſeuerat Caroli Craſſi floruiſſe temporibus? Carolus enim Craſſus imperauit ſub Ioanne 8. Marino, Hadriano 3. & Stephano 6. in quibus hæc

hiſtoria concluditur. SVBIECIMVS Luitprandi Opuſculo, Epitome de vitis Pontificum Romanorum ex Anaſtaſio Bibliothecario, vel libro de vitis Pōtif. Roman. Damaſo Papæ adſcripto, quā MS. Codex (nobis ab iisdem ante dictis Clariſſ. Viris ſuppeditaturo) attribuit ALBONI FLORIACENSI ABBATI, qui, teſte Sigeberto, in Chronico, floruit ſub annum Domini 994. Cur autem vel corollarij loco ad extremum eam addendam exiſtimauerimus hæ cauſæ fuerunt. Prima, ne tam antiquum ſcriptum tandem inter blattarum tinearumq; morſus periret. Secunda, quia iuuare poteſt ad nonnulla loca in Anaſtaſio noſtro vel corrigenda vel illuſtranda. Tertia, quia breuitas cum perſpicuitate coniuncta, gratior eſſe ſolet Lectori, quàm obſcura prolixitas. QVOD demum ad operam noſtram in vtriusq; opuſculi editione præſtitam attinet, non habemus aliud, amice Lector, de quo te commonefaciamus, quàm, nos Summorum Pontificū decreta, quæ in his Pontificum vitis paßim citantur, ſedulo cum fonte contuliſſe, hoc eſt, cum decretis quæ exſtant in Conciliorum tomis, & tum varias lectiones ad marginem, ſi quando occurrebant, tum etiam è Gratiano canonum capitula annotauiſſe. Quam operam noſtram non dubitamus omnibus Theologiæ ſtudioſis fore pergratam. VALE.

ELO-

IN LVITPRANDVM TICINENSEM DIACONVM.

SIGEBERTVS de Eccleſiaſt. Scriptoribus cap. 127. LVITPRANDVS Ticinenſis Eccleſiæ Diaconus ſcripſit luculento & alterno ſtylo ad Regimundum Epiſcopum Liberitanę Eccleſiæ Hiſpanorum hiſtoriam de geſtis Regum & Imperatorum ſui temporis, quam attitulauit Antapodoſin.

IOANNES TRITHEMIVS de Scriptoribus Eccleſiaſticis. EVTRANDVS Ticinenſis Eccleſiæ Diaconus, natione Italus, ex Papia ciuitate oriundus Berengarii Regis quondam Italiæ ſcriba & ſecretarius, vir in ſecularibus litteris valde eruditus, & diuinarum ſcripturarum non ignarus, ingenio acer & vehemẽs, græco & latino ſermone peritus, & non minus carmine excellens, quàm proſa, fertur nonnulla præclara ſcripſiſſe opuſcula, quibus nomen ſuum notificauit. A Berengario Rege Italia pulſus venit in Germaniam, & apud Francfordiam poſitus ſcripſit inſigne opus, Hiſtoriam ſui temporis, & tyrannidem ipſius Berengarii continentem, quod quaſi pro viciſſitudine iniuriarum ab ea perceptarum prænotauit.

Antapodoſin, id eſt, retributionem lib. 7. *Regnantibus imo.*

DE aliis nihil vidi. Scripſit autem præfatum volumen ad Regimundum Epiſcopum Liberitanæ Hiſpaniarum Eccleſiæ, in quo aliquando carmine vtitur, aliquando græco ſermone, multa de Germanorum geſtis interſerens.

Claruit ſub OTHONE I. Imperatore. Anno Dom. 950.

IDEM habet in Chronico Hirſaugienſi ad annum Domini 892.

LVITPRANDVS TICINENSIS DIACONVS, DE PONTIFICVM ROMANORVM VITIS.

CAPITVLVM I.

S. PETRVS APOSTOLVS.

BEATVS Petrus Apoſtolus, & Princeps Apo- ANNO CHRISTI XLV.
ſtolorum, Antiochenus, filius Ioannis, Prouinciæ Galileæ, vico Bethſaida, frater Andreæ, primùm ſedit in Epiſcopali cathedra Antiochiæ annos 7. & poſt ad expugnandum Simonem *Hier. de ſcrip. Eccleſ. in Petro.*
Magum, vt Hieronymus dicit, Romam ingreſſus ſecundo Claudii anno in Epiſcopali cathedra ſedit annos 25. menſes 2. dies 3. Qui vno eodemque tempore & die, videlicet, poſt paſſionem Domini anno 38. vltimo verò anno Neronis 3. Calend. Iulii cum Paulo martyrium conſummauit. *2. epiſt. Petri canonicæ.*
Hic duas epiſtolas fecit, quæ canonicæ nominantur, in quarum prima, primò generaliter Eccleſiam inſtruit, explicans beneficia, quibus nos diuina pietas ad ſalutem vocare, vel dona, quibus aliquando Iudæos, nunc autem nos honorare dignata eſt. Poſtmodum verò diuerſas fidelium perſonas ſollerter hortatur, ne ſe tanta ſp[illegible]us gratia carnaliter vi uendo reddant indignos, ne qui regali ac ſacerdotali vocabulo ſunt inſigniti, vitiorum malitia ſubacti, à condonatæ vel promiſſæ ſibi nobilitatis gloria degenerent. Et primò liberos & ſeruos, deinde mulieres & viros ſpecialiter alloquitur: atq; poſt interlocutionem generalis exhortationis, ſeniores quoq; & adoleſcentes qualiter ſeſe debeant gerere, oſtendit. In ſecunda

verò epiſtola, quam eiſdem ſcripſit, quibus & primum miſeratus eoſdem iam vt perfectiores ad maiora & perfectiora multipliciter commonet, & hortatur. Et Euangelium Marci feciſſe dicitur, quia Marcus adiutor eius fuit, & filius de baptiſmo. Ordinauit autem Epiſcopos tres, Linum, & Cletum & Clementem, & preſbyteros 10. & Diaconos 7.

Marci Euan.

Cap. II.

S. LINVS.

A.LXIX.

LINVS natione Italus, regionis Tuſciæ, patre Herculiano, ſedit annos 11. menſes 3. dies 12. Fuit autem temporibus Neronis, à conſulatu Saturnini & Scipionis, vſq; ad Capitonem & Rufum conſules. Sub quibus martyrio coronatur die nono Calend. Octob. Hic ex præcepto beati Petri conſtituit, vt mulieres velato capite in Eccleſiam introirent. Hic ordinauit Epiſcopos 15. præſbyteros 18.

Cap. III.

S. CLETVS.

A.LXIX.

CLETVS, natione Romanus de regione vico patritii, patre Æmiliano, ſedit annos 12. menſem vnum, dies vndecim. Fuit autem temporibus Veſpaſiani & Titi, à conſulatu Veſpaſiani 7. & Domitiani 5. vſque ad Domitianum 9. & Rufum conſulem: ſub quibus martyrio coronatur, ſexto Calend. Maii. Hic ex præcepto B. Petri 25. preſbyteros ordinauit in Roma. Nota hos duos, Linum & Cletum nihil Pontificale, niſi ex præcepto B. Petri egiſſe, vnde conſtat eos coadiutores eius, non ſucceſſores fuiſſe.

Cap. IV.

S. CLEMENS.

A.XCIII.

CLEMENS, natione Romanus, de regione Cælio monte, ex patre Fauſtino, ſedit annos 9. menſes 2. dies 10. Fuit autem temporibus Galbæ & Veſpaſiani à conſulatu Tragali & Italici, vſque ad Veſpaſiani 9. & Titum [a]. Hic quamuis in ordine Catalogi poſt B. Petrum tertius inueniatur, reuera tamen, ſicut ipſe in epiſtola ſcripſit Iacobo Hieroſolymorum Epiſcopo poſt beatum Petrum primus

a Ad hæc reſpondet Baron. 1. tom. ann. 69.

primus nullo interpoſito Romanæ ſedis gubernacula procul dubiò tenuit. Linus autem & Cletus ideò velut ſucceſſores Petri connumerantur, quia ipſe eos in vita coadiutores ſibi fecit, vt tanto melius ipſe vacare poſſet orationi. Hanc veritatis ſententiam Tertius Ioannes Papa in epiſtola, quam ſcripſit Epiſcopis in Germaniæ & Galliç prouinciis conſtitutis, manifeſtè confirmat, ita inter cætera dicens. *Si autem Petrus princeps Apoſtolorum adiutores ſibi Linum & Cletum adſciuit, non tamen poteſtatem pontificii, aut ligandi, aut ſoluendi normam eis trādidit, ſed ſucceſſori ſuo Clementi, qui ſedem Apoſtolicam poſt eum, & poteſtatem Pontificalem tradente ſibi B. Petro tenere promeruit. Linus verò & Cletus miniſtrabant exteriora: princeps autem Apoſtolorum Petrus verbo & orationi inſiſtebat.* Item in eadem Papa Ioannes paulò inferius de eiſdem ita ſubiungit. *Linum namq. & Cletum nihil legitur vnquam egiſſe ex pontificali miniſterio poteſtatiuè, ſed quantum eis à beato Petro præcipiebatur, tantum ſolum agebant.* Hic autem, dum multos libros zelo fidei Chriſtianæ religionis aſſcriberet, martyrio ſub Traiano, tertio anno regni eius, coronatur. 9. Calend. Decembr.

Ioan. 3. Papa. *8. q. 1. ſi autem* *Clem. 5. epiſt.*

Hic ſollicitè ac diligenter geſta martyrum fecit inquiri, & ſcribi. Hic ſcripſit duas epiſtolas Iacobo Hieroſolymorum Epiſcopo, quæ Catholicæ nominantur. Et primam ſcripſit ei ex præcepto B. Petri, in qua videlicet, ipſo præcipiente, Iacobo narrat, qualiter ipſe princeps Apoſtolorum, cum finem ſibi vitæ imminere præſenſit, ipſum Clementem in conuentu Eccleſiæ Romanæ ſedis Pontificem ordinauit, & ſibi ſucceſſorem eſſe conſtituit, & ei ligandi & ſoluendi poteſtatem à Domino ſibi traditam tradidit: ita vt de his omnibus, quibus ipſe decreuerit in terris, decretum ſit & in cœlis. Et quare talem ac tantam poteſtatem ei tradidiſſet, continuò ſubiunxit. Ita ligabit enim quæ ligari oportet, & ſoluet quæ expedit ſolui, tanquam qui ad liquidum Eccleſiæ regulam nouerit. In quo notandum eſſe non dubito illud, quod quilibet Epiſcopus Eccleſiaſticæ regulæ ignarus, vel qualibet iræ, aut cupiditatis commotione inductus, ſi aliter, quàm oporteat, ligabit, aut ſoluet in terris, irritum fore in cœlis. *1. Epiſt. capit.*

Narrat etiam in eadem epiſtola, quod princeps Apoſtolorum coram omnibus eum commonuit, qualiter ordinem Eccleſiaſticæ diſpenſationis, tàm in ſeipſo, quàm in cæteris ſibi ſubiectis ſeruare eum oporteat; ita videlicet, vt ipſum irreprehenſibiliter viuere oporteat, & nulla mundialis negotii occupatione perplexus inueniatur. quia nullus Epiſcopus iudex aut cognitor eſſe ſecularium negotiorum ordinatur, ne præſentibus hominum curis præfocatus non poſſit verbo Dei vacare, & bonos à malis ſe-

cundum regulam veritatis diſcernere, quia ſic idem ipſe princeps Apoſtolòrum omnibus Epiſcopis in perſona Clementis paulò inferiùs dicit. *Si enim mundialibus curis fueris occupatus, & te ipſum decipies, & eos, qui te audiunt. Non enim poteris, quæ ad ſalutem pertinent, pleniùs ſingulis quibusq; diſtinguere: & ex eo fit, vt tu, tanquam non docueris ea, quæ ad ſalutem hominum pertinent, deponaris, & diſcipuli per ignorantiam pereant.* Item refert eundem principem Apoſtolorum de Epiſcopis ita docuiſſe. *Ipſum qui præeſt cæteris, oportet medici vicem agere, & non feræ beſtiæ furore commoueri.* Item in eadem ſic eundem Clementem inſtituit. *Si te multi ex fratribus propter rigorem iuſtitiæ odio habuerint, ex hoc quidem non læderis, ſed ex huiuſmodi odiis amor Dei conciliatur tibi: & ideò ſatage magis, & refuge, ne lauderis ab iniquis, & ne à peſſimè agentibus diligaris, ſed potiùs propter iuſtitiæ diſpenſationem, & æquiſſimam regulam diſciplinæ à Chriſto collaudari merearis.*

13. q. 3. c. quicunq.

Presbyterorũ officium. *32. q. 7. quid in omnib.*

Presbyteros autem ſic ſe habere præcepit, vt ante omnia pudicitiam tàm in ſe, quàm in ſubditis ſeruare ſtudeant, & caueant, & præueniant, ne quod in ipſis adulterii occultum caleſcat incendium. quia in omnibus peccatis nil grauius adulterio eſſe dicit. Secundum namque locum in pœnis obtinere teſtatur, quoniam primum quidem habent illi, quià Deo aberrant, etiamſi ſobriè vixerint. Adulterii autem primam ſpeciem vocat, virum propria vxore non eſſe contentum, & muliere non proprio tantum ſeruare ſe viro. Item præcipit, vt ſi inter ſe negotia habuerint, non apud ſeculares iudicentur, ſed quicquid inter illos ſit, apud preſbyteros dirimatur. Diaconorum officium eſſe edocuit actus totius Eccleſiæ diligenter inueſtigare, ac ſolicitè conſiderare, vt ſiquidem vicinum fieri præcipitio, & proximum eſſe peccato quemlibet viderint, Epiſcopo notificentur, vt ab eo, qui in præcipitium lapſurus eſt commonitus reuocetur, vt non corruat in peccatum. Item vt negligentes & tardos ad verbum Dei audiendum, ad Epiſcopi tractatum conuenire commoneant & hortentur. Similiter & eos, qui ſecundum carnem ægrotant ſolicitè perquirant, & plebi indicentur, vt & ipſi eos viſitent, & quæ neceſſaria ſunt præbeant eis, & de omnibus his ſimilibus, quæ ad cultum Eccleſiæ, & diſciplinam eius pertinent, diaconis curam debere eſſe inſtituit.

Diacon. officium. Diſt. 93. c. Diacons.

Laicorum officium.

Laicos verò id obſequii præſtare debere Epiſcopis inſtituit, vt in his quæ ad communis vitæ vſum pertinent, operam fideliter dantes, Epiſcopum ex omnibus, quibus eum vacare oportet ſecurum facere omnes communiter elaborent. Adhæc omnium ſub Epiſcoporum cura degentium neceſſariam ſolicitudinem debere eſſe

eſſe dixit, vt ab amicitia & colloquio, & omni communione omnium eorum ſe ſubtrahat, quibus Epiſcopum inimicari pro actibus ſuis viderint, nec expectare debent, vt Epiſcopus eis dicat. Nam ſi quis amicus fuerit his, quibus Epiſcopus non loquitur, vnus eſt ex illis, qui exterminare Eccleſiam Dei volunt, & nequior hoſtis eſt, quàm illi, qui foris ſunt, & euidenter ſunt inimici, quia is per amicitiarum ſpeciem, quæ ſunt inimica, gerit, & Eccleſiam diſperdit, ac vaſtat. Item in eadem epiſtola intimat Iacobo, qualiter princeps Apoſtolorum per ſingulas quasq; vrbes digrediens verbo Dei omnes fideles inſtruxit. inter cætera refert, eum homicidas & *7.q.1. B.Petr.* adulteros, ac cunctis criminum nexibus alligatos, & qui eis coæquales non ſunt ab Epiſcoporum vexatione & accuſatione prohibuiſſe. Item aſſeruit, maiores à minoribus nullatenus poſſe accuſari, aut iudicari. Pręcepit etiam, ne vllus preſbyter in alicuius Epiſcopi patrochia aliquid agat abſq; eius permiſſu, ſed omnes preſbiteri proptiis Epiſcopis in omnibus abſq; mora obediant.

Præcipiebat etiam in ſermone ſuo idem Apoſtolorum Princeps, vt omnes principes terræ, & cuncti homines Epiſcopis obedirent, & capita ſua ſubmitterent, & ſi ipſi Epiſcopi aliter, quod ab- *2.q. 7. Sacerdotes.* ſit, quam debeant, agant, non ſunt à ſubditis reprehendendi, aut arguendi, ſed portandi, niſi in fide errauerint. Omnes Epiſcopis contradicentes infames eſſe monſtrabat, & niſi conuerterentur, *11.q.3. ſi autē.* à liminibus Eccleſiæ alienos eſſe præcipiebat. Sed ne de hoc Epiſcopi ſe extollant, animaduertant, quid de ipſis dicat. Cunctorum ſacerdotum vitam ſuperiorem, ſanctiorem q;, ac diſcretā à ſecularibus & laicis hominibus eſſe & ſpirituales ſupra carnales, & ſacerdotes ſupra laicos ſemper conſtituere. & fore debere docebat: carnales autem ſpiritualibus reſiſtere prohibebat. Ebrietatē oppidò prohibebat, quia ebrioſos corpore & anima mortuos eſſe prędicabat. Homicidarum genera tria eſſe dicebat, & pœnam illorum *De pœnit. diſt.1.* parilem fore docebat. Ita enim detractores fratrum, & eos odientes homicidas eſſe manifeſtabat, ſicut & eorum interfectores: quia *1.Ioann.3.* qui occidit & qui odit fratrem ſuum, & qui dettahit, pariter homicidæ eſſe monſtrantur.

In ſecunda autem epiſtola, quam ſupradicto Iacobo Hiero- *II.Epiſt.cap.* ſolymorum Epiſcopo ſcripſit, eum de ſacramentis, quæ geruntur in ſanctis, ſicut à principe Apoſtolorum fuerat doctus, ex ordine inſtruit. Dicit enim, diuinorum ſecretorum Sacramenta tribus *De conſ. diſt. 2 c.tribus.* gradibus eſſe commiſſa, id eſt, preſbytero, diacono, ſubdiacono. His autem cum timore & tremore reliquias corporis Dominici

 cuſtodi-

cuſtodiendas eſſe inſinuat. In altario autem tanta holocauſta offerenda eſſe præcipit, quanta populo ſufficere videatur. Si quid verò inde remanſerit, non in craſtinum reſeruandus, ſed cum timore & tremore clericorumdiligentia conſumendum eſſe edocuit. Conſumentes autem ea, quæ ſunt reſidua corporis & ſanguinis Domini, non ſtatim ad communes cibos accipiendos debent accedere, ſed ſi mane, ieiunent vſque ad ſextam, & ſi tertia vel quarta acceperint, ieiunent vſque ad veſperam. Altaris autem pallia, velum, & cætera, quę in ſanctuario habentur, ſi fuerint vetuſtate conſumpta, incendio dentur; cineres verò eorum ita recondantur, vt non pedibus introëuntium inquinentur.

De conſ. diſt. 1. c. altaris palla.

Miniſtros autem altaris tales eligendos eſſe inſtruit, qui ante ordinationem ſuas coniuges reliquerint. Si verò poſt ordinationem miniſter proprium cubile vxoris inuaſerit, miniſtri officio careat. Item ſi presbyter aut diaconus ſindones ſacrarii, aut velum cupiditate ſubtraxerit, & vendiderit, Iudæ traditoris pœnã ſuſcepturum ſe nouerit. Clericos autem ad fœminæ tabernaculum ſolos accedere: aut cũ ſola fœmina ſolos fabulas miſcere, vel cum extranea habitare, penitus prohibetur: alioquin, ſi agnitum fuerit de aliquo, deponatur. Tales autem clericos ad miniſterium iubet eligi, qui dominica ſacramenta dignè poſſint tractare. Melius eſt enim Domini ſacerdoti paucos habere miniſtros, qui dignè poſſint opus Dei exercere, quàm multos inutiles, qui onus graue adducant ordinatori. Item in eadem iubet, tàm clericos, quàm ſeculares ſemper ad Dominum ex toto corde orare, & ab ipſo, quæ decent, petere, & ipſi gratias agere, veramq; præteritorum geſtorum pœnitentiam agere, aliquantulum etiam, ſi poſſibile eſt, per miſericordias pauperum iuuare pœnitentiam Per hęc enim facilior dabitur venia, & indulgenti citius indulgebitur. Itẽ iubet Eccleſias per congrua & vtilia loca fieri, easq; diuinis precibus ſacrari, & in ſingulis ſacerdotes poni, quos venerari, non à quoquam grauari oporteat.

17. q. 4. ſi fortè.

Diſt. 23. c. tales.

16. q. 7. c. Eccleſias.

Item in tertia Epiſtola, quam generaliter omnibus Epiſcopis, & reliquis clericis, & cunctis Principibus, omnibusque ſubditis ſcripſit, dicit eos, qui ſacerdotio Domini fruuntur, & in ſpecula ſunt poſiti, plus cæteris ſcire oportere, vt ſubditos ſibi populos pleniter poſſint docere, eisq; ad cœlorum regna ducatum prębere, & ipſorum ſit populos docere; populorum verò ſit, ipſis Epiſcopis obedire. Si verò omnes tàm clerici, quàm & laici eis non obedierint, non ſolùm infames, ſed extorres à regno Dei, & à liminibus ſanctæ Dei Eccleſiæ alieni erunt, quia arbor, quæ non facit fructum

III. Epiſt. capita.

Mat. 7.

fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur. Qualiter autem cuique ſit obediendum, in eadem epiſtola docet, ita ſubinferens. *16.q.1.c.cũctis.* Quapropter cunctis fidelibus, & ſummoperè omnibus preſbyteris & diaconis, & reliquis clericis attendendum eſt, vt abſque Epiſcopi proprii licentia nihil agant. non vtique Miſſas ſine eius iuſſu quiſquam presbyterorum in ſua parrochia cantet, non baptizet, nec quicquam ſine eius permiſſu faciat. Similiter & reliqui populi, maiores ſcilicet & minores, per eius licentiam, quicquid agendum eſt, agant, nec ſine eius permiſſu à ſua parrochia abſcedant; nec in ea aduentantes morari præſumant. Item in eadem *De conſ. diſt. 1.c.hic ergo.* paulò inferiùs dicit. Nec in aliis locis ſacrificare & Miſſas celebrare licet, niſi in his, in quibus Epiſcopus proprius, aut ab Epiſcopo regulariter ordinato, tenente videlicet ciuitatem, conſecratus fuerit. Item in eadem dicit. Qui permanet in malo, & ſeruus eſt mali, non poteſt effici portio boni, donec permanet in malo, quia ab initio duo regna ſtatuta ſunt à Deo, & apud eum definitum eſt, non poſſe vnum hominem vtriuſque regni eſſe ſeruum, ſed illius regni erit portio, cui ſe ad obediendum ipſe ſubiecerit.

In quarta autem Epiſtola, quam idem beatiſſimus Clemens *IV. Epiſtola capita.* Papa & martyr Iulio & Iuliano, ac reliquis cõſodalibus ſuis ſcripſit, edocuit Epiſcopos, qui ad ſalutem animarum ſunt inſtituti, & ad lucrandas animas conſecrati, oportere pro cunctis ſollicitudinem gerere, & errantes ad viam veritatis, & portum ſalutis reducere. Viam verò redeundi ad portum ſalutis pleniſſimè ſaluberrimæ doctrinæ ſermone in eadem monſtrauit, videlicet dicens, omnibus neceſſarium eſſe, pro his quæ inutiliter ac turpiter geſſerint, iraſci ſibi ipſis quodammodo, & indignari, & poſtmodum feſtinare ſine mora per aquam baptiſmi Deo renaſci, & demum ab Epiſcopo *Confirmationis ſacramentum.* conſignari, id eſt, ſeptiformem Spiritus ſancti gratiam percipere: quia aliter perfectus Chriſtianus eſſe nequaquam poterit, nec ſedem habere inter perfectos, ſi non neceſſitate, ſed aut incuria, aut voluntate permanſerit: & ita ſe à B. Petro accepiſſe, & cæteros Apoſtolos ita docuiſſe affirmat. Poſtquam verò quis baptizatus & confirmatus fuerit, agnoſcat Dominum honorare. honor autem eius eſt, vt ita viuat, ſicut ille vult. vult verò Deus vnumquemq; viuere, ita vt homicidium & adulterium neſciat, odium & auaritiam fugiat, iram, ſuperbiam, iactantiam reſpuat, & execretur, inuidiã quoque & cætera his ſimilia penitus à ſe ducat aliena.

QVINTAM verò Epiſtolam ſcripſit prædictus B. Clemens *V. Epiſt ſumma.* Papa & martyr, condiſcipulis Hieroſolymis cum Iacobo fratre

Domini habitantibus, in qua eos communem vitam ducere, ſicut ab Apoſtolis didicerunt, ſtudioſè hortatur. Quam omnibus neceſſariam eſſe dicit, & maximè his, qui irreprehenſibiliter militare cupiunt, & vitam Apoſtolorum, eorumque diſcipulorum imitari volunt. Monet etiam in eadem propter quoſdam, qui ſacram ſcripturam non iuxta traditionem Petri, ſed ſecundum ſuum ſenſum ſanis doctrinis aduerſantes exponebant, ab eo oportere ſcripturarum intelligentiam accipi, qui eam à maioribus ſecundum veritatem ſibi traditam ſeruat, vt & ipſe poſſit ea, quæ rectè ſuſcipit, competenter aſſerere. Cum enim ex diuinis ſcripturis integram quis & firmam regulam veritatis ſuſceperit, abſurdum non erit, ſi aliquid etiam ex eruditione communi, ac liberalibus ſtudiis, quæ fortè in pueritia attigit aſſertionem veri dogmatis conferat: ita tamen, vt vbi vera didicit, falſa & ſimulata declinet. Hic ordinauit E[piſ]copos 15. presbyteros 10. diaconos 5.

Cap. V.

S. ANACLETVS.

A.eiii. ANACLETVS natione Græcus, de Athenis, ex patre Antiocho. ſedit annos 9. menſes 2. dies 10. Fuit autem temporibus Domitiani, à conſulatu Domitiani decimo, & Sabini, vſque ad Domitiani quartumdecimum, & Clementem conſulem. Hic memoriam B. Petri conſtruxit, dum ab eo in preſbyterum conſecratus fuiſſet. Hic ordinauit Epiſcopos 6. preſbyteros 5. diaconos 3. Hic autem 3. Idus Iulii ſolutus eſt de ergaſtulo corporis.

[a] epiſt. 1. Hic [a] in epiſtola, quam generaliter ſcripſit omnibus Epiſcopis, & cæteris cunctis fidelibus, qui coæqualem cum eo ſortiti ſunt fidem, paternè conſolando eos, quibus ſcripſit, & maximè Epiſcopos, in tribulationibus ad patientiam diligenter hortatur. De quorum Epiſcoporum detractione & accuſatione ita in eadem interſerit. [b] *Beatus prædeceſſor noſter Clemens vir Apoſtolicus, & ſpiritu ſancto Dei plenus vna cum reliquis ſanctis collegis ſuis ſtatuit, dicens. Accuſandi vel teſtificandi licentia denegetur his, qui Chriſtianæ religionis & nominis dignitatem, & ſuæ legis, vel propoſiti ſui normam, aut regulariter prohibita neglexerint. Tranſgreſſores enim ſponte legis ſuæ, eiuſq́ violatores apoſtatæ nominantur. Omnis autem apoſtata refutandus eſt, ante reuerſionem ſuam, non in accuſatione rectè agentium, aut teſtimonio ſuſcipiendus, quia vir duplex animo inconſtans eſt in omnibus viis ſuis.* Et paulò inferiùs ſubinfert, ita dicens. *Ideò variis detractionibus & accuſationibus non oportet labefa-*

[b] epiſt. 1. ad Iacob. 3. q. 4. c. beatus.

labefactari iudices & primates Eccleſiæ, ſed magis Apoſtolorum & Doctorum
regulis informari & roborari. Vnde iuſtum eſt omnes in vniuerſo Romano-
rum orbe Doctores legis ea quæ legis ſunt rectè ſapere & operari, & non regu-
las naſcentis Eccleſiæ confundere, aut fidem, aut doctrinam Apoſtolorum va-
riis maculare doctrinis. Item in eadem inferius. *Nullus ergò præiudicium*
alteri faciat, neq; quod ſibi fieri non vult exerceat. nemo dictum de aliquò in- *Tob.4.*
ueniat, quod in eius actibus non agnoſcat. Item in eadem. *Ego nolo errore*
meo alienas culpas aſſerere, vt quod factum doleo, admiſiſſe conuincar.

Item in eadem propter calumniam malorum Epiſcopis præ-
cipit, dicens. *Epiſcopus Deo ſacrificans teſtes ſecum habeat, & plures quàm*
alius ſacerdos: ſicut enim maioris honoris fungitur gradu, ſic maioris teſtimo- *De conſ. diſt. 1. c. Epiſcopus.*
nii incremento indiget. In ſolemnioribus quippe diebus, aut ſeptem aut quinq;,
aut tres diaconos, qui eius oculi dicuntur, & ſubdiaconos, & reliquos mini-
ſtros ſecum habeat, qui ſacris veſtimentis induti, in fronte & à tergo, & pre-
sbiteri è regionè dextra læuaq;, contrito corde, & humiliato ſpiritu, ac prono
ſtent vultu, cuſtodientes eum à maleuolis hominibus, & conſenſum præbeant
ſacrificio. Peracta autem conſecratione omnes communicent, qui noluerint
Eccleſiaſticis carere liminibus. Sic enim Apoſtoli ſtatuerunt, & ſancta Romana
tenet Eccleſia.

Item in eadem dicit. *Qui malitiam inter homines ſpargit, & qui fratri* *12.q.1.c.qui abſtulerit.c. qui Chriſti.*
ſuo detrahit, homicida eſt, & qui aliquid patri vel matri abſtulerit, dicens, hoc
peccatũ non eſſe, homicidæ particeps eſt. Pater noſter ſine dubio Deus eſt, qui nos
creauit, mater verò noſtra Eccleſia, quæ nos in baptiſmo ſpirituali regenerauit.
Ergo qui Chriſti & Eccleſiæ pecunias rapit, aufert, vel fraudat, homicida eſt,
atq; homicida ante conſpectũ iuſti iudicis eſſe deputabitur. Qui rapit pecuniam *17.q.4.c.qui rapit.*
proximi ſui, iniquitatem operatur. qui. a. pecuniam, vel res Eccleſiæ abſtulerit,
ſacrilegium facit. Priuilegia. n. Eccleſiarum & ſacerdotum ſancti Apoſtoli iuſſu *25.q.2.c.priuilegia.*
Saluatoris intemerata & inuiolata perpetuis decreuerunt manere temporibus.
& nos leges Eccleſiæ Apoſtolica firmamus auctoritate, & peregrina iudicia
ſubmouemus. Vnaquæq; enim prouincia tàm iuxta Eccleſiaſticam, quàm iuxta
ſeculi leges ſuos debet habere iuſtos, & non iniquos iudices, & non externos, vt *3.q.6.c.vnaquaque.*
Apoſtolicæ huius ſedis decreuerit auctoritas. Si verò negotium fuerit Eccle-
ſiaſticum, apud Epiſcopos deferatur, interueniente Primate, ſi maior cauſa fue-
rit. Si verò minor, metropolitano. Si autem fuerit ſeculare, apud eiuſdem ordi-
nis viros, iudicio tamen Epiſcoporum: cùm Apoſtolus priuatorum Chriſtianorũ *1.Cor.6.*
cauſas magis ad Eccleſias deferri, & ibidem ſacerdotali iudicio voluerit termi-
nari. Omnis ergò oppreſſus liberè, ſi voluerit, ſacerdotum appellet iudicium, &
à nullo prohibeatur, ſed ab his fulciatur, & liberetur. Si autem difficiles cauſæ, *2.q 6.c.omnis oppreſſus.*
aut maiora negotia fuerint orta, ad maiorem ſedem deferantur: & ſi illic fa-
cilè diſcerni, aut iuſtè terminari non potuerint, vbi fuerit ſummorum congre-

gio congregata, quod per ſingulos annos bis aut ter fieri ſolet, & debet iuſte, & Deo placitè coram Patriarcha, aut primate Eccleſiaſtico, & coram patritio ſecularia iudicentur negotia in commune. Quòd ſi difficiliores quæſtiones ortæ fuerint, *aut temporũ, aut maiorum iudicia, aut maiores cauſæ fuerint, ad Sedem Apoſtolicam ſi appellatũ fuerit, referantur, quoniam hoc Apoſtoli ſtatuerunt iuſſione Saluatoris, vt maiores & difficiliores quæſtiones ſemper referantur ad Apoſtolicam ſedem.*

* ſeculari.

* Epiſcoporũ.

II. Epiſt. Anacl. ſumma. Diſt. 64. c. ordinationes.

IDEM ipſe B. Anacletus aliam epiſtolam ſcripſit Epiſcopis in Italia conſtitutis, in qua eos conſultantes de ordinationibus & accuſationibus Epiſcoporum ſic inſtruit dicens. *Ordinationes Epiſcoporum auctoritate Apoſtolica ab omnibus qui in eadem fuerint prouincia Epiſcopis celebrandæ ſunt. qui ſimul conuenientes ſcrutinium diligẽter agant, ieiuniumq́; cum omnibus celebrent precibus, & manus cum ſanctis Euangeliis, quæ prædicaturi ſunt, imponentes, Dominica die hora 3. orantes, ſacra eos vnctione inungant. Quod ſi omnes ſimul minimè conuenire potuẽrint, aſſenſum tamen ſuis precibus præbeant, vt ab ipſa ordinatione animo non deſint, quia Iacobus iuſtus, & frater Dn. noſtri nuncupatus, à Petro, Iacobo & Ioanne Apoſtolis eſt ordinatus, data videlicet ex hoc ſucceſſoribus ſuis forma, vt nullus Epiſcopus minùs quàm à tribus Epiſcopis cæteris conſentientibus ordinetur. Reliqui verò ſacerdotes à proprio ordinentur Epiſcopo, ita vt ciues, & alii ſacerdotes aſſenſum præbeant, & ieiunantes ordinationem celebrent. Similiter & diaconi ordinentur. Cæterorum autem graduum diſtributioni trium veraciũ teſtium teſtimonium cum Epiſcopi, ſcilicet probatione, ſufficere poteſt. Accuſatio quoq; eorum, ſuper qua nos conſulere voluiſtis, non niſi ab idoneis & probatiſſimis viris, qui & ſuſpicionibus & ſceleribus careant, fieri debet.* & ab illis hoc modo, ſicut prædictus Papa inferiùs docet, dicens. *Si quis aduerſus eos † recurrat caritatis ſtudio, vt familiari colloquio cõmoniti, ea ſanent, quæ ſananda ſunt, & caritatiuè emendent ea, quæ iuſtè emendanda cognouerint. Si autem aliqui prius, quàm hæc egerint, eos lacerare, accuſare, aut infeſtare præſumpſerint, excommunicentur, & minimè abſoluantur, priusquam ſatisfaciant, & condignam egerint pœnitentiam.*

Diſt. 67. c. reliqui.

2. q. 7. c. accuſatio.

III. Epiſt. ſumma. Diſt. 80. c. Epiſcopi.

IDEM item ſanctus & beatiſſimus Papa Anacletus omnibus Epiſcopis, & reliquis Chriſti ſacerdotibus ſcribit epiſtolam, in qua ſacerdotum ordinem auctoritate Apoſtolorum bipertitum eſſe cõprobat, Epiſcoporum videlicet, & preſbyterorum, & hunc ordinem ita à Domino conſtitutum à nullo perturbari oportet. Epiſcopi autem non in caſtellis, aut modicis ciuitatibus debent conſtitui, ſed preſbyteri tantùm ab Epiſcopo ad qualemcunque locum vel Eccleſiam, quæ in eo conſtituta ſit, ſunt præficiendi, & in ea diebus vitæ ſuæ duraturi. Et non amplius, quàm iſtos duos ordines ſacerdotum eſſe dicit, quia licet alii Primates vel Patriarchæ, alii Metropo-

tropolitani dicantur, ordo tamen vnus eſt, ſed ipſa diſcretio nominum diſcretionem indicat maiorum in prælatione iudicii, non in poteſtate Pontificii. Romanam verò Eccleſiam primam ſedem vocat, quia B. Petrus & Paulus ſuo martyrio eam cæteris omnibus prætulerunt. Secundam verò ſedem eſſe apud Alexandriam dicit, quia B. Petri nomine, & à Marco eius diſcipulo atq; Euangeliſta conſecrata eſt. Tertiam verò ſedem apud Antiochiam, quia B. Petrus, antequam Romam veniret, illic habitauit, & Ignatium ibi conſtituit Epiſcopum, & illic primum nomen Chriſtianorum nouellæ gentis exortum eſt. Accuſatores autem & teſtes dicit eſſe non poſſe, qui ante heſternum diem, aut nudiuſtertius inimici fuerunt, ne irati nocere cupiant, vel læſi vlciſci ſe velint. Dicit etiã pro meritis plebis ſæpe paſtores Eccleſiæ deprauari, vt procliuius corruant qui ſequuntur capite uidelicet langueſcente facilius reliqua corporis membra inficiuntur. Dicit etiam; ſi Doctor vel Paſtor Eccleſiæ à fide exorbitauerit, erit à fidelibus corrigendus, ſed pro reprobis moribus magis eſt tolerandus, quam diſtringendus, quia Rectores Eccleſiæ à Deo ſunt iudicandi.

Tres primariæ ſedes.

3. q. 3. c. accuſ.

A. cxii.

CAP. VI. S. EVARISTVS.

EVARISTVS, natione Græcus, ex patre Iudæo, Iuda nomine, de ciuitate Bethlehem, ſedit annos 9. menſes 10. dies 2. Fuit autem temporibus Domitiani & Neruæ, à conſulatu Valentis, & Veteris, vſq; ad Gallum, * & Bradum conſules, ſub quib. martyrium paſſus eſt, 6. Kal. Noueẽ. Hic ordinauit Epiſcop. 5. preſbyt. 6. diac. 2. Hic in ſuis decretis pręcepit 7. diac. in vnaquaq; vrbe cõſtituendos, ad cuſtodiendũ Epiſcopũ, ne ipſe in prędicatione ab inſidiatorib. infeſtetur, aut verbũ veritatis quolibet genere detractionis pollui poſſit.

** Bradum*

[a] Hic etiam ſcriptum miſit vniuerſis Epiſcopis Africæ regionis, quod coniugium legitimum ſit in omni Eccleſia habendum, ita dicens. *Aliter non fit legitimum coniugium, ſicut à Patribus accepimus, & ſanctis Apoſtolis, eorumq; ſucceſſoribus traditum inuenimus, niſi ab his qui ſuper ipſam feminam dominationem habere videntur, & à quibus cuſtoditur, vxor petatur, & à parentibus aut propinquioribus ſponſetur, & legibus dotetur, & ſuo tempore ſacerdotaliter, vt mos eſt, cum precibus & oblationibus à ſacerdote benedicatur, & à paranymphis, vt conſuetudo docet, cuſtodita & *ſeruata à proximis tempore congruo petita * legib. detur, & ſolenniter accipiatur, & biduo vel triduo orationib. vacent, & caſtitatem cuſtodiant. aliter verò præſumpta, non coniugia, ſed aut adulteria, vel * concubia aut ſtupra, vel fornicationes potius, quàm legitima coniugia eſſe non dubitate, niſi voluntas propria ſuffragauerit, & * nota ſuccurrerit legitima.*

[a] epiſt. 1. ad Epiſc. Afric.
3. q. 5. c. aliter.
** conſociata.*
** doteiur.*
** contubernia*
** vota ſuccurrerint.*

[b] Hic idem in alia epiſtola, quam omnibus Epiſcopis per Ægyptum

[b] epiſt. 2.

ptum moranti bus ſcripſit, de Epiſcopo & Eccleſia dicens: Eccleſia iungitur Epiſcopo ſpiritualiter, velut ſponſa carnaliter ſponſo. Et ſicut vir non debet negligere vxorem ſuam, ſed diligere, & caſtè cuſtodire, & prudenter regere, ita & Epiſcopus debet Eccleſiam ſuam, & Eccleſia in omnibus obedire ſicut vxor viro ſuo debet. Et ſicut viro non licet dimittere vxorem ſuam, ita & Epiſcopo non licet dimittere Eccleſiam ſuam, abſque ineuitabili neceſſitate, aut Apoſtolica, vel regulari mutatione, & alteri ſe ambitus cauſa coniungat. Et ſicut vxori non licet dimittere virum, licet ſit fornicatus, vt alterum eo viuente ducat, ita Eccleſia viuente Epiſcopo ſuo non poteſt alium ſuperducere. De Epiſcopis verò infamatis, & à ſedibus pulſis, in eadem præcepit, vt reuocentur, & integerrimè reſtituantur, & ſuperducti, velut adulteri, eiiciantur. His peractis, ſi quis aduerſus eos querelam habuerit, inquirendum erit, & auctoritate Romanæ ſedis terminandum. Qui non à plebe, aut à vulgaribus hominib. ſunt arguendi, vel accuſandi, licet ſint inordinati, quia pro meritis ſubditorum diſponitur à Deo vita Doctorum. Item inferius. *Si qui ſunt vituperatores, aut accuſatores Epiſcoporum, vel reliquorum ſacerdotum, non oportet eos à iudicibus Eccleſiæ audiri, antequam eorum diſcutiatur æſtimationis ſuſpicio, vel opinio, qua intentione, qua fide, qua temeritate, qua vita, qua conſcientia, quoue merito, ſi pro Deo, aut pro vana gloria, aut inimicitiis, vel odio, aut cupiditate iſta præſumpſerint, necne? Hæc omnia ſunt perſcrutanda & diligenter pertractanda.* Deus enim, vt nos à præcipitatæ ſententiæ prolatione compeſceret, quum omnia nuda ſint & aperta oculis eius, mala tamen Sodomæ noluit audita iudicare, priuſquam manifeſtè agnoſceret, quæ dicebantur. Hic etiam decretum ſtatuit de non iniuriandis, aut lacerandis Epiſcopis.

1. Cor. 7. — *2. q. 7. c. ſi qui.* — *Hebr. 4.* — *Geneſ. 18.*

Cap. VII.
S. ALEXANDER.

A.cxxi.

ALEXANDER, natione Romanus, ex patre Alexandro, de regione caput Tauri, ſedit annos 10. menſes 7. dies 2. Fuit autem temporibus Traiani vſque ad Helianum & Veterem. Hic martyrio coronatur 5. nonas Maii. [a] Hic præcepit de ſacerdotibus non vexandis, aut ſcriptis ab eis vi aut metu, aut fraude aliqua non exigendis, ita dicens in epiſtola, quam omnibus orthodoxis Epiſcopis per diuerſas prouincias commorantibus ſcripſit. *Eorum accuſandi Epiſcopos, vel teſtificandi in eos vocem obſtruimus, quos non humanis, ſed diuinis actibus mortuos eſſe ſcimus.* Et inferius. *A prædeceſſoribus noſtris inhibitum legimus, vt nemo conſtringat Doctores, neque accuſationem*

[a] epi. 1. ad omnes. — *3. q. 4. c. hi qui.*

nem aduerſus eos ſuſcipiat. Item paulò inferius. *Statuentes decernimus, omnes, qui ſanctos Patres perſequuntur, aut amouere vel dilacerare nituntur, manifeſtè infames eſſe, & alienos à limitibus Eccleſiæ vſq; ad ſatisfactionem fieri.* Item in eadem inferius dicit; *Similiter, ſi huiuſmodi perſonis quædam ſcripturæ quoquo modo per metum, aut fraudem, aut per vim extortæ fuerint, vel vt ſe liberare poßint quocunq; ab eis conſcriptæ vel* laboratæ fuerint ingenio, ad nullum eis præiudicium aut nocumentum prouenire cenſemus, neque vllam eis infamiam, aut calumniam, aut à ſuis ſequeſtrationem bonis vnquã auctore Domino, & ſuis Apoſtolis, eorumq; ſucceſſoribus ſuſtinere permittimus, quia confeßio in talibus non compulſa, ſed ſpontanea fieri debet.* Peſſimum eſt enim de ſuſpicione, aut extorta confeſſione quenquam iudicare. Præcepit & in eadem, vt in conſecratione corporis & ſanguinis Domini eius paſſio ſit commemoranda. & vt aqua cum ſale benedicatur, & in domibus fidelium aſpergatur, & fidem ſanctæ Trinitatis, ſicut à Patribus acceperat, ita ſcripto ſuo nos edocuit. Hic ordinauit Epiſcopos 5. preſbyteros 6. diaconos duos.

15.q.6. c. ſi quandoq;
** roboratæ.*
De conſ. diſt. 2. c. in ſacramentorum. & c. aquam.

CAP. VIII.

S. SIXTVS.

A. CXXXII.

SIxtvs, natione Romanus, ex patre Paſtore, de regione Via lata. ſedit ann. 10. menſes 2. diem vnũ. Fuit autem temporibus Adriani, vſq; ad Verum & Anniculũ. Sub quib. & martyrio coronatur 3 Non. Aprilis. [a] Hic in decretis ſuis monendo præcepit fidem rectam, & ab Apoſtolis traditam inconcuſsè ſeruandam, qua & ipſe nos, ſcribẽdo inſtruxit. [b] Præcepit etiam, vt ſacta vaſa non tangerentur, niſi ab hominibus ad hoc officium Deo ſacratis. Hic conſtituit, vt quiſque Epiſcopus aliqua aduerſitate pulſatus licenter appellet Romanam & Apoſtolicam ſedem, & illuc vocatus, venire non renuat. nec inde abſque Apoſtolicis litteris ad propriã redeat, vt vicini ſui ex hoc intelligant, qualiter ibi ſuam, aliorumque cauſam finierit. Conſtituit etiam, vt nemo Epiſcopũ ſuis rebus exſpoliet, aut à propria ſede expulſum excommunicare, aut diiudicare præſumat. Hic ordinauit Epiſcopos 4. preſbyteros 11. diaconos 3.

a epiſt. 1. ad omnes.
b ep. 2. ad omnes Epiſcop.
De conſ. diſt. 1. c. in ſancta.
2. q. 6. ſi quis veſtrum.

CAP. IX.

S. TELESPHORVS.

A.CXLII. TELESPHORVS, natione Græcus, ex anachoreta, ſedit anno[a] 11. menſes 3. dies 22. Fuit autem temporibus Antonini & Marci. Hic 4. nonas Ianuarii martyrio coronatur.* Hic in decretis ſuis ſtatuit firmiter, vt omnes clerici in ſortem Domini vocati 7. hebdomadas plenas ante Paſcha à carne ieiunent: & vt clerici nullatenus laicos in ſua pulſatione, aut accuſatione recipiant, ſicut & ipſi laici iuxta ſecularem legem clericos in ſuis infamationibus recipere nolunt. Conſtituit etiam, vt in ſancta nocte Natiuitatis Domini noſtri Saluatoris Miſſa celebretur, & hymnus angelicus, id eſt, *Gloria in excelſis Deo* ſollenniter decantetur. Reliquis autem temporibus ante horam diei tertiam Miſſam celebrari prohibuit, quia & ea hora Dominus crucifixus, & Spiritus ſanctus ſuper Apoſtolos deſcendiſſe legitur. Præcepit etiam omnes accuſationes, quas ſeculi leges non admittant, ad accuſationem Eccleſiaſticam nō admittendas eſſe. Hic ordinauit Epiſcopos 13. preſbyteros 11. diaconos 8.

[a] epiſt. ad omnes. c. ſtatuimus. diſt. 4. De conſ. diſt. 1. c. nocte ſancta. 3. q. 5. c. accuſ.

CAP. X.

A.CLIV.

S. HYGINVS.

HYGINVS, natione Græcus, ex Philoſopho de Athenis, cuius genealogiam non inueni. ſedit annos 4. menſes 3. dies 8. Fuit autem temporibus * Seueri & Marci, à conſulatu Magni & Camerini vſq; ad Orfitum & Priſcum, qui tertio Idus Ianuarii migrauit ad Dominum. Hic compoſuit clerum, & diſtribuit gradus.[a] Hic in fide Chriſti nos inſtruxit multis & firmis documentis diuinæ ſcripturæ, oſtendens, nec Patrem præceſſiſſe filium, vt maior ſit filio, nec filium poſtea natum, vt deitate Patris minor eſſet. Hic etiam conſtituit vt nullus Metropolitanus abſq; cæterorum prouincialium præſentia aliquorum audiat cauſas Epiſcoporum, quia ſic acta irritæ erunt. Conſtituit etiam, vt maiorum natu criminationes non per alios fiant, niſi per ipſos, qui crimina intendunt. Qui etiam peregrina iudicia habenda prohibuit. Hic ordinauit Epiſcopos 6. presbyteros 15. diaconos 5.

** Veri. [a] ep. 1. ad omnes fideles. 2. q. 7. c. criminationes.*

CAP. XI.

A.CLVIII.

S. PIVS.

PIVS, natione Italus, ex patre Rufino, frater Paſtoris, de ciuitate Aquileia. ſedit annos 19. menſes 4. dies 3. Fuit autem temporibus Antonini, à conſulatu Clari & Seueri. Qui 5. Idus Iulii factus eſt de medio.[a] Hic firmiter decretis ſuis ſtatuit, vt omnis, qui prædia di-

[a] ep. 2. ad Italicos.

dia diuinis vſibus tradita Deo ſubtrahere, & ſuis vſibus applicare præſumpſerit, ſacrilegus habeatur, & vt ſacrilegus proculdubio iudicetur: nec non & illum, qui ſacerdotes Dei inſequitur ſacrilegum eſſe, & vt ſacrilegum iudicandum eſſe confirmat, quia omne peccatum, quod in Deum committitur, grauius eſt, quàm illud quod fit in hominem. [b]Hic etiam inſtituit, vt quia angelus in habitu Paſtoris Hermeti Doctori fidei & ſcripturarum apparens præcepit Paſcha die Dominico ab omnibus Chriſtianis ſemper celebretur. Hic ordinauit Epiſcopos 12. preſbyteros 19. diaconos 21.

12.q.2.prædia.

17.q4..c.ſicut.

[b] *ep 1.ad omnes fideles.* *De conſ. diſt. 3.c.noſſe vos.*

Cap. XII.

S. ANICETVS. A.CLXVII.

ANicetvs, natione Syrus, ex patre Ioanne de vico Vmiſa, ſedit annos 11. menſes 3. dies 3. Fuit autem temporibus Seueri & Marci, à conſulatu Gallicani & Veteris, vſq; ad præſentem & Rufinum. Hic martyr obiit, 15. Kal. Maii. [a]Hic ſua auctoritate præcipit, & auctoritate decretorum Anacleti confirmat, ne aliquis Epiſcopus vllatenus minus, quàm à tribus Epiſcopis conſecretur, & Metropolitanus Epiſcopus ab omnibus ſuffraganeis ſedis Metropolis ad ipſam Sedem conuenientibus eſt eligendus & conſecrandus. Et hoc aliter factum viribus carere non eſt dubium, quia quicquid contra ſtatuta Patrum præſumptum fuerit ſine dubio licet non apud homines, apud Deum tamen irritum erit. [b]Conſtituit etiam, vt nullus Metropolitanus quicquam agat, de cauſis ſuffraganeorum Epiſcoporum abſq; præſentia & communi eorum conſilio. Præcepit etiam, vt clericis non liceat comam nutrire. Hic ordinauit Epiſcopos 9. presbyteros 17. diaconos 4.

[a] *ep.ad Gallia Epiſc. 66.diſtinct. c.Archiepiſc.*

[b] *ibid.c.3. 9.q.3.c.ſiantem. Diſtin.23.c. prohibete,*

Cap. XIII.

S. SOTER. A.CLXXV.

SOther, natione Campanus, ex patre Concordio, de ciuitate Fundis, ſedit annos 9. menſes 6. dies 11. Fuit autem temporibus Seueri, à conſulatu Ruſtici & Aquilini, vſque ad Cethegum & Clarum. Hic obiit 10. Kal. Maii. *Hic conſtituit, vt nulla mulier ſacrata vel monacha ſacra vaſa vel ſacratas pallas contingeret, nec incenſum circa altare deferret. Hic ordinauit Epiſcopos 11. presbyteros 18. diaconos 9.

**ep.2.ad Epiſc.Italiæ.*

Cap. XIV.

S. ELEVTHERIVS.

A.clxxix.

ELevtherivs, natione Græcus, ex patre Habundio, de oppido Nicopoli, ſedit annos 15. menſes 3. dies 2. Fuit autem temporibus Antonini & Commodi vſque ad Paternum & Braduam. Qui 8. Calend. Iunii obiit. Hic accepit epiſtolam à Lucio Britannico rege, vt Chriſtianus efficeretur per eius mandatum.[a] Hic conſtitutione ſua firmauit, vt nulla communis eſca, quæ rationabilis & humanæ naturæ congruere videretur à Chriſtianis repudiaretur;[b] & omnium Epiſcoporum definitiua ſententia, non niſi apud Romanam ſedem terminaretur, reliquorum verò clericorũ cauſas apud comprouinciales etiam Epiſcopos licitè terminandas. Idem prædictus Papa de accuſationib. Epiſcoporũ intra cætera dicit.[c] *Nihil abſq; legitimo, & idoneo accuſatore fiat. Nam & Dominus noſter Ieſus Chriſtus Iudam furem eſſe ſciebat, ſed quia non eſt accuſatus, ideò non eſt eiectus, & quicquid inter Apoſtolos egit pro dignitate myſterii ratum manſit.* De accuſationibus comprouincialium ita legitur eſſe ſtatutum. [d] *Si quis ſuper quibuslibet criminibus quemlibet clericum pulſandum crediderit, in prouincia, in qua conſiſtit ille, qui pulſatur, ſuas * exerat actiones, nec exiſtimet alibi eum ad iudicium pertrahendum. Proditoris nec calumnia, nec vox audiatur.* Hic ordinauit Epiſcopos 15. presbyteros 12. diaconos 8.

[a] in epiſt. ad Galliæ prouin cias. c. 1.
[b] ib. c. 2.
[c] ibid.
[d] ibid. c. 3.
* exerceat.

Cap. XV.

S. VICTOR.

A.cxciv.

VIctor, natione Afer, ex patre Felice, ſedit annos 10. menſes 2. dies 10. Fuit autem temporibus Cæſaris Auguſti Antonini, qui & Verus dictus eſt, à conſulatu Commodi 5. & Glabrionis, vſque ad Lateranum & Rufinum. Hic martyrio coronatur 5. Kalen. Auguſti. Hic conſtituit[a], vt Paſcha die Dominico celebraretur, ſicut & prius fecerat. Conſtituit enim ſi neceſſe, periculo mortis vrgente, fuerit, quocunque tempore, quocunque in loco, videlicet, vel in mari, vel in flumine, aut in fontibus, quemlibet licitè baptizari; tantùm in nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis fiat; & hoc decreuit, vt incerta, etiamſi vera ſint, nullatenus iudicentur, niſi prius manifeſtis iudiciis comprobentur aut manifeſto iudicio conuincantur, vel iudiciario ordine publicentur.[b] Nec alicuius Epi-

[a] epiſt. 1. ad Theoph. Alex. De conſ. diſt. 3. c. celebritatem.
[b] ibid.

ius Epiſcopi cauſam definiri liceat Romano Pontifice inconſulto. Hic ordinauit Epiſcopos 12. preſbyteros 3. diaconos 7.

Cap. XVI.

S. ZEPHERINVS. A. ccIII.

ZEPHERINVS, natione Romanus, ex patre Habundio, ſedit annos 18. menſes 7. dies 10. Fuit autem temporibus Antonini & Seueri à Conſulatu Saturnini & Gallicani vſque ad Præſentem & Strigatum Conſules. Qui obiit 6. Kalend. Septemb. [a] Hic etiam conſtituit, vt Epiſcoporum cauſa non terminetur abſque præcepto Romani Pontificis, nec vllatenus Epiſcopus iudicetur, niſi aut ipſe ſe reum eſſe confiteatur, aut idoneis teſtibus, qui non ſint minùs, quam 72. conuincatur. Conſtituit etiam, vt quiſpiam ſummorum, minorum accuſationibus non impetatur, nec in re dubia certa iudicetur ſententia, nec vllum iudicium niſi ordinabiliter factum teneatur, nec abſens iudicetur, nec aliquem ſententia niſi à ſuo iudice dicta confringat, & Epiſcopus accuſatus 12. ſi neceſſe fuerit, Epiſcopos iudices eligat: nec prius audiatur, aut excommunicetur, vel iudicetur, quam ipſi per ſe eligantur, & regulariter vocatus ad ſuotum primo conuentum Epiſcoporum per eos eius cauſa * iterum audiatur, & rationabiliter diſcutiatur, cum de occultis alieni cordis non temerè ſit iudicandum, & iniuſta iudicia ab omnibus ſint cauenda, & Epiſcopi à plebibus & clero ſint ferendi. [b] Cõſtituit etiam, vt ordinationes preſbyterorum & Leuitarum congruo tempore, & multis ſi fidelibus coram aſtantibus fierent. Hic ordinauit Epiſcopos 13. preſbyteros 14. diaconos 7.

a epiſt. 1. ad Epiſc. Siciliæ. 2. q. 1. primatæ.

3. q. 4. c. detractores.

3. q. 9. c. abſens.

** iuſtè and.*

b epiſt. 2. ad Epiſc. Ægyp. diſt. 83. c. ordinationes.

Cap. XVII.

S. CALIXTVS.

CALIXTVS, natione Romanus, ex patre Domitio, de regione Vrberauennarum, ſedit annos 5. menſes 2. dies 10. Fuit autẽ temporibus Macrini & Heliogabali, à Conſulatu Antonini & Alexandri. Hic ab Alexandro Imperatore martyrio conſummatur pridie idus Octobris. [a] Hic conſtituit vt ieiunia 4. temporum ab omnibus Chriſtianis celebrarentur. Hic decretis ſuis firmauit, vt nullum iniuſtum iudicium & diffinitio iniuſta regis metu, aut iuſſu, aut cuiuſcunque potentis à iudicibus ordinata vel acta firmitudi-

a Epiſt. 1. ad Bened. Epiſc. 11. q. 3. c. iniuſtum.

nem habeant: quia nulli Imperatori, aut cuiquam pietatem cuſtodienti licet aliquid contra diuina mandata præſumere.[b] Hic conſtituit, vt accuſationem aduerſus Doctorem nemo ſuſcipiat, [c] nec accuſatio facta per ſcriptum recipiatur, nec abſente accuſato teſtimonium de eo dicatur. nec de aliis cauſis, vel negotiis teſtimoniū dicant. niſi de his, quæ ſub præſentia eorum acta eſſe noſcuntur. Nec accuſatores vel teſtes ſuſpecti, vel infamiæ nota aſperſi recipiantur, nec excommunicatos à ſacerdotibus ante vtriuſq; partis iuſtam examinationem vllus recipiat, nec modo aliquo eis communicet, & vt nemo alterius terminos vſurpet, nec alterius Parrochianum iudicare aut excommunicare præſumat, quia præſumptum irritum erit. Nec etiam Metropolitanus diœceſani Eccleſiam, vel Parrochianum, aut aliquid ex eius parrochia excommunicare, vel iudicare, aliquidué agere pręſumat, abſque eius conſilio & iudicio: quia & quod fecerit, irritum erit, & ipſe gradus ſui periculo ſubiacebit. Conſtituit etiam vt Epiſcopus quilibet ambitus cauſa ad aliam ciuitatem non tranſmutetur, ſed ſi fieri debet, fiat cæteris fratribus inuitantibus, & Romanæ Eccleſiæ auctoritate, & illius Eccleſiæ, ad quā tranſmutandus eſt, vtilitate. Præcepit etiam, vt conſanguineorum coniunctiones fieri omninò prohibeantur. quia tales nullum habent pondus teſtimonii.[d] Confirmauit etiam, & ſaluberrimis exemplis diuinę ſcripturæ oſtendit tàm ſacerdotes Domini, quàm reliquos fideles poſt dignam ſatisfactionem poſſe reuocari ad priſtinos honores. Hic ordinauit Epiſcopos 8. presbyteros 15. diaconos 4.

[b] in eadē epi. [c] ep. 2. ad Epiſc. Galliæ. 2. q. 8. c. accuſatorum. 11. q. 2. c. excōmunicatus. 9. q. 2. c. nullus alterius. 9. q. 3. c. nullus primas. 3. q. 4. c. conſanguineorū. [d] in fine 2. epi.

XVIII.

A. CCXXVI.

S. VRBANVS.

VRBANVS, natione Romanus, ex patre Pontiano, ſedit annos 9. menſes 10. dies 12. Fuit autem temporibus conſulatus Antonini & Alexandri. Obiit verò confeſſor temporibus Diocletiani 8. Kal. Iunii. Hic in ſuis decretis confirmat, [a] vt prædia & quæcunq; res à fidelibus Eccleſiæ Dei traditæ ſunt, ſemper eſſe debeant in poteſtate & diſpoſitione Epiſcoporum, in quorum parrochia ipſæ Eccleſię ſunt ſitę, & ipſi Epiſcopi ex ipſis rebus omnibus communem vitam degere volentibus cuncta neceſſaria miniſtrare; nec quicquam eorum in alios vſus, quàm Eccleſiaſticos conuertere debeant, quia *vota ſunt fidelium, & pretia peccatorū, ac patrimonia pauperū,* Et quæcunq; in alios vſus, quàm in prædictos cōuerterint, neceſſariè ſacrilegii rei exiſtunt, & ſi non corpore, anima tamen mortui

[a] epiſt. 1. ad omnes fideles.

cadunt

cadunt.[b] Et ſedes Epiſcoporum ideò in Eccleſiis excelſæ conſtituuntur, vt ex hoc Epiſcopi prælationem atque poteſtatem ligandi & ſoluendi habere intelligantur, & omnes fideles per manus impoſitionem Epiſcoporum Spiritum ſanctum poſt baptiſmum accipere debeant, vt pleni Chriſtiani inueniantur. Hic Valerianum Ceciliæ ſponſum, multosq́; alios ad fidem Chriſti conuertit, & ad martyrii palmam perduxit. Hic ordinauit Epiſcopos 8. preſbyteros 19. diaconos 7. *b. ibid.*

XIX.

S. PONTIANVS.

A. CCXXXIII.

PONTIANVS, natione Romanus, ex patre Calpurnio, ſedit annos 9. menſes 5. dies 2. Fuit autem temporibus Alexandri, à conſulatu Pompeiani, & * Pelniani. Eodem tempore prædictus Pontifex cum Hippolyto presbytero in exilium eſt deportatus ab Alexandro in Sardiniam, in inſulam Bucinam Seuero & Quintiano conſulibus, & in eadem inſula afflictus, & maceratus fuſtibus defunctus eſt 3. Kalend. Nouemb.[a] Hic etiam in decretis ſuis mandauit ſacerdotes non eſſe accuſandos ab inimicis, aut à ſceleratis, aut hominibus alterius ſectæ vel religionis, vel, ſi fortè peccauerint, à reliquis ſacerdotibus arguendos, & à ſummis Pontificibus conſtringendos eſſe præcepit, ita vt nullo modo à ſecularibus, aut malæ vitæ hominibus arguantur vel arceantur. Hic ordinauit Epiſcopos 7. preſbyteros 6. diaconos 5.

** Pelagiani.*

a ep. 1. ad Felicem.

XX.

S. ANTERVS.

A. CCXXXVII.

ANTHEROS, natione Græcus, ex patre Romulo, ſedit annos 12. menſem 1. dies 12. Fuit autem temporibus Maximini & Africani Coſſ. Hic geſta martyrum diligenter à Notariis exquiſiuit, & in Eccleſia recondidit. Qui 3. Nonas Ian. martyrio coronatur. Hic ordinauit Epiſcopum vnum.[a] Hic etiam conſultus, de Epiſcoporum mutatione, fieri licere in ſuis decretis reſpondit, non tamen cuiuſquam libitu aut dominatione; ſed communi vtilitate aut neceſſitate, ſicut Petrus Apoſtolorum Princeps de Antiochia Romam vtilitatis cauſa eſt translatus, vt ibi plus proficere poſſet. Et Euſebius etiam de parua quadam ciuitate Apoſtolica auctoritate mutatus eſt Alexandriam, ſimiliter & Felix de ciuitate qua ordinatus erat, electione ciuium propter doctrinam & bonam vitam quam habebat, communi Epiſcoporum & reliquorum ſacerdotum, aut populorũ conſilio translatus eſt Epheſum, quia ſicut

a epiſt. ad Epiſcop. Betica. 7. q. 1. c. mutationes.

Epiſcopi habent poteſtatem ordinare regulariter Epiſcopos & reliquos ſacerdotes, ſic quotieſcunq; vtilitas aut neceſſitas expoſcit, ſupradicto modo & mutare & inthronizare poteſtatem habent. Non enim de minori ad maiorem ciuitatem transfertur, qui non ambitu, nec propria voluntate, ſed aut vi à propria ſede pulſus, aut neceſſitate coactus, aut vtilitate loci & populi non ſuperbè, ſed humiliter ab aliis transfertur, & inthronizatur. b Hic eiſdem decretis ſuis ſanciuit, vt quiſque inobediens ſpirituali animaduerſione trũcetur, & eiectus de Eccleſia rapido dæmonum ore dilanietur: ſicut olim in veteri lege, quicunque ſacerdotibus non obtemperaſſet, aut extra caſtra poſitus lapidabatur à populo, aut gladio ceruice ſubiecta contemptum expiabat cruore.

b eadem epiſt.

Deut. 17.

CAP. XXI.

A. CCXXXVIII

S. FABIANVS.

FABIANVS, natione Romanus, ex patre Fabio, ſedit annos 13. menſem 1. dies 11. Fuit autem temporibus Maximini & Africani, vſq; ad Decium ſecundum & Quadratum, qui martyrio coronatur 14. Kalend. Februa. Hic ordinauit Epiſcopos 11. preſbyteros 22. diaconos 7. Hic 7. diaconos in vrbe Roma in 7. regiones ipſius vrbis diuiſit, qui ad peragendum officium illis congruum omni hora parati inuenirentur. Hic etiam ſeptem ſubdiaconos ordinauit, qui ſeptem notariis imminerent, & geſta martyrum veraciter ex integro colligerent. Huius etiam tempore Nouatus hæreticus ex Africa venit, qui Nouatianum & alios quoſdam Chriſti Confeſſores de Chriſti Eccleſia ſeparauit, & in doctrinam prauam conuertit.

a Hic paternè monuit, & decreto ſalubri, & omnibus Chriſtianis hominibus ſeruando ſanciuit, vt omnes illi, cum quibus Apoſtolus cibum nos ſumere vetat, à Chriſtianorum conſortio ſequeſtrati penitus habeantur, nec in cuiuſlibet & fidelium accuſatione vllatenus ſuſcipiantur, vſque ad ſatisfactionem, dum dignè veniſſe non dubitantur.

a epiſt. 1. ad comminiſtros.

1. Cor. 5.

6. q. 1. c. omnes.

b Hic etiam in decretis Orientalibus Epiſcopis deſtinatis inuiolabiliter ſeruandum eſſe præcepit, vt ſingulis annis nouum Chriſma conficeretur, & vetus in ſanctis Eccleſiis cremaretur, quia ſicut ipſius diei ſollemnitas per ſingulos annos eſt celebranda, ita ipſius ſancti Chriſmatis confectio per ſingulos annos eſt agenda, & de anno in

b epiſt. 2.

no in annum renouanda, & fidelibus tradenda, quia nouum ſacramentum eſt. Hæc Apoſtoli docuerunt, hæc eorum ſucceſſores tenuerunt,& ſemper tenenda eſſe,firmiter mandauerunt. Hic in eiſdem decretis ſtatuit,& Apoſtolos, eorumque ſucceſſores ſtatuiſſe inducit, vniuerſaliter ad accuſationem, id eſt, ad nullius Chriſtiani hominis Eccleſiaſticam accuſationem recipiendos eſſe ſuſpectos,aut quoslibet inimicos, vel qui non ſint bonæ conuerſationis, vel quorum vita eſt accuſabilis, vel qui in recta fide ſunt dubii, aut quorum fides, vita & libertas noſcitur, vel qui infamiæ maculis ſunt aſperſi, aut ſceleribus irretiti. Ad ſacerdotum verò accuſationem nullos debere vel poſſe recipi dicit, qui ſacerdotes fieri non poſſunt, aut qui non ſunt ſui,id eſt, ſacerdotum ordinis: quoniam ſicut ſacerdotes, vel reliqui clerici à ſecularium laicorum accuſatione excluduntur, ita illi ab iſtorum ſunt excludendi & alienandi criminatione. Et ſi in rebus ſecularibus ſuum cuiuſque ius & proprius ordo ſeruatur,multò magis in Eccleſiaſticis diſpoſitionibus ius & ordo ſeruandus eſt, & nulla debet induci confuſio. ITEM in eiſdem præcepit, ne vllus vnquam præſumat accuſator ſimul eſſe, & iudex vel teſtis, quoniam in omni iudicio, ſubaudi Synodali,quatuor perſonas neceſſe eſt ſemper adeſſe,id eſt, electos iudices, accuſatores, defenſores & teſtes. ITEM ſtatuit, ne oues ſuum Paſtorem reprehendere audeant, niſi ipſe in fide errauerit. Si verò in fide errauerit, erit corrigendus prius ſecretè à ſubditis: ſi autem incorrigibilis apparuerit, tunc erit accuſandus apud Primates ſuos, aut ad ſedem Apoſtolicam. Pro cæteris verò actibus ſuis magis eſt tolerandus à ſubditis, quàm publicè derogandus, aut accuſandus.

3.q.5.c.ſuſpectos.

2.q.7.c.ſicut.

[c] ITEM in alia decretali epiſtola, quam ipſe prædictus Papa Hilario Epiſcopo miſit, idem de ſacerdotum & maiorum natu accuſatione ſtatuit,quod & in illa ſtatuerat, quam Orientalibus Epiſcopis deſtinauit. Inſuper peregrina iudicia, ſalua in omnibus Apoſtolica auctoritate generali ſanctione prohibuit, & ita ordinabiliter in Epiſcoporum accuſatione agi decreuit, vt Epiſcopus quilibet ſuper certis criminibus accuſatus prouinciales Epiſcopos electos debeat habere iudices, à quibus omnibus in ipſa prouincia audiatur, quia non alibi, quàm in foro ſuo oportet accuſatum audiri, & ſi ibi aduerſum ſibi ſenſerit iudicem, Metropolitanum videlicet, aut Primatem, licenter abſque vlla afflictione, & iniurioſæ detentionis cuſtodia vocem appellationis & defenſionis habeat. Item ſtatuit, vt quilibet, niſi ante ſuum iudicem pulſatus,

[c] epiſt.3.

3.q.6.ſi quis epiſcopus.

2.q.6.c.ſi quis iudicem.

3.q.6.c.pulſatus.

Domini habitantibus, in qua eos communem vitam ducere, ſicut ab Apoſtolis didicerunt,ſtudioſè hortatur. Quam omnibus neceſſariam eſſe dicit, & maximè his, qui irreprehenſibiliter militare cupiunt, & vitam Apoſtolorum, eorumque diſcipulorum imitari volunt. Monet etiam in eadem propter quoſdam, qui ſacram ſcripturam non iuxta traditionem Petri, ſed ſecundum ſuum ſenſum ſanis doctrinis aduerſantes exponebant, ab eo oportere ſcripturarum intelligentiam accipi, qui eam à maioribus ſecundum veritatem ſibi traditam ſeruat, vt & ipſe poſſit ea, quæ rectè ſuſcipit, competenter aſſerere. Cum enim ex diuinis ſcripturis integram quis & firmam regulam veritatis ſuſceperit, abſurdum non erit, ſi aliquid etiam ex eruditione communi, ac liberalibus ſtudiis, quæ fortè in pueritia attigit aſſertionem veri dogmatis conferat: ita tamen, vt vbi vera didicit, falſa & ſimulata declinet. Hic ordinauit Epiſcopos 15. presbyteros 10. diaconos 5.

Cap. V.

S. ANACLETVS.

A.CIII. ANACLETVS natione Græcus, de Athenis, ex patre Antiocho. ſedit annos 9. menſes 2. dies 10. Fuit autem temporibus Domitiani, à conſulatu Domitiani decimo, & Sabini, vſque ad Domitiani quartumdecimum, & Clementem conſulem. Hic memoriam B. Petri conſtruxit, dum ab eo in preſbyterum conſecratus fuiſſet. Hic ordinauit Epiſcopos 6. preſbyteros 5. diaconos 3. Hic autem 3. Idus Iulii ſolutus eſt de ergaſtulo corporis.

[a] *epiſt. 1.* Hic [a] in epiſtola, quam generaliter ſcripſit omnibus Epiſcopis, & cæteris cunctis fidelibus, qui coæqualem cum eo ſortiti ſunt fidem, paternè conſolando eos, quibus ſcripſit, & maximè Epiſcopos, in tribulationibus ad patientiam diligenter hortatur. De quorum Epiſcoporum detractione & accuſatione ita in eadem interſerit. [b] *Beatus prædeceſſor noſter Clemens vir Apoſtolicus, & ſpiritu ſancto Dei plenus vna cum reliquis ſanctis collegis ſuis ſtatuit, dicens. Accuſandi vel teſtificandi licentia denegetur his, qui Chriſtianæ religionis & nominis dignitatem, & ſuæ legis, vel propoſiti ſui normam, aut regulariter prohibita neglexerint. Tranſgreſſores enim ſponte legis ſuæ, eiuſq́ violatores apoſtatæ nominantur. Omnis autem apoſtata refutandus eſt, ante reuerſionem ſuam, non in accuſatione rectè agentium, aut teſtimonio ſuſcipiendus, quia vir duplex animo inconſtans eſt in omnibus viis ſuis.* Et paulò inferiùs ſubinfert, ita dicens. *Ideò variis detractionibus & accuſationibus non oportet labefa-*

[b] *epiſt. 1. ad Iacob. 3. q. 4. c. beatus.*

labefactari iudices & primates Eccleſiæ, ſed magis Apoſtolorum & Doctorum regulis informari & roborari. Vnde iuſtum eſt omnes in vniuerſo Romanorum orbe Doctores legis ea quæ legis ſunt rectè ſapere & operari, & non regulas naſcentis Eccleſiæ confundere, aut fidem, aut doctrinam Apoſtolorum variis maculare doctrinis. Item in eadem inferius. *Nullus ergò præiudicium alteri faciat, neq; quod ſibi fieri non vult exerceat. nemo dictum de aliquo in-* Tob.4. *ueniat, quod in eius actibus non agnoſcat.* Item in eadem. *Ego nolo errore meo alienas culpas aſſerere, vt quod factum doleo, admiſiſſe conuincar.*

Item in eadem propter calumniam malorum Epiſcopis præcipit, dicens. *Epiſcopus Deo ſacrificans teſtes ſecum habeat, & plures quàm* De conſ.diſt.1. *alius ſacerdos: ſicut enim maioris honoris fungitur gradu, ſic maioris teſtimo-* c.Epiſcopus. *nii incremento indiget. In ſolemnioribus quippe diebus, aut ſeptem aut quinq;, aut tres diaconos, qui eius oculi dicuntur, & ſubdiaconos, & reliquos miniſtros ſecum habeat, qui ſacris veſtimentis induti, in fronte & à tergo, & presbiteri è regione dextra læuaq;, contrito corde, & humiliato ſpiritu, ac prono ſtent vultu, cuſtodientes eum à maleuolis hominibus, & conſenſum præbeant ſacrificio. Peracta autem conſecratione omnes communicent, qui noluerint Eccleſiaſticis carere liminibus. Sic enim Apoſtoli ſtatuerunt, & ſancta Romana tenet Eccleſia.*

Item in eadem dicit. *Qui malitiam inter homines ſpargit, & qui fratri* 12.q.1.c.qui *ſuo detrahit, homicida eſt, & qui aliquid patri vel matri abſtulerit, dicens, hoc* abſtulerit.c. *peccatũ non eſſe, homicidæ particeps eſt. Pater noſter ſine dubio Deus eſt, qui nos* qui Chriſti. *creauit, mater verò noſtra Eccleſia, quæ nos in baptiſmo ſpirituali regenerauit. Ergo qui Chriſti & Eccleſiæ pecunias rapit, aufert, vel fraudat, homicida eſt, atq; homicida ante conſpectũ iuſti iudicis eſſe deputabitur. Qui rapit pecuniam* 17.q.4.c.qui *proximi ſui, iniquitatem operatur. qui .a. pecuniam, vel res Eccleſiæ abſtulerit,* rapit. *ſacrilegium facit. Priuilegia.n. Eccleſiarum & ſacerdotum ſancti Apoſtoli iuſſu* 25.q.2.c.pri- *Saluatoris intemerata & inuiolata perpetuis decreuerunt manere temporibus.* uilegia. *& nos leges Eccleſiæ Apoſtolica firmamus auctoritate, & peregrina iudicia ſubmouemus. Vnaquæq; enim prouincia tàm iuxta Eccleſiaſticam, quàm iuxta* 3.q.6.c.vna- *ſeculi leges ſuos debet habere iuſtos, & non iniquos iudices, & non externos, vt* quaque. *Apoſtolicæ huius ſedis decreuerit auctoritas. Si verò negotium fuerit Eccleſiaſticum, apud Epiſcopos deferatur, interueniente Primate, ſi maior cauſa fuerit. Si verò minor, metropolitano. Si autem fuerit ſeculare, apud eiuſdem ordinis viros, iudicio tamen Epiſcoporum: cùm Apoſtolus priuatorum Chriſtianorũ* 1.Cor.6. *cauſas magis ad Eccleſias deferri, & ibidem ſacerdotali iudicio voluerit terminari. Omnis ergò oppreſſus liberè, ſi voluerit, ſacerdotum appellet iudicium, & à nullo prohibeatur, ſed ab his ſulciatur, & liberetur. Si autem difficiles cauſæ,* 2.q.6.c.omnis *aut maiora negotia fuerint orta, ad maiorem ſedem deferantur: & ſi illic fa-* oppreſſus. *cilè diſcerni, aut iuſtè terminari non potuerint, vbi fuerit ſummorum congre-*

gatio congregata, quod per ſingulos annos bis aut ter fieri ſolet, & debet iuſte, & Deo placitè coram Patriarchis, aut primate Eccleſiaſtico, & coram patritio* ſecularia iudicentur negotia in commune. Quòd ſi difficiliores quæſtiones ortæ fuer.nt, *aut temporũ, aut maiorum iudicia, aut maiores cauſæ fuerint, ad Sedem Apoſtolicam ſi appellatũ fuerit, referantur, quoniam hoc Apoſtoli ſtatuerunt iuſſione Saluatoris, vt maiores & difficiliores quæſtiones ſemper referantur ad Apoſtolicam ſedem.

* ſeculari.

* Epiſcoporũ.

II. Epiſt. Anacl. ſumma.

IDEM ipſe B. Anacletus aliam epiſtolam ſcripſit Epiſcopis in Italia conſtitutis, in qua eos conſultantes de ordinationibus & accuſationibus Epiſcoporum ſic inſtruit dicens. *Ordinationes Epiſcoporum auctoritate Apoſtolica ab omnibus qui in eadem fuerint prouincia Epiſcopis celebrandæ ſunt. qui ſimul conuenientes ſcrutinium diligẽter agant, ieiuniumq́; cum omnibus celebrent precibus, & manus cum ſanctis Euangeliis, quæ prædicaturi ſunt, imponentes, Dominica die hora 3. orantes, ſacra eos vnctione inungant. Quòd ſi omnes ſimul minimè conuenire potuerint, aſſenſum tamen ſuis precibus præbeant, vt ab ipſa ordinatione animo non deſint, quia Iacobus iuſtus, & frater Dn. noſtri nuncupatus, à Petro, Iacobo & Ioanne Apoſtolis eſt ordinatus, data videlicet ex hoc ſucceſſoribus ſuis forma, vt nullus Epiſcopus minùs quàm à tribus Epiſcopis cæteris conſentientibus ordinetur. Reliqui verò ſacerdotes à proprio ordinentur Epiſcopo, ita vt ciues, & alii ſacerdotes aſſenſum præbeant, & ieiunantes ordinationem celebrent. Similiter & diaconi ordinentur. Cæterorum autem graduum diſtributioni trium veraciũ teſtium teſtimonium cum Epiſcopi, ſcilicet probatione, ſufficere poteſt. Accuſatio quoq́; eorum, ſuper qua nos conſulere voluiſtis, non niſi ab idoneis & probatiſſimis viris, qui & ſuſpicionibus & ſceleribus careant, fieri debet.* & ab illis hoc modo, ſicut prædictus Papa inferiùs docet, dicens. *Si quis aduerſus eos † recurrat caritatis ſtudio, vt familiari colloquio cõmoniti, ea ſanent, quæ ſananda ſunt, & caritatiuè emendent ea, quæ iuſtè emendanda cognouerint. Si autem aliqui prius, quàm hæc egerint, eos lacerare, accuſare, aut infeſtare præſumpſerint, excommunicentur, & minimè abſoluantur, priuſquam ſatisfaciant, & condignam egerint pœnitentiam.*

Diſt. 64. c. ordinationes.

Diſt. 67. c. reliqui.

2. q. 7. c. accuſatio.

IDEM item ſanctus & beatiſſimus Papa Anacletus omnibus Epiſcopis, & reliquis Chriſti ſacerdotibus ſcribit epiſtolam, in qua ſacerdotum ordinem auctoritate Apoſtolorum bipertitum eſſe cõprobat, Epiſcoporum videlicet, & preſbyterorum, & hunc ordinem ita à Domino conſtitutum à nullo perturbari oportet. Epiſcopi autem non in caſtellis, aut modicis ciuitatibus debent conſtitui, ſed preſbyteri tantùm ab Epiſcopo ad qualemcunque locum vel Eccleſiam, quæ in eo conſtituta ſit, ſunt præficiendi, & in ea diebus vitæ ſuæ duraturi. Et non amplius, quàm iſtos duos ordines ſacerdotum eſſe dicit, quia licet alii Primates vel Patriarchæ, alii Metropo-

III. Epiſt. ſumma.

Diſt. 80. c. Epiſcopi.

tropo-

tropolitani dicantur, ordo tamen vnus eſt, ſed ipſa diſcretio no-
minum diſcretionem indicat maiorum in prælatione iudicii, non
in poteſtate Pontificii. Romanam verò Eccleſiam primam ſedem
vocat, quia B. Petrus & Paulus ſuo martyrio eam cæteris omnibus *Tres prima-*
prætulerunt. Secundam verò ſedem eſſe apud Alexandriam dicit, *riæ ſedes.*
quia B. Petri nomine, & à Marco eius diſcipulo atq; Euangeliſta
conſecrata eſt. Tertiam verò ſedem apud Antiochiam, quia B. Pe-
trus, antequam Romam veniret, illic habitauit, & Ignatium ibi
conſtituit Epiſcopum, & illic primum nomen Chriſtianorum
nouellæ gentis exortum eſt. Accuſatores autem & teſtes dicit eſſe *3.q.3.c. accuſ.*
non poſſe, qui ante heſternum diem, aut nudiuſtertius inimici fue-
runt, ne irati nocere cupiant, vel læſi vlciſci ſe velint. Dicit etiã pro
meritis plebis ſæpe paſtores Eccleſiæ deprauari, vt procliuius cor-
ruant qui ſequuntur capite videlicet langueſcente facilius reliqua
corporis membra inficiuntur. Dicit etiam; ſi Doctor vel Paſtor
Eccleſiæ à fide exorbitauerit, erit à fidelibus corrigendus, ſed pro
reprobis moribus magis eſt tolerandus, quam diſtringendus, quia
Rectores Eccleſiæ à Deo ſunt iudicandi. A.cxii.

CAP. VI. S. EVARISTVS.

EVARISTVS, natione Græcus, ex patre Iudæo, Iuda nomine, de
ciuitate Bethlehem, ſedit annos 9. menſes 10. dies 2. Fuit autem
temporibus Domitiani & Neruæ, à conſulatu Valentis, & Veteris,
vſq; ad Gallum, * & Bradum conſules, ſub quib. martyrium paſſus ** Braduam*
eſt, 6. Kal. Nouẽ. Hic ordinauit Epiſcop. 5. preſbyt. 6. diac. 2. Hic in
ſuis decretis pręcepit 7. diac. in vnaquaq; vrbe cõſtituendos, ad cu-
ſtodiendũ Epiſcopũ, ne ipſe in prędicatione ab inſidiatorib. infeſte-
tur, aut verbũ veritatis quolibet genere detractionis pollui poſſit.

[a] Hic etiam ſcriptum miſit vniuerſis Epiſcopis Africæ regio- *[a] epiſt. 1. ad E-*
nis, quod coniugium legitimum ſit in omni Eccleſia habendum, ita *piſc. Afric.*
dicens. *Aliter non fit legitimum coniugium, ſicut à Patribus accepimus, &* *3.q.5.c. aliter.*
ſanctis Apoſtolis, eorumq́; ſucceſſoribus traditum inuenimus, niſi ab his qui
ſuper ipſam feminam dominationem habere videntur, & à quibus cuſtoditur,
vxor petatur, & à parentibus aut propinquioribus ſponſetur, & legibus dote-
tur, & ſuo tempore ſacerdotaliter, vt mos eſt, cum precibus & oblationibus à
*ſacerdote benedicatur, & à paranymphis, vt conſuetudo docet, cuſtodita & ** ** conſociata.*
*ſeruata à proximis tempore congruo petita * legib. detur, & ſolenniter accipia-* ** dotetur.*
tur, & biduo vel triduo orationib. vacent, & caſtitatem cuſtodiant. aliter verò
*præſumpta, non coniugia, ſed aut adulteria, vel * concubia aut ſtupra, vel for-* ** contubernia*
nicationes potius, quàm legitima coniugia eſſe non dubitate, niſi voluntas pro-
*pria ſuffragauerit, & * nota ſuccurrerit legitima.* ** vota ſuccur-*
rerint.

[b] Hic idem in alia epiſtola, quam omnibus Epiſcopis per Ægy- *[b] epiſt. 2.*

ptum moranti bus ſcripſit, de Epiſcopo & Eccleſia dicens: Eccleſia iungitur Epiſcopo ſpiritualiter, velut ſponſa carnaliter ſponſo. Et ſicut vir non debet negligere vxorem ſuam, ſed diligere, & caſtè cuſtodire, & prudenter regere, ita & Epiſcopus debet Eccleſiam ſuam, & Eccleſia in omnibus obedire ſicut vxor viro ſuo debet. Et ſicut viro non licet dimittere vxorem ſuam, ita & Epiſcopo non licet dimittere Eccleſiam ſuam, abſque ineuitabili neceſſitate, aut Apoſtolica, vel regulari mutatione, & alteri ſe ambitus cauſa coniungat. Et ſicut vxori non licet dimittere virum, licet ſit fornicatus, vt alterum eo viuente ducat, ita Eccleſia viuente Epiſcopo ſuo non poteſt alium ſuperducere. De Epiſcopis verò infamatis, & à ſedibus pulſis, in eadem præcepit, vt reuocentur, & integerrimè reſtituantur, & ſuperducti, velut adulteri, eiiciantur. His peractis, ſi quis aduerſus eos querelam habuerit, inquirendum erit, & auctoritate Romanæ ſedis terminandum. Qui non à plebe, aut à vulgaribus hominib. ſunt arguendi, vel accuſandi, licet ſint inordinati, quia pro meritis ſubditorum diſponitur à Deo vita Doctorum. Item inferius. *Si qui ſunt vituperatores, aut accuſatores Epiſcoporum, vel reliquorum ſacerdotum, non oportet eos à iudicibus Eccleſiæ audiri, antequam eorum diſcutiatur æſtimationis ſuſpicio, vel opinio, qua intentione, qua fide, qua temeritate, qua vita, qua conſcientia, quoue merito, ſi pro Deo, aut pro vana gloria, aut inimicitiis, vel odio, aut cupiditate iſta præſumpſerint, necne? Hæc omnia ſunt perſcrutanda & diligenter pertractanda.* Deus enim, vt nos à præcipitatæ ſententiæ prolatione compeſceret, quum omnia nuda ſint & aperta oculis eius, mala tamen Sodomæ noluit audita iudicare, priuſquam manifeſtè agnoſceret, quæ dicebantur. Hic etiam decretum ſtatuit de non iniuriandis, aut lacerandis Epiſcopis.

1. Cor. 7. — *2. q. 7. c. ſi qui.* — *Hebr. 4.* — *Geneſ. 18.*

Cap. VII.

S. ALEXANDER.

A.cxxi.

ALEXANDER, natione Romanus, ex patre Alexandro, de regione caput Tauri, ſedit annos 10. menſes 7. dies 2. Fuit autem temporibus Traiani vſque ad Helianum & Veterem. Hic martyrio coronatur 5. nonas Maii. [a]Hic præcepit de ſacerdotibus non vexandis, aut ſcriptis ab eis vi aut metu, aut fraude aliqua non exigendis, ita dicens in epiſtola, quam omnibus orthodoxis Epiſcopis per diuerſas prouincias commorantibus ſcripſit. *Eorum accuſandi Epiſcopos, vel teſtificandi in eos vocem obſtruimus, quos non humanis, ſed diuinis actibus mortuos eſſe ſcimus.* Et inferius. *A prædeceſſoribus noſtris inhibitum legimus, vt nemo conſtringat Doctores, neque accuſationem*

[a] *epi. 1. ad omnes.* — *3. q. 4. c. hi qui.*

nem aduerſus eos ſuſcipiat. Item paulò inferius. *Statuentes decernimus,*
omnes, qui ſanctos Patres perſequuntur, aut amouere vel dilacerare nituntur,
manifeſtè infames eſſe, & alienos à limitibus Eccleſiæ vſq; ad ſatisfactionem fi-
eri. Item in eadem inferius dicit; *Similiter, ſi huiuſmodi perſonis quædam* *15.q.6. c. ſi*
ſcripturæ quoquo modo per metum, aut fraudem, aut per vim extortæ fue- *quandoq;*
rint, vel vt ſe liberare poſſint quocunq; ab eis conſcriptæ vel laboratæ fuerint* ** roboratæ.*
ingenio, ad nullum eis præiudicium aut nocumentum prouenire cenſemus, ne-
que vllam eis infamiam, aut calumniam, aut à ſuis ſequeſtrationem bonis vn-
quã auctore Domino, & ſuis Apoſtolis, eorumq; ſucceſſoribus ſuſtinere permit-
timus, quia confeſſio in talibus non compulſa, ſed ſpontanea fieri debet. Peſſi-
mum eſt enim de ſuſpicione, aut extorta confeſſione quenquam
iudicare. Pręcepit & in eadem, vt in conſecratione corporis & ſan- *De conſ. diſt.*
guinis Domini eius paſſio ſit commemoranda. & vt aqua cum ſa- *2. c. in ſacra-*
le benedicatur, & in domibus fidelium aſpergatur, & fidem ſanctæ *mentorum.*
Trinitatis, ſicut à Patribus acceperat, ita ſcripto ſuo nos edocuit. *& c. aquam.*
Hic ordinauit Epiſcopos 5. presbyteros 6. diaconos duos.

Cap. VIII.

S. SIXTVS.

A. CXXXII.

SIxtvs, natione Romanus, ex patre Paſtore, de regione Via la-
ta. ſedit ann. 10. menſes 2. diem vnũ. Fuit autem temporibus A-
driani, vſq; ad Verum & Anniculũ. Sub quib. & martyrio corona-
tur 3 Non. Aprilis. [a] Hic in decretis ſuis monendo præcepit fidem *a epiſt. 1. ado-*
rectam, & ab Apoſtolis traditam inconcuſsè ſeruandam, qua & *mnes.*
ipſe nos, ſcribẽdo inſtruxit. [b] Præcepit etiam, vt ſacra vaſa non tan- *b ep. 2. ado-*
gerentur, niſi ab hominibus ad hoc officium Deo ſacratis. Hic *mnes Epiſcop.*
conſtituit, vt quiſque Epiſcopus aliqua aduerſitate pulſatus licen- *De conſ. diſt.*
ter appellet Romanam & Apoſtolicam ſedem, & illuc vocatus, *1. c. in ſancta.*
venire non renuat. nec inde abſque Apoſtolicis litteris ad propriã *2. q. 6. ſi quis*
redeat, vt vicini ſui ex hoc intelligant, qualiter ibi ſuam, aliorum- *veſtrum.*
que cauſam finierit. Conſtituit etiam, vt nemo Epiſcopũ ſuis rebus
exſpoliet, aut à propria ſede expulſum excommunicare, aut diiu-
dicare præſumat. Hic ordinauit Epiſcopos 4. presbyteros 11.
diaconos 3.

Cap. IX.

S. TELESPHORVS.

A.CXLII. TELESPHORVS, natione Græcus, ex anachoreta, ſedit annos 11. menſes 3. dies 22. Fuit autem temporibus Antonini & Marci. Hic 4. nonas Ianuarii martyrio coronatur. * Hic in decretis ſuis ſtatuit firmiter, vt omnes clerici in ſortem Domini vocati 7. hebdomadas plenas ante Paſcha à carne ieiunent: & vt clerici nullatenus laicos in ſua pulſatione, aut accuſatione recipiant, ſicut & ipſi laici iuxta ſecularem legem clericos in ſuis infamationibus recipere nolunt. Conſtituit etiam, vt in ſancta nocte Natiuitatis Domini noſtri Saluatoris Miſſa celebretur, & hymnus angelicus, id eſt, *Gloria in excelſis Deo* ſollenniter decantetur. Reliquis autem temporibus ante horam diei tertiam Miſſam celebrari prohibuit, quia & ea hora Dominus crucifixus, & Spiritus ſanctus ſuper Apoſtolos deſcendiſſe legitur. Præcepit etiam omnes accuſationes, quas ſeculi leges non admittant, ad accuſationem Eccleſiaſticam nō admittendas eſſe. Hic ordinauit Epiſcopos 13. preſbyteros 11. diaconos 8.

** epiſt. ad omnes. c. ſtatuimus. diſt. 4.*

De conſ. diſt. 1. c. nocte ſancta.

3. q. 5. c. accuſ.

A.CLIV.

CAP. X.

S. HYGINVS.

HYGINVS, natione Græcus, ex Philoſopho de Athenis, cuius genealogiam non inueni. ſedit annos 4. menſes 3. dies 8. Fuit autem temporibus * Seueri & Marci, à conſulatu Magni & Camerini vſq; ad Orfitum & Priſcum, qui tertio Idus Ianuarii migrauit ad Dominum. Hic compoſuit clerum, & diſtribuit gradus. * Hic in fide Chriſti nos inſtruxit multis & firmis documentis diuinæ ſcripturæ, oſtendens, nec Patrem præceſſiſſe filium, vt maior ſit filio, nec filium poſtea natum, vt deitate Patris minor eſſet. Hic etiam conſtituit vt nullus Metropolitanus abſq; cæterorum prouincialium præſentia aliquorum audiat cauſas Epiſcoporum, quia ſic actæ irritæ erunt. Conſtituit etiam, vt maiorum natu criminationes non per alios fiant, niſi per ipſos, qui crimina intendunt. Qui etiam peregrina iudicia habenda prohibuit. Hic ordinauit Epiſcopos 6. presbyteros 15. diaconos 5.

** Veri.*

** ep. 1. ad omnes fideles.*

2. q. 7. c. criminationes.

A.CLVIII.

CAP. XI.

S. PIVS.

PIVS, natione Italus, ex patre Rufino, frater Paſtoris, de ciuitate Aquileia. ſedit annos 19. menſes 4. dies 3. Fuit autem temporibus Antonini, à conſulatu Clari & Seueri. Qui 5. Idus Iulii factus eſt de medio. * Hic firmiter decretis ſuis ſtatuit, vt omnis, qui prædia di-

** ep. 2. ad Italicos.*

dia diuinis vſibus tradita Deo ſubtrahere, & ſuis vſibus applicare ſacrilegus habeatur, & vt ſacrilegus proculdubio iudicetur: nec non & illum, qui ſacerdotes Dei inſequitur ſacrilegum eſſe, & vt ſacrilegum iudicandum eſſe confirmat, quia omne peccatum, quod in Deum committitur, grauius eſt, quàm illud quod fit in hominem.[b] Hic etiam inſtituit, vt quia angelus in habitu Paſtoris Hermeti Doctori fidei & ſcripturarum apparens præcepit Paſcha die Dominico ab omnibus Chriſtianis ſemper celebretur. Hic ordinauit Epiſcopos 12. preſbyteros 19. diaconos 21.

12. q. 2. prædia. 17. q. 4. c. ſicut.

[b] ep. 1. ad omnes fideles. De conſ. diſt. 3. c. noſſe vos.

Cap. XII.

S. ANICETVS. A.CLXVII.

ANICETVS, natione Syrus, ex patre Ioanne de vico Vmiſa, ſedit annos 11. menſes 3. dies 3. Fuit autem temporibus Seueri & Marci, à conſulatu Gallicani & Veteris, vſq; ad præſentem & Rufinum. Hic martyr obiit, 15. Kal. Maii.[a] Hic ſua auctoritate præcipit, & auctoritate decretorum Anacleti confirmat, ne aliquis Epiſcopus vllatenus minus, quàm à tribus Epiſcopis conſecretur, & Metropolitanus Epiſcopus ab omnibus ſuffraganeis ſedis Metropolis ad ipſam Sedem conuenientibus eſt eligendus & conſecrandus. Et hoc aliter factum viribus carere non eſt dubium, quia quicquid cõtra ſtatuta Patrum præſumptum fuerit ſine dubio licet non apud homines, apud Deum tamen irritum erit.[b] Conſtituit etiam, vt nullus Metropolitanus quicquam agat, de cauſis ſuffraganeorum Epiſcoporum abſq; pręſentia & communi eorum conſilio. Pręcepit etiam, vt clericis non liceat comam nutrire. Hic ordinauit Epiſcopos 9. presbyteros 17. diaconos 4.

[a] ep. ad Gallia Epiſc. 66. diſtinct. c. Archiepiſc.

[b] ibid. c. 3. 9. q. 3. c. ſi autem. Diſtin. 23. c. prohibete.

Cap. XIII.

S. SOTER. A.CLXXV.

SOTHER, natione Campanus, ex patre Concordio, de ciuitate Fundis. ſedit annos 9. menſes 6. dies 11. Fuit autem temporibus Seueri, à conſulatu Ruſtici & Aquilini, vſque ad Cethegum & Clarum. Hic obiit 10. Kal. Maii. *Hic conſtituit, vt nulla mulier ſacrata vel monacha facta vaſa vel ſacratas pallas contingeret, nec incẽſum circa altare deferret. Hic ordinauit Epiſcopos 11. presbyteros 18. diaconos 9.

** ep. 2. ad Epiſc. Italiæ.*

Cap. XIV.

A.clxxix.

S. ELEVTHERIVS.

Eleutherius, natione Græcus, ex patre Habundio, de oppido Nicopoli, ſedit annos 15. menſes 3. dies 2. Fuit autem temporibus Antonini & Commodi vſque ad Paternum & Braduam. Qui 8. Calend. Iunii obiit. Hic accepit epiſtolam à Lucio Britannico rege, vt Chriſtianus efficeretur per eius mandatum.[a] Hic conſtitutione ſua firmauit, vt nulla communis eſca, quæ rationabilis & humanæ naturæ congruere videretur à Chriſtianis repudiaretur;[b] & omnium Epiſcoporum definitiua ſententia, non niſi apud Romanam ſedem terminaretur, reliquorum verò clericorũ cauſas apud comprouinciales etiam Epiſcopos licitè terminandas. Idem prædictus Papa de accuſationib. Epiſcoporũ intra cætera dicit.[c] *Nihil abſq; legitimo, & idoneo accuſatore fiat. Nam & Dominus noſter Ieſus Chriſtus Iudam furem eſſe ſciebat, ſed quia non eſt accuſatus, ideò non eſt eiectus, & quicquid inter Apoſtolos egit pro dignitate myſterii ratum marſit.* De accuſationibus comprouincialium ita legitur eſſe ſtatutum.[d] *Si quis ſuper quibuslibet criminibus quemlibet clericum pulſandum credidit, in prouincia, in qua conſiſtit ille, qui pulſatur, ſuas* * *exerat actiones, nec exiſtimet alibi eum ad iudicium pertrahendum. Proditoris nec calumnia, nec vox audiatur.* Hic ordinauit Epiſcopos 15. preſbyteros 12. diaconos 8.

[a] *in epiſt. ad Galliæ prouinciæ.c.1.*
[b] *ib.c.2.*
[c] *ibid.*
[d] *ibid.c.3.*
* *exerceat.*

Cap. XV.

A.cxciv.

S. VICTOR.

Victor, natione Afer, ex patre Felice, ſedit annos 10. menſes 2. dies 10. Fuit autem temporibus Cæſaris Auguſti Antonini, qui & Verus dictus eſt, à conſulatu Commodi 5. & Glabrionis, vſque ad Lateranum & Rufinum. Hic martyrio coronatur 5. Kalen. Auguſti. Hic conſtituit[a], vt Paſcha die Dominico celebraretur, ſicut & prius fecerat. Conſtituit enim ſi neceſſe, periculo mortis vrgente, fuerit, quocunque tempore, quocunque in loco, videlicet, vel in mari, vel in flumine, aut in fontibus, quemlibet licitè baptizari; tantùm in nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis fiat; & hoc decreuit, vt incerta, etiamſi vera ſint, nullatenus iudicentur, niſi prius manifeſtis iudiciis comprobentur aut manifeſto iudicio conuincantur, vel iudiciario ordine publicentur.[b] Nec alicuius Epi-

[a] *epiſt.1.ad Theoph.Alex. De conſ. diſt. 3.c.celebritatem.*
[b] *ibid.*

ius Epiſcopi cauſam definiri liceat Romano Pontifice inconſulto. Hic ordinauit Epiſcopos 12. preſbyteros 3. diaconos 7.

Cap. XVI.

S. ZEPHERINVS. A. CCIII.

ZEPHERINVS, natione Romanus, ex patre Habundio, ſedit annos 18. menſes 7. dies 10. Fuit autem temporibus Antonini & Seueri à Conſulatu Saturnini & Gallicani vſque ad Præſentem & Strigatum Conſules. Qui obiit 6. Kalend. Septemb. [a] Hic etiam conſtituit, vt Epiſcoporum cauſa non terminetur abſque præcepto Romani Pontificis, nec vllatenus Epiſcopus iudicetur, niſi aut ipſe ſe reum eſſe confiteatur, aut idoneis teſtibus, qui non ſint minùs, quam 72. conuincatur. Conſtituit etiam, vt quiſpiam ſummorum, minorum accuſationibus non impetatur, nec in re dubia certa iudicetur ſententia, nec vllum iudicium niſi ordinabiliter factum teneatur, nec abſens iudicetur, nec aliquem ſententia niſi à ſuo iudice dicta confringat, & Epiſcopus accuſatus 12. ſi neceſſe fuerit, Epiſcopos iudices eligat: nec prius audiatur, aut excommunicetur, vel iudicetur, quam ipſi per ſe eligantur, & regulariter vocatus ad ſuorum primo conuentum Epiſcoporum per eos eius cauſa * iterum audiatur, & rationabiliter diſcutiatur, cum de occultis alieni cordis non temerè ſit iudicandum, & iniuſta iudicia ab omnibus ſint cauenda, & Epiſcopi à plebibus & clero ſint ferendi. [b] Cõſtituit etiam, vt ordinationes preſbyterorum & Leuitarum congruo tempore, & multis ſidelibus coram aſtantibus fierent. Hic ordinauit Epiſcopos 13. preſbyteros 14. diaconos 7.

[a] epiſt. 1. ad Epiſc. Siciliæ. 2. q. 1. primates.

3. q. 4. c. detractores.

3. q. 9. c. abſens.

** iuſtè aud.*

[b] epiſt. 2. ad Epiſc. Ægyp. diſt. 83. c. ordinationes.

Cap. XVII.

S. CALIXTVS.

CALIXTVS, natione Romanus, ex patre Domitio, de regione Vrberauennarum, ſedit annos 5. menſes 2. dies 10. Fuit autẽ temporibus Macrini & Heliogabali, à Conſulatu Antonini & Alexandri. Hic ab Alexandro Imperatore martyrio conſummatur pridie idus Octobris. [a] Hic conſtituit vt ieiunia 4. temporum ab omnibus Chriſtianis celebrarentur. Hic decretis ſuis firmauit, vt nullum iniuſtum iudicium & diffinitio iniuſta regis metu, aut iuſſu, aut cuiuſcunque potentis à iudicibus ordinata vel acta ſirmitudinem

[a] Epiſt. 1. ad Bened. Epiſc. 11. q. 3. c. iniuſtum.

nem habeant: quia nulli Imperatori, aut cuiquam pietatem cuſto-
[b] in eadẽ epi. dienti licet aliquid contra diuina mandata præſumere.[b] Hic con-
[c] ep. 2. ad Epiſc. Galliæ. ſtituit, vt accuſationem aduerſus Doctorem nemo ſuſcipiat,[c] nec
accuſatio facta per ſcriptum recipiatur, nec abſente accuſato teſti-
2. q. 8. c. accuſatorum. monium de eo dicatur. nec de aliis cauſis, vel negotiis teſtimoniũ
dicant. niſi de his, quæ ſub præſentia eorum acta eſſe noſcuntur.
11. q. 2. c. excõmunicatus. Nec accuſatores vel teſtes ſuſpecti, vel infamiæ nota aſperſi reci-
piantur, nec excommunicatos à ſacerdotibus ante vtriuſq; partis
9. q. 2. c. nullus alterius. iuſtam examinationem vllus recipiat, nec modo aliquo eis com-
municet, & vt nemo alterius terminos vſurpet, nec alterius Parro-
chianum iudicare aut excommunicare præſumat, quia præſum-
9. q. 3. c. nullus primas. ptum irritum erit. Nec etiam Metropolitanus diœceſani Eccle-
ſiam, vel Parrochianum, aut aliquid ex eius parrochia excommu-
nicare, vel iudicare, aliquidué agere pręſumat, abſque eius conſilio
& iudicio: quia & quod fecerit, irritum erit, & ipſe gradus ſui peri-
culo ſubiacebit. Conſtituit etiam vt Epiſcopus quilibet ambitus
cauſa ad aliam ciuitatem non tranſmutetur, ſed ſi fieri debet, fiat
cæteris fratribus inuitantibus, & Romanæ Eccleſiæ auctoritate, &
3. q. 4. c. conſanguineorũ. illius Eccleſiæ, ad quã tranſmutandus eſt, vtilitate. Præcepit etiam,
vt conſanguineorum coniunctiones fieri omninò prohibeantur.
[d] in fine 2. epi. quia tales nullum habent pondus teſtimonii.[d] Confirmauit etiam,
& ſaluberrimis exemplis diuinę ſcripturæ oſtendit tàm ſacerdotes
Domini, quàm reliquos fideles poſt dignam ſatisfactionem poſſe
reuocari ad priſtinos honores. Hic ordinauit Epiſcopos 8. preſby-
teros 15. diaconos 4.

XVIII.

A. CCXXVI.

S. VRBANVS.

VRBANVS, natione Romanus, ex patre Pontiano, ſedit annos
9. menſes 10. dies 12. Fuit autem temporibus conſulatus An-
tonini & Alexandri. Obiit verò confeſſor temporibus Diocletia-
a epiſt. 1. ad omnes fideles. ni 8. Kal. Iunii. Hic in ſuis decretis confirmat, a vt prædia & quæ-
cunq; res à fidelibus Eccleſiæ Dei traditæ ſunt, ſemper eſſe debeant
in poteſtate & diſpoſitione Epiſcoporum, in quorum parrochia i-
pſæ Eccleſię ſunt ſitę, & ipſi Epiſcopi ex ipſis rebus omnibus com-
munem vitam degere volentibus cuncta neceſſaria miniſtrare; nec
quicquam eorum in alios vſus, quàm Eccleſiaſticos conuertere de-
beant, quia *vota ſunt fidelium, & pretia peccatorũ, ac patrimonia pauperũ*,
Et quæcunq; in alios vſus, quàm in prædictos cõuerterint, neceſſa-
riè ſacrilegii rei exiſtunt, & ſi non corpore, anima tamen mortui
cadunt

cadunt.[b] Et ſedes Epiſcoporum ideò in Eccleſiis excelſæ conſtituuntur, vt ex hoc Epiſcopi prælationem atque poteſtatem ligandi & ſoluendi habere intelligantur, & omnes fideles per manus impoſitionem Epiſcoporum Spiritum ſanctum poſt baptiſmum accipere debeant, vt pleni Chriſtiani inueniantur. Hic Valerianum Ceciliæ ſponſum, multoſq; alios ad fidem Chriſti conuertit, & ad martyrii palmam perduxit. Hic ordinauit Epiſcopos 8. preſbyteros 19. diaconos 7.

b ibid.

XIX.

S. PONTIANVS.

A. CCXXXIII.

PONTIANVS, natione Romanus, ex patre Calpurnio, ſedit annos 9. menſes 5. dies 2. Fuit autem temporibus Alexandri, à conſulatu Pompeiani, & * Peliniani. Eodem tempore prædictus Pontifex cum Hippolyto presbytero in exilium eſt deportatus ab Alexandro in Sardiniam, in inſulam Bucinam Seuero & Quintiano conſulibus, & in eadem inſula afflictus, & maceratus fuſtibus defunctus eſt 3. Kalend. Nouemb.[a] Hic etiam in decretis ſuis mandauit ſacerdotes non eſſe accuſandos ab inimicis, aut à ſceleratis, aut hominibus alterius ſectæ vel religionis, vel, ſi fortè peccauerint, à reliquis ſacerdotibus arguendos, & à ſummis Pontificibus conſtringendos eſſe præcepit, ita vt nullo modo à ſecularibus, aut malæ vitæ hominibus arguantur vel arceantur. Hic ordinauit Epiſcopos 7. preſbyteros 6. diaconos 5.

** Pelagiani.*

a ep. 1. ad Felicem.

XX.

S. ANTERVS.

A. CCXXXVII.

ANTHEROS, natione Græcus, ex patre Romulo, ſedit annos 12. menſem 1. dies 12. Fuit autem temporibus Maximini & Africani Coſſ. Hic geſta martyrum diligenter à Notariis exquiſiuit, & in Eccleſia recondidit. Qui 3. Nonas Ian. martyrio coronatur. Hic ordinauit Epiſcopum vnum.[a] Hic etiam conſultus, de Epiſcoporum mutatione, fieri licere in ſuis decretis reſpondit, non tamen cuiuſquam libitu aut dominatione; ſed communi vtilitate aut neceſſitate, ſicut Petrus Apoſtolorum Princeps de Antiochia Romam vtilitatis cauſa eſt translatus, vt ibi plus proficere poſſet. Et Euſebius etiam de parua quadam ciuitate Apoſtolica auctoritate mutatus eſt Alexandriam, ſimiliter & Felix de ciuitate qua ordinatus erat, electione ciuium propter doctrinam & bonam vitam quam habebat, communi Epiſcoporum & reliquorum ſacerdotum, aut populorū conſilio translatus eſt Epheſum, quia ſicut

a epiſt. ad Epiſcop. Betica. 7. q. 1. c. mutationes.

Epiſcopi habent poteſtatem ordinare regulariter Epiſcopos & reliquos ſacerdotes, ſic quotieſcunq; vtilitas aut neceſſitas expoſcit, ſupradicto modo & mutare & inthronizare poteſtatem habent. Non enim de minori ad maiorem ciuitatem transfertur, qui non ambitu, nec propria voluntate, ſed aut vi à propria ſede pulſus, aut neceſſitate coactus, aut vtilitate loci & populi non ſuperbè, ſed humiliter ab aliis transfertur, & inthronizatur. b Hic eiſdem decretis ſuis ſanciuit, vt quiſque inobediens ſpirituali animaduerſione trũcetur, & eiectus de Eccleſia rapido dæmonum ore dilanietur: ſicut olim in veteri lege, quicunque ſacerdotibus non obtemperaſſet, aut extra caſtra poſitus lapidabatur à populo, aut gladio ceruice ſubiecta contemptum expiabat cruore.

b eadem epiſt.

Deut. 17.

CAP. XXI.

A.CCXXXVIII

S. FABIANVS.

FABIANVS, natione Romanus, ex patre Fabio, ſedit annos 13. menſem 1. dies 11. Fuit autem temporibus Maximini & Africani, vſq; ad Decium ſecundum & Quadratum, qui martyrio coronatur 14. Kalend. Februa. Hic ordinauit Epiſcopos 11. preſbyteros 22. diaconos 7: Hic 7. diaconos in vrbe Roma in 7. regiones ipſius vrbis diuiſit, qui ad peragendum officium illis congruum omni hora parati inuenirentur. Hic etiam ſeptem ſubdiaconos ordinauit, qui ſeptem notariis imminerent, & geſta martyrum veraciter ex integro colligerent. Huius etiam tempore Nouatus hæreticus ex Africa venit, qui Nouatianum & alios quoſdam Chriſti Confeſſores de Chriſti Eccleſia ſeparauit, & in doctrinam prauam conuertit.

a Hic paternè monuit, & decreto ſalubri, & omnibus Chriſtianis hominibus ſeruando ſanciuit, vt omnes illi, cum quibus Apoſtolus cibum nos ſumere vetat, à Chriſtianorum conſortio ſequeſtrati penitus habeantur, nec in cuiuſlibet & fidelium accuſatione vllatenus ſuſcipiantur, vſque ad ſatisfactionem, dum dignè veniſſe non dubitantur.

a epiſt. 1. ad comminiſtros.
1. Cor. 5.
6. q. 1. c. omnes.

b Hic etiam in decretis Orientalibus Epiſcopis deſtinatis inuiolabiliter ſeruandum eſſe præcepit, vt ſingulis annis nouum Chriſma conficeretur, & vetus in ſanctis Eccleſiis cremaretur, quia ſicut ipſius diei ſollemnitas per ſingulos annos eſt celebranda, ita ipſius ſancti Chriſmatis confectio per ſingulos annos eſt agenda, & de anno in

b epiſt. 2.

no in annum renouanda, & fidelibus tradenda, quia nouum ſacramentum eſt. Hæc Apoſtoli docuerunt, hæc eorum ſucceſſores tenuerunt, & ſemper tenenda eſſe, firmiter mandauerunt. Hic in eiſdem decretis ſtatuit, & Apoſtolos, eorumque ſucceſſores ſtatuiſſe *3.q.5.c.ſuſpectos.* inducit, vniuerſaliter ad accuſationem, id eſt, ad nullius Chriſtiani hominis Eccleſiaſticam accuſationem recipiendos eſſe ſuſpectos, aut quoslibet inimicos, vel qui non ſint bonæ conuerſationis, vel quorum vita eſt accuſabilis, vel qui in recta fide ſunt dubii, aut quorum fides, vita & libertas noſcitur, vel qui infamiæ maculis ſunt aſperſi, aut ſceleribus irretiti. Ad ſacerdotum verò accuſationem nullos debere vel poſſe recipi dicit, qui ſacerdotes fieri non poſſunt, aut qui non ſunt ſui, id eſt, ſacerdotum ordinis: quoniam ſicut ſacerdotes, vel reliqui clerici à ſecularium laicorum accuſatione excluduntur, ita illi ab iſtorum ſunt excludendi & a- *2.q.7.c.ſicut.* lienandi criminatione. Et ſi in rebus ſecularibus ſuum cuiuſque ius & proprius ordo ſeruatur, multò magis in Eccleſiaſticis diſpoſitionibus ius & ordo ſeruandus eſt, & nulla debet induci confuſio. Item in eiſdem præcepit, ne vllus vnquam præſumat accuſator ſimul eſſe, & iudex vel teſtis, quoniam in omni iudicio, ſubaudi Synodali, quatuor perſonas neceſſe eſt ſemper adeſſe, id eſt, electos iudices, accuſatores, defenſores & teſtes. Item ſtatuit, ne oues ſuum Paſtorem reprehendere audeant, niſi ipſe in fide errauerit. Si verò in fide errauerit, erit corrigendus prius ſecretè à ſubditis: ſi autem incorrigibilis apparuerit, tunc erit accuſandus apud Primates ſuos, aut ad ſedem Apoſtolicam. Pro cæteris verò actibus ſuis magis eſt tolerandus à ſubditis, quàm publicè derogandus, aut accuſandus.

[c] Item in alia decretali epiſtola, quam ipſe prædictus Papa *c epiſt.3.* Hilario Epiſcopo miſit, idem de ſacerdotum & maiorum natu accuſatione ſtatuit, quod & in illa ſtatuerat, quam Orientalibus Epiſcopis deſtinauit. Inſuper peregrina iudicia, ſalua in omnibus Apoſtolica auctoritate generali ſanctione prohibuit, & ita ordinabiliter in Epiſcoporum accuſatione agi decreuit, vt Epiſcopus quilibet ſuper certis criminibus accuſatus prouinciales Epiſcopos electos debeat habere iudices, à quibus omnibus in ipſa prouincia audiatur, quia non alibi, quàm in foro ſuo oportet accuſatum audiri, & ſi ibi aduerſum ſibi ſenſerit iudicem, Metropolita- *3.q.6.ſi quis epiſcopus.* num videlicet, aut Primatem, licenter abſque vlla afflictione, & *1.q.6.c.ſi quis iudicem.* iniurioſæ detentionis cuſtodia vocem appellationis & defenſionis habeat. Item ſtatuit, vt quilibet, niſi ante ſuum iudicem pulſatus, *3.q.6.c.pulſatus.*

ſi voluerit, taceat, & vt pulſatis, quotiens appellauerint, induciæ dentur, Adhæc ſtatuit crimen quodlibet cuilibet temerè ex ira obiectum non eſſe pro accuſatione habendum, & vt quicunq; accuſationem per ſcripturam ſe probaturum eſſe fateatur, & ſi non probauerit quod obiecit, pœnam quam intulit, patiatur. Probatio autem & cauſa ibi ſemper agatur, vbi crimen admittitur, niſi ſi Epiſcopus Apoſtolicam Sedem appellauerit. Tunc verò id ſtatuendum eſſe, quod eiuſdem Sedis Pontifex ſtatuerit.

3.q.6.c.qui crimen.

XXII.

A.CCLIV.

S. CORNELIVS.

CORNELIVS, natione Romanus, ex patre Caſtino, ſedit annos 2. menſes 2. dies 3. Hic ideò, quia epiſtolam à B. Cypriano Carthaginenſi Epiſcopo acceperat, iuſſu Decii capite detruncatur 3. nonas Martii. Hic ordinauit Epiſcopos 7. presbyteros 4. diaconos 4. Hic rogatus à quadam matrona, Lucina nomine corpora Apoſtolorum Petri & Pauli de catacumbis noctu leuauit, & primo quidem corpus B. Pauli ſilentio leuatum eſt, ac poſitum in prædio prædictæ matronæ, via oſtiẽſi ad latus, vbi decollatus eſt. Poſtea verò corpus B. Petri accepit, & condecenter poſuit illud iuxta locum, vbi crucifixus eſt inter corpora Sanctorum Epiſcoporum in templo Apollinis in monte aureo in Vaticano palatii Neroniani 3 Kal. Iul. Idem prædictus Papa & martyr in epiſtola,* quam Rufo coepiſcopo conſultus miſit iuxta præceptum Domini in Euangelio, & Iacobi Apoſtoli in ſua epiſtola, & omnium Apoſtolorum, & ſuorum anteceſſorum pręcepta ſequens, & iura confirmans, incauta ſacramẽta à ſacerdotibus fieri penitus vetat. quia ante ſuum tempus à ſummis ſacerdotibus, vel à reliquis ſacramenta non eſſe exacta vel exhibita niſi pro fide recta teſtatur. Item in eadem, ſicut & alii anteceſſores ſui fecerant, prouidendum eſſe affirmat, ne oues ſuum paſtorem, niſi à fide exorbitauerit, reprehendere aut accuſare præſumant, quia tales accuſationes vim non habent, neque paſtoribus nocere poſſunt. Item prohibet, ne vllus ſacerdotum cauſam ſuam alieno committat iudicio, ſed ſemper habeat cõprouinciales, & notos iudices, niſi illic vim temerarię multitudinis timuerit, aut infeſtos, vel ſuſpectos iudices habuerit. Pro his enim cauſis ad maioris auctoritatis iudices & ad alias prouincias appellare & venire conceſſum eſt. Item in eadem affirmat omninò eſſe vacua omnia illa, quæ in omni negotio, aut loco aduerſus abſentes aguntur, aut iudicantur, quoniam abſentem nullus * abdicit, nec vlla lex damnat.

**epiſt. 2.*

2.q.4.c.nos ſanctorum & c. nos ſacramentum.

**addicit.*

3.q.6.c.omnia.

XXIII.

XXIII.

S. LVCIVS.

LVcivs, natione Romanus, ex patre Porphyrio, ſedit annos 3. menſes 3. dies 3. Fuit autem temporibus Galli & Voluſiani, vſque ad Valerianum tertium, & Gallicanum. Hic primum fuit in exilio, poſtea ad Eccleſiam incolumis reuerſus eſt. Demum à Valeriano capite truncatur 1. Nonas Martii. Hic ordinauit Epiſcopos 7. presbyteros 4. diaconos 4. Hic propter maleuolos & ſacerdotũ perſecutiones conſtituit, vt 2. presbyteri & 3. diaconi Epiſcopum in omni loco non deſerant, vt iuxta Apoſtolum, etiam ab his, qui foris ſunt, ſtudium habeatur bonum conſeruari teſtimonium; quod *1. Tim. 5.* in epiſtola quam omnib. Galliæ & Hiſpaniæ Epiſcopis deſtinauit, *De conſ. d. 2.* apud ipſos ſeruari hortatus eſt. Conſtituit in eadẽ etiam, vt crimi- *c. iubemus.* nationes maiorum natu per alios non fiant, niſi per eos, qui crimi *2. q. 7. c. criminationes.* na intendunt, & ipſi tales, vt digni ſint, & irreprehenſibiles appareant, & actis publicis ſe omni ſuſpicione, & inimicitiis carere doceant, & fidem ac conuerſationem irreprehenſibilem ſe ducere oſtendant. Et quia hoc fieri ante quoslibet iudices interdum difficile animaduertit, ad alios Eccleſiaſticos iudices, vbi maior autoritas fuerit, poſtulanti audientiam, non negandam eſſe decreuit. Item in eadem iuxta ſanctorum Apoſtolorum, & eorum ſucceſſorum decretum pręcipiendo conſtituit, vt ſi quilibet Metropolitanus Epiſcopus, niſi quod ad ſuam ſolummodo pertinet parrochiam niſi conſilio & voluntate omnium comprouincialium Epiſcoporum extra aliquid agere tentauerit, gradus ſui periculo ſub- *9. q. 3. c. nullus.* iaceat, & quod egerit, irritum habeatur, & vacuum. Conſenſu etenim & conſilio ſolummodo omnium prouincialium Pontificum Metropolitano Epiſcopo licere conſtituit agere, & diſponere de eorum cauſis, & Eccleſiis, & clericis, atque ſecularium neceſſitatibus, aut de communibus quibuſcunq; negotiis agi neceſſe fuerit. Similiter de ipſis prouincialibus ſtatuit, vt nihil eis ſegregatim, aut communiter abſq; Metropolitano agere liceat, niſi dè his ſolummodo quæ ad eorũ proprias parrochias pertinent. Similiter Apoſtolica auctoritate præcepit, vt nullus Metropolitanus Epiſcopus abſq; omnium ſuffraganeorum ſuorum præſentia aliquorum eorũ audiat cauſas, alioquin irritæ erunt, & ipſe cauſam dabit pro facto. Item præcepit, vt per ſingulas prouincias hoc Epiſcopi obſeruent, ne poſteriores ſe prioribus ſuis præferant, ne eis inconſultis, niſi quantum ad propriam parrochiam pertinet aliquid agant, ſed de commu-

communibus eorum cauſis conſonam ſententiam proferant & determinent, quia aliter actæ nullas vires habebunt, nec Eccleſiaſticæ reputabuntur. Item in eadem epiſtola de expoliatione dotis, & oblationum Eccleſiarum conſultus, prius multis rationibus, & multorum auctoritate hoc genus inuaſionis & rapinæ ſacrilegium eſſe oſtendit, poſtmodum & auctoritate & decreto Prophetarum, Apoſtolorum, eorumque ſucceſſorum, & omnium Catholicorum Patrum exemplis tales præſumptores, & Eccleſiæ raptores, atque ſuarum facultatum alienatores à liminibus ſanctæ matris Eccleſiæ anathematizat & damnat & ſacrilegos eſſe iudicat, & nõ ſolùm eos, ſed omnes eis conſentientes, quia non ſolùm, qui faciunt, ſed etiam, qui facientibus conſentiunt, rei ſunt, & iudicantur. Par enim pœna & agentes & conſentientes comprehendet.

17.q.4.quira-pit.&c.omnes raptores.

Rom.1.

Cap. XXIV.

S. STEPHANVS.

A.CCLVII.

STEPHANVS, natione Romanus, ex patre Lobio, ſedit annos 7. menſes 5. dies 2. Fuit autem temporibus Valeriani, & Gallicani & Maximi, vſq; ad Valerianum tertium, & Gallicanum ſecundum. Hic cum duobus Epiſcopis, & octo presbyteris, & tribus diaconis in carcerem miſſus, cum ſingulis tandem iuſſu Valeriani capitali ſententia plectitur 4. nonas Aug. Hic ordinauit Epiſcopos 3. presbyteros 7. diaconos 5. Hic in epiſtola, [a] quam Epiſcopo Hilario miſit, infames perſonas ad gradus ſacros promouendas, & ad accuſationem recipiendas eſſe prohibuit; Infames verò eas perſonas eſſe deſcripſit, quæ pro aliqua culpa qualibet notantur infamia, id eſt, omnes qui Chriſtianæ legis normam abiiciunt & ſtatuta Eccleſiaſtica contemnunt. Similiter fures, ſacrilegos, & omnes capitalibus criminibus irretitos, ſepulchrorum quoq; violatores & Apoſtolorum eorumq; ſucceſſorum, & cæterorum ſanctorum Patrum religioſa ſtatuta libenter violantes, & omnes, qui aduerſus Patres armantur, ſimiliter inceſtuoſos, homicidas, periuros, raptores, maleficos, veneficos, adulteros, de bellis fugientes, & qui indigna petunt ſibi loca tenere, aut facultates Eccleſiæ abſtrahunt iniuſtè, & qui fratres calumniantur, aut accuſant, & non probant, vel qui contra innocentes Principum animos ad iracundiam prouocant, & omnes anathematizatos, vel pro ſuis ſcelerib. ab Eccleſia expulſos, & omnes quos Eccleſiaſticæ, vel ſeculi leges infames eſſe pronũciant, hos omnes infames eſſe deſcripſit, hos ad ſacros gradus prouehi, & ad accuſationem recipi interdixit. Item

[a] epiſt.1.

6.q.1.c.infames.

ſeruos

ſeruos ante legitimam libertatem pœnitentes, digamos eos qui curiæ deſeruiunt, vel qui non ſunt corpore integri, vel qui ſanam mentem non habent, aut intellectum, aut inobedientes Sanctorum decretis exiſtunt ad ſacros gradus prouehendos eſſe prohibuit. Nec iſtos, videlicet, ſupradictos, item nec libertos, neque ſuſpectos, nec rectam fidem, nec dignam conuerſationem habentes ſummos ſacerdotes accuſare poſſe aſſeruit. Prædictus Papa in eadem epiſtola conſtituit, ne ſacerdotes & Leuitæ veſtimentis Eccleſiaſticis in aliis vſibus vterentur, quàm Eccleſiaſticis officiis. *De conſ. diſt. 1. c. veſtimenta.*

Hic idem Pontifex in alia epiſtola [b], quam deſtinauit omnibus Epiſcopis per diuerſas prouincias, & cæteros, quos ſupra enumerauimus, à ſacerdotum accuſatione remouit, ad hoc proculdubio affirmauit pro ſacrilego reputãdum, quicquid iniuſtè agitur in rebus Deo ſacratis, & Epiſcopis, * qui ſacri ſunt, & violari à quoquam non debent. Item decreto ſuo aſſeruit, vt nullus Epiſcopus, dum ſuis fuerit rebus exſpoliatus, aut à ſede propria occaſione qualibet pulſus, debeat accuſari, nec ab aliquo prius crimen ei poſſit obiici, quàm integerrimè reſtauretur. & omnia ei quocunque ingenio ablata abſq; dolo & fraude funditus legibus reſtituantur, quia non ſolùm Eccleſiaſticæ, ſed etiam ſeculi leges hoc fieri prohibent. Item conſtituit, ne ille, qui ſe ab Epiſcopo, aut ab eius miniſtris, læſum ſe eſſe exiſtimat, vel pro aliquibus erratis eos corripere cupit, prius eos accuſare præſumat, quàm eos caritatiuè bis aut ter conueniat, vt ab eis percipiat, aut familiarem emendationem, aut iuſtam excuſationem. Quod ſi præſumpſerit, à liminibus Eccleſiæ vſque ad dignam ſatisfactionem iuſſit eliminandum.

[b] 2. epiſt. — *2. q. c. 2. nullus* — ** quia ſacra.* — *3. q. 5. c. accuſatores.*

Item conſtituit, vt nullius per ſcripta anathematizatio ſuſcipiatur, ſed propria voce, ſi legitima & condigna accuſatoris perſona fuerit, præſente videlicet eo, quem accuſare deſiderant, quia nullus abſens accuſari poteſt, aut accuſare. Item conſtituit, vt nullus Epiſcopus prius accuſetur, aut ſuis reſpondeat accuſatoribus, quàm regulariter à ſuo Primate ſit vocatus, & locum defendendi ad abluenda crimina accipiat. Item, ne aliquis Epiſcopus accuſetur, aut audiatur, niſi in præſentia omnium Prouincialium, & ab omnibus comprouincialibus Epiſcopis, quia ipſis abſentibus, nec debet, nec poteſt audiri, aut iudicari. Item ſtatuit, ne licentia accuſandi progrediatur vltra terminos prouinciæ. Item conſtituit, ne accuſatori prius detur licentia quemlibet criminandi, quàm ſe crimine, quo premitur, purgando exuerit: quia non eſt credendum contra alios eorum confeſſioni, qui criminibus impliciti

3. q. 6. c. vltra. — *3. q. 11. c. negãda.*

ſunt, niſi ſe prius probauerint innocentes. Dixit etiam, nuſquam legi facultatem diſponendi de Eccleſiaſticis rebus attributam eſſe laicis etiam religioſis. Præcepit etiam de perſonis accuſatorum, vt earum fides, vita & conuerſatio primò diligenter inquiratur, & poſtea ea, quæ obiiciuntur fideliter pertractentur, quia nihil prius fieri debet, quam prædictorum fides, vita & conuerſatio diligenter diſcutiatur, ne alicuius inuidia, aut inimicitiis, aut intentione mala quiſquam vexetur.

2.q.7.c.quærendum.
1.q 8.c.accuſatorum.

XXV.

S. SIXTVS. II.

SIxtvs, natione Græcus, ex philoſopho, ſedit annum vnũ, menſes 10. dies 23. Fuit autem Valeriani & Decii tempore. et fuit tunc maxima perſecutio. Eodem tempore hic comprehenſus eſt à Valeriano, & ductus, vt dæmonibus ſacrificaret. Qui, quia præcepta eius contempſit, capite truncatus eſt, & cum eo ſex diaconi ſub die 8. Idus Auguſti. Tertia autem die poſt eius paſſionem paſſus eſt & beatiſſimus Laurentius eius archidiaconus 4. Idus Auguſti. Hic ordinauit Epiſcopos 2. presbyteros 4. diaconos 7.

[a] epiſt. 1.

Hic in epiſtola,[a] quam Grato Epiſcopo conſulenti eum miſit, rationibus & auctoritate plurimorum irrefragabili aſſeruit & probauit, filium Dei non ex tempore, neque poſt tempora natum, ſed ante omnia tempora de paterno vtero inenarrabiliter generatum. Hic in eadem epiſtola hoc, quod à multis ſuis anteceſſoribus conſtitutum erat ad omnium Epiſcoporum auxilium ſe roboraſſe oſtendit. videlicet, vt omnes Epiſcopi, qui in quibuſdam grauioribus pulſantur, aut criminantur cauſis, quoties neceſſe fuerit, liberè Apoſtolicam ſedem appellent, atque ad eam, quaſi ad matrem, confugiant. & ſi quis Epiſcopus etiam iudicatus à comprouincialibus Epiſcopis venerit ad Romanæ ſedis antiſtitem, in eius poteſtate ſit, per ſe, aut per vicarios ſuos retractare negotium: & dum hoc actum & peractum apud ipſum Romanum Pontificem fuerit, nullus alius in eius loco ponatur, aut ordinetur Epiſcopus, quoniam perſcrutari quidem accuſati Epiſcopi cauſam comprouincialibus Epiſcopis licet, diffiniri autem inconſulto Romano Pontifice non eſt permiſſum.

2.q.6.c.omnes
3.q.6.c.accuſatus.

[b] epiſt.2.

Item in alia epiſtola[b], quam miſit Epiſcopis per Hiſpaniæ pro-

prouincias conſtitutis,ſicut & anteceſſores ſui fecerant, conſtitutum fecit,vt nemo Epiſcopum, vel quemlibet Eccleſiæ prælatum prius accuſare præſumat, quàm eum conueniat, & ſi aliter egerit, communione priuetur. Similiter ſtatuit, vt nemo Pontificum aliquem Epiſcopum ſuis rebus exſpoliatum, aut à ſede expulſum, excommunicare,aut iudicare præſumat,quia non eſt priuilegium, quo ſpoliari poſſit iam nudatus. Item decreuit, vt nullus Epiſcopus alterius parrochianum præſumat retinere, vel ordinare, vel iudicare:quia ſicut irrita eius ordinatio erit,ita & diiudicatio,quia nullus niſi ſui iudicis ſententia poteſt teneri, quoniam qui eum ordinare non potuit, nec iudicare vllatenus poteſt. Similiter conſtituit,ne illa quæ incerta ſunt iudicentur,quia quamuis ſint vera, non tamen ſunt credenda, niſi quæ certis indiciis comprobantur, niſi quæ manifeſto iudicio conuincuntur,niſi quæ iudiciario ordine publicantur. ITEM auctoritate & verbis Apoſtoli confirmat, inſcriptionem aduerſus presbyterum non eſſe recipiendam abſq; duobus vel tribus idoneis teſtibus. Item à prædeceſſoribus ſuis plerunque ſtatutum commemorat, vt nemo anathema in Epiſcoporum ſuſcipiatur accuſatione. Item, nec illi, qui eos in ſua nolunt recipere querela vel accuſatione.

2.q.7.c.ſi quis. *Exod.23.* *1. Tim.5.*

XXVI.

A. CCLXI.

S. DIONYSIVS.

DIONYSIVS ex monacho, cuius generationem non potuimus reperire,ſedit annos 6. menſes 2. dies 4. Fuit autem temporibus Gallieni ex die 11. Calend. Auguſt. Æmiliano & Baſſa Conſulibus vſque in 7. Kalend. Ianuar. à Conſulatu Claudii & Paterni. Hic presbyteris Romæ parrochias Eccleſias dedit, ſingulas ſingulis: & ipſas parrochias & cæmeteria eis * dimiſit, & vnicunque ius habere proprium conſtituit, ita videlicet,vt nullus alterius parrochiæ terminos, aut ius inuadat, ſed vnuſquiſque ſuis ſit contentus. Et in epiſtola, [a] quam Seuero Epiſcopo Cordubenſis prouinciæ deſtinauit, ipſi Seuero, cæteriſque Epiſcopis, hoc quod ipſe inde ipſe ſtatuerat ſeruare & ſequi præcepit. Item in eadem conſtituit, ſicut & ſui prædeceſſores fecerant, ne crimina Epiſcopis per alios liceret impingi, niſi per ipſos, qui crimina intendunt, & ipſi tales ſint, quales ſuperius anteceſſores ſuos determinaſſe ſæpe oſtendimus. Hic ordinauit Epiſcopos 8. presbyteros 12. diaconos 6.

** diuiſit* [a] *epiſt. 2.* *13. q. 1. c. Eccleſias.* *15. q. 3. c. neminis.*

XXVII.

A. CCLXXII.

S. FELIX.

FELIX, natione Romanus, ex patre Conſtantio, ſedit annos 4. menſes 3. dies 25. Hic martyrio coronatur 3. Kalend. Iunii. Hic ordinauit Epiſcopos 5. presbyteros 9. diaconos 5. Hic in epiſtola a, quam * Paternio Epiſcopo ſcripſit, detractores & inimicorum fautores ab Epiſcopali accuſatione ſubmoueri pręcipit. Similiter anteceſſores ſuos ſequendo firmauit, ne ſummorum quiſpiam minorum accuſationibus impetatur, aut diſpereat, neq; in re dubia certa iudicetur ſententia, ne vllum iudicium niſi ordinabiliter habitum teneatur. ITEM, ſi quis clericum ſuper quibuslibet criminibus pulſandum crediderit, in prouincia, in qua conſiſtit ille, qui pulſatus ſuas * exerat rationes, nec exiſtimet eum accuſator alibi, aut longius protrahendum ad iudicium; & ſi ille, qui pulſatus fuerit, ſuſpectos habuerit iudices, liceat ei appellare primates. Primates quoq; accuſatum diſcutientes Epiſcopum, non prius damnationis ſententiam proferãt, quàm Apoſtolica freti auctoritate, aut reum ſeipſum confiteatur, aut per innocentes & canonicè examinatos regulariter teſtes conuincantur, & cætera. In eadẽ ſubiunxit de Epiſcoporum iniuſta damnatione, de eius, qui accuſatus eſt, abſentia, de proditoris calumnia, quæ anteceſſores ſuos ſæpenumero in ſuis decretis præcepiſſe ſupra oſtendimus.

a Epiſt. 1. — * Paterno. — 3. q. 4. c. detractoris. — 2. q. 7. c. maiorum. — 3. q. 6. c. ſi quis. — * exerceat actiones. — 2. q. 1. c. prima tes. — 12. q. 3. c. irritum.

b Prædictus verò Pontifex auditis omnium Epiſcoporum querimoniis qui per Galliæ prouincias conſtituti fuerant, & eorũ oppreſſionibus paternè compaſſus, conuocatis amplius quàm * 50. Epiſcopis, propter malignorum hominum inſidias, qui in Eccleſiã & Eccleſiaſticos viros ſæuiebant indifferenter, Synodali decreto Epiſcoporum conſtituit de accuſatione, vt accuſator, ſi eſt idoneus, non prius cuiuslibet Epiſcopi cauſam apud Primates deferat, quàm eum caritatiuè conueniat, & cum ipſam cauſam corrigere nolle intelligit, tunc demum ad ſummos Primates cauſa eius canonicè deferatur, qui videlicet primates congruo tempore, id eſt, autumnali, vel æſtiuo, & congruo loco, vel infra prouinciam. Concilium omnium comprouincialium conuocare regulariter debebunt: quò & ipſe regulariter conuocatus venire debet, ſi eum infirmitas, aut alia grauis neceſſitas non detinuerit. Nam ſi ſuis, aut Eccleſiæ rebus ſibi commiſſis fuerit expoliatus, aut in detentione aliqua à ſuis ouibus fuerit ſequeſtratus, antequam in priſtinum honorem

b epiſt. 2. — * 70. — 3. q. 2. ſi Epiſc.

norem cum omni priuilegio reſtituatur, & ſua omnia legibus redintegrentur, nec conuocari, nec iudicari canonicè poterit. Poſt reſtitutionem verò ſuam, & ſuorum redintegrationem, tunc regulariter infra 4. vel 5. vel 7. menſes, iuxta quod poſſibilitas fuerit, conuocatus ad Concilium legitimum & idoneum veniat, & ſi ita iuſtè eſſe videatur, accuſantium propoſitionibus reſpondeat. Adimi namq; Epiſcopo Epiſcopatum, antequam cauſæ eius exitus appareat, ſacrilegium eſt, & auctor talium ſacrilegus. Si verò ægrotās fuerit Epiſcopus, aut aliqua eum neceſſitas detinuerit, pro ſe legatum ad Synodum mittat, ne à communione ſuſpendatur, cui crimen intenditur, niſi ad cauſam ſuam dicendam electorum iudicū die ſtatuta litteris euocatus minimè occurrerit. Quod ſi ad cauſam dicendam ex vtraq; parte venerint, qui vnus abſque altero audiri non debet, quærendum eſt in iudicio, cuius ſint conuerſationis & fidei atq; ſuſpicionis accuſatores? aut qua intentione hoc faciant, quia ad hoc admitti non debent, niſi bonæ conuerſationis & rectę fidei, & qui omni careant ſuſpicione. Si verò culpabiles iudicio Epiſcoporum accuſatorum perſonæ apparuerint, ad arguendum non admittantur. Abſente verò aduerſario accuſator non audiatur, nec ſententia abſente parte alia à iudice dicta vllam vim obtinebit, nec abſens per alium accuſare aut accuſari poteſt, nec affinis teſtis admittatur. Peregrina item iudicia generali ſanctione remouit. Item in eadem Synodo ſuper memorias Martyrum Miſſas celebrari conſtituit, ne memoria eorum à malis poſſit extingui, aut veneratio prohiberi.

5.q.3.c.ſi ægrotans. *3.q.10.c. ſi accuſatorum.* *3.q.9.c.abſente.* *3.q.6.c.peregrina.*

XXVIII.

S. EVTYCHIANVS. A. CCLXXV.

EVTHYCIANVS, natione Tuſcus, ex patre Marino, de ciuitate Lunis, ſedit annum 1. menſem 1. diem 1. Fuit autem temporibus Aureliani, à conſulatu Aureliani tertio, & Marcellini. Hic ordinauit Epiſcopos 9. presbyteros 14. diaconos quinque. Hic martyrio coronatur 8. Kalend. Auguſti. Hic in epiſtola[a], quam Ioanni Epiſcopo, & cæteris Epiſcopis per Bœticam prouinciam conſtitutis miſit, conſtituit, vt fabæ & vuæ, & cætera quæ Apoſtoli conſtituerunt, ad altare offerantur; cæteræ verò ſpecies ad domum ſacerdotum deferantur, & ſimplici benedictione benedictæ à populis ita demum ſumantur.

[a] epiſt.1. *Canonū. c. 4.*

b *epiſt.2.* Hic idem Pontifex in alia epiſtola,[b] quam deſtinauit vniuerſis Epiſcopis per Siciliam conſtitutis ordinem accuſationis exponit, quem ipſe cum omnibus Epiſcopis, & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ vtriuſque ordinis fidelibus conſtituit, ac diſcreuit, ita dicens. 2.q.6.c.nõ ita. *Non ita in Eccleſiaſticis agendum negotiis, ſicut in ſecularibus, quia in ſecularibus, poſtquam legibus vocatus quis venerit, & in foro decertare cœperit, non licet ei ante peractam cauſam recedere. In Eccleſiaſticis verò dicta cauſa, recedere licet, ſi neceſſe fuerit, aut ſi ſe prægrauari viderit. Accuſationis autem ordinem talem dicimus, & ſeruari iubemus. Id eſt, ſi quis clericorum in crimine impetitur, non ſtatim reus exiſtimetur,* * *quia cauſari potuit, ne* * *ſubiectam innocentiam faciamus. Sed quiſquis ille eſt, qui crimen intendit, in iudicium veniat, nomen rei indicet, vincula inſcriptionis arripiat,* * *cuſtodiæ ſimilitudinem habita tamen dignitatis exiſtimatione* * *patiatur, ne forte* * *moueris licentia mentiendi, cum calumniantes ad vindictã poſcat ſimilitudo ſupplicii.* Hæreticos & ſuſpectos, & excommunicatos, homicidas quoque & maleficos, fures, ſacrilegos, raptores, veneficos, adulteros, & qui raptum fecerint, vel falſum teſtimonium dixerint, & omnes, qui Chriſtianæ religionis & nominis dignitatem, & ſuæ legis vel propoſiti normam, aut regulariter prohibita neglexerint, à licentia tàm accuſandi, quàm teſtificandi omninò remouit. Similiter prohibuit, vt nullæ cauſæ à iudicibus Eccleſiaſticis audiantur, quæ legibus non continentur, vel quæ prohibita eſſe noſcuntur, quia non ſolum Eccleſiaſticæ, ſed etiam ſęculi leges hæc obſeruare præcipiunt. Item affirmat, quibus regnum Dei excluditur, procul dubio & Eccleſia denegatur.

** qui accuſari*
** ſuſpectam*
** cuſtodiat*
** potiatur*
** noueris licẽtiam*

XIX.

A.CCLXXXIII

S. CAIVS.

CAIVS, natione Dalmaticus, ex genere Diocletiani Imperatoris, ex patre Gaio, ſedit annos 11. menſes 4. dies 12. Fuit autem temporibus Diocletiani, cuius perſecutionem fugiens annis nouem habitauit in cryptis, qui tandem Martyr meruit effici 10. Kalend. Maii. Hic in epiſtola, quam Felici Epiſcopo ſcripſit, quod Apoſtolicæ ſedis auctoritas iuxta catholicam diſciplinam tempore ſuo tenebat, de multis eum inſtruere exoratus, curauit, 2.q.7.c.paganі. ita dicens. *Primum quidem ſcias paganos & hæreticos non poſſe Chriſtianos accuſare, aut vocem infamationis inferre, deinde nemo vnquam Epiſcopum ad iudices ſeculares, aut reliquos clericos accuſare præſumat; & ſi quis Epiſco-*

Epiſcopus, presbyter aut diaconus, vel quilibet clericus apud Epiſcopos, (quia alibi non oportet à qualibet perſona, quæ rite recipienda eſt) fuerint accuſati, quicunque fuerit, ſiue ille ſublimis vir honoris, ſiue alterius dignitatis, qui hoc genus inlaudabilis intẽtionis arripuerit, nouerit docenda ꝓbationis mõſtrãda documẽtis ſe debere inferre. Si quis ergo circa huiuſmodi perſonas, non ꝓbanda detulerit, auctoritate huius ſanctionis intelligat ſe iacturã infamiæ ſuſtinere.* Qualiter autem ad Concilium veniatur, & cætera, & de induciis añiuerſariis, dicit ſe ideò in eadem epiſtola non ponere, quia ſufficienter de huiuſmodi ab Apoſtolis & eorum ſucceſſoribus, & à ſuis anteceſſoribus tractatum eſſe exiſtimat. De ordinibus verò Eccleſiaſticis in eadem epiſtola ſcripſit, & omnibus ſeruari demandauit, vt ſi quis Epiſcopus eſſe meretur, primò ſit oſtiarius, deinde lector, poſtea exorciſta, inde ſacretur acolythus, deinde ſubdiaconus, deinde diaconus, & poſtea preſbyter. Exinde, ſi meretur, Epiſcopus ordinetur, & regiones in magnis ciuitatib. inter diaconos diuidi præcepit, & omnes difficiles quæſtiones, quæ exortæ fuerint, ſemper ad Apoſtolicam ſedem referri præcepit.

* *nouerit prob. documenta ſe.*

3.q.1.c. Epiſcopis.

XXX.

S. MARCELLINVS. A.ccxcvi.

MARCELLINVS, natione Romanus, ex patre Proiecto, ſedit annos 9. menſes 4. dies 25. Fuit autem temporibus Diocletiani & Maximiani. Quo tempore tanta fuit perſecutio Chriſtianorum, vt infra 30. dies, 17. millia hominum promiſcui ſexus per diuerſas prouincias martyrio coronarentur. Tunc & ipſe Marcellinus compulſus dæmonibus ſacrificauit. Sed poſt paucos dies Synodo congregata in ciuitate Campaniæ coram centum & octoginta Epiſcopis digne pœnituit. Vnde Diocletianus iratus, quia ad ſacrificandum eum cogere non valuit, cum aliis tribus capite truncari iuſſit 6. Kalend. Maii, & poſt 30. dies ſepultus eſt à Marcello preſbytero. Et ceſſauit Epiſcopatus eius annos 7. menſes ſex, dies 25. propter nimiam perſecutionem Chriſtianorum. Hic ordinauit Epiſcopos 5. preſbyteros 4. diaconos 2. Hic in epiſtola, [a] quam Salomoni Epiſcopo miſit, multis rationibus probauit, & multorum irrefragabili auctoritate firmauit, patrem non eſſe maiorem filio, niſi ſecundum naturam humanitatis. Et hoc fecit propter quoſdam hæreticos, qui eo tempore exorti econtrariò nitebantur probare.

[a] *epiſt. 2.*

In alia autem epiſtola, b quam vniuerſis deſtinauit Epiſcopis per Orientales prouincias conſtitutis, monet & pręcipit omnes à fratrum perſecutione & litigio ceſſare, & vt contentiones, quæcunq; inter Chriſtianos fuerint ortæ, ad Eccleſiam deferantur, & ab Eccleſiaſticis viris terminentur. Conſtituit etiam vt maior non poſſit à minore iudicari, & vt Epiſcopus quilibet nullum poſſit inferre præiudicium illi Pontifici, à quo conſecratus eſſe probatur: & ſi præſumptum fuerit, irritum eſſe, & inter Eccleſiaſtica ſtatuta non eſſe, cenſendum. Item in eadem ſtatuit, ne vllus clericus, cuiuſcunque ordinis ſit, abſq; Pontificis ſui permiſſione vllum ad ſeculare iudicium præſumat attrahere, * nec ei laicum liceat accuſare. HIC, ſicut & Calixtus Papa, decreto ſuo firmauit, ne Imperatori, vel cuiquam pietatem cuſtodienti liceat aliquid contra mandata diuinitatis præſumere, nec quicquam quod Euangelicis, Propheticiſque ac Apoſtolicis regulis obuiat, agere. Itaque ſic intulit. *Iniuſtum ergo iudicium & diffinitio iniuſta regis, * vi vel iuſſu à iudicibus ordinata, non valet, nec quicquam, quod contra Euangelica vel Prophetica aut Apoſtolicæ doctrinæ conſtitutionem, ſiue ſanctorum Patrum fuerit actum, ſtabit & quod ab infidelibus, aut hæreticis factum fuerit, omninò caſſabitur.*

11.q.1.c.clericum.

** nec laico clericum liceat accuſ.*

2.q.7.c.laico.

XXXI.

A.CCCIV.

S. MARCELLVS.

MARCELLVS, natione Romanus, ex patre Benedicto, de regione Via lata, ſedit annos 5. menſes 7. dies 21. Fuit autem temporibus Maxentij & Maximiani. Comprehenſus autem à Maxentio & traditus in catabulo animalibus ad ſeruiendum, quia dæmonibus ſacrificare noluit, diu ibidem cilicio indutus, & inedia maceratus, vitam finiuit in Chriſto 17. Kalend. Februar. Hic ordinauit Epiſcopos 21. preſbyteros 25. diaconos 2. Hic in epiſtola quam deſtinauit vniuerſis Epiſcopis, Antiochenæ Eccleſiæ ſubditis, ſcribit, à ſanctis Patribus inſpirante Domino, conſtitutum eſſe, ne vlla Synodus præter Romanę ſedis authoritatem poſſit legitimè cōuocari, in qua Epiſcopus ſuper quibuſlibet criminibus pulſatus debeat audiri vel iudicari, & omnia negotia Epiſcoporum, & ſummarum cauſarum ſiue cuncta dubia, Apoſtolicæ ſedis auctoritate ſunt agenda, & omnia & finiēda comprouincialia negotia eiuſdem ſedis auctoritate ſunt retractanda. Hęc eadē in alia epiſtola, [b] quam Maxentio Epiſcopo ſcripſit ſummopere ſeruari præcepit, & alia multa de negotijs Epiſcoporum in eadem poſuit, quæ hîc ideò non anno-

[a] epiſt.1.

[b] epiſt.2.

annotauimus, quia eadem ſæpè in anteceſſorum ſuorum decretis iterando præſcripſimus.

XXXII.

S. EVSEBIVS.

A. cccix.

EVSEBIVS, natione Græcus, ex medico, ſedit annos 6. menſem. 1. dies 3. Fuit autem temporibus * Conſtantis. Qui 6. nonas Octob. migrauit ad Dominum. Hic ordinauit Epiſcopos 4. preſbyteros 13. diaconos 3. Hic tres epiſtolas decretales fecit, & in illa * quam vniuerſis Epiſcopis per Campaniam & Tuſciam conſtitutis ſcripſit, ſollemniter celebrari præcepit feſtum inuentionis S. Crucis, quæ ſuis temporibus 5. nonas Maij inuenta eſt. Similiter in eadem præcepit, omnes hæreticos ad conuerſionem venientes, ſi in fide S. Trinitatis baptizati eſſent, per manus impoſitionem eſſe reconciliandos, & hoc ſacramentum, videlicet, manus impoſitionis, nec debere, nec fieri poſſe ab aliis, quàm ab Epiſcopis dixit, & aliter præſumptum irritum & vacuum habendum, nec inter Eccleſiaſtica iura reputandum.

* Conſtantini
* epiſt. 3.
De conſ. d. 3. c. crucis.
De conſ. diſt. 5. c. manus.

In illa verò epiſtola, [b] quam Gallicanis Epiſcopis deſtinauit, & de hæreticorum ſuſceptione idem ſeruari mandauit, & ab accuſationib. clericorũ & Epiſcoporũ infames, & ceteros quos anteceſſores ſui remouẽdos ſæpè præſcripſerãt, & ipſe remouit, dicẽs. *Qui eorum caſtitatem & grauitatem imitari nolunt, nec eos impetere poſſunt.*

[b] epiſt. 2.

Illa autẽ, [c] quã direxit Epiſcopis per Alexandriã & Ægyptum conſtitutis prohibuit, ne oues paſtorem ſuum reprehendant, nec vllatenus accuſent, niſi à recta fide exorbitauerint, quia paſtorum facta quanquam rectè reprehendenda videantur, ſubditorum tamen gladio ferienda non ſunt. Et de expulſis aut exſpoliatis in eadem ſubintulit, ita dicens. *Quos ſciatis, nec ad Synodum prouincialem, nec ad generalem poſſe conuocari, nec in aliquo diiudicari, antequam cuncta, quæ eis ablata ſunt, legibus poteſtati eorum redintegrentur, & poſtmodum non ſub anguſti temporis ſpacio, ſed tantum temporis ſpacium eis indulgeatur, quãtum exſpoliati vel expulſi eſſe videntur, antequam ad Synodum conuocentur. & ab omnibus ſuæ prouinciæ Epiſcopis quiſq; audiatur: nam nec conuocari ad cauſam, nec iudicari poteſt expoliatus vel expulſus, quoniam non eſt priuilegium, quo exſpoliari poſſit iam nudatus. Vnde & antiquitus decretum eſt, omnes poſſeſſiones, & omnia ſibi ſublata, atq; fructus cũctos ante litis conteſtationem perceptor vel Primas poſſeſſori reſtituat. Et alibi ſcriptum habetur, ille qui violentiam pertulit, vniuerſa in ſtatu, quo fuerant, recipiat, & quæ poſſidet*

[c] epiſt. 2.
2. q. 2. c. in ſcripturis.
3. q. 2. c. prim.
2. q. 2. c. nullus

3.q.1.c.redin. *det ſecurus teneat. Et alibi in ſynodalibus Patrum decretis, & regum edictis legitur ſtatutum. Redintegranda ſunt omnia exſpoliatis, vel eiectis Epiſcopis præſentialiter ordinatione Pontificum, & in eorum poteſtatem, vnde abſceſſerunt, funditus reuocanda, † quæcũque conditione temporis, aut dolo, aut captiuitate, aut * violentia malorum, aut per quaſcunque iniuſtas cauſas res Eccleſiæ vel proprias, aut ſubſtantias ſuas perdidiſſe noſcuntur, ante accuſationem, aut regularem ad Synodum vocationem eorum, & reliqua. Multa adhuc in eadem ad idem probandum ſubiungit.*

† quæcunque. * virtute malorum.

XXXIII.

A. cccxi.

S. MELCHIADES.

MELCHIADES, natione Afer, ſedit annos 4. menſes 7. dies 8. Fuit autem temporibus Maxentii & Voluſiani & Rufini Conſulum. Hic ordinauit Epiſcopos vndecim, presbyteros 7. diaconos 5. & 4. Idus Decemb. migrauit ad Dominum. Iſte autem in epiſtola, quam Hiſpanis Epiſcopis direxit, eos rogando & obſecrando inſtruxit, vt primò ſemper omnia diligenter inquirant, & cum iuſtitia & caritate diffiniant, neminem ante verum & iuſtum iudicium condemnent, nullum ſuſpicionis arbitrio iudicent, ſed primum probent, & poſtea caritatiuè ſententiam proferant, & Tob. 4. q; ſibi fieri nolunt, alteri non inferant, & Epiſcopos non iudicent aut condemnent abſque Romanæ ſedis auctoritate. quod ſi fecerint, irritum erit, & facientes condemnabuntur, quia hoc priuilegium ipſi Romanæ ſedi à temporibus Apoſtolorum ſeruari ſtatutum eſt. quia quamuis cunctorum Apoſtolorum par electio foret, beato tamen Petro conceſſum eſt, vt aliis præemineret, & cauſas & interrogationes, quæ ad querelam venirent, prudenter diſponeret. Confirmatio. Idem prædictus Pontifex in eadem epiſtola eoſdem quærentes inſtruxit, ſacramentum impoſitionis manuum Epiſcoporũ maius eſſe, quàm baptiſmi, quia à maioribus, id eſt, à ſummis Pontificibus fit, & à minoribus perfici non poteſt, vt ideò maiori veneratione venerandum & tenendum eſt, ſed ita tamen hæc duo ſacramenta cōiuncta ſunt, vt ab inuicem, niſi morte præueniente, nullatenus poſſint ſegregari, & vnum ſine altero ritè perfici non poſſit. Nam vnum ſine altero præueniente morte poteſt, aliud autem non poteſt. Non tamen dubitare debemus, vt plenitudinem de fonte ſuſcipiamus, quia Spiritus ſanctus qui ſuper aquas ſalutiferi baptiſmi deſcendit in lapſu in fonte plenitudinem tribuit ad innocentiam, in confirmatione augmentum præſtat ad grati-

gratiam. In baptiſmo enim regeneramur ad vitam, poſt baptiſmum verò confirmamur ad pugnam. Et ſi continuò tranſituris ſufficiant regenerationis beneficia, victuris tamen neceſſaria ſunt confirmationis auxilia. Regeneratio per ſe ſaluat mox in pace beati ſeculi recipiendos, confirmatio armat & inſtruit ad agones mundi huius & prælia reſeruandos. Idem Papa in eadem epiſtola interdicit, ne quis ieiunium Dominicæ diei, & quintæ feriæ celebret, vt inter ieiunium Chriſtianorum & gentilium, fidelium & infidelium, vera, & non falſa diſcretio habeatur.

XXXIV.

S. SILVESTER. A. cccxiv.

SILVESTER, natione Romanus, ex patre Rufino, ſedit annos 23. menſes 10. dies 11. Fuit autem temporibus Conſtantini & Voluſiani Conſulum. Hic diuerſis temporibus ordinauit Epiſcopos 65. presbyteros 42. diaconos 26. Hic perſecutionem fugiens diu in monte Soracte latuit, ſed poſtmodum cum gloria rediens Conſtantinum baptizauit, quem Chriſtus in ipſo baptiſmo à ſqualore lepræ mundauit. Hic poteſtate DEO liberè ſeruiendi accepta, conſtitutum fecit de omni Eccleſia. Huius etiam temporibus eius præcepto facta Synodus in Nicæa Bithyniæ, & congregati ſunt trecenti & decem & octo Catholici Epiſcopi, qui fidem integram, catholicam, & immaculatam expoſuerunt, & Arrium & Photinum & Sabellium, eorumque ſequaces damnarunt.

Eodem quoque tempore etiam, ipſe iam dictus Papa præfati Conſtantini Auguſti conſilio canonica vocatione in vrbem Romã ducentos ſeptuaginta ſeptem Epiſcopos congregauit, & iterũ, tam Calliſtum, quàm Arrium, & Photinum, & Sabellium damnauit: & conſtituit, vt nullus preſbyter Arrianum reſipiſcentem ſuſciperet, niſi Epiſcopus eiuſdem loci eum reconciliaret, & ſacroſancto chriſmate confirmaret. In qua etiam Synodo conſenſu & ſubſcriptione omniũ conſtitutũ eſt, vt nullus laicus clerico crimẽ inferre *2.q.7.c. nullus* audeat, & vt preſbyteri non aduerſus Epiſcopum, nec diaconi aduerſus presbyterum, nec aliqui minores gradus, aduerſus quemlibet maiorem gradum habentẽ det aliquã accuſationẽ; & non damnetur pręſul quilibet niſi 72. teſtibus, neq; Pręſul ſummus à quoquam iudicetur. Presbyter Cardinalis niſi in 44. teſtibus non *2.q.7.c. clericus.*

damna-

damnabitur. Diaconus Cardinalis non damnabitur niſi in 26. teſtibus. Subdiaconus, acolythus, exorciſta, lector, oſtiarius, niſi ſicut ſcriptum eſt in ſex teſtibus. Teſtes autem & accuſatores ſine aliqua ſint infamia; Teſtimonium autem laici aduerſus clericum nemò ſuſcipiat. Nemo clericum quemlibet in publico examinare

11.q.1.c.teſtimonium. præſumat, niſi in Eccleſia. Nullus clericus, vel diaconus, aut preſbyter propter quamlibet cauſam intret in curiã, nec ibi ante iudicem ſuam cauſam dicere præſumat. Et ſi quis clericus accuſans clericũ in curiam introierit, anathema ſuſcipiat.

De conſ. diſt. 1.c. conſulto. Hic in prædicta Synodo conſtituit, vt nullus in ſerico panno, aut tincto ſactificium altaris celebrare præſumat, ſed in puro lineo ab Epiſcopo conſecrato,* terræ ſcilicet lino procreato atque contexto. *terreno* Et ſi quis in Eccleſia militare, aut proficere deſiderat, debet eſſe prius oſtiarius, deinde lector, & poſtea exorciſta per tempora, quæ Epiſcopus conſtituerit: deinde acolythus annis 5. ſubdiaconus totidem & cuſtos Martyrum. Et diaconus ſimiliter annis 5. Preſbyter annis * 2. probatus ex omni parte in tantum, vt etiam ab his, qui foris ſunt teſtimonium bonum habeat, vnius videlicet vxoris vir, quæ tamen à ſacerdote ſit benedicta; & ſic probatur, ſi fuerit dignus, & vota cleri ac populi occurrerint, canonicè Epiſcopus conſecretur, quem quidem talis vitæ, & vt prædictum eſt, accedentem, nec clerus, nec populus poſtea perturbare debet. Hoc etiam in memorata conſtituit Synodo, vt nullus preſbyter Miſſam celebrare præſumat, niſi in ſacratis ab Epiſcopo locis, qui ſui particeps de cætero voluerit eſſe ſacerdotij. Hic etiam conſtituit, vt presbyter baptizatum, & de aqua leuatum Chriſmate liniret propter ſubitaneum tranſitum mortis. Hic conſtituit, vt diaconi dalmaticis in Eccleſia vterentur, & pallijs in læua. Hic pridie Kalend. Ianuarij Confeſſor Chriſti catholicus migrauit ad Dominum.

**3. 1. Tim. 3.*

De conſ. diſt. 1.c. nullus.

XXXV.

A. CCCXXXVI

S. MARCVS.

MARCVS, natione Romanus, ex patre Priſco, ſedit años 2. menſes 8. dies 20. Fuit autem temporibus Conſtantini, & Nepotiani, ac Secundi. Hic conſtituit, vt Epiſcopus Oſtiæ, qui conſecrat Epiſcopum Vrbis Romæ, pallio vteretur. Hic epiſtolam direxit Athanaſio, & vniuerſis Ægyptiorum Epiſcopis, in qua multis modis paternè eos ſuper querimonia afflictionis eorum conſolatur

latur eos,& ad ſolatium defenſionis capitula Nicæni Concilij,quæ apud eos malorum violentia iam non erant, tranſmittere in eadem ſe dicit. Hic ordinauit Epiſcopos 27. preſbyteros 25. diaconos 6. qui Nonis Octobris confeſſor obijt.

XXXVI.

S. IVLIVS. A.cccxxxvi

IVLIVS, natione Romanus,ex patre Ruſtico,ſedit años 15. menſes 2. dies. 6. Fuit autem temporibus Conſtantij hæretici filij Conſtantini,à Cõſulatu Feliciani & Maximini.Hic decem menſes in exilio degens multas tribulationes eſt paſſus. poſt mortem autem prædicti Conſtantii ad ſedem ſuam eſt reuerſus. Qui imperantibus Conſtantio & Conſtante Auguſtis Romæ cum 116. Epiſcopis Synodum habuit, in qua fidem in Nicæno Concilio à 318. orthodoxis Epiſcopis corroboratam confirmando expoſuit, & contra illam omnes ſentiẽtes omnium decreto anathematizauit. Hic in prima epiſtola,quam vniuerſis Orientalibus Epiſcopis direxit,multipliciter ac rationabiliter eos à calumniis fratrum documentis retrahere nititur, præponens eis multa ex Nicæni Concilii capitulis,& ex ſuorum prædeceſſorum decretis confirmans & ipſe eadem cum omnibus Apoſtolicæ regulæ ſubiectis. In ea verò epiſtola,quam eiſdem orientalibus Epiſcopis hæreticis ſcripſit, diſerto ac libero ore eos de inſolentia,quam contra Romanam Eccleſiam habuerant,arguit, & multis capitulis, multorum auctoritate ſubnexis & in ea poſitis eos iniuſtè Athanaſium & cæteros Catholicos Epiſcopos à ſedibus expuliſſe conuicit,& eoſdem hac de cauſa vocatos culpabiles oſtendit; quia toties vocati venire diſtulerint,ita dicens. *Sanè manifeſtum eſt eos ſuum confiteri crimen, qui toties euocati abſque ineuitabili cauſa venire diſtulerint, & purgandi ſe voluntate non vtuntur.* Hic etiam conſtituit, vt nullus clericus cauſam quamlibet in publico diceret,niſi in Eccleſia. Hic ordinauit Epiſcopos 9. preſbyteros 18. diaconos 4. Qui obiit confeſſor pridie idus Aprilis.

XXXVII.

S. LIBERIVS. A.ccclii.

LIBERIVS,natione Romanus,ex patre Auguſto, ſedit annos 15. menſes 7. dies 3. Fuit autem temporibus Conſtantini vſque adCon-

damnabitur. Diaconus Cardinalis non damnabitur niſi in 26.teſtibus. Subdiaconus, acolythus, exorciſta, lector, oſtiarius, niſi ſicut ſcriptum eſt in ſex teſtibus. Teſtes autem & accuſatores ſine aliqua ſint infamia; Teſtimonium autem laici aduerſus clericum nemò ſuſcipiat. Nemo clericum quemlibet in publico examinare

11.q.1.c.teſtimonium. præſumat, niſi in Eccleſia. Nullus clericus, vel diaconus, aut presbyter propter quamlibet cauſam intret in curiã, nec ibi ante iudicem ſuam cauſam dicere præſumat. Et ſi quis clericus accuſans clericũ in curiam introierit, anathema ſuſcipiat.

De conſ.diſt. 1.c.conſulto. Hic in prædicta Synodo conſtituit, vt nullus in ſerico panno, aut tincto ſacrificium altaris celebrare præſumat, ſed in puro lineo

**terreno* ab Epiſcopo conſecrato,* terræ ſcilicet lino procreato atque contexto. Et ſi quis in Eccleſia militare, aut proficere deſiderat, debet eſſe prius oſtiarius, deinde lector, & poſtea exorciſta per tempora, quæ Epiſcopus conſtituerit: deinde acolythus annis 5. ſubdiaconus totidem & cuſtos Martyrum. Et diaconus ſimiliter annis 5.

**3.* Presbyter annis* 2. probatus ex omni parte in tantum, vt etiam

1.Tim.3. ab his, qui foris ſunt teſtimonium bonum habeat, vnius videlicet vxoris vir, quæ tamen à ſacerdote ſit benedicta; & ſic probatur, ſi fuerit dignus, & vota cleri ac populi occurrerint, canonicè Epiſcopus conſecretur, quem quidem talis viræ, & vt prædictum eſt, acce-

De conſ.diſt. 1.c.nullus. dentem, nec clerus, nec populus poſtea perturbare debet. Hoc etiam in memorata conſtituit Synodo, vt nullus presbyter Miſſam celebrare præſumat, niſi in ſacratis ab Epiſcopo locis, qui ſui particeps de cætero voluerit eſſe ſacerdotij. Hic etiam conſtituit, vt presbyter baptizatum, & de aqua leuatum Chriſmate liniret propter ſubitaneum tranſitum mortis. Hic conſtituit, vt diaconi dalmaticis in Eccleſia vterentur, & pallijs in læua. Hic pridie Kalend. Ianuarij Confeſſor Chriſti catholicus migrauit ad Dominum.

XXXV.

A.CCCXXXVI

S. MARCVS.

MARCVS, natione Romanus, ex patre Priſco, ſedit años 2. menſes 8. dies 20. Fuit autem temporibus Conſtantini, & Nepotiani, ac Secundi. Hic conſtituit, vt Epiſcopus Oſtiæ, qui conſecrat Epiſcopum Vrbis Romæ, pallio vteretur. Hic epiſtolam direxit Athanaſio, & vniuerſis Ægyptiorum Epiſcopis, in qua multis modis paternè eos ſuper querimonia afflictionis eorum conſolatur

latur eos,& ad ſolatium defenſionis capitula Nicæni Concilij, quæ apud eos malorum violentia iam non erant, tranſmittere in eadem ſe dicit. Hic ordinauit Epiſcopos 27. presbyteros 25. diaconos 6. qui Nonis Octobris confeſſor obijt.

XXXVI.

S. IVLIVS. A.cccxxxvi

IVLIVS, natione Romanus, ex patre Ruſtico, ſedit años 15. menſes 2. dies. 6. Fuit autem temporibus Conſtantij hæretici filij Conſtantini, à Cõſulatu Feliciani & Maximini. Hic decem menſes in exilio degens multas tribulationes eſt paſſus. poſt mortem autem prædicti Conſtantii ad ſedem ſuam eſt reuerſus. Qui imperantibus Conſtantio & Conſtante Auguſtis Romæ cum 116. Epiſcopis Synodum habuit, in qua fidem in Nicæno Concilio à 318. orthodoxis Epiſcopis corroboratam confirmando expoſuit, & contra illam omnes ſentiẽtes omnium decreto anathematizauit. Hic in prima epiſtola, quam vniuerſis Orientalibus Epiſcopis direxit, multipliciter ac rationabiliter eos à calumniis fratrum documentis retrahere nititur, præponens eis multa ex Nicæni Concilii capitulis, & ex ſuorum prædeceſſorum decretis confirmans & ipſe eadem cum omnibus Apoſtolicæ regulæ ſubiectis. In ea verò epiſtola, quam eiſdem orientalibus Epiſcopis hæreticis ſcripſit, diſerto ac libero ore eos de inſolentia, quam contra Romanam Eccleſiam habuerant, arguit, & multis capitulis, multorum auctoritate ſubnexis & in ea poſitis eos iniuſtè Athanaſium & cæteros Catholicos Epiſcopos à ſedibus expuliſſe conuicit, & eoſdem hac de cauſa vocatos culpabiles oſtendit; quia totiens vocati venire diſtulerint, ita dicens. *Sanè manifeſtum eſt eos ſuum confiteri crimen, qui toties euocati abſque ineuitabili cauſa venire diſtulerint, & purgandi ſe voluntate non vtuntur.* Hic etiam conſtituit, vt nullus clericus cauſam quamlibet in publico diceret, niſi in Eccleſia. Hic ordinauit Epiſcopos 9. presbyteros 18. diaconos 4. Qui obiit confeſſor pridie idus Aprilis.

XXXVII.

S. LIBERIVS. A.ccclii.

LIBERIVS, natione Romanus, ex patre Auguſto, ſedit annos 15. menſes 7. dies 3. Fuit autem temporibus Conſtantini vſque

ad Conſtantium Auguſtum hæreticum, qui prædictum Papam annis tribus in exilio macerauit, eo quod Arrianæ hæreſi conſentire noluit. Deinde ſacerdotes congregati, in locum Liberii, Felicem presbyterum Epiſcopum ordinauerunt. *48. Qui habito * 47. Epiſcoporum Concilio, Vrſacium & Valentem presbyteros Arrianæ hæreſi conſentientes à communione ſua, & rectè credentium ſeparauit. Vnde ipſi furoris zelo accenſi conſilio inito Conſtantii autoritate miſſa Liberium ab exilio reuocauerunt, hoc videlicet pacto, vt rebaptizandi ſolum communione cum eis participaret. Qui prædicto pacto conſentiens, retractus eſt ab exilio, & habitauit in cimiterio S. Agnetis, Deinde facto ab Arianis Concilio Felix vir catholicus eſt depoſitus & extra ciuitatem eiectus, & habitauit in prædiolo ſuo via Portuenſi. Liberius autem conſentiens Conſtantio hæretico ad ſedem reductus eſt, non tamen ipſe rebaptizatus eſt, ſed rebaptizandi conſenſum præbuit, & tenuit Romanam ſedem poſtea annis 7. & fuit Romæ tàm in clero, quàm in populo magna perſecutio. Ordinauit autem Epiſcopos nouendecim, presbyteros 18. diaconos 5. Obiit autem 8. Kalend. Maii.

Qui antequam Arrianorum communione prǽuaricator eſſet factus, Athanaſio, & cæteris Orientalibus orthodoxis Epiſcopis decretalem [a] epiſtolam direxit, in qua diligentiſſimè Concilii Nicæni fidem commendat, & pro ipſa ſeruanda oſtendens præmium & pœnam ſtudioſiſſimè vnumquemque debere certare hortatur. Hic item antequam hæreſi Arrianæ aſſentiret, [b] epiſtolam vniuerſaliter omnibus ſcripſit Epiſcopis, in qua eos hortatur & monet, vt nullus Epiſcopus pro quibuslibet perturbationibus, dum durare poterit, ſuam relinquat Eccleſiam, nec quietem monaſterii magis eligat, quàm pro populo ſibi commiſſo laborare *contendat, ita inter cætera dicens. *Fatuas hominũ inſidias reſpuere, & Patres ſequi, & Patrum terminos nõ tranſgredi, prout Dominus dedit, ſatagamus, id eſt, vt noſtras Eccleſias relinquere non properemus, dum malis reſiſtere valebimus, aut populos nobis commiſſos negligere, aut quietem amplius eligere, quàm pro eis laborare, pro quibus etiã animas ponere debemus.* Et inferius in eadem dicit. *Suggeſtum namque nobis eſt, quod pro præteritis laboribus, & infeſtationibus nonnulli veſtrum aſſignatas ſibi, & à Deo commiſſas relinquunt plebes, & * fratres plures relinquere velint eas, quas tueri debent Eccleſias, & pro ouibus ſibi commiſſis laborare negligant, & monaſteriorum ſe quieti iam contradere feſtinent, & vacationem ab Epiſcopatus laboribus eligere, & ſilentio atq; otio vitam degere magis * optant, quàm in his, quæ ſibi*

[a] *epiſt. 1.*

[b] *epiſt. 2.*

* *intendat*

7. q. 1. c. ſuggeſtum.

* *& in futuro plures*

* *appetant*

ſibi commiſſa ſunt, permanere, dicente Domino. Beatus, qui perſeuerauerit vſque in finem, & cætera. *Ideoque fratres cariſſimi, non vos afflictionum amaritudo à pio mentis veſtræ propoſito coarctet recedere. Attendite itaq; vobis & omni gregi, in quo Spiritus ſanctus vos conſtituit Epiſcopos regere Eccleſiam DEI, quam acquiſiuit proprio ſanguine ſuo, vt non ſit, qui vos decipiat, ac ſeducat in * ſublimitate ſermonis, vt plebes vobis commiſſas relinquatis, & * alicubi propter opprobrium malorum hominũ quieti vos tradatis, vt vos ſolummodo ſaluetis, & filios orphanos relinquatis.* Item in eadem de obſeruatione canonũ eoſdem ita monet dicens. *In nullo patiamini prouidentiſſima decreta canonum violari, quatenus & Nicænorum canonum inſtituta, & quæ à nobis, vel à prædeceſſoribus noſtris prouidè & ſalubriter ſunt decreta, intemerata permaneant.* *Matt.10. & 24.* *Act.20.* ** ſubtilitate* ** alicui*

XXXVIII.

S. FELIX. II.

A. CCCLV.

FELIX, natione Romanus, ex patre Anaſtaſio, ſedit annum 1 menſes 3. dies 2. Hic declarauit Conſtantium filium Conſtantini eſſe hæreticum, & ſecundo rebaptizatum ab Euſebio Nicomedienſi. Et quia hoc declarauit, ideò poſtea prædicti Conſtantii præcepto capite truncatur in ciuitate Coranna 3. Idus Nouemb. Hic conſecrauit Epiſcopos 19. presbyteros 21. diaconos 5. Hic in epiſtola[a], quam deſtinauit Athanaſio, & vniuerſis Ægyptiorum, Thebaidorum ac Libyorum Epiſcopis quædam capitula à ſanctis Patribus, tam in Nicæna Synodo, quàm in ſancta Romana ſede conſtituta interſeruit, quibus prædicti Epiſcopi fulti inimicorum inſidias melius poſſent euadere, quæ & nos huic opuſculo inſerere non inutile videtur. Sic autem incipit. *a epiſt.1.*

Eſt autem Synodicis decretum inſtitutis, vt nemo Epiſcopum penes ſeculares arbitros accuſet, ſed apud ſummos primates. 1. *Si quis aduerſus Epiſcopum cauſam habuerit, nõ prius alios Epiſcopos adeat, vt eũ accuſet, quã familiariter ei indicet ſuam querelam, & ab eo aut iuſtam emendationem, aut rationabilẽ percipiat excuſationem ipſa nos inſtruente Veritate. Si peccauerit in te frater tuus, vade & corripe eum intra te & ipſum ſolum: Si te non audierit, adhibe duos vel tres teſtes. & ſi vos non audierit, dic Eccleſiæ, id eſt, tunc accuſa eum publice, & non prius, & reliqua.* 2. *Matt.18.* *Si quis Epiſcopum poſt hæc elegerit accuſare, ſummis Primatibus Epiſcoporum ſuam indicet cauſam, & non ſecularibus, qui magis ad pacem, quàm ad iudicium eos reuocent, vt caritas in omnibus, & ab omnibus cuſtodiatur. Si Primates, aut Epiſcoporũ accuſatores cũ eis pacificare familiariter minimè poterunt, tunc tempore legitimo eos ad Synodum* 3. *5.q.2.c. ſi primates.*

nodum canonicè conuocatam non infra anguſta tempora canonicè conuocent,
* quam eſt. *& prius * eis per ſcripta ſignificent quid eis opponant, vt ad reſponſionem pa-*
rati veniant. Nam ſi aut vi aut timore eiecti fuerint, aut ſuis rebus exſpoliati,
nec canonicè ad Synodum vocari poſſunt, reſpondere æmulis debent, antequã
4. *canonicè reſtituantur, & ſua omnia eis legaliter reddantur, &* Præſul pri-
us reſtituatur, *& poſtea non ſtatim, ſed diu, & ſpacioſa tempora ſuis poteſtati-*
uè diſpoſitis, & ad ſuam neceſſitatem præparatis ad tempus veniat ad cauſam.
5. *& ſi iuſtè viſum fuerit, accuſatoribus reſpondeat ſuis. NVLLI infami, atque*
ſacrilego de quocunque negotio liceat aduerſus religioſũ Chriſtianum, quamuis
humilis, ſeruilíſq; perſona ſit, teſtimonium dicere, nec de qualibet re, actione,
6. *aut inſcriptione Chriſtianum impetere. Si quis Epiſcopus legitimè accuſatus,*
& ſupra dicto ordine ad Concilium canonicè vocatus fuerit, abſque vlla trepi-
datione ire debet, & ſi ipſe non potuerit, pro ſe legatum ad Synodum mittat.
7. *Nullæ cauſæ à iudicibus Eccleſiaſticis audiantur, quæ legibus non continentur,*
8. *vel quæ prohibitæ eſſe noſcuntur. Si quis aliter non acquieuerit niſi Epiſcopum*
accuſet, ſupra taxato hoc tenore agere debebit, quia accuſatio aliter non poteſt
rata exiſtere. Tunc primò accuſati cauſam ad primates accuſator canonicè de-
ferat: nec à communione prohibeatur accuſatus, niſi in electorum iudicium ca-
* ſuis *nonicè euocatus infra 3. aut 6. aut plures menſes pro * his rationem redditurus*
* vi aut *venire diſtulerit, ſed ſi venire nõ potuerit, nihil ei nocebit. Ille verò, qui * aut*
3.q.2.c.tam diu. *timore à ſede pulſus, aut ſuis rebus fuerit exſpoliatus, nõ prius vocetur ad Sy-*
nodũ, quã omnia legibus ei redintegrẽtur, & tã diu, in ſede ꝓpria pacificè &
poteſtatiuè cũcta diſponens reſideat, quã diu expulſus, vel exſpoliatus carere
viſus eſt ſuis rebus. Cũ autẽ ad iudiciũ venerit, ſi voluerit & neceſſe fuerit indu-
* patribus *ciæ ei potẽti à * fratribus cõſtitutæ abſq; impedimẽto cõcedãtur, & iudices à ſe*
* alibi *electi tribuãtur in loco, vnde eſt q accuſatur, aut ſi * aliquã temerariæ multi-*
tudinis vĩm meruerit, locũ ſibi congruũ eligat, quo abſq; timore ſuos, ſi neceſſi-
tas expoſcerit, teſtes habere, & abſq; impedimento ſuam canonicè ſententiam
9. *finire valeat, quia multa per ſubreptionem euenire ſolent. Vt teſtificandi li-*
centia denegetur his, qui Chriſtianæ religionis & nominis dignitate, & legis,
10. *vel ſui propoſiti normam, vel regulariter prohibita neglexerint. Multum de-*
* detrectatiõ. *rogatio præualet, quando derogatori creditur ideò variis * detractionibus at-*
que accuſationibus non debet labefactare primatem, ſed magis Patrum regulis
roborari, ne facile, aut indifferenter ſuſcipere accuſationes præſumat, dicente
Exo.24. *Domino. Non ſuſcipias vocem mendacii. Prius probare debet ſuſpicionem, &*
cauſam, aut quo animo hoc faciat, & poſtea ſuſcipere, quia veritatis profeſſio-
* propinquitatis *nem * propinquitas, inimicitiæ, timoris, amoris, odii, & cupiditatis intentio*
impedire, & aduerſa fratribus irrogare ſolet. Perſonæ accuſantiũ tales eſſe de-
bent, quorum fides, conuerſatio, & vita probabilis, & abſque reprehenſione ſit,
* te præſente *& qui omnium careant ſuſpicione, quia & hoc * tempore præſenti, vt bene no-*
ſtis, in

*ſtis, in Nicæna Synodo propter malorum hominum inſidias ſunt hæc & alia quamplura * delata. Primates illi & non alii ſint quàm qui in prædicta Sy-* delata.
nodo ſunt conſtituti. Reliqui verò qui Metropolim ſedem tenent Archiepiſco-12
pi vocentur, & non primates, ſalua in omnibus Apoſtolicæ ſedis dignitate, quæ Matth.16.
* & ab ipſo Domino conceſſa, & poſtea à ſanctis Patribus roborata eſt. Primò * ei
ſemper in omnium Epiſcoporum accuſatione perſona, vita, & conuerſatio ac-13.
cuſantium enucleatim inquiratur, & poſtmodum ea, quæ obiiciuntur, fideli-
ter pertractentur, quoniam nihil aliter fieri debet, niſi * prædictorũ fides, per-* impetitorũ
ſona, vita & actus diſcutiantur, quia non debet prauorum, aut inſidiantium hominum pernicies vitam lacerare innocentium. Sanè ſæpiſſimè à malis boni perſequuntur, qui non ceſſant ſuis calamitatibus aliis derogare: ideo ſummopere eſt prauidendum, ne hæc fiant. Nullus ſeruus, nullus liber, nullus infidelis, 14.
nullus criminibus irretitus, nullus calumniator, nullus qui inimicitiis ſtudet, nullus qui * libenter litigat, & ad accuſandum vel detrahendum eſt facilis, * frequenter.
nulla infamis perſona, vel quos ad accuſandum publica crimina leges publicæ non admittunt, Epiſcopos accuſare præſumant, quoniam accuſatores, & accuſationes, quas ſeculi leges non recipiunt, qua ratione ſacerdotalis eas ordo recipere debeat, inuenire nequeo, cum hæc & in Nicæna Synodo prohibita ſint, & illi magis ab iſtis, non iſti ab illis iudicari debeant. Et Apoſtolus dicit, Spiritua-1.Cor.2.
lis iudicat omnia, ipſe verò à nemine iudicatur. HÆRETICI, à quibus nimi-15
um opprimimur, excommunicatiq́, homicidæ, malefici, fures, ſacrilegi, raptores, venefici, adulteri, & qui raptum fecerint, vel falſum teſtimoniũ dixerint, ſeu qui ad ſortilegos magoſq́ concurrerint, nullatenus ad accuſationem, vel ad teſtimoniũ erunt admittendi. NON ita in Eccleſiaſticis agendum negotiis, ſic-16.
ut in ſecularibus. In ſecularibus enim, poſtquam legibus vocatus venerit, & in foro decertare cœperit aliquis, non licet ante peractam cauſam recedere: in Eccleſiaſticis verò, cauſa dicta, licet recedere, ſi neceſſe fuerit, aut prægrauari ſe viderit. QVOTIENS Epiſcopus ſuper certis accuſatur criminibus, ſi tales 17.
fuerint accuſatores, qui iuſtè & canonicè recipi debeant, Synodo legitima in ſuo tempore congregata, ab omnibus canonicè audiatur, qui ſunt in prouincia, Epiſcopis. Quod ſi non legitimi fuerint accuſatores, non fatigetur Epiſcopus, quia ſacerdotes ad ſacrificandum * vocari debent, non ad litigandum, nec illi * vacare.
qui throni Dei vocantur, prauorum hominum inſidiis debent turbari, ſed liberè Chriſto Domino famulari. Quamuis prouincialibus Epiſcopis vna cum 18.
Metropolitano eorum cauſas ſuæ prouinciæ Epiſcoporum liceat caritatiuè & concorditer agitare, non tamen ſicut in prædicta Synodo conſtitutum eſt, licet diffinire abſq́ Romani Pontificis auctoritate. Quod ſi ſecus à quibuſdam præſumptum fuerit, ipſi, qui hoc egerint, ſuæ præſumptionis ſuſcipiant damnum, & illi, qui ab eis perperã excommunicati aut damnati fuerint, auctoritate huius ſanctæ ſedis, & beati præceptoris noſtri clauigeri Petri poteſtate ſoluantur*

Matth.16. *atq́ reſtituantur. Ipſe enim Dominus ait. Quæcunque ſolueris ſuper terram,*
19. *erunt ſoluta & in cœlis. Quotiens Epiſcopi ſe à comprouincialibus vel à Me-*
tropolitano putauerint prægrauari, aut eos ſuſpectos habuerint, mox Roma-
nam appellent ſedem, atque abſq́ vlla detentione, & ſuarum rerum ablatione
liberè ire liceat. Et dum prædictam Romanam appellauerint Eccleſiam, aut ab
ea ſe audiri expoſcerint, nullus eos, aut excommunicare, aut eorum ſedes ſubri-
* eorum. *pere, aut eorum res auferre, aut aliquid eis inferre præſumat, antequam * am-*
borum cauſa Romani Pontificis auctoritate firmetur. Quod ſi aliter à quo-
* nihil erit *quam præſumptum fuerit, * nihil eis oberit, ſed viribus carere non eſt dubi-*
20. *um. DE induciis verò Epiſcoporum, ſuper quibus conſuluiſtis, diuerſas à Patri-*
3.7.3.c.de induciis *bus regulas inuenimus inſtitutas. Quidam enim ad repellenda Impetitorum*
* Epiſcoporũ *machinamenta, & ſuas præparandas reſponſiones, & teſtes confirmandos, &*
* aut *conſilia * eorum, & amicorum quærenda annum * & ſex menſes mandaue-*
runt concedi. quidam autem annum, in quo plurimi concordant. minus verò
quam ſex menſes non reperi; quia & hæc laicis indulta ſunt, quantò magis &
Domini Sacerdotibus.

Hic prædictus Papa aliam [b] epiſtolam ſcripſit vniuerſis ſpi-
ritualibus fratribus, & reliquis in ſacerdotali Collegio Domino cõ-
ſecratis, in qua eos ſtudioſiſſimè hortatur perſecutiones & tribula-
tiones patienter ſuſtinere, vt eius filij inueniantur, quem cottidie
patrem inuocant Deum in cœlis, & vt detrahentibus non detra-
hant, ſed cuncta in ſpiritu humilitatis peragant, & in patientia lon-
ganimitatis, quæ ſunt docenda, edoceant.

A.CCCLXVII.

XXXIX.
S. DAMASVS.

DAMASVS, natione Hiſpanus, ex patre Antonino, ſedit annos
18. menſes 3. dies 11. Cum iſto ordinatur in contentione Vrſi-
nus: ſed facto Concilio ſacerdotum conſtitutus eſt Damaſus, quia
fortior, & plurima multitudo erat. Vrſinus autem eiectus eſt ab vr-
be, & Neapolis conſtitutus Epiſcopus. Damaſus autem poſtea in-
* 44. uidioſè adulterij arguitur, & facta inde Synodo à * 48. Epiſcopis
expurgatur: accuſatores autem eius Concordius & Calliſtus diaco-
nes à Concilio ſunt damnati, & de Eccleſia eiecti. Hic ordinauit E-
piſcopos 72. presbyteros 31. diaconos 11. Hic 2. Idus. Dec. obiit.
* epiſt.3. Hic in epiſtola a, quã Stephano Archiepiſcopo Mauritaniæ,
& vniuerſis Africanæ prouinciæ Epiſcopis deſtinauit, eos inſtruit,
qualiter Metropolitanos Epiſcopos, & ſumma Eccleſiaſtica nego-
tia diſcutere liceat, ita videlicet, vt nemo ex eis deſit, & omnes in
ſingulorum negotiis concordent, & cætera in eadem ponit, quæ
& ante-

& anteceſſores ſui conſtituerunt, id eſt, de ipſis Epiſcopis quos damnari non liceat, nec Synodum conuocare canonicam abſq; Romanæ ſedis auctoritate, de canonica vocatione ad Synodum, de induciis, quas dandas ſex menſium ſpacio in criminalibus Epiſcopis mandat, de accuſatorib. & teſtibus, quales eſſe debeant; item de inſcriptione calumniatoris, quę ſemper primò fieri debet, & q crliminũ diſcuſſio ibi agitanda ſit, vbi & ipſa crimina ſunt admiſſa, & cætera, quæ planè iã in prędeceſſorũ ſuorũ decretis ſupra notauimus.

ITEM prędictus Papa aliam ſcripſit decretalẽ [b] epiſtolam Proſpero Numidiæ primę ſedis Epiſcopo & cęteris orthodoxis Epiſcopis vbiq; conſiſtẽtib. de * Coepiſcopis, q nihil amplius ſunt, vel poſſunt, quã preſbyteri, ita inter cętera dicẽs. *Nimis iam eorũ inſtitutio improba, nimis eſt praua: quia, vt hi de ſummo ſacerdotii miniſterio aliquid præſumant, omni caret auctoritate, & ſacris canonib. videtur eſſe contrariũ, & vacuum, atq; inane eſt, quicqd in prædicto ſummi ſacerdotii egerint miniſterio. Nam nõ amplius, quã duos ordines inter diſcipulos Domini eſſe cognouimus. Vnde iſte tertius pceſſerit, funditus ignoramus: & quod ratione caret, exſtirpari neceſſe eſt. Cũ enim Epiſcopi non ſint, q minus quã à tribus, aut qui ab vno vel duob. ſunt ordinati Epiſcopis, nec nominẽtur Epiſcopi, ſi nomen non habent, qualiter officiũ habebũt? Idcircò benedictionem, quam prædicti Coëpiſcopi ante ſuam prohibitionem per manus impoſitionẽ dabant, magis videtur nobis vulnus inferre, quàm ſalutẽ; quia q Pontificatus apicẽ non habebãt quomodo ea, quæ nõ habebant, dare poterant? Quoniam nihil in dante erat, q ille poſſet accipere, & propterea magis vulnerabãt capita, quæ p manus impoſitionẽ tangebant, quã ea, quæ eis collata non erãt, per aliquam benedictionẽ darẽt. Et vbi vulnus infixũ eſt, neceſſe eſt adhibere medicinã, qua infixa ſanetur macula, id eſt, reiterari neceſſe eſt, q legitimè actũ, aut collatũ minimè approbatur, ſi perfectum eſſe debebit. Nam quomodo honorem poſſet retinere, qui ab * alio acceperit, qui poteſtatem dare non habuit legitimè, inuenire non poſſum: cum ille qui Pontificalem honorẽ non habuit, pontificalia nõ poteſt iura tribuere, nec hoc ſibi poterant vendicare, cuius capaces per hoc, q illis obſtiterat, nõ fuerunt.*

[b] *epiſt.4.*
* *Chorepiſcop.*
D.ſt.68.c. Chorepiſcopi.
* *illo*

ALIAM iterum ſcripſit [c] epiſtolam prædictus Papa Epiſcopis per Italiæ prouincias conſtitutis, in qua accuſationem fratrum p ſcripta fieri prohibet, ita inter cætera dicens. *Leges ſeculi accuſatores præſentes exigunt. & non per ſcripta abſentes, vnde canonica Patrum conſtituta non ſemel ſed ſæpiſſime clamãt, nec accuſationes, nec teſtimonia vllũ per ſcripta poſſe proferre, nec de aliis negotiis quicunq; teſtimoniũ dicant, niſi de his quæ ſub præſentia eorum acta eſſe noſcuntur. Similiter, & qui accuſare alium elegerit, præſens per ſe, & non per alium accuſet, inſcriptione videlicet præmiſſa. neq; vllus, vnquam iudicetur, antequam legitimos accuſatores præſentes habeat, locumq; defendendi accipiat ad abluenda crimina.*

[c] *epiſt.6.*
5.q.2.c. relatum.
3.q.9.c. q ſi accuſare.

Hic ſententiam Hieronymi Preſbyteri de celebratione Miſſæ cõfirmauit, videlicet, vt die Dominico nullus poſt tertiã horã diei Miſſarũ ſolemnia celebrare præſumat. Hic præcepit vt pſalmi die, noctuque in Eccleſia canerentur.

XL.

A.CCCLXXXV

S. SIRICIVS.

SIRICIVS, natione Romanus, ex patre Tiburtio, ſedit annos 15. menſes 11. dies 25. Hic ordinauit Epiſcopos 32. preſbyteros 31. diaconos 16. Hic de hoc ſæculo migrauit 8. Kalend. Martij. Hic in epiſtola [a] quam Himmerio Tarraconenſi Epiſcopo ſcripſit, baptizatos ab Arrianis, ſi ad Catholicam fidem feſtinent, denuò baptizãdos eſſe prohibuit, quia & Apoſtolus prohibet, & canones contradicunt, & Liberii Papæ decreta poſt caſſatum Ariminenſe Concilium ad prouincias miſſa prohibẽt, & ſola Epiſcopalis manus impoſitione Catholicorum conuẽtui eos ſociandos eſſe aſſerit. ITEM in eadem affirmat, nullo tempore anni, niſi in Dominico Paſchæ & Pentecoſtes quemlibet baptizandum, niſi eum mortis cuiuslibet periculum vrgeat. Iterum illos, qui ad apoſtaſiam tranſeunt, & idolotum cultu, ac ſacrificiorum contaminatione polluuntur, à corpore Chriſti & ſanguine iubet abſcindi: reſipiſcentibus autem, & ad lamenta conuerſis pœnitentiam in vita agendam eſſe, & in fine vltimo reconciliatiomis gratiam tribuendam eſſe præcipit. ITEM puellam alij deſponſatam, ne alter in matrimonium accipiat, inhibet, quia illa benedictio, quam ſacerdos nupturæ imponit, ſi tranſgreſſione violetur apud fideles cuiuſdam ſacrilegii inſtar eſt. DE his verò, qui acta pœnitentia tanquam canes & ſues, ad priſtinos vomitus & volutabra redeunt, & militiæ cingulum repetunt, & incontinentes exiſtunt, quia iam pœnitendi non habent refugium, decernit vt ſola intra Eccleſiam fidelibus oratione iungantur, à Dominicæ autem menſæ conuiuio ſeparentur. tranſeuntibus autem de hac vita, viatico munere, ſubueniri iubet.

[a] epiſt. 1. — *Eph. 4.* — *27. q. 2. c. de coniugali.* — *33. q. 2. de his vero.*

DE monachis verò vel monachabus, qui ſe prius clanculò illicita contagione polluerunt, & poſteà in abruptum conſcientiæ deſperatione perducti de illicitis complexibus liberè filios procrearint, à monaſteriorũ cœtu & Eccleſiarum conuentibus eliminandos eſſe mandauit, vt in ſuis ergaſtulis retruſi * purgatorio poſſint pœnitudinis igne decoqui, vt eis ſaltem ad mortem ſolius miſericordiæ

** purificatorio*

cordiæ intuitu per communionis gratiam poſſit indulgentia ſubueniri.

De ſacerdotibus verò atque Leuitis, qui poſt longa conſecrationis ſuæ tempora, tàm de propriis coniugiis, quàm de turpi coitu ſobolem procrearint, & crimen ſuum defendunt, quia in veteri teſtamento ſacerdotibus miniſtris procreandi facultas legitur attributa, quia non ex alia vtique niſi quàm ex tribu Leui quiſquam ad Dei miniſterium fuerat præceptus admitti, mandat, vt his, qui ignorantia lapſos ſe deflent, hac conditione miſericordia non negetur, vt ſine vllo honoris augmento, in hoc quo detecti ſunt, quādiu vixerint, officio perſeuerent, ſi tamen poſt hæc continentes ſeſe ſtuduerint exhibere. Illos verò, qui ſe illicita priuilegii excuſatione defendere nituntur, omni Eccleſiaſtico honore Apoſtolica auctoritate ſpe futuræ adeptionis prohibita penitus priuat. Et qvia licenter ac liberè inexploratæ vitæ homines, quibus etiam fuerant numeroſa coniugia, ad præfatas dignitates, prout cuique fuerat libitum, aſpirabant, quid de huiuſmodi ab vniuerſis Eccleſiis ſit ſequendum, quid vitandum, generali pronuntiatione decreuit, ita videlicet, vt qui à pueritia vſque ad triceſimum ætatis ſuæ annum probabiliter vixerit, vna tantum vxore contentus, & ea virgine, & cum illa benedicta à ſacerdote, promoueri per ſingulos gradus mora præfiniti temporis poterit, ſi in ſingulis irreprehenſibiliter vixit: illum verò clericum qui aut viduam aut certè ſecundam coniugem duxerit, omni Eccleſiaſticæ dignitatis priuilegio mox nudandum eſſe cenſuit, laica ſibi tantum communione conceſſa, quam ita demum poterit poſſidere, ſi nihil * præterea, propter quod hanc perdat poſſideat. Fœminas verò ab omnibus clericis excluſit, niſi eas tantum, quas propter ſolas neceſſitudinum cauſas habitare cum iiſdem Synodus Nicæna permiſit. Monachos autem, quos morum grauitas, & vitæ ac fidei inſtitutio ſancta commendat, clericorum officiis aggregari conceſſit, temporibus præfixis, vel ſingulis gradibus ſeruatis.

82.diſt.c.plurimos.

Diſt.84.c.quiſquis

**poſtea*

Diſt.81.c.fœminas.

16.q.1.c.monachos.

Illvd quoq; decreuit, vt ſicut pœnitentiam agere cuiquam clericorum non licet, ita & poſt pœnitudinem ac reconciliationē nulli vnquam liceat honorem clericatus adipiſci, quia quamuis ſint omnium peccatorum contagione mundati, nulla tamen debent gerendorum ſacramentorum inſtrumenta ſuſcipere, q̄ fuerāt vaſa vitiorum. Sed quia in huiuſmodi, cum reprehenduntur, ſola ignorātię excuſatio ſolet obtēdi, hac conditione pœnitēdi cuilibet digamo, & viduæ marito indebitè ad gradū quēlibet ꝓmoto veniam re-

Diſt.50.c.illud.

Diſt.50.c.quicunque.

 am re-

am relaxat, vt omni ſpe promotionis filii adempta, in quo inuenitur ordine, perpetua ſtabilitate permaneat.

Prædictus Papa propter multas præſumptiuas cauſas, quæ ſuis temporibus emerſerant, decretalem[b] epiſtolam Africanis Epiſcopis deſtinauit, in qua præcepit, vt nemo extra conſcientiam ſedis Apoſtolicæ, hoc eſt, Primatis, audeat Epiſcopum ordinare, quia integrum dicit eſſe iudicium, quod plurimorum ſententia conſequatur. ITEM ne vnus Epiſcopus Epiſcopum ordinare præſumat propter arrogantiam, ne furtiuum beneficium præſtitum videatur, quia & in Nicæna Synodo hoc definitum eſſe conſtat. ITEM, ſi quis poſt remiſſionem peccatorum cingulum militiæ ſæcularis habuerit, ad clerum admitti non debet. Similiter, vt clericus mulierem viduam non ducat vxorem præcepit. Iterum, vt laicus, qui duxerit viduam, non admittatur ad clerum. ITEM, vt de aliena Eccleſia ordinare clericum nullus vſurpet, vel ab Eccleſia abiectũ ſuſcipiat, & venientes à Nouatianis, & Montenſibus per manus impoſitionem ſuſcipiantur, eò quòd rebaptizati ſint. Præterea, in eadem monuit & ſuaſit, ne ſacerdotes & Leuitæ, cum vxoribus ſuis coeant, quia in miniſterio miniſtri cottidianis neceſſitatibus occupantur, & qui in carne ſunt, Deo placere non poſſunt.

[b] *epiſt.4.* — *Diſt.64.c.ex tra.* — *Syn. Nic.c.4.*

IDEM ſanctæ memoriæ prædictus Papa aliam decretalem[c] epiſtolam ſcripſit orthodoxis, per diuerſas prouincias degentibus, in qua, quia multa contra Eccleſiaſticum canonem præſumebantur, præcepit, & monuit, vt indignus, & non diligenter examinatus, non efficiatur Epiſcopus, & ne ſacerdotium detur illis quorum fides, baptiſmus, & vita neſcitur, & ne neophyti ſiue laici inconſideratè diaconi aut preſbyteri ordinentur, cum dicat Apoſtolus: Manus nemini citò impoſueris.

[c] *epiſt.3.* — *1.Tim.5.*

ITEM prænominatus Papa aliam Italicis Epiſcopis ſcripſit [d]epiſtolam, in qua ſe eis Iouinianum Epicurum, ſociosq; eius damnaſſe notificat, qui virginitatis præmium adnihilabant, & ieiunia condemnabant.

[d] *epiſt.2.*

XLI.

S. ANASTASIVS.

Accccxcviii.

ANASTASIVS, natione Romanus, ex patre Maximo, ſedit annos 3. dies 10. Hic ordinauit Epiſcopos 11. presbyteros 9. diaconos 5. Hic Germaniæ & Burgundiæ regionis Epiſcopis epi-

ſtolam

ſtolam ſcripſit, in qua eorum conſultis ratione certa reſpondet; videlicet Apoſtolica auctoritate mandat, & prohibet, ne cum in Eccleſia ſancta Euangelia recitantur, ſacerdotes & cæteri ſedere præſumant, ſed venerabiliter curui dominica verba intentè audiant, & fideliter adorent. Similiter prohibet transmarinum hominem ad honorem clericatus admitti, niſi quinq; aut eo amplius Epiſcoporum chirographis deſignatum, quia multa per ſubreptionem euenire ſolent, ideò & hæc ſummopere cauenda ſunt. ITEM Manichæos, qui tunc erant, non recipiendos, nec cum eis vllatenus participandum eſſe mandat, priusquam ad rectam conuertantur fidem. Hic obiit 5. Kalend. Maii. *De conſ. diſt. 2. c. apoſtolica. Diſt. 98. c. transmarinos.*

XLII.

S. INNOCENTIVS. A. CCCCII.

INNOCENTIVS, natione Albanus, ex patre Innocentio, ſedit annos 15. menſes 2. dies 21. Hic decretalem [a] epiſtolam Decentio Eugubino Epiſcopo ſcripſit, in qua eum de multis conſulentem catholicè inſtruit, ita incipiens. *Si inſtituta Eccleſiaſtica, ita vt à beatis Apoſtolis ſunt tradita, integra vellent ſeruare domini ſacerdotes, nulla diuerſitas, nulla varietas in ipſis ordinibus & conſecrationibus haberetur. Sed dum vnuſquiſq;, non quod traditum, ſed quod ſibi viſum fuit hoc exiſtimat eſſe tenendum, inde diuerſa in diuerſis locis vel Eccleſiis, aut teneri, aut celebrari videntur, ac fit ſcandalum populis. Qui dum neſciunt traditiones antiquas humana præſumptione corruptas, putant ſibi, aut * Eccleſiis non conuenire, aut ab Apoſtolis, vel Apoſtolicis viris contrarietatem inductam. Propter hoc oportet omnes ſequi quod Romana Eccleſia cuſtodit, à qua eos principium accepiſſe non eſt ambiguum.* Oſtendit igitur quid in ſingulis, vnde eum conſuluerunt, facere debeant. Videlicet mandat pacem poſt confecta myſteria dandam eſſe, vt per hoc conſtet populum ad omnia, quæ in myſteriis aguntur præbuiſſe conſenſum. Item præcepit, vt prius oblationes in Miſſa commendentur, poſtea verò eorum nomina, quorum oblationes ſunt, recitentur. Item de conſignandis infantibus, dicit manifeſtum eſſe non ab alio, quàm ab Epiſcopo fieri licere, quia licet presbyteri ſint ſacerdotes, Pontificatus tamen apicem non habent.

a epiſt. 1. — ** Eccleſias.* — 1. *De conſ. diſt. 2. c. pacem.* — 2. — 3. *De conſ. diſt. 4. c. presbyteros.*

Sabbatho verò eſſe ieiunandum ratione euidenti demonſtrat, quia ſi ſexta feria propter paſſionem Domini ieiunamus, ſabbathũ prætermittere nõ debemus, quia inter triſtitiam paſſionis & lætitiã reſurrectionis videtur incluſum: & Apoſtolos cõſtat biduo iſto *de conſ. diſt. 3. c. ſabbatho.*

in mœrore fuiſſe, quod non eſt dubium, & in tantum eos ieiunaſſe biduo memorato, vt traditio Eccleſiæ habeat iſto biduo Sacramenta penitus non celebrari. Quæ forma vtique per ſingulas eſt tenenda hebdomadas propter id, quod memoratio diei illius ſemper eſt celebranda. Quod ſi putatur ſemel & vno ſabbatho ieiunandum, ergo & Dominica & quinta feria ſemel in Paſcha vtique
5. erit celebranda. De fermento autem, quod à Papa confectum Romæ per titulos Dominica die per acolythos mittebatur, quia ipſa die presbyteri propter plebem ſibi creditam cum ipſo conuenire non poterant, diem alibi per parrochias non eſſe faciendum, quia
6. ſacramenta non longè ſunt portanda. De his verò baptizatis, qui poſtea dæmonio, aut vitio aliquo, aut peccato interueniente arripiuntur, dicit, nec à presbytero, nec à diacono debere nec poſſe conſignari, niſi Epiſcopus præceperit, quia manus imponendæ nō ſunt, niſi Epiſcopus auctoritatem dederit id efficiendi, propterea, quia longè poſitus difficulter ſæpe ad Epiſcopum deduci poteſt.

De conſ. diſt. 3. c. de pœnitentibus.

7. De pœnitentibus autem, qui ex grauioribus commiſſis, ſiue ex leuioribus pœnitentiam gerunt, iuxta Romanę Eccleſiæ cōſuetudinem quinta feria ante Paſcha remittēdum eis eſſe demonſtrat, ſi nulla interueniat ægritudo. Si verò quis ægritudinem inciderit, & vſque ad deſperationem deuenerit, ei eſt ante tempus Paſchæ
8. relaxandum, ne de hoc ſeculo abſque communione diſcedat. De hoc verò, quod in epiſtola Iacobi legitur. Infirmatur quis in vobis, &c. dicit non eſſe dubium de ægrotantibus fidelibus accipiendum eſſe & intelligendum, qui ſancto oleo Chriſmatis perungi poſſunt, quod ab Epiſcopo conſecrato, non ſolum ſacerdotibus, ſed omnibus vti Chriſtianis licet in ſua ſuorumq; neceſſitate, & quod preſbyteris licere non eſt dubium, Epiſcopis eſſe licitum, non eſt ambiguum. Sed de preſbyteris idcircò dictum eſt, quia Epiſcopi occupationibus aliis impediti ad omnes languidos ire non poſſunt. Ad quos autem volunt ire & vngere, licenter poſſunt. Pœnitentibus tamen illud infundi non poteſt, quia genus eſt ſacramenti. Nam quibus reliqua ſacramenta negantur, quomodo vnum genus putatur poſſe concedi?

Iac. 5.

Diſt. 95. c. illud.

b epiſt. 2.

Item præſcriptus Papa b aliam Victricio Rothomagenſi Epiſcopo ſcripſit Epiſtolam propter quoſdam, qui eo in tempore ignorantia vel deſidia non tenebant Eccleſiaſticam diſciplinam, & plurima non præſumēda præſumebant: in qua mandat & pręci-
1. pit, ne extra Metropolitani Epiſcopi conſcientiam vllus audeat ordinare Epiſcopum. Integrum enim eſt iudicium, quod plurimorum ſen-

Diſt. 64. c. extra.

rum ſententiis confirmatur. Nec vnus Epiſcopus præſumat ordinare Epiſcopum, ne furtiuum beneficium præſtitum videatur. Hoc & à Nicæna Synodo conſtitutum, atque definitum. ITEM, ſi *2.* quis poſt remiſſionem peccatorum cingulum militiæ ſæcularis habuerit, ad clericatum admitti prohibuit. ITEM præcepit, vt ſi *3.* fortè cauſæ vel contentiones inter clericos, tàm ſuperioris, quàm *11.q.1.c.ſi quæ* inferioris ordinis exortæ fuerint, iuxta Nicænam Synodum con- *cauſa.* gregatis eiuſdem prouinciæ Epiſcopis iurgium terminetur, nec ſine præiudicio Romanæ Eccleſiæ alicui liceat relictis his ſacerdotibus, qui in eadem prouincia Eccleſiam Dei nutu gubernant, ad alias connolate prouincias. Quod ſi quis fortè præſumpſerit, eum ab officio clericatus ſubmoueri, & iniuriarum reum ab omnibus iudicari iuſſit. Si autem maiores cauſæ in medio fuerint deuolutæ ad ſedem Apoſtolicam, ſicut Synodus ſtatuit, poſt Epiſcopale iudicium referendas eas eſſe mandauit.

ITEM in eadem ſanciuit, ſicut & Siricius fecerat, vt clericus *4.* viduam mulierem non ducat vxorem, ne hoc præiudicio impeditus ad ſacerdotium peruenire non poſſit. Item, vt laicus, qui ante *5.* baptiſmum, ſeu poſtea, mulierem viduam duxit vxorem, ne poſt *Diſt.34.c.ſi* ea admittatur ad clerum præcepit, quia eodem vitio videtur ex- *quis.* cluſus. In baptiſmo enim peccata dimittuntur, non tamen acceptæ vxoris conſortium relaxatur. ITEM, ne is qui ſecun- *6.* dam ducit vxorem, clericus fiat, quia ſcriptum eſt. Vnius vxo- *1.Tim.3.* ris virum. & iterum. Sacerdotes mei ſemel nubant. Item, vt de a- *7.* liena Eccleſia clericum ordinare nullus vſurpet, niſi eius Epiſco- *Diſt.34.c.ſi* pus precibus exoratus concedat. Hoc etiam Synodus Nicæna *quis.* *C.Nic.c.16.&* conſtituit, vt abiectum ab altero clericum altera Eccleſia non re- *17.* cipiat. Item vt venientes à Nouatianis, vel Montenſibus, per ma- *8.* nus impoſitionem ſuſcipiantur, quia, licet ab hæreticis, in Chriſti tamen nomine ſunt baptizati, præter eos, qui à nobis ad illos trãſeuntes baptizati ſunt. Hi, ſi reſipiſcentes ad nos redierint, ſub longa pœnitentiæ ſatisfactione admittendi ſunt.

ITEM, omninò ſeruari iubet, vt ſacerdotes & Leuitæ cum vxo- *9.* ribus ſuis non coëant, quia ſi ſacerdos, cui orandi & ſacrificandi iu- *Diſt.31.c.Tenere.* ge officium eſt, carnali concupiſcentia fuerit contaminatus, quo pudore ſacrificare vſurpabit, aut qua conſcientia, quo merito exaudiri ſe poſſe credit, cum dictum ſit, Omnia munda mundis: *Tit.1.* coinquinatis autem & infidelibus nihil eſt mundũ. DE monachis *10.* autem, qui ad clericatus ordinem peruenerint, iubet, non debere *16.q.1.c.de* eos à priori propoſito deuiare. quia ſicut in monaſterio fuit, & quod *monachis.*

G diu ſer-

11. diu ſeruauit, modo in meliori gradu poſitus non debet amittere. I-
Diſt.51.c.fre- tem mandat, vt ex curialibus, id eſt, qui aliquibus publicis functio-
quenter. nibus occupati, iure ad curiam retrahi poſſunt, ad clericatum ad-
12 mittantur. De Virginibus velatis, ſi poſtea publicè nupſerint, vel
27.q.1.c.quæ Chriſto. clanculò corruptę fuerint, mandauit non admittendas eſſe ad agē-
dam pœnitentiam, niſi hi, quibus ſe iunxerant, de mundo receſſe-
rint, quia iam de laicis adulteris hæc forma ſeruatur. Sententia au-
tem iſta valdè ſeuera, & timenda nimis quam multorum caſu no-
ſtris temporibus neceſſariò mitigari oportuit, alioquin multi ſalu-
bris pœnitentiæ ſolatio deſtituti impœnitenti corde vitam fini-
13. *27 q.1.c.ne vero.* rent. His autem virginibus, quæ nondum velatæ ſunt, ſed in
virginitatis tamen propoſito ſe permanere ſimulauerunt, ſi fortè
nupſerint, aliquanto tempore pœnitentiam agendam eſſe dicit,
quia ſponſio earum à Domino tenebatur: quia ſi viduæ, quę à vidui-
1.Tim.5. tatis propoſito diſceſſerunt iuxta Apoſtolum damnationem ha-
bent, quia primam fidem irritam fecerunt, quanto magis virgines,
quæ prioris promiſſionis fidem frangere conatæ ſunt.

c epiſt.3. Item prænominatus Papa aliam ſcripſit [c] epiſtolam Exupe-
Diſt.28.c.propoſuiſti. rio Tholoſano Epiſcopo, in qua ei reſcribit illos diaconos, aut
presbyteros, quos eſſe incontinentes filii generati prodiderunt, o-
1. mni honore Eccleſiaſtico eſſe ptiuandos, ſicut & Siricius Papa fe-
cerat, nec ad aliquod tale miniſterium admittendos eſſe, quod ſo-
2. la continentia oportet impleri. His autem, qui omni tempore in-
continentiæ volutaptibus dediti tantùm in extremo vitæ ſuæ pœ-
nitentiam ſimul & reconciliationem communionis expoſcunt:
quamuis iuxta priorem conſuetudinem pœnitentia quidem con-
cederetur, ſed communio negaretur, cum pœnitentiacommu-
nionem tribui iuſſit, vt vel in ſupremis permittente Saluatore no-
ſtro à perpetuo exitio vindicentur.

3. De his verò, qui aut tormenta ſola exercent, aut etiam capi-
23.q.4.c.quæſitum eſt. talem ſententiam proferunt, reſpondet, nihil à maioribus diffi-
nitum eſſe, ideò quia meminerant has poteſtates fuiſſe à Deo con-
Rom 13. ceſſas, & propter vindictam noxiorum gladium fuiſſe permiſſum,
& Dei miniſtrum datum eſſe in huiuſmodi vindicem, & ita ſe te-
nere, ſicut vſque ad ipſum ſeruatum eſt, ne aut diſciplinam euertar,
4. aut contra auctoritatem Domini videatur venire. Viros autem
32.q.5.c.Chriſtiana. cum vxoribus adulteris non conuenire, ſicut & ipſæ cum ipſis fa-
ciunt, ſi ipſi adulterium committant, non alia de cauſa fieri dicit,
niſi quia latentia peccata non habent vindictam. Non enim mu-
lieres viros ſuos facilè de adulterio, ſicut viri mulieres accuſant: id-
circò

circò virorum latente commiſſo, non facilè quiſquam eorum ex
ſuſpicionibus ſummouetur: ſubmouebitur autem, ſi eius flagitium
fuerit detectum. Sed quamuis par ſit cauſa, interdum tamen proba-
tione ceſſante vindictę ratio conquieſcit. Illum verò, qui preces di- 5.
ctat, & alicuius mortem vel ſanguinem de reatu à Principibus po 23.q.4.c.illud
ſcit, immunẽ eſſe dicit, ideò quia Principes nunquã ſine cognitio-
ne concedunt, ſed ad iudices commiſſa ipſa vel crimina ſemper re-
mittunt, vt cognita cauſa vindicentur. Quæ cum quæſitori fuerint
delegata, aut abſolutio, aut damnatio pro negotii qualitate profer-
tur, & dum legũ in improbos exercetur auctoritas, erit dictator im-
munis. Illos verò, qui interueniente repudio, alii ſe matrimonio co- 6.
pularint, affirmat ſine dubio in vtraq; parte adulteros eſſe, quia
quamuis coniugium deſolatum, vel diſſolutum eſſe videatur, non
poſſunt tamen adulteri non videri, qui vxore viuente ad aliam co-
pulam feſtinarunt, in tantum, vt etiam hæ perſonæ, quibus tales Matth.19.
coniunctæ ſunt, commiſiſſe videantur adulterium.

ITEM Felici Nuceriano Epiſcopo prænominatus Papa aliam
ſcripſit decretalem [d] epiſtolam, in qua ei de indigentia clericorum [d] epiſt.4.
querimoniam facienti, cum aliquos *murcos, aliquos digamos ha- * mutilos.
bere diceret; reſpõdet illum, qui volens partem digiti ſui abſciderit, 1.
iuxta canones non poſſe admitti ad clerum: illum verò, cui aliquo Diſt.55.c.qui
caſu contigit, & clericum fieri poſſe, & inuentum abiici non poſſe partem.
aſſeruit, quia in illo voluntas eſt iudicata, in iſto verò caſus veniã
meruit. Digamos autem, ſicut & ſuperius ſcriptum eſt, omninò ab- 2.
iiciendos eſſe mandauit. Laicos autem illos, ad clericatus fortè poſ- 3.
ſe admitti non vetuit, qui ſic ſe poſt baptiſmum inſtituerunt, vt eo- Diſt.51.c.dig-
rum opinio in nullo vacillet, & clericis ac monachis adhæſerint, & gna:a.
concubinam aut pellicem non nouerint, & in bonis operib. vigila-
rint. Illos verò, qui militiæ ſeruierunt, aut in ſecularibus cauſis agẽ-
dis verſati ſunt, aut adminiſtrarunt, aſſumendos eſſe prohibuit.

IDEM prædictus Papa in illa [e] epiſtola, quam Maximo & Se- [e] epiſt.5.
uero Epiſcopis deſtinauit, iubet presbyteros illos, qui in presbyte-
rio filios procreaſſe dicuntur, debere in medio collocari, diſcuſſiſ- Diſt.81.c.Ma-
que obiectionibus, quæ ipſis presbyteris impinguntur, ſi conuinci ximilianus.
poterunt, à ſacerdotali officio remoueri, quia qui ſancti non ſunt,
ſancta tractare non poſſunt. Laudat etiam in eadem laicum, qui à
talibus Eccleſiam pollui non patitur.

Idem ſæpedictus Pontifex in [f] epiſtola, quam Apulis Epiſcopis, [f] epiſt.6.
Macedonio videlicet & Marino ſcripſit, præcepit, ſi conſtiterit
clericum pro ſuis criminibus egiſſe pœnitentiam, ab omni

clericatus officio remouendum, ita ſcilicet, ſi poſt pœnitentiam ad maiorem gradum tendere nititur. ET in eadem arguit Epiſcopos, qui dum aut amicis, aut obſequentibus gratiam præſtare nituntur, religionem violant, ordinesq́; corrumpunt, & ſic euenit, vt indigni quiq; honores ſuſcipiant Eccleſiaſticos, & admittantur ad clerum, qui nec inter laicos dignum locum habere merentur.

[g] epiſt. 7. 35. q. 9. c. graue.

ITEM in [g] epiſtola, quam Epiſcopis per Macedoniam conſtitutis ſcripſit, dicit. *Non oportet graue videri cuiuscunq; iudicium retractari, quia veritas exagitata ſæpius magis ſplendeſcit in luce, & pernicies reuocata in iudicium * acrius pœnitentia condemnatur, & fructus diuinus eſt, iuſtitiam ſæpius recenſeri.*

** grauius: & ſine pœnit.*

[h] epiſt. 8.

ITEM in illa[h], quam Florentino Tiburtinenſi Epiſcopo miſit, mandat terminos à Patribus cõſtitutos tranſiri non oportere, quia nefas eſt, ſi quod alter ſemper poſſederit, alter inuadat, quod prædictum Epiſcopum memorat feciſſe, quia alterius parrochiam inuaſerat.

[i] epiſt. 9. 34. q. 1. & 2. c. cum in.

ITEM in epiſtola[i] Probo Epiſcopo directa, iubet mulierem de captiuitate reuerſam, marito, qui iam aliud inierat coniugium reſtitui: quia fide catholica ſuffragante illud ſtatuit eſſe coniugium, quod erat primitus gratia diuina fundatum, conuentumq́; mulieris ſecundæ priore ſuperſtite, nec diuortio eiectam nullo modo poſſe eſſe legitimam.

[k] epiſt. 12.

ITEM, in illa [k], quam Aurelio Carthaginienſi Epiſcopo ſcripſit, quantum doleat, ſe non poſſe exprimere, dicit, quod Eccleſiã, & præcipuè Epiſcopos, tanta indignitate & moleſtia tractari legat & audiat, dum facilè manus imponuntur, dum negligenter ſacerdos ſummus eligitur, & clerici Eccleſiaſticorum dogmatum regula nutriti vel honorati inter altaria Chriſti reſpuuntur, quaſi nefas ſit ad primatum venire per ordinem. Nam cum laici & monachi vndecunq; abruptè ad tanti ſacerdotii collegium aſſumuntur, videntur & illi contemni, de quibus oportuerat eligi, & iſti malè intromitti, qui præter ordinem irrumpunt potius, quàm eligantur.

[l] epiſt. 8.

ITEM idem ſupradictus Papa Alexandro Antiocheno Epiſcopo ſcripſit,[l] & mandat, vt ſi vna prouincia imperiali iudicio diiudicatur, Metropolitani tamen Epiſcopi ſecundum priſtinum morem prouinciarum ſolummodò numerẽtur. Item in eadem eidem præcepit, ne ipſe Arrianorum clericos cũ ſacerdotii, aut miniſterii cuiuſpiam dignitate ſuſcipiat; quoniam quamuis baptiſma eorum ratum eſſe permittatur, non Spiritum ſanctum tamen eos habere cum illo baptiſmate illiſque myſteriis arbitramur; nec eius plenitudi-

nitudinem dare poſſunt, quæ maximè in ordinationibus operatur.

Item Martiano Epiſcopo per [m] epiſtolam iuſſit, quatenus eos clericos in communionem ſuſcipiat, quos Bonoſus, antequam damnaretur, ordinaſſe cognoſcitur. [m] *epiſt.21.*

Item ſcribit [n] vniuerſis Epiſcopis in Toletana Synodo conſtitutis, & dicit, quod de ordinationibus ab Hiſpaniæ Epiſcopis illicitè factis fuerat aliquid ſecundum maiorum traditionem ſtatuédum, niſi perpenderet inde in Eccleſiis quamplurimas perturbationes mouendas. Et enumeratis illis, quæ illicitè geſta eſſe cognouerat, ſubiungit ita. *Quæ ſi ſingula diſcutienda mandemus, non modicos motus aut ſcandala Hiſpanienſibus prouinciis, quibus mederi cupimus, de ſtudio emendationis inducemus. Idcirco remittenda hæc potius putamus.* Sed prouidendum eſſe mandauit, ne deinceps talia committantur. [n] *epiſt.24.*

XLIII.

S. ZOSIMVS. A. cccCXVII.

ZOsimvs, natione Græcus, ex patre Abramio, ſedit annum 1. menſes 3. dies 11. Hic ordinauit Epiſcopos 8. presbyteros 10. diaconos 3. Solutus eſt.a.de ergaſtulo corporis 8. Kalend. Ianuarii. Hic [a] epiſtolam * Heſitio Salonitano Epiſcopo ſcripſit, in qua de monachis, quorum ſolitudo quauis frequentia maior eſt, & de laicis ad Epiſcopum feſtinantibus pręcepit; ne quis eorum contra Patrum præcepta, qui Eccleſiaſticis diſciplinis per ordinem non fuiſſet imbutus, & tẽporis approbatione diuinis ſtipendiis eſt eruditus, vllatenus ad ſumum Eccleſiæ ſacerdotiũ aſpirare præſumeret, & non ſolum in eo ambitio inefficax haberetur, verùm & in ordinatores eius, vt carerent eo ordine, quem ordinem contra præcepta Patrum crediderant præſumendum.

[a] *epiſt.1.* * *Heſychio.* *Diſt.36.c.qui Eccleſiaſticis.* *Diſt 59.c.qui Eccleſiaſticis.*

XLIV.

S. BONIFACIVS. A. cccCXIX.

BOnifacivs, natione Romanus, ex patre Iocundo presbytero, ſedit annos 3. menſes 8. dies 7. Hic in contentione vna die cũ Eulalio ordinatur. Et fuit iſta diſſenſio in clero menſes 7. & dies 15 Eulalius verò ordinatur in Eccleſia Conſtantiniana, Bonifacius in baſilica Iulii. Placidia autẽ Auguſta Rauennæ reſidens cũ filio ſuo Auguſto Valentiniano, audiens hoc, quod Romę factum fuerat, Honorio Auguſto Mediolani ſedẽti notificauit. Vnde vterq; miſſa imperiali auctoritate ambos de vrbe expelli iuſſerunt. Sed poſtea

Eulalius omnino expulſus eſt, & in Campaniam miſſus, ideò quia Sabbatho Paſchæ contra edictum Imperatorum officiũ Pontificis præſumpſit, eo quod ordinatus fuerat in baſilica Conſtantiniana. Bonifacius verò conſenſu & præcepto Imperatorum in vrbem eſt reuocatus, & in ſede ſtabiliter conſtitutus. Hic ordinauit Epiſcopos 36. presbyteros 13. diaconos 3. Defunctus eſt autē 8. Kal. Nou.

[a] *epiſt. 2.* Hic Gallicanis Epiſcopis [a] epiſtolam direxit, in qua iubet pro Maximo Epiſcopo, qui à Valentinæ vrbis clericis accuſatus multotiens iudicium ſubterfugerat, intra prouinciam Synodum aggregandam: vt ſi ille adeſſe voluerit præſens, ſi confidit, ad obiecta reſpondeat, ſi adeſſe neglexerit dilationem ſententiæ de abſentia nō lucretur, quia manifeſtum eſt confiteri eum de crimine, qui indulto & totiens delegato iudicio purgādi ſe voluntate non vtetur. (*3. q. 9. c. decernimus.*) Prędicti Papæ temporibus, ipſo conſentiente & laudante, Honorius Auguſtus de conſtitutione Romani Pontificis, vt ſine ambitione fieret, ita [b] inſtituit, dicens. *Deniq́, prædicante beatitudine tua id ad cunctorum clericorũ notitiam volumus peruenire, vt ſi quid forte religioni tuæ, quod non optamus, humana ſorte contigerit, ſciant omnes ab ambitionibus eſſe ceſſandum; & ſi duo contra fas temeritate certante fuerint ordinati, nullum ex his futurum penitus ſacerdotem, ſed illũ ſolum in ſede Apoſtolica permanſurũ, quem ex numero clericorũ noua ordinatione diuinũ iudicium, & vniuerſitatis cōſenſus elegerit.* Hic etiā conſtituit, vt nulla femina aut monacha pallam ſacratam cōtingeret, aut lauaret, aut incenſum per Eccleſiam, niſi miniſtri, portaret. Prohibuit etiam, ne ſeruus, aut curiæ obnoxius clericus fieret.

[b] *in reſcripto ad 1. ep. Bonifacii.*

XLV.
S. CÆLESTINVS.

A. ccccxxiii

CÆLESTINVS, natione Romanus, ex patre Priſco, ſedit annos 8. menſes 10. dies 17. Hic ordinauit Epiſcopos 46. presbyteros 32. diaconos 12. migrauit autem ad Chriſtum 8. Idus April. Hic Gallicanis Epiſcopis [a] epiſtolam direxit, in qua monet eos, vt presbyteros illos, qui indiſciplinatas quęſtiones in medium afferebāt & veritati aduerſantia prædicabant, & Eccleſiarum diſſenſioni ſtudebant, corripiant, & non patiantur eos habere liberum pro volũtate ſermonem, quia non debet diſcipulus ad Doctorum iniuriam ſibi vendicare doctrinam. Idem dicit, vt Epiſcopi prædictos presbyteros talia eloqui non permittant, *quia in talibus cauſis non caret taciturnitas ſuſpicione, quia occurreret veritas, ſi falſitas diſpliceret. Merito namque*, inquit, *cauſa nos reſpicit, ſi ſilentio faueamus errori.*

[a] *epiſt. 1.*

Item Epiſcopis per Viennenſem & Norbanenſem prouinciā con-

conſtitutis aliam deſtinauit [b] epiſtolam, in qua mandat ne vltra quoslibet illum morem patiantur ſeruare, videlicet, vt credentes ſe ſanctæ ſcripturæ fidem non per Spiritum, ſed per litteram completuros ſtent in Eccleſia pallio amicti, & lumbos accincti, ſicut lucernas ardentes cum baculo in manibus non tenent: rudes enim fidelium mentes ad talia non debent induci. ITEM in eadem iubet ne alicui in vltimo poſtulanti pœnitentia denegetur, quia vera ad Dominum conuerſio in vltimis poſitorum mente potius eſt exiſtimanda quàm tempore, hoc aſſerēte propheta. Cum conuerſus ingemueris ſaluus eris. Item prohibet, ne quemlibet, qui Eccleſiaſticis gradibus per ordinem non fuit initiatus, ad Epiſcopatus officium peruenire patiātur, nec illum, qui virginum inceſtu pollutus eſſe aſſeritur, & qui talem ordinauerit dignitatē Epiſcopatus, ſicut & ipſe ordinatus, non obtinebit. Item iubet, vt vnaquæq; prouincia ſuo Metropolitano ſit contenta, & vnuſquiſq; contentus ſibi conceſſis limitibus in alterius prouincia nihil præſumat: nec emeritis in ſuis Eccleſiis peregrini & extranei præponātur ad excluſionem eorū, qui benè de ſuorū ciuium teſtimonio merentur. Item iubet, vt nullus inuitis detur Epiſcopus, niſi cleri & plebis & ordinis conſenſus, & deſiderium inquiratur, tunc alter de altera eligatur Eccleſia, ſi de ciuitatis ipſius clericis, cui eſt Epiſcopus ordinādus, nullus dignus, (quod euenire nō credimus) potuerit inueniri. *Primū n. illi reprobandi ſunt, vt aliqui de alienis clericis merito præferātur, habeatq́, vnuſquiſq; ſuæ militiæ fructū in Eccleſia, in qua ſuā per officia omnia trāſegit ætatē. Sit facultas clericis renitēdi, ſi ſe viderint prægrauari*, & quos ſibi ingeri ex tranſuerſo cognouerint, nō timeat refutare. In eadē etiā iubet, vt ab illicitis abſtineatur ordinationib. ita dicens, *Nullus ex laicis, nullus digamus, nullus qui ſit aut fuerit viduæ maritus ordinetur, ſed irreprehenſibilis, & qualem elegit Apoſtolus.* Et inferius dicit. *Et ſi quæ ſunt facta ordinationes illicitæ, remoueantur, quoniam ſtare non poſſunt, nec diſcuſſionem noſtram ſubterfugere.*

ITEM prædictus Papa vniuerſis Epiſcopis per Apuliam & Calabriam conſtitutis [c] epiſtolam deſtinauit, in qua præcepit, ne vlli ſacerdoti ſuos canones liceat ignorare, nec quicquam facere, quod Patrum poſſit regulis obuiare. Item, ne quis laicum ad ordinem clericatus admittat. Item, quod populus ſit docendus, non ſequendus, eosq; ſi neſciunt, quid liceat, quidué non, nos commonere, nec his conſenſum præbere debemus. *Quiſquis verò conatus fuerit tentare prohibita, ſentiet cenſuram ſedis Apoſtolicæ minimè defuturam: Quem enim ſola admonitionis auctoritate non corrigimus, neceſſe eſt, vt per ſeueritatem congruentem regulis vindicemus.*

[b] *epiſt. 2.*
26. q. 6. c. agnouimus.
Ezech. 33.
Diſt. 59. c. ordinatos.
Diſt. 61. c. nemeritis. & c. nullus.
1. Tim. 3.
[c] *epiſt. 3.*
Diſt. 38. c. nulli
Diſt. 62. c. docendus.

XLVI.

Acccccxxxii

S. SIXTVS. III.

SIXTVS tertius, natione Romanus, ex patre Sixto, ſedit annos 8. menſes 8. dies 19. Hic ordinauit Epiſcopos 52. preſbyteros 18. diaconos 12. Hic quia Epiphanium quendam nobilem, quem Baſſus exconſul ingenuitate & prædiis propriis priuare nitebatur, apud Valentinianum Auguſtum adeò iuuit, vt vtrumque eius munitus chirographo retineret, à pdicto Baſſo & Mariniano, cui prædictus Pontifex prædium negauerat, quod Creſcentius in Sicilia Romanæ Eccleſiæ dederat, apud Auguſtum Valentinianum accuſatus, quod Chryſogonam quandam conſecratam ſtupraſſet: & tantum inde Auguſtus & mater eius accenſi ſunt, vt à ſupradicti Pontificis communione & magna pars populi cum eis ſe ſuſpenderent. Quapropter Valentinianus Auguſtus prædicti Pontificis auctoritate Synodum congregari iuſſit, in qua, licet aliter euadere poſſet, fugere volẽs ſuſpicionem, coram quinquaginta ſex Epiſcopis ſe expurgauit. Nec ideò ſe expurgauit, ſed vt aliis per hoc, qui noluerint, formam & exemplum daret, cum ex ſcripto & ordine Synodali conſtet illum debere crimen probare, qui obiicit, & qui non probanda detulerit, iacturam ſe ſuſtinere intelligat. Baſſus verò à prædicta Synodo eſt damnatus, & à Valentiniano Auguſto præſcriptus.

Vide tom. 1. Concil. pag. 703.

HIC Orientalibus Epiſcopis direxit [a] epiſtolam, in qua eis reſcribit, à quo & qualiter prædictum iurgium contra eum ſit excitatũ, & quo & quali fine ſit terminatum, adiiciens in eadem epiſtola multa, quibus Epiſcopi de reliquo muniti iniuſtas oppoſitiones, & malignorum accuſationes ſecurè reiicere valeant: quæ idcirco hic non inſerimus, quia ſuperius eadem perſæpè adnotata eſſe meminimus. Prædicti Papæ temporibus erat Hieroſolymæ quidam Epiſcopus, nomine Polychronius, qui imprudentia ſenectutis in ſuperbiam ductus ſe vniuerſalem Pontificem eſſe affirmabat, qui clericos de quacunque prouincia ad ſe venientes inconſideratè, & non ſine precio Leuitas & ſacerdotes ordinabat. nec Epiſcopum quemlibet abſque digno munere conſecrabat: & ſi ad Eccleſiam illius regionis rogaretur conſecrandam non dabat auctoritatis ſuæ faculam, niſi decem auri libras accepiſſet in remunerationem. Vnde Sixtus Papa Romæ Synodum 8. Epiſcoporum congregauit, & Euphemium Epiſcopum, qui Polychronium de prædictis infamauerat,

[a] epiſt. 1.

Vide tom. 1. Concil. pag. 705.

uerat, vt eadem coram omnibus fateretur, introduxit. Quo facto, tres Epiſcopos, totidemque presbyteros, & duos diaconos electos, Hieroſolymam miſerunt. Qui congregatis illius regionis *Epiſcopis, & introductis 40. teſtibus, qui iuxta Euphemij accuſationem omnia comprobarunt vera eſſe de Polychronio, ipſum Polychronium damnarunt, & Euphemium etiam, ideo, quia ipſe Pontificem ſuum accuſauerat, qui eum conſecrauerat. Sed Polychronius poſtea propter compaſſionem & eleemoſynam, quam ciuibus ſuis obſeſſis erogauerat, reuocatus & reſtitutus eſt à Sixto in priſtinam ſedem. *76.

XLVII.

S. LEO. I.

A. ccccxl.

LEo natione Tuſcus, ex patre Quintiano, ſedit annos 21. menſem 1. dies 13. Hic ordinauit * 195. Epiſcopos, presbyteros autem 81. diaconos 31. Hic fœliciter obiit 4. Idus April. Hic [a] epiſtolam deſtinauit vniuerſis Epiſcopis per Campaniam, & in vniuerſis prouinciis conſtitutis, in qua multa prohibuit, quæ & anteceſſores ſuos prohibuiſſe ſæpe ſupra meminimus. Videlicet præcepit, ne illi, qui à Dominis ſuis libertatem conſequi minimè potuerunt, & qui etiam originali alicui conditioni alligati ſunt, ad ſacerdotii faſtigium non prouehantur, niſi forte eorum petitio aut voluntas acceſſerit, qui aliquid in eos ſibi vendicant poteſtatis. Iubet etiam Apoſtolicæ ſedis auctoritate ab Eccleſiaſticis officiis, & ſacerdotali nomine arceri, ſi qui ex viduarum maritis, aut quibus fuerint numeroſa coniugia ſunt admiſſi. Decernit acriter vindicandum eſſe in eos clericos, qui vſurariam pecuniam exercent, & in fœnore diteſcere quærunt: commonens etiam illud, vt ſicut non ſuo, ita non ex alieno nomine aliquis clericorum eiicere fœnus attentet, quia indecens eſt crimen ſuum commodis alienis impendere.

*185. [a] epiſt. 1. 1. Diſt. 54. c. admittuntur. 2. 3. 14. q. 4. c. nec hoc. Diſt. 46. c. ſicut.

ITEM in alia[b], quam vniuerſis Italiæ Epiſcopis ſcripſit, vt diligenter Manichæos ſtudeant circumquaque inueſtigare, & à plebibus ſibi commiſſis ſeparare mandauit. Scripſit etiam omnibus Epiſcopis[c] per Siciliam conſtitutis epiſtolam, in qua arguit eos, qui in ſacramento illo, quod inter cætera Eccleſiæ ſacramenta principale eſt, id eſt, in Baptiſmo à Romanæ Eccleſiæ conſuetudine diſcrepabant, ita vt baptiſmi ſacramentum numeroſius in die Epiphaniæ, quàm in Paſchali tempore celebrarent, nullam differentiam credentes eſſe inter diem, qua Chriſtus adoratur à Magis, &

[b] epiſt. 2. [c] epiſt. 4.

H diem,

De conſ.d.4. diem, qua ipſe reſurrexit à mortuis, cum propriè in morte cru-
c.propriè & c. cifixi, & in reſurrectione mortui poteria baptiſmatis nouam crea-
ſi quis. turam condidit ex veteri, & in renaſcentibus, & mors Chriſti o-
peretur & vita. Trina enim ſubmerſio triduanam Chriſti ſepultu-
ram imitatur, & ab aquis eleuatio reſurgentis eſt inſtar de ſepul-
chro. Ipſa ergo qualitas docet celebrandæ generaliter gratiæ diem
legitimũ eum eſſe, in quo orta eſt & virtus muneris & ſpecies actio-
nis. Additur autem ſanè huic obſeruantię etiam Pentecoſtes ex ad-
De conſ.d.4. uentu Spiritus ſancti ſacra ſollemnitas: quæ de Paſchalis feſti pẽdet
c.duo tẽpora. articulo. Alios verò dies huic obſeruantiæ miſcendo eſſe prohibuit.

Scripsit idem prædictus Papa Ianuario Aquilegienſi Epi-
[c] *epiſt.3.* ſcopo epiſtolam [c] in qua eum commonet, ne presbyteri ſiue dia-
1.q.7.c.ſalu- coni, vel ſubdiaconi, aut cuiuslibet ordinis clerici, qui ad Catholi-
berrimum. cam fidem, quam iampridem amiſerant, rurſum reuerti ambiunt,
1.q.1.c.omnis. in Catholicam communionem recipiantur, priuſquam errores
ſuos, & ipſos auctores erroris à ſe damnari ſine vlla ambiguitate
fateantur, quia inferiorum ordinum culpæ ad nullos magis refe-
rendæ ſunt, quàm ad deſides negligenteſque Rectores, qui mul-
tam ſæpe nutriunt peſtilentiam, dum neceſſariam diſſimulant
adhibere medicinam.

Item ad Ruſtici Narbonenſis Epiſcopi conſultationes re-
[d] *epiſt.90.* ſpondens, [d] Epiſtolam ſcripſit, ſuadens ei, vt ſanandis ęgris ſpiritua-
Eccl.7. lem adhibeat medicinam, & dicente Scriptura, Noli nimium eſſe
iuſtus, mitius cum eis agas, qui zelo pudicitiæ modum videntur ex-
ceſſiſſe vindictæ, ne diabolus, qui decipit adulteros, de adulterii ex-
ultet vltoribus. Item, quia prædictus Epiſcopus nimia aduerſitate
turbatus, vacationem ab Epiſcopatus laboribus peroptabat, & vi-
tam in ſilentio & otio degere magis, quàm in his, quę ſibi commiſſa
fuerant, permanere dicebat, commonet eum prædictus Papa per-
manere in opere credito, & in labore percepto, & conſtanter tene-
Diſt.86.c.odio. re iuſtitiam, & benignè præſtare clementiam. *Odio enim ſunt haben-
da peccata, non homines. Corripiendi ſunt tumidi, tolerandi infirmi, &
quod in peccantibus ſeuerius caſtigari neceſſe eſt, non ſæuientis plectendum eſt
cap.1. animo, ſed medentis.* Item in eadem. *Nulla ratio ſinit, vt inter Epiſcopos ha-
Diſt. 62.c. beantur, qui nec à clericis ſunt electi, nec à plebibus ſunt expetiti, nec à prouin-
nullus. cialibus Epiſcopis cum Metropolitani iudicio* conſtituti. Vnde, cùm ſæpe quæ-
** conſecrati.* ſtio de malè accepto honore naſcatur, quis ambigat, nequaquam iſtis eſſe tribuẽ-
1.q.1 ſi quis. dum, quod non docetur fuiſſe donatum? Si qui tamen clerici ab iſtis pſeudoepi-
ſcopis in eis Eccleſiis ordinati ſunt, quæ ad proprios Epiſcopos pertinebant, & or-
dinatio eorum cum conſenſu & iudicio præſidentium facta eſt, poteſt rata ha-
beri.*

beri, ita vt in ipſis Eccleſiis perſeuerent. Aliter autem conſecratio vana eſt habenda, quæ nec loco fundata eſt, nec auctoritate munita.

Item dicit, alienum eſſe à conſuetudine Eccleſiaſtica, vt qui in presbyterali honore, aut diaconii gradu fuerint conſecrati, hi pro crimine aliquo ſuo per manus impoſitionem remedium accipiant pœnitendi. Item eandem legem continentię dicit eſſe miniſtris altaris, quæ Epiſcopis atq; presbyteris. Item dicit, non omnẽ mulierem viro iunctam eſſe viri vxorem, quia nec omnis filius hæres eſt patris. Nuptiarum autem fœdera inter ingenuos dicit eſſe legitima, & inter æquales. & cum ſocietas nuptiarum ita ab initio conſtituta ſit, vt præter ſexus coniunctionẽ haberet in ſe Chriſti & Eccleſiæ ſacramenta, dubium non eſt eam mulierem non pertinere ad matrimonium, in qua docetur non fuiſſe nuptiale myſterium. Itaq; ſi quis filiam ſuam viro cuilibet concubinam habenti in matrimonium dederit, non ita accipiendum eſt, quaſi coniugato eam dederit, niſi fortè illa prior mulier, & ingenua facta, & legitimè dotata, & publicis nuptiis honeſtata videatur. Item, *paterno arbitrio viris coniunctæ carent culpa, ſi mulieres, quæ prius à viris habebantur, in matrimonio non fuerint, quia aliud eſt nupta, aliud concubina.* Item ancillam à thoro abiicere, & vxorem certæ ingenuitatis accipere non duplicatio coniugii eſt, ſed profectus honeſtatis.

2. *Diſt. 50. c. alienum.*
3. *Diſt. 31. c. lex.*
4. *32. q. 2. c. non omnis.*
27 q. 2. c. cum ſocietas.
Epheſ. 5.
5. *32. q. 3. c. ancillam.*

De his autem, qui in ægritudine pœnitentiam accipiunt, & cum conualuerint eam agere nolunt, dicit talium negligentiam ſanè culpandam eſſe, ſed non penitus deſperandam, vt crebris cohortationibus incitati, quod neceſſariò expetiuerunt, fideliter exequantur. De his autem, qui iam deficientes pœnitentiam accipiũt, & ante communionem moriantur, dicit ita. *Horum cauſa Dei iudicio reſeruanda eſt, in cuius manu fuit, vt talium obitus vſq; ad communionis remedium non differretur. Nos autem, quibus viuentibus non communicauimus, mortuis communicare non poſſumus.* De his autem, qui nimio dolore perurgente rogãt ſibi dari pœnitentiam, & cum presbyter venit, daturus quod petebat, ſi dolor ceſſauerit, excuſant, & nolunt accipere quod offertur, dicit. *Diſſimulatio hæc poteſt non de contemptu eſſe remedii, ſed de metu grauius delinquendi, vnde cum pœnitentia ſtudioſè petitur non negetur.* De his, qui pœnitentiam profeſſi ſunt, ſed in foro litigare cœperint, ſic dicit. *Aliud quidem eſt debita iuſta repoſcere, aliud propria perfectionis amore contemnere; ſed illicitorum veniam poſtulantem, oportet etiam à multis licitis abſtinere. Vnde, ſi pœnitens habet cauſam, quam negligere fortè non debet, melius expetit Eccleſiaſticum, quàm forenſe iudicium.*

6. *De pœn. d. 7. c. nemo.*
7. *32. q. 2. c. de communione.*
8. *De pœnit. d. 1. c. pœnitentia.*
9. *De pœn. d. 5. c. aliud.*

De his verò, qui in pœnitẽtia, vel poſtea negotiãtur, ſubiũgit dicẽs. *Qualitas lucri negotiãtẽ, aut excuſat, aut arguit, quia eſt & honeſtus quæſtus & tur-*

10. *De pœn. d. 5. c. qualitas.*

& turpis. Veruntamen pœnitenti vtilius eſt diſpendia pati, quàm periculis ne-
11. *gotiationis obſtringi, quia difficile eſt vendentis & ementis commercio nō in-*
Ibid. c. contrarium. *teruenire peccatū. contrarium enim eſt omnino Eccleſiaſticis regulis, cum Paulus dicat. Nemo militans DEO implicat ſe negotiis ſecularibus. Vnde non eſt*
2. Tim. 2. *liber à laqueis diaboli, qui ſe militia mundana voluerit implicari.* ILLOS, q
12. in adoleſcentia, aut metu mortis, aut captiuitatis periculo pœnitē-
tiam geſſerunt, dicit rem venialem feciſſe, ſi poſteà timore lapſus
incontinentiæ vxoris copulam elegerunt. In quo tamen dicit, non
ſe regulam conſtituere, ſed, quid ſit tolerabilius, æſtimare, quia nihil magis congruit, qui pœnitentiam geſſit, quàm caſtitas perſeuerans & mentis & corporis.

13. ITEM propoſitū monachi proprio arbitrio ac voluntate ſuſce-
20. q. 3. c. propoſitum. ptū, non poſſe abſq; peccato deſeri, quia quod Deo quis vouit, de-
Pſal. 49. bet & reddere. Vnde, ſi relicta ſingularitatis profeſſione ad militiā, vel ad nuptias deuolutus eſt, publicę pœnitentię ſatisfactione purgandus eſt, ſi innocens ſit militia, & honeſtum poſſit eſſe coniugi-
14. um, electionem tamen meliorum deſeruiſſe tranſmigratio eſt. Itē,
20. q. 1. c. puellæ. puellæ quæ non parentum coactæ imperio, ſed ſpontaneo iudicio virginitatis propoſitum atq; habitum ſuſceperunt, ſi poſtea nuptiās eligunt, præuaricantur, etiamſi nondum gratia conſecrationis
15. acceſſit. De his autem quæ iam conſecratæ ſunt, ſi poſteà nupſerint, ambigi non poteſt, crimen magnum admitti, vbi & propoſitum deſeritur, & conſecratio violatur.

16. DE paruulis à Chriſtianis parentibus relictis, ſi nulla exſtant
De conſ. d. 4. c. ſi nulla. indicia, quibus baptizati eſſe intelligantur, ne manifeſtè pereant, agendum eſt, vt renaſcantur, quia quod geſtum non oſtenditur, nō ſinit ratio, vt iteratum videatur. Similiter, ſi qui ab hoſtibus paruuli capti ſūt, & cùm redierint, & ipſi, & cęteri de eorū baptiſmate incertitudinē hn̄t cōferendū eis videtur, q᷑ collatū eē neſcitur q̄a nō
17. temeritas p̄ſūptionis interuenit vbi ē diligētia pietatis. ILLOS. a. q
De conſ. d. 4. c. hi de quibus. aliunde veniunt, & baptizatos quidē ſe ſciūt, ſed cuius fidei eſſent, qui eos baptizarūt ſe neſcire fatētur, dicit nō baptizādos eſſe, ſed p
18. manus impoſitionē Catholicis eſſe copulādos. Illi autē, qui paruuli baptizati, & à gentilib. capti ſunt, ſi reuerſi communionē petierint, poſſunt ſola manus impoſitione purgari, ſi conuiuio ſolo gentiliū, & eſcis immolatitiis vſi ſunt. Si autē idola adorauerint, aut homicidiis, aut fornicationib. contaminati ſint, ad communionē eos niſi per pœnitentiam publicam admitti non oportet.

ITEM Anaſtaſio Theſſalonicenſi primati prædictus Papa ali-
[e] epiſt. 82. am ſcripſit[e] epiſtolam. in qua cum primò arguit, quia Atticum Æ-
gypti

gypti Metropolitanum iniuſtè afflixerat, & Eccleſiaſtico officio priuauerat, ideò, quia vocatus adeſſe diſtulerat, infirmitatis tantum excuſationem obtendens, & præfectũ Illyrici ad miſeriæ cumulum in eundem Atticum incitauerat, cum à ſede Romana Epiſcopum deponere ſibi commiſſum non fuerat, prædicto Papa ita atteſtante. *Vices enim noſtras ita credidimus tuæ caritati, vt in partem ſis vocatus ſolicitudinis, non in plenitudinem poteſtatis.* Itaque quia modum menſuræ ſuæ exierat, quid ſeruare totius vſurpationis amputato exceſſu debeat, per ſingula prudenter informat, ita dicens. *Igitur ſecundum ſanctorum canones Metropolitanos Epiſcopos ius tradita ſibi antiquibus dignitatis intemeratũ habere decernimus, ita vt à præſtitutis regulis, nulla aut negligentia, aut præſumptione diſcedant.* De ſubſtituendis autem Epiſcopis hanc ſeruari iuſſit, vt nec laicus, nec neophytus, nec ſecũdæ coniugis maritus, aut qui viduam habeat, vel habuerit, Epiſcopus ordinetur: & cum de ipſius Epiſcopi electione tractabitur, ille omnibus proponetur, quem cleriplebiſq; conſenſus concorditer poſtularit: ita, vt ſi fortè in aliam perſonam partium ſe vota diuiſerint, Metropolitani iudicio is alteri præferatur, qui maioribus & ſtudiis iuuatur, & meritis: tantum, vt nullus inuitis populis, & non petentibus ordinetur, ne ciuitas inuita Epiſcopum non optatum, aut contemnat, aut oderit, & fiat minus religioſa, quàm conuenit, cui non licuerit habere, quem voluerit. Metropolitano verò defuncto, cum in eius locum alius fuerit ſubrogatus, prouinciales Epiſcopi ad ciuitatem Metropolin conuenire debebunt, vt omnium clericorum, atq; ciuium voluntate diſcuſſa ex presbyteris aut diaconis illius Eccleſiæ optimus eligatur. Et iuſſit prouinciales de nomine Metropolitani, & ſimiliter Metropolitanũ de pſona cuiuslibet conſecrandi Epiſcopi ad Primatis referre notitiã, vt ordinatio rite celebranda ſua firmetur auctoritate. De Conciliis autem Epiſcoporum præcepit, ſicut S. Patres ſalubriter ordinatũt, vt bis per annos ſingulos celebrentur. Item præcepit vt Epiſcopis, qui ciuitatis ſuæ mediocritate deſpecta maiorem ambierit, & ad ipſam ſe contulerit, ab aliena pellatur cathedra, ſed & carebit & propria. Item præcepit, vt ad exhibendam perfectæ continentiæ puritatem nec ſubdiaconis carnale connubiũ concedatur. Interdixit etiam, ne aliquis alienum clericum inuito ipſius Epiſcopo ſuſcipiat, & nõ ſollicitet, niſi id inter dantem & accipientem conuenerit.

Cap. 2. 25. q. 2. c. igitur.
3. Diſt. 32. c. omnium.
5. Diſt. 63. c. ſi for.
6. Diſt. 63. c. Metropolitano.
7. Diſt. 18. c. de Conciliis.
8. 7. q. 1. c. ſi quis.
9. 19. q. 2. c. alienum.

Item beatus & diſcretiſſimus Papa Nicetæ Aquilegienſi Epiſcopo poſtulanti,[f] epiſtolã deſtinauit, in qua pro inſpectione temporaliũ neceſſitatum curatione adhibita deliberatione ſalubri mã-

[f] epiſt. 77.

dauit, vt mulieres, quę viris ꝓpriis captis, & in captiuitatē abductis,
Cap.1. aliis interim nupſerant, priorib. viris de captiuitate regreſſis, reddi
34.q.1.& 2. debeant, quia ſcriptum eſt, ꝙ mulier à Deo iungitur viro &, quod
c.cum per. Deus iunxit, homo non ſeparet. non tamen culpabilis iudicandus
Prou.19. eſt, & tanquam alieni iuris peruaſor habendus, qui perſonam eius
Mat.19. mariti, qui iam exiſtimabatur non eſſe, aſſumpſit. Si verò aliquæ
4. mulieres, ita poſteriorum virorum amore ſunt captæ, vt malint his
cohærere, quàm ad legitimum redire conſortium, dixit eas meritò
eſſe notandas, ita vt etiam Eccleſiaſtica communione priuentur,
quia de re excuſabili contaminationem criminis elegerunt, oſtendentes
ſibimet pro ſua incontinentia placuiſſe, ꝙ iuſta remiſſio poterat
6. expiare. De his, qui ad iterandum baptiſmum, vel metu coacti,
26.q.7.c.tempora. vel errore traducti ſunt, & contra catholicę fidei ſacramentū egiſſe
cognoſcuntur, ea moderatione ſtatuit cum eis eſſe agendū, vt
per pœnitentiæ remedium, & per impoſitionem manus Epiſcopalis
communionis vnitatem recipiant.

Cvm de ordinationibus ſacerdotum in partibus Cæſarienſis
Epiſcopi eiuſdem prouinciæ fierent multa illicita, prædictus Papa
g epiſt.85. vniuerſis Epiſcopis eiuſdem prouinciæ ſcripſit[g], arguens eos quod
Diſt.61.c.miramur. ambientium præſumptio, & popularis tumultus in tantum apud eos
valebat, vt indignis quibuſq; paſtorale faſtigium & Eccleſiæ gubernatio
crederetur, dicens, hoc non eſſe conſulere populis, ſed
* regimen nocere: nec præſtare * regnū, ſed augere diſcrimen, quia integritas
præſidentium ſalus eſt ſubditorū. Et vbi eſt incolumitas obedien-
1.q.1.c.principatus. tiæ, ibi ſana eſt forma doctrinæ. Principatus autem, quem aut ſeditio
extorſit & contulit, aut ambitus occupauit, etiamſi moribus at-
*perniciosus que actibus non offendit, ipſius tamen initii ſui eſt * periculoſus exemplo,
& difficile eſt, vt bono peragātur exitu, quæ malo ſunt inchoata
principio. Non ergo in cuiuſquam perſona permittendum
eſt, ꝙ in inſtitutis generalibus continetur: nec putandus eſt honor
ille legitimus, qui fuerit contra diuinæ legis præcepta collatus.
Item inferius. Omnis Eccleſiaſtica diſciplina diſſoluitur, omnis
ordo turbatur, dum in Eccleſia, qui nullum ſubierunt miniſterium,
peruerſo eligentium iudicio indebitum obtinent principatum. Itē
1.q.1. & 25.q.2.c.ſi qui. in eadem inferius. *Si qui Epiſcopi talem conſecrauerint ſacerdotem, qualem eſſe non liceat, etiamſi aliquo modo damnum proprii honoris euaſerint, ordinationis tamen ius vlterius non habebunt, nec vnquam ei ſacramento intererunt, quod neglecto diuino iudicio immeritò præſtiterunt.*

Item Theodoro Foroiulienſi Epiſcopo, aliam ſcripſit epiſto-
h epiſt.89. lam[h], in qua de his, qui in extremis pœnitentiā petunt, eum ſic inſtruit.

ſtruit. *Solicitudinis tuæ is ordo eſſe debuerat, vt cum Metropolitano tuo pri-*
mitus de eo, quod quærendum eſſe videbatur, conferres: ſed vt quoquo modo
inſtruatur ambiguitas conſulentis, quid de pœnitentiæ ſtatu Eccleſiaſtica habe- *De pœnit.d.1.c.*
at regula, non tacebo. Mediator Dei & hominū homo Chriſtus IESVS præpoſi- *c.multiplex.*
*tis Eccleſiæ tradidit poteſtatem, vt & * petentibus actionē pœnitentiæ darent,* **confitenti-*
& eoſdem ſalubri ſatisfactione purgatos ad communionē ſacramentorū per ia- *bus*
nuam reconciliationis admitterent. Si quis .a. eorum, pro quibus Domino ſup-
plicamus, quocunq̨ interceptus obſtaculo à munere indulgētiæ præſentis exci-
derit, & priusq̃ ad conſtituta remedia peruenerit temporalem vitam humana
conditione finierit, ꝙ manens in corpore non recepit, conſequi exutus carne nō
poterit. Et inferius. *His .a. qui in tempore neceſſitatis, & periculi vrgentis in-* *26.q.6.c. his*
ſtantia præſidiū pœnitētiæ, & mox reconciliationis implorēt, nec ſatisfactio in- *qui*
terdicenda, nec reconciliatio denegāda, qa miſericordiæ DEI nec menſuras poſ-
ſumus ponere, nec tempora definire, apud quē nullas patitur veniæ moras vera
conuerſio, dicente propheta. Cum conuerſus, &c. Si etiam amiſſo vocis officio p̃ *Ezech. 33.*
integra ſenſus inditia poſtulant, non nēgetur illis actio pœnitentiæ, nec gratia
communionis. Et ſi aliqua ægritudinis vi ita fuerint aggrauati, vt ꝙ paulo an-
te poſcebatur ſub præſentia ſacerdotis ſignificare non valeant, teſtimonia eis fi-
delium circumſtantium prodeſſe debebunt, vt ſimul & pœnitentiæ, & reconci-
liationis beneficium conſequantur, ſeruata tamen regula canonū paternorum
circa eorum perſonas, qui in DEVM à fide diſcedendo peccauerint.

IDEM Papa in epiſtola[i] ad Nicetam Aquilegienſem Epiſco- *[i] epiſt. 84.*
pum directa dicit. *Si quiſquam ſalubribus præceptis ſatisfacere detrectaue-*
rit, ſiue ille ſit clericus ſiue laicus, ab Eccleſiæ ſocietate pellatur.

ITEM in epiſtola[k] ad Dioſcorum Alexandrinum Epiſcopum *[k] epiſt. 79.*
miſſa præcepit, vt in ſollemnitatibus, quotiens baſilicam, ad quam
itur, præſentia nouæ plebis impleuerit, toties ſacrificium ſubſe-
quens offeratur.

ITEM in[l] epiſtola vniuerſis Campaniæ Epiſcopis miſſa inter- *[l] epiſt. 78.*
dicit, ne à poſtulantibus pœnitentiam profeſſio publicè recitanda *De pœn.d.1.c.*
quæratur, quia ſufficit ſolis ſacerdotibus conſcientiarum delicta *quamuis.*
iudicare confeſſione ſecreta. Sufficit enim illa confeſſio, quæ pri-
mum Domino offertur, tunc etiam ſacerdoti, qui peccatis pœni-
tentium precator accedit.

ITEM in illa epiſtola[m] quam Galliæ regionis Epiſcopis ſcri- *[m] epiſt. 86.*
pſit, affirmat Chorepiſcopos non alterius poteſtatis eſſe, quàm pre-
ſbyteri ſint. Chore enim villa dicitur: inde chorepiſcopi villani
preſbyteri intelliguntur, qui nec frontes, nec in Miſſa quenquam
poſſunt pœnitentem reconciliare.

XLVIII.

A.ccccLXI.

S. HILARIVS.

HILARIVS, natione Sardus, ex patre Criſpino, ſedit annos ſex, menſes 3. dies 10. Hic ordinauit Epiſcopos 22. presbyteros 25. diaconos 6. Hic Romæ multorum Epiſcoporum Synodum congregauit, in qua omnium collaudatione corroborauit, ne quis, qui vxorem non virginem, & qui ſecundam duxit, & inſcii litterarum, nec non & aliqua membrorum damna perpeſſi, & hi, qui ex pœnitentibus ſunt, ad ſacros ordines aſpirare audeant. ITEM, & quodcunq; quis commiſit illicitum, aut à prædeceſſoribus ſuis inuenit admiſſum, ſi proprium vult vitare periculum, damnabit. Item generaliter interdixit, ne quis vnquam ſucceſſorem ſibi ſubrogare præſumat.

Syn. Romana c.2.3.4.

a epiſt.3.

Item in [a] alia epiſtola, quam Aſcanio Epiſcopo deſtinauit, illos Epiſcopos, qui ſine Metropolitani conſenſu conſecrati fuerint, ſtare conceſſit, ita dicens. *Licet hi, qui præter notitiam, atq; conſenſum tuæ dilectionis ordinati ſunt ſacerdotes cum ſuis debuerant auctoribus ſubmoueri: ne quid tamen in neceſſitate tanta decernamus auſterum, eos, qui Epiſcopi facti ſunt, ita volumus permanere, ſi Apoſtolicis præceptionibus, & ſanctorum Patrum ſtatutis non reperiantur obnoxii, ac deinceps nihil, quod contra Eccleſiaſticam diſciplinam veniat, ſicut hactenus factum eſt, perpetretur.*

XLIX.

A.ccccLXVII.

S. SIMPLICIVS.

SIMPLICIVS, natione Tiburtinus, & ex patre Caſtino, ſedit annos 15. menſem 1. dies 18. Hic ordinauit Epiſcopos 36. presbyteros 58. diaconos 11. Hic obiit 6. Nonas Martii. Hic conſtituit, vt presbyteri ad S. Petrum, & ad S. Paul. & ad S. Laurent. manerẽt propter baptiſmum. Hic Ioanni Rauennati Epiſcopo [a] epiſtolam ſcripſit, in qua eum arguit, quod Gregorium violenter Epiſcopum conſecrauerat, dicens, *illum priuilegium mereri amittere, qui permiſſa ſibi abutitur poteſtate.* Et inferius in eadem. *Denunciamus autem, quod ſi poſthac quicquam tale præſumpſeris, & aliquem ſeu Epiſcopum, ſeu presbyterum, aut diaconum inuitum facere fortè credideris, ordinationes tibi Rauennatis Eccleſiæ, vel Æmilienſis noueris auferendas.*

a epiſt.2. 11.q.3.c. priuilegium.

*b epiſt.3. *Florentio.*

Item aliam [b] epiſtolam ſcripſit * Florentino, Equitio & Seuero

uero Epiſcopis, in qua Gaudentio Auſinienſis Eccleſiæ ſacerdoti, quia contra ſtatuta canonum & ſua præcepta illicitas ordinationes perpetrauerat, totam penitus ordinandi poteſtatem auferri pręcepit, & Seuerum in ſupradicta Eccleſia fungi illo officio iniunxit, quo ille abuſus eſſet conuictus. Item pręcepit, vt miniſteria Eccleſiæ, quæ alienata à prædicto Gaudentio fuerant, inſtantia prædicti fratris, id eſt, Seueri præſumptor reparare cogatur. *12.q.2.c.de reddītibus.*

L.

S. FELIX III.

A. cccclxxxiii.

FELIX, natione Romanus, ex patre Felice preſbytero, de titulo Faſciolo, ſedit annos 8. menſes 11. dies 18. Hic ordinauit Epiſcopos 31. presbyteros 27. diaconos 5. Fuit autem hic vſq; ad tempora Theodorici regis. Hic in epiſtola[a], quam deſtinauit vniuerſis Epiſcopis per diuerſas prouincias conſtitutis mandauit Epiſcopos, presbyteros, diaconos, ſpontaneos ſeu coactos rebaptizatos, ſi reſipiſcunt, vſq; ad exitus ſui diem in pœnitentia oportere iacere, ita vt nec etiam catechumenorum orationi interſint, & communio laica eis tantùm in morte reddatur. Cæteros autem, id eſt, clericos ſiue monachos vel monachas, ſeu laicas vtriuſq; ſexus perſonas, quos violētia & periculo coactos iteratione̅ baptiſmi ſubiiſſe cōſtiterit, vel qui aliquo commento ſe huiuſmodi facinoris maculis dixerint non teneri, in pœnitentia per triennium durare decernit, & per manus impoſitionem ad ſocietatem recipi Sacramenti, illo per omnia ſeruato, vt nemo eorum ad Eccleſiaſticam militiam permittatur accedere. ILLVD etiam maximè cauendum inſtituit, ne quis Epiſcoporum aut presbyterorum in alterius ciuitate, vel ſub manu poſitum ſacerdotis, aut eum qui reconciliatum ſe eſſe dixerit, ſine Epiſcopi vel presbyteri teſtimonio & litteris: aut in parrochia presbyter aut Epiſcopus in ciuitate ſuſcipiat. Prædicti Papæ temporibus Glycerius Imperator, quia eo in tempore Epiſcopatus ex parte maximè pretio, plus quàm merito contingebat, edictum inde inſtituit dicens. *Hoc manſura in æuum lege ſanximus, vt quiſuis ad Epiſcopatum potentum perſonarum auxilio ſuffragante perueniens, ſeculariter poſſideat, quæ ſeculariter fuerit conſecutus, vt finitis vnius anni metis nouerit ſe Epiſcopatu eſſe priuandum. Hi verò qui talem conſecrauerint pari de ſacerdotio ſorte deiecti ſimiles pœnas temerariæ conſecrationis exoluant. Ciues quoque vniuſcuiuſq;*

[a] epiſt.1.

De conſ. d.4. c.eos quos.

De Glycerio vide Barō. ad ann. Dō. 474.

 vrbis

urbis, quos ad clamationes ambientium, non perſonæ dignitas, quæ petenda eſt, ſed venalitas plectenda, ſollicitat, ſciant ſe patriæ, cui tam male conſulunt habitatione pellendos, ac de ſuis facultatibus eruendos, fiſcoque noſtro eſſe permiſſos.

LI.

A. CCCCXCII

S. GELASIVS.

GELASIVS, natione Afer, ex patre Valerio, ſedit annos 4. menſes 8. dies 18. Fuit autem temporibus Theoderici regis, & Zenonis Auguſti. Hic ordinauit Epiſcopos 67. preſbyteros 32. diaconos 2. Hic migrauit ad Chriſtum 11. Calend. Decemb. Hic generale [a] decretum deſtinauit ad vniuerſos Epiſcopos per Lucaniam, & Brutios, & Siciliam conſtitutos, de Eccleſiaſticis inſtitutis moderatè pro temporis qualitate diſponendis; quæ vbi nulla rerum vel temporum perurget neceſſitas regulariter cuſtodienda præcepit. Sed quia ſuis in temporibus in multis locis Italiæ officia clericalia belli famiſque incurſio conſumpſerat, ita vt vſquequaq; miniſtrorum ſeruitium deficeret; ſic paternorum canonum decreta librauit, vt clericum quemlibetà primo vſq; ad vltimum gradum infra anni ſpacium promouendum concederet. Laicum verò infra annum & ſex menſes, ſi nihil eorum, quæ canonum cenſura prohibet eis occureret, & his inſtituris, quæ temporum neceſſitas fieri poſtulabat, paternorum canonum veterem formam eſſe inſtituit, quia non aduerſus maiorum ſcita noua lege proponitur, quod de accidentis defectus remedio prouidetur.

[a] epiſt. 1. *Diſt. 55. c. priſcis.* *Diſt. 77. c. ſi quis*

ITEM prohibuit, vt in baptizandis conſignandiſque fidelibus nulla pretia exigantur, & ſi qui hoc perpetraſſe fuerint deprehenſi, proprii honoris periculum ſunt ſubituri. ITEM iuſſit, vt presbyteri modum debitum ſeruent, videlicet, non chriſma conficiant, non conſignent, nec præſente quolibet Epiſcopo, niſi iubeanrur ab ipſo, vel orare, vel ſedere præſumant, nec acolyrhum, nec ſubdiaconum faciant. Diaconos etiam ſuam menſuram ſeruare præcepit, ſcilicet, vt abſque Epiſcopo vel presbytero baptizare non audeanr, niſi his longè conſtitutis neceſſitas extrema compellat: quod & laicis Chriſtianis facere plerunque conceditur. ITEM prohibuit, ne ipſi in preſbyterio ſedeant, aut ſacri corporis prærogationem ſub conſpectu

1. q. 1. baptizan. *Diſt. 95. c. presbyteros* *Diſt. 93. c. diacones.*

ſpectu Epiſcopi vel preſbyteri ius habeant exercendi, licet his abſentibus. Item dicit, obſeruantiam, quam ſedes Apoſtolica pio deuotoque propoſito tenere ſtudet, eam quenquam Pontificum, vel ſequentium ordinum refutare indignum eſt. *De conſ. d. 1. c. baſilicas.*

ITEM iubet ordinationes presbyterorum, & diaconorum non fieri niſi certis diebus, id eſt, quarti & ſeptimi & decimi menſis ieiunio, & etiam in quadrageſimi initio, & mediana quadrageſimali die Sabbathi circa veſperam celebrandas eſſe ſanciuit. Virgines autem niſi in Epiphania, aut Albis Paſchalibus, aut Apoſtolorum natalitiis velare prohibuit, niſi ipſæ languore correptæ implorent, ne de hoc ſeculo ſine hoc munere exeant. Prohibuit etiam, quod nec diuina auctoritas delegit, nec forma canonum præſtituit, & ita eis Eccleſiaſtica ſunt interenda præſidia, vt nihil committatur illicitum. ITEM iubet, ne quis Epiſcopus, presbyter, aut diaconus, aut aliqui eorum, qui monaſteriis præeſſe noſcuntur, ſeruum aut origenarium nolentibus Dominis retineat, Eccleſiaſticæ ſeruituti, vel religioſis congregationibus applicet, niſi dominorum voluntate ſub teſtimonio ſcripturæ prius abſoluantur: alioquin proprii honoris periculum ſe ſubituros eſſe non ambigant. *Diſt. 75. c. fin.* *20 q. 1. deuotis* *Diſt. 54. c. Generalis.*

ITEM de clericis, qui negotiationibus imminent, dicit. *Proinde huiuſmodi aut ab indignis poſthac quæſtibus nouerint abſtinendum, & ab omnibus cuiuslibet negotiationis ingeniis, cupiditateque ceſſandum, aut in quocunque gradu poſiti ſint, mox à clericalibus officiis abſtinere cogantur.* Item dicit, illis, qui dæmoniis, aliisque paſſionibus irretiti ſunt, myſteria ſacra tractare non liceat. Illos autem, qui ſe ſacris virginibus temerè ſociant, & poſt dicatum DEO propoſitum inceſta ſacrilegaque miſcent fœdera, protinus à ſacra communione iubet detrudi & niſi per publicam, probatamque pœnitentiam omninò non recipi, ſed his de ſeculo tranſeuntibus, ſi tamen pœnituerint, viaticũ dandũ eſſe conceſſit. Secundas nuptias laicis quidẽ nõ negat: ad clericale venire collegiũ eoſdem penitus vetat. ITEM dicit. Quiſquis propriam Eccleſiã deſerens, ad aliam nullis exiſtentibus cauſis, putauerit tranſeundum, temereque fuerit ſuſceptus & promotus, vel ipſe, vel ſuſceptor eius reuerendorũ canonum atq; præceptorũ conſtituta non effugiet, quę de huiuſmodi pręſumptorib. pręfixere ſeruãda. ITEM inferius dicit. *Quos cõſtiterit indignos meritis ſacrã mercatos eſſe pretio di-* *14. q. 4.* *Diſt. 35. c. vſque adeò.*

nitatē, conuictos oportet arceri, nō ſine periculo facinus tale ꝑpetrantes, q̄a dātē ſimul & accipientem damnatio Simonis, quā ſacra lectio teſtatur, inuoluit.

Act. 8.
De conſ. d. 1. c. de locorum.

Item arguit eos, qui nouas baſilicas ſub defunctorum nomine abſq; præcepto ſedis Apoſtolicæ præſumebant ſacrare. Quod ideò facit, quia multi eo in tempore etiam in nomine infidelium defunctorum conſtructiones ædificabant, & ſacris proceſſionibus audacter inſtituebanr. Item valde arguit & duriter increpat, & ſub honoris proprii diſpendio iacere affirmat ſacerdotes illos, qui feminas ſacris altaribus miniſtrare, & cuncta, quæ non niſi virorum famulatui ſunt deputata, ſexum, cui non competit exhibere, faciunt & permittunt. Item iubet, tàm de reditu, quàm de oblatione fidelium quatuor fieri portiones, quarum vna ſit Pontificis, altera clericorum, tertia pauperum, quarta fabricis eſt applicanda, & hanc huic operi veraciter prærogatam locorum doceat inſtauratio ſanctorum manifeſta, *quia nefas eſt, ſi ſacris ædibus deſtitutis in lucrum ſuum præſul impendia his deſignata conuertat. Ipſam nihilominus aſſcriptam pauperibus portionem, quamuis diuinis rationibus ſe diſpenſaſſe mōſtraturus eſſe videatur, tamen oportet etiam præſenti teſtificatione prædicari, & bonæ famæ præconiis non taceri.* Et, ne illa, quæ præmiſerar, negligantur, ſubinfert. *Nec clericorum quiſquam ſe huius offenſæ futurū confidat immunem, ſi in his quæ ſalubriter ſequenda deprompſimus, ſiue Epiſcopum, ſiue presbyterum, ſiue diaconum viderit excedentem, ſi non protinus ad aures noſtras deferre curauerit probationibus dūtaxat competenter adhibitis, vt tranſgreſſoris vltio fiat, & ceteris interdictio delinquendi.*

12. q. 2. c. quatuor.
2. q. 2. c. quapropter.

b epiſt. 2.
16. q. 3. c. præſulum.
13. q. 2. c. facultates.

Item in [b] epiſtola Siculis Epiſcopis deſtinata dicit. *Præſulum noſtrorum emanauit auctoritas, vt facultates Eccleſiæ Epiſcopi ad regendam habeant poteſtatem, ita tamen, vt viduarum, pupillorum atq; pauperum, nec non & clericorum ſtipendia diſtribuere debeant.* Item inferius. *Si facultates Eccleſiæ, nec nō & dioceſes ab aliquibus poſſidentur Epiſcopis, iure ſibi vendicent, quod tricenalis lex concluſit, quia ita Imperatorum emanat auctoritas, vt vltra 30. annos nulli liceat pro eo appellare, quod legum tempus excluſit.*

ORDO ſcripturarum.
tom. 2. Concil. pag. 318.

Idem Papa breuiter adnotauit, q̄d de ſcripturis diuinis Catholica Eccleſia ſuſcipiat, & quid vitare debeat. Et de veteri teſtamento dicit. Geneſis librum vnum. Exodi librum vnum, Leuitici librū vnum. Numeri librum vnum. Deuteronomij librum vnum. Ieſu Naue librum vnum. Iudicum librum vnum. Ruth librum vnum. Regum libros 4. Paralipomenon libros duos. Pſalmorum librum 1. Salomonis libros 3. Prouerbiorum lib. 1. Eccleſiaſtes librum 1. Cantica canticorum librum 1. Sapientiæ librum 1. Eccleſiaſtici librum 1. Iſaiæ librum 1. Hieremiæ librum 1. Ezechielis librum 1.

Danielis librum 1. Oſee librum 1. Amos librum 1. Micheæ librum 1. Ioelis librum 1. Abdiæ librum 1. Ionæ librum 1. Naum librum 1. Abacuck librum 1. Sophoniæ librum 1. Aggæi librum 1. Zachariæ librum 1. Malachiæ librum 1. Hiſtoriarum verò veterum. Iob librum 1. Tobiæ librum 1. Eſdræ libros duos. Heſther librum 1. Iudith librum 1. Machabæorum libros duos. De ſcripturis autem noui teſtamenti recipit Euangeliorum libros 4. Matthæi, Marci, Lucæ, & Ioannis. Item Actus Apoſtolorum librum vnum. Epiſtolas verò Pauli 14. Apocalypſis Ioannis librum 1. Item canonicas epiſtolas 7. Petri Apoſtoli duas. Iacobi vnam. Ioannis 3. Iudæ Zelotis Apoſtoli vnam.

Item ſancta Romana Eccleſia non prohibet ſuſcipi ſanctam Synodum Nicænam, in qua Arrius damnatus eſt. Sanctam Synodum Conſtantinopolitanam, in qua Macedonius item damnatus eſt. & Epheſinam, in qua Neſtorius damnatus eſt. Et Chalcedonenſem, in qua Neſtoriana & Eutychiana hæreſis ſimul cum Dioſcoro eiuſq; complicibus damnatæ ſunt, & ſi qua ſunt à S. Patribus Concilia hactenus inſtituta poſt iſtorum quatuor auctoritatem cuſtodit & recipit. Hæc etiam Opuſcula S. Patrum in Eccleſia recipiuntur. Opuſcula Cæcilii Cypriani martyris & Epiſcopi. Gregorii Nazianzeni. Baſilii Cappadoceni Epiſcopi. Athanaſii Alexandrini, Ioannis Conſtantinopolitani, Theophyli Alexandrini, Cyrilli Alexandrini. Hilarii Pictauienſis. Ambroſii Mediolanenſis, Auguſtini Hipponenſis, Hieronymi Preſbyteri, Proſperi. Leonis Papæ epiſtola ad Flauianum Epiſcopum deſtinata, contra cuius textũ quiſpiam ſi vſq; ad vnũ iota diſputauit, & nõ eã venerabiliter ſuſcepit, anathema ſit. Itẽ opuſcula & tractatus omni Patrũ orthodoxorũ, q in nullo à S. Roma. Eccleſia deuiauerint, legenda decreuit.

Patrum libri legitimi qui.

Item decretales epiſtolas, quas Romani Pontifices ſcripſerunt. Item ſanctorum Martyrum geſta. ſed quædam eorum ideo à Romana reſpuuntur Eccleſia, quia eorum, qui ſcripſere, nomina penitus ignorantur. Item Vitas Patrum Pauli & Antonii, & omnium eremitarum, quas tamen vir beatiſſimus deſcripſit Hieronymus. Item actus Silueſtri Papæ, licet ſcriptoris nomen ignoretur. Item ſcripturam de inuentione S. Crucis: & aliam ſcripturam de inuentione capitis Ioannis Baptiſtæ recipiendas eſſe, & cum cautela legendas. Item de Rufino & Origene ita ſentimus, ſicut Hieronymus de ipſis ſenſit & notauit. Chronicam Euſebii Cæſarienſis, & eiuſdem Eccleſiaſticæ hiſtoriæ libros propter ſingularem notitiam non vſquequaq; Eccleſia abiicit. Item Oroſii hiſtoriam lau-

dat, & opus Sedulii & Iuuenci.

Apocrypha ſcripta.

Iſta autem, quæ ſequuntur apocrypha eſſe dicit, & penitus reſpuẽda. Imprimis Ariminenſem Synodum. Item itinerarium Petri Apoſtoli, quod dicitur, Clementis. Actus Andreæ Apoſtoli. Thomæ Apoſt. Petri Apoſt. Philippi Apoſt. Euangeliũ Thaddæi Apoſt. & Iacobi minoris, & Barnabæ, & Thomæ, & Bartholomæi, & Andreæ. Et Euangelia, quæ falſauit Lucianus, & quæ falſauit Xſithius. Librum de infantia Saluatoris. & de natiuitate eius, & de Maria vel obſtetrice. Et librum, qui dicitur Paſtoris. & illos libros, quos fecit Leurius. Et illum librũ, qui dicitur, Fundamẽtũ. & qui appellatur, Theſaurus. Et librum de filiabus Adæ. & actus Theclæ & Pauli Apoſtoli. Et librum, qui dicitur Nepotis, & librum prouerbiorum Sixti nomine prænotatum. Et reuelationem, quæ dicitur Pauli Apoſtoli. & illam quæ dicitur Thomæ. Et illam, quæ dicitur, Stephani. Item librum qui dicitur, Tranſitus, id eſt, aſſumptio S. Mariæ. Et librum de Pœnitentia Adæ. Et de Ogia gigante. Et librum, qui dicitur, Teſtamentum Iob. Et librum, qui dicitur, Pœnitentia Iamne & Mambre. Et qui dicitur, Iudæ Apoſtoli. Et qui dicitur, Canones Apoſtolorum. & qui dicitur, Sortes Apoſtolorum. Et qui dicitur, Phyſiologus ab hæreticis conſcriptus & B. Ambroſii nomine ſignatus.

Et hiſtoria Euſebii Pamphyli. Et opuſcula Tertulliani, & Lactantii, & Africani, & Poſthumiani, & Galli, & Montani, & Priſcillæ, & Maximillæ, & Fauſti Manichæi, & Commodiani, & alterius Clementis Alexandrini, & Tharſi Cypriani, & Arnobii, & Thonii, & Caſſiani presbyteri Galliarum, & Victorini Pictauienſis Epiſcopi, & Fauſti Rhegienſis Galliarum, & Frumentini cæci. Contende Chriſto, & epiſtolam Iesv ad Abagarum, & Abagari ad Iesvm. Et paſſionem Quirici, Iulittæ, & Georgii. Et ſcripturam quæ appellatur, Salomonis cõtradictio. Phylacteria omnia quæ non Angelorum, ſed dæmonum nominibus conſcripta ſunt.

Hæc & his ſimilia, quæ Simon Magus, Nicolaus, Cherinthus, Marcion, Baſilides, Ebion, Paulus etiam Samoſatenus, Photinus & Bonoſus, & qui ſimili errore defecerunt.

Montanus quoque cum ſuis obſcœniſſimis ſequacibus; Apollinaris, Valentinus, ſiue Manichęus, Fauſtus, Sabellius, Arrius, Macedonius, Eunomius, Nouatus, Sabatius, Calliſtus, Donatus, Euſtathius, Iubianus, Pelagius, Iulianus Edanenſis, Cæleſtinus, Maximianus, Priſcillianus, Neſtorius Conſtantinopolitanus, Dioſcorus, Eutyches, Petrus, & alius Petrus, è quibus vnus Alexan-

Alexandriam, alius Antiochiam maculauit. Achatius Conſtantinopolitanus cum conſortibus ſuis, nec non & omnes hæreſes, quas ipſi eorumque diſcipuli, ſiue ſchiſmatici docuerunt, vel conſcripſerunt, quorum nomina minimè retinentur, non ſolum repudiata, verum etiam ab omni Catholica Romana Eccleſia eliminata, atque cum ſuis auctoribus, auctorumque ſequacibus ſub anathematis inſolubili vinculo confitetur prædictus Papa Gelaſius eſſe damnata.

GELASIVS prædictus Papa[e] multa rationabiliter ponit contra eos: qui dicunt hominem anathematis vinculo innodatum iam ſolui non poſſe, quia inſolubile & perpetuum eſt vinculum anathematis, ita inter cætera dicens. *Qui in errore ſunt, ſententia erroris obſtricti ſunt. & quamdiu in eo manent, nullatenus abſoluti ſunt, ſicut nec ipſe error, in quo ſunt, abſoluetur. Error enim ipſe nunquam veniam promeretur, ſed qui eo veraciter caruerit, atq; ab eius participatione diſcedit. Quamdiu ergo error in eis eſt, damnationem ſuam tenet & nunquam abſoluitur, quia error ſemper pœnam meretur. Participes verò eius, aut ſemper ſunt eius pœnæ participes, ſi in eodem perſtare non deſinant; aut ſi ab eodem receſſerunt, quantum alieni ab errore facti ſunt, & ab eius participatione diſcreti, tantum & à pœna eius erunt conſequenter alieni. Erranti enim hæc eadem pœna præfigitur, quamdiu manet errans, eadem pœna conſtringitur, quia errans non poteſt eſſe ſine pœna*. Erranti enim hæc eadem pœna perpetua eſt, & nunquam ſoluenda, quamdiu errans eſſe perſtiterit; quia ſi errans eſſe deſtiterit, pœna, quæ erranti eſt præfixa perpetua non erranti, id eſt, alteri effecto, quam cui præfixa eſt, non ſolùm non poteſt eſſe perpetua, ſed iam nec eſſe pœna: non eſt enim ipſe, cui præfixa eſt: erranti enim præfixa eſt, non, non erranti. Quæ enim erranti præfixa eſt, perpetua eſt, & perpetuò conſtringit errantem; non errantem, non poteſt iam tenere.* Item inferius. *QVOD in Achatii ſententia rationabiliter intuendum eſt; in qua ſi dictum eſt, Nunquam es reſoluendus, non eſt tamen adiectum, etiamſi reſipueris, etiamſi ab hoc errore diſceſſeris, etiamſi præuaricator eſſe deſtiteris. Quapropter in aperto eſt ita dictum, nunquam ſoluendus, ſed talis ſcilicet, qualis & ligatus eſt, non autem talis effectus,* ſicut ligatus non erat, ſic abſolutus eſſe docebatur: ſicut carebat obligatione, * ſi cauſa caruiſſet, ſic vtique abſolutus exiſteret: quatenus & ipſe non neceſſitate dictæ ſententiæ videretur quodammodo non poſſe iam ſolui, * non talis effectus, & obligatione carens fieret abſolutus, & circa tales præfixa ſententia nullo modo inſolubilis redderetur. Sed quia nec ipſe quæſiuit, nec quærens abiectus ipſe in ſe inſolubilem fecit eſſe ſcientiam*[e], *qui talis permanere delegit, qualis veraciter non poſſit abſolui, & voluit talis effici, circa qualem effectum non habet*

[e] *in tomo de anathematis vinculo.*

**pœna errati-*

* *qui ſicut ligandus.*

* *cum obligationis cauſa.*

**nam.*

licentiam permanendi. Item inferius in eodem dicit. *Inferior quippe ſedes potiorem abſoluere non poteſt. Sola ergo potior inferiorem conuenienter abſoluit.*

ITEM in commonitorio Fauſti magiſtri Legationis officio
24.q.2.c. legatur. fungenti ita dicit. *Veniam ſibi dari proponunt. Legatur, ex quo eſt religio Chriſtiana, vel certè detur exemplum in Eccleſia DEI à quibuslibet Pontificibus ab ipſis Apoſtolis, ab ipſo deniq; Saluatore veniam niſi corrigentibus non*
**ſub iſto cœlo* *fuiſſe conceſſam: auditũ.a.* ab iſto zelo nec legitur omnino, nec dicitur, quod*
**dum tamen nos* *eorum voce depromitur, date nobis veniam,* ita vt nos in errore duremus.*
Matt. 9. Marc. 5. Ioan. 11. Matt. 16. ITEM inferius. *Mortuos ſuſcitaſſe legimus Chriſtum, in errore mortuos abſoluiſſe non legimus. Et qui hoc certè faciendi ſolus habuit poteſtatem, beato Petro principaliter mandat Apoſtolo. Quæcunque ligaueris ſuper terram, ligata erunt & in cælo, & quæ ſolueris ſuper terram, erunt ſoluta & in cælo. Super terram, inquit, nam in hac ligatione defunctum nũquam dixit abſolui. Quod ergo nunq̃ factũ eſt, vel mẽte concipere formidamus, ſcientes in diuino iudicio non poſſe penitus excuſari.* ITEM inferius. *Nullum fas eſt nobis cum hominibus alienæ communionis inire certamen, diuina ſcriptura monente, hæreti-*
Tit. 1. *cum hominem poſt primam & ſecundam correctionem deuita, ſciens, quia huiuſmodi delinquit homo, & proprio iudicio condemnatur.* ITEM inferius. *Remitti culpa de præterito poteſt, correctione ſine dubio ſubſequente; nam ſi de-*
**ſinitur* *inceps * fingitur manſura peruerſitas, non eſt benignitas remittentis, ſed con-*
**aſſenſio* *ſentientis * annuntiatio.*

ITEM prædictus Papa in epiſtola, quam deſtinauit Anaſtaſio
Diſt. 96. c. duo. Imperatori, dicit. *Duo ſunt quippe, Imperator Auguſte, quibus principaliter hic mundus regitur. Auctoritas ſacra Pontificum, & Regalis poteſtas, in q̃bus tanto grauius eſt pondus ſacerdotum, quanto etiam pro ipſis regibus hominum in diuino examine ſunt reddituri rationem. Impeti poſſunt humanis præſcriptionibus, quæ diuino ſunt iudicio conſtituta, vinci autem quorumlibet pote-*
Prou. 27. *ſtate non poſſunt. Item ſcriptum legiſti. Meliora ſunt amici vulnera, quàm inimici oſcula.*

LII.

A. cccc-xcvii.

S. ANASTASIVS. II.

ANASTASIVS, natione Romanus, ex patre Petro, ſedit annum I. menſes II. dies 22. Fuit autem temporibus Theodorici regis. Hic ordinauit Epiſcopos 16. presbyteros 12. Obiit autem 14. Kalend. Decembris. HIC in epiſtola, quam Anaſtaſio Imperatori direxit, inter cætera probat eos, quos Achatius baptizauit, vel ordinauit etiã poſt damnationem ſuam nullam portionem læſionis attinge-

dicens. *Nam ſecundum Eccleſiæ Catholicæ conſuetudinem ſerenitatis tuæ pectus agnoſcat, quod nullum de his, vel quos baptizauit Achatius, vel quos ſacerdotes vel Leuitas ſecundũ canones ordinauit, vlla ex nomine Achatii portio læſionis attingat, quo forſitan per iniquum tradita ſacramenti gratia minus firma videatur. Nam & baptiſmum, quod procul ſit ab Eccleſia, ſiue ab adultero, ſiue à fure ſit datum, ad percipientem munus peruenit illibatum; quia vox illa quæ declaratur ac dicitur. Hic eſt qui baptizat in Spiritu ſancto & igni, omnem maculam humanæ pollutionis excludit.* Item ad idem probandũ ſubiungit. *Nam & Iudas, cum fuerit ſacrilegus & fur, quicquid egit inter Apoſtolos pro dignitate commiſſa beneficia per indignum data nulla ex hoc detrimenta ſenſerunt.* Item ad idem inferius. *Quicquid ad hominum prouectum quilibet in Eccleſia miniſter pro officio ſuo videtur operari, hoc totum *continet implẽdo diuinitatis effectu; *ita & ille, per quem Chriſtus loquitur, Paulus affirmat. Ego plantaui, ſed Dominus incrementum dedit. Et hic, cuius nomen dicimus eſſe reticendum malè bona miniſtrando, ſibi tantum nocuit.* Nam inuiolabile ſacramentum, quod per illum datum eſt, aliis perfectionẽ ſuæ virtutis obtinuit.* Quod ſi eſt aliquorũ in tantum ſe extendens curioſa ſuſpicio, *quod cum ivt imaginentur * prolata à Papa FELICE iudicio, poſtea inefficaciter in ſacramentis, quæ Achatius vſurpauit, egiſſe, ac perinde eos metuere, qui vel in conſecrationibus, vel in baptiſmate myſteria tradita ſuſceperunt, ne irrita diuina beneficia videantur, meminerint in hac quoq; parte ſimiliter tractatum praualere ſuperiorem, quia non ſine vſurpato hoc nomine ſacerdotum adiudicatus hoc egit, in quo virtutem ſuam obtinentibus myſteriis in hoc quoq; aliis rea ſibi perſona non nocuit. Nam & ad illum pertinuit, quod tuba Dauidica canitur ita. Veruntamen DEVS conquaſſabit capita inimicorum, &c. Nã ſemper ſuperbia ſibi, non aliis ruinam facit. Vnde, cum ſibi ſacerdotis nomen vſurpauerit condemnatus, in ipſius verticem ſuperbiæ tumor inflictus eſt; quia non populus, qui in* myſteriis donum ipſius *ſciebat, excluſus eſt, ſed anima ſola, quæ peccauerat, iudicio iuſto propriè erit obnoxia, quod vbiq; numeroſa Scripturarum teſtatur * auctoritas.*

*cap. 7. epiſt. Diſt. 19. c. ſecũdum. Matth. 3. Ioan. 12. * contineri implente. * ita ille. 1. Cor. 3. * quod cum iam ſit. * prolato. Pſal. 67. * miniſteriis * ſitiebat. * inſtructio.*

A prædicti verò Papæ communione, ſicut in geſtis Romanorum Pontificum legitur, multi ex clero Romanorum vrbis ſe ſuſpenderunt, ideò, quia ſine conſilio eorum Photino Theſſalonicẽſi diacono communicauit, qui erat communionis Achatii: & quia occultè Achatium voluit reuocare, ſed diuino nutu percuſſus ad effectum hoc perducere non potuit.

Romanorum Pontificum geſta.

LIII.

S. SYMMACHVS. cccc xcviii.

SYMMACHVS, natione Sardus, ex patre Fortunato, ſedit annos 15. menſes 7. dies 27. Hic ordinauit Epiſcopos 118. presbyteros

90 diaconos 16. Fuit autem temporibus Theodorici regis & Anaſtaſii Auguſti. Hic & Laurentius vno die in contentione ordinati ſunt. Symmachus in Lateranis, Laurētius in Eccleſia B. Mariȩ. Et qa huius diſſenſionis ſeditio apud ipſas partes terminari nō potuerat, vterq; Rauennam ad regium iudicium miſſi ſunt, ſed Symmachus Theodorici regis iudicio in ſedē reductus eſt & firmatus, eo ꝙ maior & dignior pars cleri & plebis ſuæ electioni conſenſerat. Laurētius .a. à Symmacho poſtea miſericordiæ intuitu Nuceriæ Epiſcopus cōſtituitur. Sed tranſacto āno à die ordinationis ſuȩ quarto qdā zelo inuidiȩ ducti adulterii crimine, & aliis multis apud regē eū diffamauerūt: ad ꝙ confirmandum falſos teſtes ſubornauerunt, & Laurentiū reuocauerūt, & chriſma eū conſecrare effecerūt. Et clerus & populus iterū diuiſus, alii Symmacho, alii adhærebāt Laurentio, & quaſi ad prædictæ diſſenſionis impetū comprimendū, qbuſdā Romanis id efficientib. Petrus Altinæ vrbis Epiſcopus à Rege Romam, vt ſedis Apoſtolicæ viſitator, mittitur. Inter hȩc cædes & homicidia vndiq; committebātur. Nā ex communicātib. Symmacho qcūq; clerici & laici virgines ēt publicè aut occultè in man' laici pſequentiū incidebāt, occidebātur, aut plagis, aut verberib. affligebantur. Solus .a. Fauſtus exconſul ex parte Symmachi & Ec-
Syn. Romana cleſiæ repugnabat. Hac periculi neceſſitate Symmachus cōpulſus regis conſenſu, Synodū cōgregauit, cui 115. Epiſcopi interfuerunt. Qui rege conſentiente, & Eccleſiaſtica regula exigēte, qa nihil de obiectis Symmacho cōprobari ab accuſantib. eū potuit, ipſum immunē ab obiectis, & liberū eſſe vnanimiter iudicarūt, & Laurentiū Nucerinum, & Petrum Altinatē, velut eos, qui Papa viuente ſedē Romanam inuaſerant, pariter condemnauerunt. Hic confeſſor Chriſti ad ipſum 4. Kalend. Auguſti migrauit.

Hic Papa frequentes ambitus, atq; Eccleſiæ nuditatē, vel populi colliſionem, quæ moleſta & iniqua incompetenter Epiſcopatum deſiderantium perſæpe generauit auiditas, vt extinguatur futu-
Syn. 2. Romana. vide tom. 2. Concil. pag. 329. ris præſumptio tàm pernicioſa temporibus, in Synodo conſtituit, vt ſi quis preſbyter, aut diaconus, aut clericus Papæ incolumi, & eo inconſulto, aut ſubſcriptionē pro Romano Pontificatu commodare, aut ſacramentū præripere tētauerit, aut aliquid certo ſuffra-
Diſt. 79. c. ſi quis. gio polliceri, vel de hac cauſa priuatis conuenticulis factis deliberare atq; decernere loci ſui dignitate vel communione priuetur. Si
Diſt. 79 ſi trāſitus. verò, quod abſit, tranſitus Papæ inopinatus euenerit, vt de ſucceſſoris ſui electione non poſſit ante decernere, ſiquidem in vnum ſe totius Eccleſiaſtici ordinis electio inclinauerit, conſecretur electus

ctus Epiſcopus; ſi enim, vt fieri aſſolet, ſtudia cœperint eſſe diuerſa
eorum, de quibus certamen emerſerit, vincat ſententia plurimorū,
ſic tamen, vt ſacerdotio careat, qui captus promiſſione, non recto
iudicio de electione decreuerit.

Iтем prædictus Papa in epiſtola, quā Cæſario Epiſcopo ſcri-
pſit, de multis eiuſdē conſultationi reſpōdit, ita dicēs. *Poſſeſſiones er-* *Cap. 1. ep. 16. q. 1. c. poſſeßiones.*
go, quas vnusquiſq; Eccleſiæ proprio dedit, aut reliquit arbitrio alienare qbuſ-
libet titulis atq; diſtractionibus, vel quocunq; argumento non patimur, niſi
forſan aut clericis honorū meritis aut monaſteriis, religionis intuitu, aut certè
peregrinis, ſi neceſſitas largiri ſuaſerit: ſic tamē, vt hæc ipſa non perpetuè ſed
temporaliter pfruātur. Item in eadē commonet, vt illi, qui rerū Eccle- 2.
ſiaſticarū promiſſione præmiſſa ad ſacerdotiū nituntur accedere, 3.
deſideriorū taliū priuentur effectu. Item raptores viduarū vel vir- *36. q. 2. c. raptores.*
ginū ob immanitatem tanti facinoris deteſtatur illos vehemētius
pſequēdo, qui ſacras virgines volētes, vel inuitas ſuo matrimonio 4.
ſociare tētauerint, quos à cōmunione iubet ſuſpēdi. Itē viduas, quę *27. q. 1. c. nuq;*
in religioſo propoſito diurna obſeruatione pmanſerint, tranſire ad
nuptias prohibet. Similiter & virgines, quas añis plurimis in mona-
ſteriis egiſſe ætatē cōtigerit. Itē, ne vllus per ambitū ad Epiſcopat9 5.
honorē permittatur accedere, & potētes pſonas minimè ſuffraga- *1. q. 1. c. nullus.*
trices adhibeat, nec ad decretū ſibi faciendū clericos, vel ciues ſub- *1. q. 6. c. ſi quis.*
ſcribere adhibitō, cuiuslibet generis timore compellat, vel præmi-
is qbuslibet hortetur. Decretū ſine * teſtatoris pręſentia nemo cō- **viſitatoris*
ficiat, cuius teſtimoniū clerus & ciuiū poteſt vnanimitas declarare.

Iтем idē in * alia Synodo de oblationibus fideliū, & de mul- **In 6. Syn. Rom.*
tis pręcepta decretalia compoſuit ita dicens. *Omnibus ſummopere cō-*
uenit obſeruare, vt oblationes fidelium à nemine præſumantur, & abſq; con-
ſenſu & voluntate Epiſcopi, in cuius dinoſcūtur eſſe parrochia poſſideri vel ha-
beri tentētur, quoniā nulli memores ſui p remiſſione peccatorū ſuorū, & p æter
næ vitæ mercatione de facultate ſua tā rerū mobiliū, q̄ immobiliū q̄dā pſcriptu-
ras Eccleſiis tradiderūt, & Deo creatori ſuo ppetualiter habēda dederūt. Quæ
& cætera aduerſus minus Deū timentib. eatenus mortifera calliditate tenen-
tur, vt aliorū oblatio illis pertineat ad ruinā, nec intueri corde poſſunt diē iudi-
cii, dum nimiæ cupiditatis delectantur ardore, vnde tale iudiciū ſuper eos fiat,
vt aut manifeſtè hæretici, qa Eccleſiā Dei ſcindūt, & anathematizati, atq; ab
Eccleſia Dei extorres habeātur, aut per ſatisfactionē Eccleſiæ ad pænitentiam,
& demū iuxta regulas Eccleſiaſticas ad reconciliationem, & ſi digni inuenti
fuerint, ad communionē recipiantur. Iтем, *qui res Ecccеſiæ delegatas, &*
Domino oblatas abſque proprii Epiſcopi iuſſu poſſidens præſumpſerit dein-
ceps tenere quocunque in loco, & veritate comperta diſſimulauerit, aut renu-

 erit re-

*limin. Eccleſiæ ab Epiſcopo eiuſd. — *erit reformare à * liminibus eiuſdem loci prius arceatur. Debet eſſe tamen prouiſio, vt vindictam admonitio manifeſta pracedat, & res vſurpatas iniuſtè qui abſtulit, aut iniuſtè ablatas retinet, æquitate patrocinante legibus reſtituat. Quod ſi neglexerit, & neceſſitas compulerit, demum prædonem ſacerdotalis diſtrictio maturata percellat.* ITEM inferius. *Valde iniquũ & ingens ſacrilegium eſt, vt quæcunq; vel pro remedio peccatorum, vel ſalute aut requie animarum ſuarum vnuſquiſq; venerabili Eccleſiæ contulerit, aut certe reliquerit ab his, quibus hæc maximè ſeruari conuenit, id eſt, Chriſtianis, & Deum timentibus hominibus, & ſuper omnia à Principibus, & primis regionum, in aliud transferri vel conuerti. Propterea, qui hæc non præuiderit, & aliter, quam ſcriptum eſt prædia Eccleſiis tradita petierit, vel acceperit, vel poſſederit, vel iniuſtè defenderit, aut retinuerit, niſi ſe citò correxerit, quo iratus DEVS animas perculit anathemate feriatur, ſitq; accipienti, & danti, * vel poſſidenti anathema.*

*& 16.q.1.c. generaliter. — ITEM inferius. *Generaliter verò, quicunq; res Eccleſiæ confiſcare aut competere, aut peruadere periculoſa, aut ſua infeſtatione præſumpſerit, niſi ſe citiſſimè per Eccleſiæ, de qua agitur, ſatisfactionem correxerit, perpetuo anathemate feriatur. Similiter & hi, qui res Eccleſiæ iuſſu vel largitione Principum, vel quorundam potentum, aut quadam inuaſione, aut tyrannica poteſtate retinuerint, & filiis vel hæredibus ſuis hæreditarias reliquerint, niſi citò res DEI, à Pontifice admoniti, agnita veritate reddiderint, ꝑpetuo anathemate feriantur.*

16.q 1.c. ferro — *Ferro enim abſcindenda ſunt vulnera, quæ fomenta non ſentiunt.*

ITEM inferius. *Omne quod irreprehenſibile eſt catholica defendit Eccleſia.*

Diſt.10.c. non licet. — *Non licet ergò Imperatori, vel cuiquam pietatem cuſtodienti aliquid contra mandata diuina præſumere, nec quicquam, quod Euangelicis, propheticiſq; & Apoſtolicis regulis obuiat, agere.*

11.q.3.c. iniuſtum. — *Iniuſtũ enim iudiciũ, & diffinitio iniuſta regio metu vel iuſſu à iudicibus ordinata non valet, nec quicquam, ꝙ contra Euangelicam, vel propheticam, aut Apoſtolicam doctrinam conſtitutionemúe eorum, ſiue Sanctorum Patrum actum fuerit, ſtabit, & quod ab infidelibus, aut hæreticis factum fuerit, omnino caſſabitur.*

LIV.

A.ccccc-xiiii.

S. HORMISDA.

ORMISDA, natione Campanus, ex patre Iuſto, ſedit annos 9. dies 14. Fuit autem temporibus regis Theodorici & Anaſtaſij Auguſti à Conſulatu Senatoris, vſque ad Conſulatum Symmachi & Boetii. Hic ordinauit Epiſcopos 55. preſbyteros 21. Obiit autem Catholicæ fidei defenſor 8. Idus Auguſti. Hic conſenſu & conſilio regis Theodorici legatos ſuos direxit in Græciam, dans illis mandatum, vt Græcos, propter Petrum Alexandrinum & Achatium Conſtan-

Conſtantinopolitanum, quibus participauerunt, anathematis vinculo obligatos ſub ſatisfactione abſoluerent. Sed nihil egerunt, quia Anaſtaſius Auguſtus libello rectæ fidei conſentire noluit, eo quod & ipſe Eutychianus erat. Itaque Romanos legatos ad fidei ſuæ errorem inclinare deſiderans muneribus oblatis eos corrumpere nitebatur. Illi autem contemptis muneribus de hæreticorum participatione Romanæ ſedi ſatisfactionem debere fieri inſiſtebant. Vnde Imperator furore accenſus eoſdem per poſterulam eiectos, & periculoſæ naui impoſitos remiſit, præcipiens vt nullā ciuitatem ingrederentur, ne fidei epiſtolas ſaltem in tranſitu Catholicis oſtendere poſſent. Sed quia eas per omnes ciuitates expoſitas à complicibus ſuis poſtea comperit, commotus in ipſum Romanum Pontificem fertur ei ſcripſiſſe, ita inter cætera dicens. Iubere nos volumus, non nobis iuberi. Sed eodem tempore diuinitus fulmine percuſſus interiit. Sumpſit autem poſt illū imperium IVSTINVS orthodoxus, quo adiuuante poſtmodum Græci pœnitentia de errore Achatii ſuſcepta ad ſedis Apoſtolicæ communionem redierunt. HIC clerum conſtituit, & pſalmis erudiuit.

HIC in epiſtola[a], quam vniuerſis Hiſpaniæ Epiſcopis deſti- *a epiſt.4.* nauit, vt in Epiſcopis ordinandis cura adhibenda ſit perſpicua euidenter oſtendit dicens. *Irreprehenſibiles eſſe conuenit, quos præeſſe neceſſe eſt corrigendis, nec quicquam illi deeſſe perſonæ, penes quam eſt* religioſæ* **religionis eſt* *ſumma & ſubſtantia diſciplinæ. Exiſtimet vnuſquiſq; pretium dominici gregis, vt ſciat, quod meritum conſtituendi debeat eſſe paſtoris.* Item. *Longa debet vitā ſuam probatione monſtrare, cui gubernacula committuntur Eccleſiæ.* Item. *Emendatiorem conuenit eſſe populo, quem neceſſe eſt orare pro populo.* Item prohibet, ne beneficium per impoſitionem manus, quæ*Do- **diuina eſſe* mini eſſe creditur, pretio comparetur, quia ante oculos eſſe conuenit, qua Simon Magus Spiritum ſanctum volens redemptione mercari, Apoſtoli fuerit deteſtatione percuſſus. Item de illo, qui non *Act.8.* vendit, ſed vendenti conſentit, ita ſubiungit. *Quid prodeſt illi ſuo errore non pollui, qui conſenſum præſtat erranti? Proculdubio contra mandata committit, & qui habet peccatum proprium, & qui ſequitur alienum. Incaſſum reſiſtit* auidus cupiditati, ſi non reſiſtit & timori.* **animus*

ITEM in alia epiſtola, quam presbyteris & diaconibus & Archimandritis Celeſyriæ direxit de clericis in adulterio deprehenſis, ita dicit. *Ecce manifeſtiſſimè conſtat, quia ſecundū quod & titul[illegible] Patrum à S. Ioanne Papa tranſmiſſi, & 318. Epiſcoporum ſententiæ, ſed & canones Gallicani continere videntur, clerici in adulterio deprehenſi [illegible] aut [illegible] ſi confeſſi, aut ab aliis reuicti, ad honorem redire non poſſ[illegible] ſi qui ſunt,*

 quibus

quibus ſup- ſcripta Sanctorum Patrum ſeueritas minimè placet, ſciant ſe eorum ſententias reprehendere vel condemnare, cum hoc facere non ſit in eis miſericordia, ſed eſt iſta benignitas iuſtitiæ inimica, videlicet criminoſos palpare, & vulnera eorum vſque in diem iudicii incurata ſeruare. Si autem eos duriſſimam pœnitentiam per plures annos agere videmus, ipſis & ſaluti eorum conſulere, & canonum ſtatuta debemus ſeruare. Cum verò in aliquibus nec compunctio, nec humilitas, nec orandi, nec plangendi inſtantia appareant, poſſumus agnoſcere, ſi ad honorem priſtinum redierint cum quanta negligentia & inimica animæ ſecuritate permaneant, credentes, quod ſic eis non acta dignè pœnitentia dimiſit DEVS, quomodo ſacerdotes indulſiſſe videtur. Verè dico, quia illi ipſi, quibuſcum periculoſa & falſa miſericordia indulgere videmus cum ante tribunal Chriſti pro tantis peccatis damnandi aduenerint, contra nos ipſos cauſas dicturi ſunt, dicentes, quod dum aut aſperitatem linguæ eorum expauimus, aut falſa blandimenta, & periculoſas adulationes eorum libenter accepimus, nos eos, dum illis inutiliter indulgemus in peccatis permanere, aut ipſa peccata etiam augere permiſerimus, non recordantes illud, quod in veteri teſtamento ſcriptum eſt, quia vno peccante contra omnes ira Dei deſæuit. De talibus B. Cyprianus Martyr ita dicit. Qui peccantem verbis adulantibus palpat, peccandi fomitem ſubminiſtrat, nec reprimit ille delicta, ſed fouet. ITEM idem Papa inferius. *Ego me in hoc periculo mittere omninò non audeo, quia nec talia ſunt merita mea, vt aliorum peccata in me excipere non præſumam, nec tantam eloquentiam habeo, vt ante tribunal Chriſti contra tantos ac tales ſacerdotes, qui canones ſtatuerunt, cauſas dicere poſſim.* ITEM idem ſubiungit. *Si clerici, qui ad vxores proprias redeunt ab officio ſuſpenduntur, & bigami non ordinantur, ſed ſi ordinati fuerint deiiciuntur, quomodo ille, qui adulteriũ commiſerit, iterum ad honorem redire poterit? Non tamen miſericordiã, quæ dicit. nolo mortem peccatoris, & alia huiuſmodi, ſe negare dicit, ſed diffinitiſſimè credere, quod qui vſq; ad finem vitæ ſuæ pœnitentiam egerit, non ſolum indulgentiam accipiet, ſed ad vitam æternam perueniet. De illis autem clericis, qui ad vxores redeunt, dicit ſanctus Fauſtus in epiſtola ſua. Perdidit gratiam conſecrati, qui adhuc vult officium exercere mariti.* ITEM prædictus Papa iterum inferius dicit. *Valde metuo & contremiſco illam damnationem, quam Heli ſacerdos propter ſtultam indulgentiam accipere meruit, qui pro eo, quod filios ſuos leuiter caſtigauit, & eos nec cadere, nec excommunicare voluerat, & ipſi filii vno die occiſi ſunt, & 30. millia de populo interfecta ſunt, & arca teſtamenti in captiuitatem ducta eſt & ipſe retro cadens fractis ceruicibus mortuus eſt, & nomen ipſius de libro vitæ deletum eſt. Et ecõtra Phinees Zelo Dei commotus duos adulteros pariter interfecit, & totum populum DEI DEI iracũdia liberauit.* Nec hoc ideò dicit, vt ſimiles ſupradictis

corpo-

corporis mortem mœtere debeant, ſed caueant, ne poſt corporis mortem ad ſupplicia perueniant.

LV.

S. IOANNES.

A.ccccc-xxiii.

IOANNES, natione Tuſcus, ex patre Conſtantino, ſedit annos 2. menſes 8. dies 16. Fuit autem temporibus Theodotici regis, & Iuſtini Auguſti Catholici. Ordinauit autem Epiſcopos 15. Hic pro religione catholica, & pro Theodotici cauſa negotii Conſtantinopolim venit, vbi Iuſtino Auguſto patrocinante Arrianorum Eccleſias Catholicas conſecrauit. Hoc audiens Theodoricus, quoniam & ipſe erat hæreticus, furore accenſus omnem Italiam gladio & igne perdere æſtuabat propter Arrianorum Eccleſias, quarum in Italia multæ erant, quas etiam Catholicas vſquequaq; conſecrari Ioannes Papa præceperat, & duos viros exules & Catholicos Symmachũ & Boetium ante reditum Papæ tenuit & interfecit. Ipſum autem Pontificem reuerſum in cuſtodia Rauennæ detinuit, in qua duriter afflictus tandem defunctus eſt 15. Kalend. Ianuarii. Sed nonageſimo & octauo die poſt tranſitũ prædicti Papæ, & ipſe rex hęreticus diuinitatis fulmine pcuſſus ſubito morte ſua Italiã liberauit.

Hic Zachariæ Epiſcopo epiſtolam deſtinauit, in qua eum, de quibuſdam conſultus, inſtruxit, inter cætera dicens. *De occultis cordis alieni temerè iudicare iniquum eſt, & eum cuius opera non videntur niſi bona, peccatum eſt ex ſuſpicione reprehendere.* Et addit in eadem, quæ ſæpe numero dicta ſunt, videlicet, quòd oues paſtorem accuſare, niſi pro fide non debeant, & ipſe Epiſcopus, nec vocari aut iudicari poteſt, priuſquam quæ ablata ſint ſibi legibus reſtituantur, & ideò hîc prętermittenda exiſtimamus.

LVI.

S. FELIX. IV.

A.ccccc-xxvi.

FELIX, natione Samnius, ex patre Caſtorio, ſedit annos 4. menſes 2. dies 12. Hic iuſſu Theodorici regis ordinatus eſt, & abſq; contentione. Hic ordinauit Epiſcopos 29. presbyteros 55. diaconos 4. Obiit autem Idibus Octobris Athalarico regnante. Hic autem multis Epiſcopis per diuerſas prouincias conſtitutis reſcripſit, reſpondens eiſdem de Eccleſiarum conſecratione, & de Miſſarum celebrationibus ita. *Non alibi, quàm in ſacratis Domino locis abſque magna neceſſitate fieri debere liquet omnibus, quibus nota ſunt noui* De conſ d. 1. c. ſicut no

 & veteris

& veteris teſtamenti præcepta, & ponit illa, & illis poſitis, dicit. Si Iudæi hoc faciebāt, multo magis nos debemus templa ædificare, & ornare, & ſacrare, & non aliis in locis, quàm Deo ab Epiſcopis ſacratis Miſſas celebrare, nec ſacrificia Domino offerre, niſi hoc ſumma neceſſitas exigat. Et ſatius eſt Miſſam non cantare, aut non audire, quàm

De conſ. d. 1. c. ſolennitates. in his locis fieri, in quibus fieri non oportet. Sollemnitates verò dedicationum Eccleſiarum & Sacerdotum per ſingulos annos celebrandas eſſe aſſeruit: in eadem dicens, ipſum Dominum exempla

Ioan. 10. dediſſe, qui ad feſtum dedicationis templi venit, & quod octo die-

3. Regum 8. rum ſint encœnia celebranda libri Regum dedicatione templi peracta oſtendunt. De Eccleſiarum verò conſecratione ita præcepit. *Quotieſcunque dubitatur, & nec certa ſcriptura, nec certi teſtes exiſtunt, à quibus conſecratio ſciatur, abſque vlla dubitatione ſcitote eas eſſe ſacrandas: nec talis trepidatio * fiat de iteratione, quoniam non monſtratur eſſe iteratum, quod neſcitur factum.*

** faciat deteriorationem.*

LVII.

A. D. XXX.

BONIFACIVS II

** Sigibuldo.*

BONIFACIVS, natione Romanus, ex patre *Dehabentino, ſedit annos 2. dies 22. Fuit autem temporibus Athalarici regis hæretici, & Iuſtini Auguſti. Hic facta diſſenſione in clero & ſenatu in contentione ordinatur cum Dioſcoro. Sed Dioſcorus non multò poſt defunctus eſt. Vnde Bonifacius iam pacificè ſedem adeptus, quaſi damnans Dioſcorum, noluit clerum, qui Dioſcoro fauerat, niſi de vinculo anathematis pœnitentiæ ſatisfactione præmiſſa in communionem ſuſcipere. Qui poſteà congregata Synodo decretum fecit, vt ſibi ſucceſſorem deberet eligere, & ſcripto & iuramento ipſum decretum muniri iuſſit. Quod quia contra canones ſtatutum fuerat, à congregatione iterum in Synodo Epiſcoporum ratione caſſatum eſt, & chirographum, quod inde factum fuerat igne conſumptum eſt.

Hic Eulalio Alexandrinæ Eccleſiæ Epiſcopo epiſtolam ſcripſit, in qua ei Carthaginienſem Eccleſiam ad Romanæ Eccleſiæ communionem reuerſam eſſe ſignificat, quæ à tempore Aurelii ab ipſa diſceſſerat. Aurelius enim præfatæ Eccleſiæ olim Epiſcopus cum collegis ſuis inſtigante diabolo ſuperbire temporibus prædeceſſorum noſtrorum, Bonifacii ac Cæleſtini contra Romanam Eccleſiam cœpit. Hic defunctus eſt 16. Kalend Nouemb.

LVIII.

LVIII.

IOANNES II.

A.D.XXXI.

IOANNES, natione Romanus, ex patre Proiecto, ſedit annos 2. menſes 4. dies 6. Fuit autem Athalarici Regis, & Iuſtiniani Auguſti temporibus. Ordinauit autem Epiſcopos 21. presbyteros 15. Obiit autem 6. Calend. Iunii. Hic Valerio Epiſcopo epiſtolam miſit, in qua oſtendit, & ratione, & auctoritate multorum probauit, filium minorem quidem eſſe patre in aſſumpti hominis forma, æqualem verò Patri eſſe in deitatis naturæ ſubſtantia, & hoc fecit ideo, quia quidam erant apud eum, qui negabant filium Patri eſſe æqualem.

LIX.

S. AGAPETVS.

A.D.XXXV.

AGAPITVS, natione Romanus, ex patre Gordiano presbytero, ſedit annos 11. dies 19. Hic ordinauit Epiſcop. 11. diac. 4. Hic libellum anathematis in Dioſcorum, cui Bonifacius inuidiæ ſtimulo ductus presbyteros, & etiam Epiſcopos ſubſcribi compulerat, incendio dedit. Iuſtinianus autem Theodato regi fuerat indignatus, eo quod ipſe reginam Amalaſintam Theodorici regis filiam ſibi commendatam, occiderat. Vnde rex prædictus timens indignationem Auguſti prædictum Papam Conſtantinopolim ad Imperatorem direxit. Qui à Iuſtiniano Auguſto honorificè ſuſceptus poſt lõgam altercationẽ Anthimum eiuſdem ciuitatis Epiſcopum in Chriſto duas naturas negantem, conuicit, & à communione Chriſtianorum ſuſpẽdit, & iſto in exilium deportato alium Epiſcopũ, nomine Mennam, virum Catholicum in eius loco conſecrauit. Poſt verò ægritudine captus ibidem idem Conſtantinopoli 10. Kalend. Maii eſt defunctus. Idem Papa, antequam veniret in Græciam Anthimo epiſtolam miſit, in qua ipſum ab errore ſuo ad veritatem Catholicæ fidei redire hortando prudẽter commonuit.

LX.

S. SILVERIVS.

A.D.XXXVI.

SILVERIVS, natione Campanus, ex patre Ormiſda Romæ Epiſcopo, ſedit annum 1. menſes 5. dies 40. Hic ordinauit Epiſco. 18. presbyteros 14. Hic ſine deliberatione decreti à Theodato tyranno conſtitutus eſt. Qui corruptus pecunia, talem clero indixit

timorem, vt qui eius ordinationi non conſenſiſſet, ſine dubio gladio puniretur. Itaq; Silverio ſub vi & metu iam ordinato tandem ſubſcripſerunt in eius confirmationem ſecundum morem presbyteri. Poſt menſes autem duos prædictus tyrannus nutu diuino extinguitur. Dolens autem eo in tempore Theodora Auguſta Anthimum patriarcham à B. Agapito fuiſſe depoſitum,& in eius locum Mennam ſubrogatum,conſilio cum Vigilio diacono inito Silverium litteris obſecrauit,vt vel ad ſe feſtinanter veniret aut Patriarcham Anthimum in locum reuocaret priſtinum. Qui dum lectis litteris, quamuis vitæ finem per huius cauſæ occaſionem timeret, tamen fiduciam habens in Domino reſcripſit Auguſtæ, nunquam ſe reuocaturum hominem hæreticum in ſua nequitia damnatum iuſtè. Vnde indignata Auguſta Belliſario patritio iuſſit,vt Silverium occaſione quacunq; inuenta deponeret, & Vigiliũ Archidiaconũ, qui Anthemiũ reuocare promiſerat, in eius loco ſubſtitueret. Qui (hac tãdem occaſione inuenta, vt Romanã Vrbem Gothis tradere vellet) eum ad ſe vocatum, & clero & populo ad primum & ſecundum velum retentis, ſtolam & albam fecit ei auferri, & veſte monachica indui iuſſit. Et hoc negotio impietatis audito, hi, qui cum eo venerant, fugerunt: & Vigilius Archidiaconus, quaſi in ſua fide eum ſuſcipiens, Pontum exilio relegauit, vbi pane tribulationis, & aqua anguſtiæ ſuſtentatus tandem deficiens in eodem loco 12. Kalen. Iulii confeſſor defunctus eſt, vbi ægri multi ſanantur.

Hic epiſtolam reſcripſit Amatori Epiſcopo, in qua & hoc poſtulanti, qualiter circa ſe actum fuerat, breuiter enarrauit, & officiũ ſuum non ideò dimiſiſſe, ſed congregatis Epiſcopis, quos potuit, illos, qui ipſum depoſuerant, ſe anathematis vinculo obligaſſe ſignificat, & cæteros, qui deinceps vllum Epiſcoporum ita deciperent, anathema maranatha fieri dixit.

23.q.4.c.Beliſarius. 25.q.2.c.ſi. de eat. ITEM Vigilio iam Papæ conſtituto epiſtolam in ſuam damnationem miſit, ita inter cætera dicens. *Habeto ergo cum his, qui tibi conſentiunt pœnæ damnationis ſententiam, ſublatumq́; tibi nomen & munus miniſterii ſacerdotalis agnoſce, Spiritus ſancti iudicio, & Apoſtolica à nobis auctoritate damnatus. Sic enim decet fidem Sanctorum Patrum in Eccleſia ſeruari Catholica, vt, quod habuit, amittat, qui improbabili temeritate, quod non acceperat, aſſumpſerit.*

LXI.
VIGILIVS.

A.D.XL. VIGILIVS, natione Romanus, ex patre Ioanne, conſule, ſedit annos 17. menſes 6. dies 25. Hic ordinauit Epiſcopos 81. presbyteros 46. diaconos 16. Eo autem tempore, quo Theodora Auguſta Vigilium in ſede Apoſtolica, ſicut ipſa iuſſerat, conſtitutum fuiſſe

fuiſſe accepit,ei ſcripſit,rogans, vt ipſe ad ſe veniret,&c, quod bona volũtate de Anthimo promiſerat,adimpleret. Vigilius.a. quamuis prius inſipienter promiſerat, reſpondit ſe nunquam ei conſentire, vt hominem hæreticum,& à ſanctiſſimis Agapito & Silueriо dãnatum reuocaret.Eo tempore Romani dolentes,quod Silueriuſ conſilio Vigilii depoſitus fuerat, videntes modo oportunitatem, duos interemiſſe eum apud Auguſtã accuſauerunt. Quo audito Auguſta Romam Scribonem miſit, qui Vigilium cepit, & in naui poſitũ Conſtantinopolim duxit. Qui tamen ab Imperatore, vt Vicarius B.Petri primò honorificè ſuſceptus eſt, & bieñio iã exacto Auguſtus & Auguſta cautionem manus ſuæ ei oſtendentes de Anthimo reuocando,obſecrando & altercando inſtiterunt. Vigilius.a.conſtans ad omnia pati, nullatenus eorum petitioni acquieuit, & tandem colaphizatus,quia non Iuſtinianum & Theodoram piiſſimos, ſed Diocletianum &*Lutheriam ſe inueniſſe dixerat,reſpondit ad * *Eleutheriã.* ſingula.facite vt vultis, digna enim factis recipio. Et volens huius ærumnæ euentum quoquo modo vitare,in Eccleſiam S.Euphemię fugiens altaris columnam amplexu aſtrinxit,ſed ibi arreptus extra Eccleſiam ducitur, funeq; collo eius alligato per ciuitatem vſq; ad veſperam circumquaq; diſtrahitur, deinde in cuſtodia reſeruatur. Clerici verò,qui cum eo aduenerant, diſperſi in exilia relegantur: ſed poſtea Romano Clero & Senatu rogãtib.redditus & reſtitutus eſt Vigilius. Sed in ipſo reditu, in Syracuſa videlicet vrbe calculi dolore vitam finiuit.

Hic *Evcherio epiſcopo reſcriptum direxit, in quo eum * *Eutherio.* inſtruxit,quid de his tenere debeat,qui ita abſtinentiam ſimulãt,vt eſu carnium quemlibet pollui credant:ita poſt multa pręmiſſa ſubiungens. *Quapropter nec abſtinentiam DEO placitam reprobamus, nec eos, qui execrãtur Domini creaturam in noſtra ſocietate recipimus.* Item de his, qui in fine pſalmor. ſubducta vna ꝯiunctiua ſyllaba dicunt. Gloria patri,filio,& Sprũi S. & ita dicendo pfectæ Trinitatis vocabulũ minuere conantur,ſubiungit dicens. *Quod ſi in errore permanſerint, ſocii nobis eſſe non poſſunt.* De his qui ab Arrianis rebaptizati ſunt, qualiter ſint recipiendi,dicit. *Quorum reconciliatio, non per illam impoſitionem manus, quæ per ſancti Spiritus inuocationẽ fit,operatur.ſed per illam, quæ pænitẽtiæ fructus acqritur,&*cõmunionis reſtitutio perficitur.* Itẽ *de fabrica cuiuslibet Eccleſiæ,ſi dirupta fuerit,inſtaurãda.& ſi in eo cõſecrationis ſolemnitas debeat iterari,in quo ſanctuaria nõ fuerint,nihil iudicauimus officere,ſi ſuper eã minimè aqua exorcizata iactetur. qa cõſecrationẽ cuiuslibet Eccleſiæ,in qua Sp. S.ara nõ ponitur*celebrationẽ tãtũ ſcimus ẽe Miſſarũ:& ideò,ſi qua ſãctorũ baſilica à fũdamẽtis etiã fuerit innouata ſine aliqua dubitatione,cũ in ea Miſſarũ* * *ſanctæ com.* *De conſ d 1. de fabrica.* * *cel. b. itaẽ*

 ſollemni-

lemnitas fuerit celebrata totius ſanctificatio conſecrationis implebitur. Si verò ſanctuaria, quæ habebat, ablata ſint, rurſus eorum repoſitione, & Miſſarum ſollemnitate reuerentiam ſanctificationis accipiet. ITEM. *Ordinē quoq; precum in celebratione Miſſarum nullo nos tempore nulla feſtiuitate habere diuerſum, ſed ſemper eodem tenore oblata DEO munera conſecrare.* ITEM, *ſi quis non baptizauerit in nomine patris, & filii, & ſpiritus ſancti, proiiciatur extra Eccleſiam.*

LXII.

A. D. LV.

PELAGIVS.

PELAGIVS, natione Romanus, ex patre Ioanne Vicario, ſedit annos 11. menſes 10. dies 19. Hic, dum non eſſent Epiſcopi, qui eum deberent ordinare, ordinatus eſt à Ioanne Peruſino, & à Bono Furentino, Epiſcopis, & ab Andrea Oſtienſi preſbytero. Ab huius autem communione multi ex vtroq; ordine religioſi viri ſe ſubtraxerunt: imponentes ei, quod in morte Vigilii tantis pœnis afflicti ſe immiſcuit. Vnde Pelagius accepto libro Euangeliorum, & aſſumpta cruce, clero & populo in Eccleſia B. Petri congregatis, iuramento de prædicto crimine ſatisfecit, & omnium Romanorum aſſertione firmauit, vt nullus clericus precio quolibet aut promiſſione ad ſacros ordines proueheretur.

* *vigilio.*

HIC *Virgilio Epiſcopo direxit epiſtolam, in qua eum pleniter docet, & prudenter inſtruit, qualiter reſpondere & conuincere debeat hæreticos illos, qui garriunt patrem & filium vnum Deum eſſe non poſſe. Hic ordinauit Epiſcopos 49. preſbyteros 26. diaconos 9. Obiit autem 6. nonas Martias.

LXIII.

A. DLIX.

IOANNES. III.

IOANNES, natione Romanus, ex patre Anaſtaſio, ſedit annos 12. menſes 11. dies 26. Hic amauit, & reſtituit cimiteria Sanctorum Martyrum, & conſtituit oblationes & luminaria ibidem per ſingulas Dominicas de Lateranis miniſtrari. HVIVS temporibus Narſes à Romanis apud Iuſtinianum & Sophiam Auguſtam accuſatus Longobardos ad occupandam & poſſidendam Italiam vocauit: qui non multo tempore poſt Romæ defunctus eſt. Hic vniuerſis Germaniæ & Galliæ Epiſcopis epiſtolam decretalem tranſmiſit, in qua euidentiſſima ratione & firmiſſima multorum auctoritate com-

te comprobat Chorepiſcopos Epiſcopos non eſſe, nec aliquid de priuilegio Pontificali debere agere, & ad hoc probandum introducit Linum & Cletum, quamuis adiutores Petri fuiſſent, nullam tamen poteſtatem Pontificalem habuiſſe, ſed exteriora tantum miniſtraſſe. Et quia ſententiam & verba ipſa notauimus cum de Clemẽtis ordine & actione in principio huius opuſculi ſcripſimus, ad cætera quæ inſtant tranſire non incongruum eſſe exiſtimamus. Hic ordinauit Epiſcopos 59. Preſbyteros 28. diaconos 12. Obiit autem 2. Idus Iulii.

LXIV.

BENEDICTVS. A. D. LXXIII.

BENEDICTVS, natione Romanus, ex patre Bonifacio, ſedit años 4. mẽſem 1. dies 28. Scripſit autem iſte Dauid Epiſcopo, & illos, qui dicebant, neminem in veritate poſſe probare Trinitatẽ vnitatẽ fieri, cũ neq; tres vnũ, neq; vnũ in tribus poſſit à quoquã approbari, iuſſit, vt ad rectam fidem conuerti faceret, aut ab Eccleſia repelleret. Et multis modis probauit, & auctoritate multorum firmauit, vnitatem ſubſtantiæ eſſe in perſonarum Trinitate, & perſonarum trinitatem eſſe in ſubſtantiæ vnitate. Huius temporibus valida fame afflictus eſt populus Romanus. Hic ordinauit Epiſcopos 21. preſbyteros 15. diaconos 4. Obiit autẽ 2. Kalend. Auguſti.

LXV.

PELAGIVS II. A. D. LXXVI.

PELAGIVS, natione Romanus, ex patre Vingildo, ſedit annos 10. menſes 2. dies 10. Hic ordinatus eſt abſq; Principis iuſſione eo quod Longobardi obſiderent ciuitatem Romanam. Eo tempore tantæ pluuiæ fuerunt, vt omnes dicerent, quod aquæ diluuii ſuperinundarent: & talis clades fuit, qualẽ à ſeculis nullus fuiſſe meminit. Hic orientalib. Epiſcopis vniuerſis, quos Ioannes Conſtantinopolitanus Epiſcopus præſumptiuè ad Synodum conuocauerat a, ſcribit, & mandat eis, ſi nolint cum prædicto Ioanne damnari, [a] *epiſt. 1.* conſentiendo ei, à ſuperba præſumptione recedant, & pœnitentiam agere ſtudeant, quia neceſſe eſt ea caſſari, quæ contra ordinem & auctoritatem facta eſſe noſcuntur: Scribebat enim ſe eſſe Epiſcopum vniuerſalem, & ex hac ſua præſumptione conuocabat Synodum generalem, cum generalem Synodum conuocandi auctoritas Apo-

tas Apoſtolicæ ſedi B. PETRI priuilegio ſingulari ſit tradita. ITEM eoſdem dubitantes, quæ dicenda eſſet certa prouincia, informat, & inſtruit dicens. *Scitote certam prouinciam eſſe, qua habet decem vel vndecim ciuitates & vnum regem, & totidem minores * ciuitates ſub ſe, & vnũ Epiſcopum, alioſq; * ſuffraganeos decem vel vndecim Epiſcopos iudices, ad quorum iudicium omnes cauſæ Epiſcoporum & reliquorum ſacerdotum ac ciuitatum cauſæ referantur, vt ab his omnibus iuſtè conſona voce diſcernantur.*

6.q.3.c.ſcitote. * poteſtates * ſuffragatores

ITEM Benigno Archiepiſcopo de Epiſcoporum transmutatione conſulenti transmiſit[b] epiſtolam, in qua eum, qualiter regulariter transmutari vel non poſſint pleniſſimè inſtruit. & hęc iam ſupra notauimus. Item in eadem prædictum Archiepiſcopum ad iuſtitiam ſectandam hortando dicit. *Dona iniquorum non probat Altiſſimus, nec reſpicit in oblationibus iniquorum, nec in multitudine ſacrificiorum eorum peccatis propitiabitur.* Item, *Qui offert ſacrificium de ſubſtantia pauperũ, quaſi in conſpectu patris victimat filium.* Item. *Qui baptizatur à mortuo, & iterum tangit mortuum, quid proficit lauatio eius? ſic & homo, qui ieiunat in peccatis ſuis, iterũ eadem faciens, quid proficit humiliando ſe? orationem eius quis exaudiet? In omni dato hilarem fac vultum tuum, & in exultatione ſanctifica decimas tuas.*

[b] epiſt. 2.

ITEM vniuerſis Epiſcopis, & ſpecialiter Campaniæ & Italiæ Epiſcopis ſcripſit[c], & ad monitionem Epiſcoporum, quæ ſæpenumerò à prædeceſſoribus ſuis poſita, & ſuperius annotata ſunt, videlicet, de accuſatoribus & cæteris pleniter poſuit, & inter cætera de monachis dicit. *Nulluſq; monachus talia vſquequaq; arripiat, nec ſecularia, aut Eccleſiaſtica negotia pturbare p̃ſumat, q̃a vox eorũ in talib. eſt mortua.*

[c] epiſt. 3. 2.q 7.c. nullus.

ITEM Epiſcopis regionum Germaniæ & Galliæ inſtrui rogãtibus præfationum ordinem, quem Eccleſia Romana ſeruaret, reſcripſit[d] ita dicẽs. *Sacrũ ordinẽ Romanũ, ſacraq; cõſtituta noſtrorũ anteceſſorũ ſollerter relegentes, inuenimus has nouẽ præfationes in ſacro catalogo ſolummodo recipiendas, quas longa retro * vetuſtas in Romana Eccleſia hactenus ſeruauit. vnam, in Albis Paſchalibus, aliã de Aſcenſione Domini, tertiam de Pentecoſte, quartã de Natiuitate Domini, quintã de apparitione Domini, ſextã de Apoſtolis, ſeptimã de S. Trinitate, octauã de cruce, nonã de ieiunio Quadrageſimæ. * Si quis his ſupradictis dempſerit, vel addiderit, anathema ſit.* Hic ordinauit Epiſcopos 48. presbyteros 28. diacon. 8. Obiit. a. 7. Id. Feb.

[d] 4. epiſt. De conſ. d. 1. c. inuenimus. * veritas

* has tenendas vobis mãdamus.

A. D.XC.

LXVI.

S. GREGORIVS.

GREGORIVS, natione Romanus, ex patre Gordiano, ſedit annos 13. menſes 6. dies 10. Hic fecit 40. homilias, & expoſuit Iob & Ezechielẽ. compoſuit dialogum & Paſtoralẽ curã. Scripſit ẽt numero-

meroſa decretalia, quæ quia plurima ſunt, ſeparatim, & ſuo in loco, Deo dante, & vita comite breuiter excipiemus. Nunc autem, quia præſentis negotii ſerie ad prædicti Papæ ordinem, & actionem annotanda peruenimus, pauca ſaltē ponenda eſſe exiſtimamus. Hic in Synodo cōſtituit, ne laici pueri ad ſecreta cubiculi Romani Pōtificis ſeruitia exhibeant, ſed clerici vel monachi: vt is qui eſt in loco regiminis habeat teſtes, & tales viri eius in ſecreto conuerſationem videant, qui ex viſione ſedula exemplū profectus ſumant. Cōſtituit etiā, vt feretrum, quo Romani Pontificis corpus ad ſepeliēdum ducitur, nullo tegminis velamine veletur. Quod ideò fecit, quia corpora Pontificum, cum humi mandāda deferebantur, dalmaticis tegebantur, & eas pro ſanctitatis reuerētia ſcindentes partiebantur. Conſtituit etiam, & ſub vinculo anathematis prohibuit, ne aliquid de ordinationib. aut ex datione pallii, aut ex traditione chartarum accipiatur: ſed ſi is, qui ordinatus eſt, poſt acceptas chartas ſeu pallium aliquid offerre voluerit, gratiæ tantummodo cauſa id accipiendum eſſe non negat, quia eius oblatio nullam culpæ maculam ingerit, quæ ex accipientis ambitu non procedit. *Syn. Rom. c. 2.* *c. 4.* *c. 5.*

Hic Auguſtino Anglorum Epiſcopo de multis conſulenti, ad ſingula iuxta barbariem gentis & nouitatem eorum conuerſionis reſcripſit, dicens. *Oportuerat quidem, quamdiu ſe agnoſcunt affinitate propinquos ad copulā matrimonii non accedere, ſed in tàm barbara gente magis placet reſpectus temperantiæ, quàm diſtrictio cenſuræ, concedendum eſt, vt poſt quartā generationem iungātur.* Ad hoc. a. quod quęſiuit, ſi mulier infirmitate detenta non valuerit viro debitum ſoluere, quid faciat iugalis? Reſpondit, *bonum quidem eſſe, ſi ſic permaneret, vt abſtinētia vacaret: ſed qa hoc magnorum eſt, ille, qui ſe nō poterit continere, nubat magis, non tamen ſubſidii opem ſubtrahat ab illa, quam infirmitas præpedit & nō deteſtabilis culpa excludit.* De presbytero verò à populo accuſato, dicit. *Si certi non fuerint teſtes, q crimini illato approbent veritatē iuſiurandū erit in medio, & illū teſtem proferat de innocentiæ ſuæ puritate, cui nuda & aperta ſunt omnia, ſicq; maneat in proprio gradu.* Itē præcepit, ne eis, quos pater vel mater iuxta ſepta monaſterii in infantiæ annis ſub regulari tradiderunt diſciplina, egredi liceat, poſtq̄ pubertatis anni inoleuerint. Illos, q abſq; interrogatione ſubdola ab adulteratis presbyteris baptizati ſūt, prohibet rebaptizari. Leproſis. a. Chriſtianis corpus & ſanguinē Dn̄i cōcedit dari: cū ſanis. a. celebrare conuiuia interdicit. Itē, valdè fatuū ēe iudicat, ſi morbus, aut mortalitas qbuslibet in locis irrepſerit, illos, quos nōdū tetigit à loco ciuitatis periculū fugere, qa nemo aufugere Dei manus poterit. De his verò presbyteris qmultis vitiis irretiti, quorū vita ī ſeipſis ſacerdotiū maculat, pcepit, *Concil. tom. 2. pag. 704.*

L 4 vt eos

vt eos Apoſtolica auctoritate redarguendo admoneat, & ad munditiam Eccleſiaſticã perducat: & ſi obedierint, ſaluabunt animas ſuas & ipſe mercedem habebit. *Veruntamen collocutionem & menſam communem cum eis agere non recuſes. Plerunque contingit, vt quos correctio diſciplinæ tardos fecit, ad percipiendam veritatis normam, conuiuarum ſedula paſtio, & admonitio blanda ad viam perducat iuſtitiæ. Idipſum autem & in ipſis proceribus, qui tibi adiutorium præſtant, obſeruare debebis.*

Hic auxit in canone. *Dieſq́ noſtros in pace diſpone.* &c. Huius temporead Dominum conuerſi ſunt Angli. Hic iuſſit, vt ſupra corpus B. Petri Miſſa celebraretur, & in Eccleſia B. Pauli eadem fecit. Hic ordinauit Epiſcopos 62. presbyteros 39. diaconos 8. Migrauit autem ad Chriſtum 4. Idus Martii.

LXVII.

A.DC.IV.

SABINIANVS.

FABIANVS, natione Tuſcus, de ciuitate Blera, de patre Bono, ſedit annum 1. menſes 5. dies 8. Hic addidit luminaria in Eccleſia B. Petri. Hic ordinauit Epiſcopos 26. Obiit autem 8. Kal. Martii.

LXVIII.

A.D.C.VI.

BONIFACIVS. III.

BONIFACIVS, natione Romanus, ex patre Ioanne, ſedit menſes 8. dies 22. Hic obtinuit apud Phocatem Principem, vt Eccleſia Romana, ſicut omnium Eccleſiarum caput eſt, ita etiam Conſtantinopolitanæ, quæ ſe omnium Eccleſiarum primam eſſe iactabat. Hic conſtituit, vt nullus viuente Epiſcopo de eius ſucceſſore agat, ſed tertio die depoſitionis eius adunato clero & populo fiat electio. Hic ordinauit Epiſcopos 22.

LXIX.

A.DCVII.

S. BONIFACIVS. IV.

BONIFACIVS, natione Marſus, de ciuitate Valeria, ex patre Ioanne medico, ſedit annos 6. menſes 8. dies 12. Huius temporibus fames valida, & inundationes aquarum grauiſſimæ fuerunt. Hic templum PANTHEON, quod vocabatur, à Phoca principe petiit. quod & conſecrauit in honorem S. Mariæ Virginis, & omnium Martyrum. Hic ordinauit Epiſcopos 36. diaconos 8. Defunctus eſt autem 10. Kalend. Iunii.

LXX.

LXX.

S. DEVSDEDIT. A. DCXIV.

DEVSDEDIT, natione Romanus, ex patre Stephano ſubdiacono, ſedit annos 3. dies 30. Hic Clerum multum dilexit, & ſacerdotes, & cæteros clericos ad priſtina loca reuocauit. Huius temporibus menſe Auguſto fuit terræmotus magnus. quem ſecuta eſt clades, & grauis percuſſio ſcabierum, ita vt nullus mortuum ſuum poſſet agnoſcere. Gordianus Epiſcopus Hiſpanienſis Eccleſiæ litteris ad prædictum Papam directis de viris & mulieribus, qui neſcientes pro magno populorum incurſu Paſchali Sabbatho filios à fonte baptiſmi ſuſceperant, ipſum conſuluit, ſi iam ad proprium ſuum vſum redire debeant? Qui in Eccleſia Iſauriæ & Hieroſolymæ, & in multis aliis Eccleſiis talia olim eueniſſe dicit, & anteceſſores ſuos Iulium, & Innocentium, & Cæleſtinum cum plurimorũ Epiſcoporum conuentu talia prohibentes præſcripſiſſe aſſerit, vt nullo modo iam ſe in coniugium reciperent mulieres & viri, qui per quamcunq; rationem ſuſciperent natos, ſed ſepararent ſe, ne ſuadente diabolo tale vitium peccati inoleſcat per mundum, & vniuerſorum error accreſcat. Addidit ad hoc, dicens. *Scitis, quia quo modo ſunt ſeptem dona Spiritus ſancti, ita ſunt ſeptem dona baptiſmatis, à primo pabulo ſalis ſacrati, & ingreſſu ſanctæ Eccleſiæ vſq; ad confirmationem ſancti Spiritus per chriſma. Ab hoc ergo * Spiritus ſancti dono vſq; ad ſeptimum nullus Chriſtianus ſuam commatrem in coniugium recipere debet: & qui præſumpſerit anathematis vinculo religetur in perpetuum, niſi pœnitentiam egerit dignè. Mulieres verò, cum ſeparatæ fuerint hac pro * illicitatione à propriis viris, totam præcipimus recipere dotem, quam in die nuptiali receperunt, & poſt expletum annum recipiant alium virum, ſi voluerint. Similiter & vir vxorem.*

* *primo Spir.*

* *illicitare*

LXXI.

BONIFACIVS V. A. DCXVII.

BONIFACIVS, natione Campanus, de ciuitate Neapoli, ſedit annos 5. menſes 10. Hic conſtituit, vt teſtamentum ſecundum Principis iuſſionẽ valeat. Conſtituit etiã, vt nullus violenter de Eccleſia auferatur. nec aliquis, niſi preſbyter ſanctorum Martyrum reliquias de Eccleſia leuare præſumat. Fuit vir mitiſſimus, & amauit Clerum. Hic ordinauit Epiſcopos 29. presbyteros 26. diaconos 4. Qui defunctus eſt 8. Kalend. Nouemb.

LXXII.

A. DCXXVI.

HONORIVS.

HONORIVS, natione Campanus, ex patre Petronio Conſule, ſedit annos 12. menſes 11. dies 18. Hic clerũ erudiuit. Hic de ordinationib. Epiſcoporũ minimè differẽdis ita dicit. **Placuit, ut quiſque Metropolitanus ſi ultra tres menſes conſecrationis ſuæ ad fidẽ ſuã exponẽdã, palliumq́; ſuſcipiendũ ad Apoſtolicã ſedem non miſerit commiſſa ſibi careat dignitate, ſit licentia Metropolitanis aliis poſt ſecundã & tertiã commonitionẽ viduatis Eccleſiis cũ conſilio Romani Pontificis ordinando Epiſcopũ ſubuenire. Si verò conſecrãdi Epiſcopi negligẽtia prouenerit, ut ultra tres menſes Eccleſia viduata conſiſtat, communione priuetur, quouſq́; aut loco cedat, aut ſe cõſecrandũ præbere non differat. Quod ſi ultra quinq́; menſes p ſuam negligentiã retinuerit viduatam Eccleſiam, neq́; ibi, neq́; alibi conſecrationis donũ percipiat, imò Metropolitani ſui iudicio cedat.* Itẽ, *quicunq́; ſanè Metropolitanorũ p plateas, vel in Letaniis uti pallio præſumpſerit, & non tantũ in præcipuis feſtiuitatibus, & Apoſtolica ſede indictis tẽporibus ad Miſſarũ ſolummodo ſollemnia permiſſa, qua abutitur, careat dignitate: quoniã iure priuilegiũ meretur amittere, q audacter uſurpat illicita.* ITEM, *Epiſcopos verò, q percutere, detrũcare, vel cotra canonicã auctoritatẽ infamare, aut propriis rebus abſq́; legali iudicio exſpoliare præſumpſerit, ſibi eos à commiſſis Eccleſiis inſequendo expellere, communione priuetur. Si verò bis vel ter cõuentus, ei in quem deliquiſſe dignoſcitur, emendãdo non ſatisfecerit, anathematis vinculis innodetur.* Item. *Si quis domũ Dei violauerit, & aliqua ſine licentia illius, cui commiſſa dinoſcũtur inde abſtulerit, vel Eccleſiaſticis perſonis iniuriã fecerit, donec couentus & admonitus legitimè ſatisfaciat, ſciat ſe à communione priuatũ. Si verò poſt ſecũdã & tertiã conuentionẽ corã Epiſcopo ſatisfacere detrectauerit, ſacrilegii periculo ab omnib. obnoxius teneatur. Quicũq́; ſanctimonialẽ, ſiue quãcunq́; fœminam in matrimoniũ vel concubinatũ rapuerit, donec eã coram Epiſcopo ciuitatis parẽtibus, vel ciuib. reſtituat, cũ omnibus fautoribus ſuis excommunicatũ ſe eſſe cognoſcat. Si verò poſt ſecundã & tertiã conuentionẽ, quam rapuit ſub ſatisfactione congrua nõ reddiderit, tanquã anathematizatus ab omni Chriſtianorũ conſortio repellatur. Raptas n., nec immeritò, dicimus, quæ ſine conſenſu parẽtũ, vel ciuitatis Epiſcopi, aut ipſæ ultrò diffugiũt, aut nolẽtes ab aliis abducũtur. SI quis homicidiũ membrorũ trũcatione, domorũ incendia fecerit, aut fieri iuſſerit, aut facienti conſenſerit, quouſq́; de his legaliter, vel amicabiliter corã Epiſcopo ciuitatis, aliiſq́; ciuibus non emendauerit, ab Eccleſia priuatũ ſe eſſe agnoſcat. Si ergo poſt ſecundam & tertiã conuentionem cuncta, in quibus arguitur non emendauerit, tanquam Ethnicus & publicanus ab omni Chriſtianorũ Collegio ſeparetur. Porrò de his, qui deprædationes fecerint, aut facere iuſſerint, vel facienti conſenſerint inſtituimus, ut ſi ab Epiſcopo ciuitatis admoniti minimè*

*Gratian. tribuit Pelagio. diſt. 100. c. quoniam.

nimè reſipuerint, 40. dies pane & aqua contenti reliquis cibis & potibus ſint omninò priuati. Quod ſi hanc excommunicationem ſuſpicati fuerint violaſſe, ſatisfaciant Epiſcopo, quod illam non violauerint, ſicq; demũ, ſi conuicti fuerint hanc violaſſe, non ſolũ, quod vnicuique arguuntur feciſſe emendent, ſed et bis aut ter commoniti, ſi ſe non correxerint, ab omni communione priuati ſunt. Si verò poſt ſecundam & tertiam commonitionem cuncta, in quibus arguuntur, perfectè nõ emendauerint, anathematis ſententia ſe nouerint obligatos. ITEM *Hi ſanè, qui ante audientiam communicare tentauerint, donec per pœnitentiam reatum ſuum defleant, ad communionem nullo modo reducantur excepto mortis vrgente periculo. Qui verò excommunicato ſcienter communicauerit, vel communicauit, & amodò ſaltem in domo ſimul orauerit, atq; latebras defenſionis, ne cominus ad ſatisfactionem perducatur præbuerit, donec ab excommunicatore pœnitentiã ſuſcipiat, corporis & ſanguinis Domini communione ſe priuatum eſſe cognoſcat. Quicunq; ergo intra anni ſpacium humiliter, ſiue publicè cauſam ſuam corã ſuis excommunicatoribus non peregerint, ipſi ſibi audientiæ aditum clauſiſſe videantur. Quod ſi obſtinato animo ſine communione defuncti fuerint, nos illorum cauſam iuxta B. Leonis prædeceſſoris noſtri ſententiam diuino iudicio reſeruantes, quibus viuis non communicauimus, mortuis communicare non poſſumus.* ITEM. *Cura ſit omnibus Epiſcopis excommunicatorum nomina omninò, tàm vicinis Epiſcopis, quàm ſuis parrochianis pariter indicare, eaque in celebri loco poſita pro foribus Eccleſiæ cunctis conuenientibus inculcare, quatenus in vtraq; diligentia & excommunicatis vbiq; Eccleſiaſticus aditus excludatur, & excuſationis cauſa omnibus auferatur. Si quis ſanè venerabilium Epiſcoporum vel ſacerdotum in hac re diſtrictiſſimè non vigilauerit, & in aliquo cohibuerit, quo minus Eccleſiaſticæ ſeueritatis inuectio circa perſonas delinquentium conſeruetur, donec coram prouinciali Synodo ſatisfiat, à communione ſciat ſe eſſe ſuſpenſum. Si verò poſt tertiam conuentionem in ſua negligentia manſerit, canonico iudicio ſubiacebit. ILLOS autem, qui pro diuerſis ſuis exceſſibus ſe conueniendos legaliter timent, aliumque ſenioratum confugiunt, & ibi peiora prioribus operantur, iubet vt à nemine ſuſcipiantur, donec ſub prioris Domini diſtrictione ſatisfaciant cunctis, quibus deliquerant. Si verò prius ſuſcepti fuerint, cum ſuo ſuſceptore communione priuentur. De illis autem qui prolationem ſententiæ ſubterfugere cupientes à matricularibus Eccleſiæ, vel baptiſmalibus ſe ſubducunt, ſtatuit, vt hi, qui infra regionem poſiti à publicis Eccleſiarum ſe conuentibus vltra tres dies Dominicos voluntariè prolationem ſententiæ ſubterfugiendo abſtinent, donec ſub ſatiſfactione ſe emendandos aſtruant communione priuentur.* ITEM, *Adminiſtratores planè ſecularium dignitatũ, quos ad Eccleſiarũ tuitionem, pupillorum & viduarũ protectionem, rapaciumq; refrenationem conſtitutos eſſe cognouimus, quotiens ab Epiſcopis, & Eccleſiaſticis*

viris conuenti fuerint, eorum querimonias fideliter audiant, & ſecundũ quod neceſſitas expetierit, abſq; negligentia examinent, & diligenti ſtudio emendẽt. Quod ſi Dei timorem præ oculis non habentes negligere poſt ſecundã & tertiã commonitionẽ inuenti fuerint, omni ſe nouerint communione vſq; ad condignam ſatisfactionẽ priuatos. ITEM. *Qui presbyterũ ordinare neceſſariũ ducit, deputet eũ Eccleſiæ, in qua Domino ſeruiens iugiter perſeueret.* Hic ordinauit Epiſcopos 71. preſbyteros 13. diaconos 11. Obiit .a. 4. Idus Oct.

LXXIII.

A.DCXXXVIII

SEVERINVS.

SEVERINVS, natione Romanus, ex patre Abieno, ſedit menſes 2. dies 4. Hic ordinauit Epiſcopos 4. Obiit autem 4. Idus Octobr.

LXXIV.

A.DCXXXIX.

IOANNES IV.

IOANNES, natione Dalmaticus, ex patre Venantio ſcholaſtico, ſedit annum 1. menſes 9. dies 18. Hic per Dalmatiam & Hiſtriã multum pecuniæ miſit ad redemptionem captiuorum. Hic ordinauit Epiſcopos 4. Defunctus eſt autem 4. Idus Octob.

LXXV.

A.DCXLII.

THEODORVS.

THEODORVS, natione Græcus, ex patre Theodoro Epiſcopo, de ciuitate Hieruſalem, ſedit annos 6. menſes 5. dies 14. Hic ordinauit Epiſcopos 56. preſbyteros 21. diaconos 4. Qui defunctus eſt pridie idus Maii.

LXXVI.

A.DCXLIX.

S. MARTINVS.

MARTINVS, de ciuitate Tudertina prouinciæ Tuſciæ, ſedit annos 6. menſem 1. dies 26. Hic 105. Epiſcopos in vrbe Roma congregauit, cum quibus condemnauit Theodorum quendã Epiſcopum Pharanitarum & Cyrum Alexandrinum, & Sergium Conſtantinopolitanum, & eius ſucceſſores Pyrrhum & Paulum, qui nouitates contra immaculatam fidem præſumpſerunt innectere. Et demum prædictus Papa quia hæreticis conſentire noluit, ductus eſt

ctus eſt

ctus eſt in exilium, vbi & vitam in Chriſto finiuit 4. Idus Nouemb. Ordinauit autem Epiſcopos 34. presbyteros 11. diacon. 5.

LXXVII.

S. EVGENIVS.

A.D.C.LII.

EVGENIVS, natione Romanus, ex patre Rufiniano, ſedit annos 2. menſes 9. dies 33. Hic ordinauit Epiſcopos 21. defunctus eſt autem 4. non. Iunii.

LXXVIII.

S. VITALIANVS.

A.DC.LV.

VITELLIANVS, natione Signenſis Cãpanię prouincię de patre Anaſtaſio, ſedit annos 14. menſes 6. Hic regulam Eccleſiaſticam atq; vigorem, vt mos erat, omninò conſeruauit. Hic ordinauit Epiſcopos 97. presbyteros 22. diaconum 1. Huius temporib. Conſtantinus Auguſtus Romam venit, ibiq; omnia, quæ ad ciuitatis ornatũ ſuſpenſa erant deponi fecit, & Eccleſiã S. Mariæ ad Martyres, quę de tegulis æreis erat tecta, diſcooperuit, & in regiã vrbem ipſas tegulas cum aliis diuerſis, quæ deponi fecerat, emiſit. Scripſit autẽ epiſtolam Paulo Cretenſi Archiepiſcopo, in qua eũ arguit, quia Ioannem Epiſcopũ Lampeon vrbis in cuſtodiam duci fecit. Inſuper contra canonum iuſſa contra legum inſtituta, exiſtens in cuſtodia, cogebatur, vt daret fideiuſſores. Vnde omnia, quæ ipſe Archiepiſcopus de iã prędicto Epiſcopo in Synodo egit, inania eſſe decreuit, & Eccleſiam ſuam ei iudicio Synodi datis litteris reddi præcepit. Defunctus eſt autem 8. Idus Februar.

LXXIX.

ADEODATVS.

A.DCLXIX.

ADEODATVS, natione Romanus, ex monachis, de patre Iouiniano, ſedit annos 4. menſes 2. dies 5. Hic ordinauit Epiſcopos 7. presbyteros 14. diaconos 2. Qui defunctus eſt 8. Idus Iunii. Poſt eius verò trãſitum, & pluuiæ & tonitrua tanta fuerunt, quanta prius fuiſſe nemo eo in tempore viuens audierat. Vnde homines & pecudes ex nimio ictu fulguris interierunt.

LXXX.

A. DCLXXVI.

DONVS.

DONVS, natione Romanus, ex patre Mauritio, ſedit annum 1. menſes 5. dies 10. Hic ordinauit Epiſcopos 6. diaconos 5. Poſt electionem huius Auguſto menſe apparuit ſtella præfulgida valde in oriente. Oriebatur autem aſſiduè in gallicantu apparens vſque mane, ſed emenſo trium menſium ſpacio ſuæ pulchritudinis radios nunquam parens abſcondit, quam in eadem plaga orientis innumeræ multitudinis hominum mors ſecuta eſt. Huius tempore Eccleſia Rauennæ, quæ prius acephalicum caput contra Romanam Eccleſiam erexerat, denuo fracta ceruice ſuperbię Apoſtolicæ ſedi humiliata ſubiacuit. Obiit autem iſte 3. Idus Aprilis.

LXXXI.

A. DCLXXVIII.

S. AGATHO.

AGATHON, natione Siculus, ſedit annos 2. menſes 5. dies 4. Hic ordinauit Epiſcopos 18. presbyteros 10. diaconos 4. Legati Conſtantinopolim directi è latere huius Papæ Macarium Antiochenum patriarcham in Synodo depoſuerunt, quia duas naturas & voluntates in Chriſto eſſe negauit. Prædictus Papa hoc obtinuit apud Imperatores, Conſtantinum videlicet, & Heraclium, & Tiberium, vt iuxta poſtulationem ſuam remitteretur quantitas illa, quæ ſolita erat dari pro ordinatione Romani Pontificis faciẽda: ſic tamen, vt ſi contigerit poſt eius tranſitum vel electionem ordinationem fieri, non debeat ordinari, qui electus fuerit, niſi prius decretum generale deferatur in regiam vrbem ſecundum antiquam conſuetudinem, & cum eorum, id eſt, Imperatorum ſcientia & iuſſione ordinatio debeat prouenire. Hic defunctus eſt 4. Idus Ianuar.

LXXXII.

A. DCLXXXIII.

S. LEO II.

LEo, natione Siculus, ex patre Paulo, ſedit menſes 10. dies 17. Hic fuit eloquentiſſimus, græca & latina lingua eruditus. Hic fecit conſtitutum, vt qui ordinatus fuerit Archiepiſcopus nulla conſuetudine pro vſu pallii, aut diuerſis officiis Eccleſiæ perſoluere debeat. Hic ordinauit Epiſcopos 21. presbyteros 14. diaconos 3. Defunctus eſt autem 4. Kalend. Iulii.

LXXXIII.

LXXXIII.

BENEDICTVS II. A.DCLXXXIV.

BENEDICTVS, natione Romanus, ex patre Ioanne, ſedit menſes 10. dies 12. Hic ſuſcepit præceptum Conſtantini Auguſti datum clero & populo, & exercitui Romano, per quod conceſſum eſt, vt cum quis fuerit electus ad regendam Romanam ſedem continuò abſq; tarditate cōſecretur Pontifex. Obiit verò 8. Idus Maii.

LXXXIV.

IOANNES V. A. DCLXXXV.

IOANNES, natione Syrus, ex prouincia Antiochia, de patre Cyriaco, ſedit annum 1. dies 9. Fuit autem vir valdè ſtrenuus atq; ſcientia præditus, & omnino moderatus. Hic conſecratus eſt à tribus Epiſcopis, Oſtienſe, Portuenſe & Veliternenſe, ſicut & præceſſor eius Leo fuerat. Defunctus eſt verò 4. non. Auguſti.

LXXXV.

CONON. A. DCLXXXVI

CONON, oriundus patre Traceſeo, educatus apud Siciliam, ſedit menſes 11. In huius electione non minima eſt cōtentio habita, eo quod clerus Archidiaconum, exercitus autem Theodorum presbyterum nitebatur eligere. Sed hac contentione aliquādiu habita, tandem clerus & populus vnanimiter hunc denominantes elegerunt. Poſt aliquot verò dies exercitus videns cleri & populi concordiam, & ipſe in prædicti electionis decreto ſubſcripſit. Hic ordinauit Epiſcopos 16. Defunctus eſt autem 10. Kalend. Octobris.

LXXXVI.

SERGIVS. A.DCLXXXVII.

SERGIVS, natione Syrus, Antiochiæ regionis, ortus ex patre Tiberio, ſedit annos 13. menſes 7. dies 23. Ante huius electionem populus Romanus, vt fieri adſolet, diuiſus eſt. nam pars vna Theodorum archipreſbyterum, alia verò elegit Paſchalem archidiaconum. Cum autem iſti duo electi contenderent, nec alter eorum alteri cedere vellet, maxima pars cleri, nec non primates iudicum

& exercitus Romanæ militiæ diu pertractantes, qualiter duorum altercantium contentio ſopiretur, conſilio inito demum prænominatum Sergium vnanimiter elegerunt, & altercantium tumultuatione repreſſa in ſede eum concorditer ſtatuerunt. Hic in ſacrario B. PETRI Apoſtoli capſam argenteam in angulo obſcuro iacentem, & ex nigredine nimiæ annoſitatis, nec, ſi eſſet argentea, iam apparentem, Deo ei reuelante, repperit. Itaq; oratione facta, ſigillo fracto, & capſa aperta inuenit in ea crucem diuerſis ac pretioſis lapidibus perornatam. In qua etiam aperta inuenit miræ magnitudinis, & ineffabilem portionem ſalutaris ligni viuificæ crucis repoſitam, quæ ex die illo pro ſalute humani generis ab omni populo Chriſtiano die Exaltationis S. Crucis in Eccleſia Saluatoris adoratur. Hic ſtatuit, vt in fractione corporis & ſanguinis Domini à clero & populo *Agnus Dei* cantetur. Hic ordinauit Epiſcopos 27. preſbyteros 18. diaconos 4. Defunctus eſt autem Idibus Septemb.

LXXXVII.

A.DCCI.

IOANNES VI.

IOANNES, natione Græcus, ſedit annos 3. menſes 2. dies 12. Hic captiuos, quos in Campania Gyſolphus dux gentis Longobardorum ceperat, donariis ſuis redemit. Hic ordinauit Epiſcopos 15. preſbyteros 9. diaconos 2.

LXXXVIII.

A.D.CCV.

IOANNES VII.

IOANNES, natione Græcus, de patre Platone, ſedit annos 2. menſes 6. dies 17. Hic ordinauit Epiſcopos 19. Sepultus eſt autem 15. Kalend. Nouemb.

LXXXIX.

A.D.CCVIII.

SISINNIVS.

SISINNIVS, natione Syrus, ex patre Ioanne, ſedit dies 20. Hic ordinauit Epiſcopum vnum. Defunctus eſt autem repentina morte.

XC.

XC.

CONSTANTINVS. A.DCCVIII.

CONSTANTINVS, natione Syrus, ex patre Ioanne, ſedit annos 7. dies 15. Hic ordinauit Felicem Archiepiſcopum Rauennatem, qui iuxta anteceſſorum ſuorum conſuetudinem ſcribere noluit, faſtu arrogantiæ tentus. Qui poſtea elatione ſuperbiæ ſuæ à Iuſtiniano Auguſto capi iubetur, oculis priuatur, & in exilium in Ponticam mittitur: Sed mortuo Imperatore ad ſedem propriam reuertitur, & ſic humiliatus ab Apoſtolica ſede veniam petiit, & abſolutionem promeruit. Prædicti Papæ temporibus venit Romam Benedictus Mediolanenſis Archiepiſcopus, & certauit pro Eccleſia Ticinēſi, ſed conuictus eſt, eo quod à præfatis temporibus Ticinenſis Eccleſiæ antiſtitis conſecratio ad ſedis Apoſtolicæ Pontificem pertinebat. Ordinauit autem Epiſcopos 64. presbyteros 10. diaconos 2. Obiit autem 6. Idus April.

XCI.

S. GREGORIVS II. A.DCCXIV.

GREGORIVS, natione Romanus, ex patre Marcello, ſedit annos 16. menſes 9. dies 11. Hic in Germania per Bonifacium Epiſcopum verbum ſalutis prædicauit, & gentem illam ſedentem in tenebris doctrina lucis conuertit ad Chriſtum. Huius temporibus Sarraceni Franciā occupare conati ſunt, ſed iudicio DEI vna die trecēti & ſexaginta quinq; millia à Francis ceciderūt, vt epiſtola à Francorum Duce Pontifici miſſa continebat. Hic conſtituit, vt Quadrageſimali tempore, quinta videlicet feria ieiunium, atque Miſſarum celebratio fieret, quod prius non fiebat. HVIVS temporibus LEO Imperator ad peiora progreſſus compulit omnes Conſtantinopoli habitantes, vt Sanctorum imagines deponerent, & igni conſumerent. Cuius errori, quia GERMANVS non conſenſit Patriarcha, à ſede eſt pulſus, & in eius loco Anaſtaſius presbyter eſt ordinatus. Hic in Synodo communi omnium præſidentium iudicio confirmando dixit. *Si quis presbyteram, aut diaconiſſam, aut monachā, aut nurū, aut conſobrinā, aut de ꝓpria cognatione, aut q̃ cognatus habuit, duxerit vxorē, anathema ſit.* ITEM, *ſi quis viduā furatus fuerit in vxorē & virginem; niſi eam deſponſauerit, anathema ſit.* Item, *ſi quis ariolos, aruſpicos, vel incantatores obſeruauerit, aut phylacteriis vſus fuerit, anathema ſit.* Hic ordinauit Epiſcopos 150. presbyteros 25. diaconos 4. Qui defunctus eſt 3. Idus Februar.

C. Romanum tom. 3. Concil. Cap. 1. & 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

XCII.

A.DCCXXXI.

S. GREGORIVS III.

GREGORIVS, natione Syrus, ex patre Ioanne, ſedit annos 10. menſes 8. dies 20. Hic fuit vir valde mitis, & in diuinis litteris bene inſtructus, & græca latinaq; lingua pleniter eruditus. Hic in Synodo reſidens omnes illos anathematis vinculo innodauit, qui antiquę Eccleſiaſticæ conſuetudini aduerſantes Sanctorum imagines venerari contemnerent. Hic ordinauit Epiſcopos 80. preſbyteros 24. diaconos 3.

XCIII.

A.DCCXLII.

S. ZACHARIAS.

ZACHARIAS, natione Græcus, ex patre Polychronio, ſedit annos 10. menſes 3. dies 14. Huius temporibus KARLOMANNVS filius * Karlomanni Francorum Regis præſentis vitæ gloriam & poteſtatem relinquens, clericatus iugum Romæ ab ipſo Papa ſuſcepit. Deinde ad montem Caſſinum peruenit, ibique facta iuxta morem profeſſione profeſſionis habitum deuotè ſuſcepit. Eiuſdem Papæ temporibus Ratechiſus rex Longobardorum regalem dignitatem relinquens à prædicto Papa detonſus monachico habitu cum vxore & filiis induitur. Hic ordinauit Epiſcopos 35. presbyteros 23. diaconos 6. Hic in Synodo conſtituit, vt Epiſcopi cum mulieribus omninò non habitent, & presbyteri, vel diaconi ſubintroductas mulieres nullo modo ſecum audeant habere, niſi matrem, & illas, quæ ſuſpiciones effugiunt, alioquin gradus ſui priuentur honore. ITEM ſtatuit, vt Epiſcopi, presbyteri, diaconi ſecularibus indumentis minimè vtantur, niſi, vt condecet, tunica ſacerdotali: ſed neque dum ambulauerit in ciuitate, aut in via, aut in plateis, ſine indumento præſumat ambulare, niſi in itinere longo ambulauerit, quia ſacerdos incedens ſine operimento ſibi congruo ſacerdotium ſuum deturpat. Quod ſi præſumpſerit, communione priuetur, donec, quæ ſtatuta ſunt, adimplere maturet. Item, vt presbyteri & diaconi non vtantur monacha, vel etiam ſpirituali commatre. Nam qui huiuſmodi opus perpetrauerit, ſciat ſe anathematis vinculo obligatum, & DEI iudicio condemnatũ, atq; à ſacro corpore & ſanguine Dn. noſtri IESV Chriſti alienũ ſtatuẽte Apoſtolica cenſura. Et quicunq; ſacerdotum talibus communicare præſumpſerit, eorum conſortio condemnatus ſacerdotii ſui honore priuetur. Si

*Caroli Martelli.

tur. Si autem hi, qui conuicti ſunt admoniti declinauerint, & ab adulterio fuerint diuiſi, pœnitentiæ ſubmittantur, vt ſacerdos loci prouiderit. ITEM de presbyteris, diaconis ſeu clericis, qui inter ſe cauſam habuerint, nullo modo præſumat publicis auctoritatibus interpellationem facere, niſi ſuo Epiſcopo: & ſi forſan Epiſcopus cauſam habuerit ad vicinum Epiſcopum cõfugiũ faciant iuxta canonũ ſtatuta. Et ſi minimè conuenerit, vt decidatur inter eos cõtẽtio, ad Apoſtolicam veniant ſedem. Si quis verò præter ſtatuta præſumpſerit agere, gradus ſui honore priuetur, & ab Eccleſia pellatur, vſq; dum cauſa ſuſceperit finem. ITEM, vt Epiſcopus, aut presbyter, dum ingreſſus fuerit ad Miſſarum ſollemnia celebranda, nullo modo audeat data oratione recedere, vt ab alio Epiſcopo, aut presbytero Miſſarũ ſollemnia ſuppleantur, ſed qui initium poſuit, ſuppleat vſq; in finem. Si quis aliter agere præſumpſerit, à Dominico corpore & ſanguine ſit ſuſpenſus. Prædictus Papa vniuerſis Epiſcopis, cunctis etiam Ducibus, Comitibus, omnibusq; DEVM timentibus per Gallias & Francorum prouincias conſtitutis epiſtolam deſtinauit, in qua omnes commonuit, vt falſos, & ſchiſmaticos, homicidas & fornicarios ſacerdotes ab ipſis expellerent.

XCIV.

STEPHANVS III. A.DCCLII.

STEPHANVS, natione Romanus, ex patre Conſtantino, ſedit annos 5. dies 23. Poſt obitum Zachariæ Papæ STEPHANVS quidam presbyter à cuncto populo electus eſt, & in patriarchium inthronizatus. Qui poſt biduum ſubitò alienatus obmutuit, & die ſequenti defunctus eſt. Poſt hæc verò omnes vnanimiter hunc eligentes in patriarchium iuxta morem introduxerunt: erat enim amator Eccleſiarum, traditionem Eccleſiaſticam firma ſtabilitate conſeruans. Huius temporibus Aiſtulphus Langobardorum rex occupatis bonis Eccleſiæ multa Romanis intulit mala, ſed plurima minatus eſt. Vnde prædictus Papa coactus Pippinum regem Franciæ poſtulatum auxilium adiit, contra quem venit Karlomannus frater regis quamuis monachus, malignis tamen Aiſtulphi ſuaſionibus deceptus, vt eius petitionẽ in irritum duceret. Sed Deo id agente propoſiti inefficax extitit, & ibi idem in Francia in monaſterio à fratre ſtatutus vitam finiuit. Pontifex verò apud regem voluntatem ſuæ petitionis obtinuit. Hic ordinauit Epiſcops 15. presbyteros 2. diaconos 2. Defunctus eſt autem 6. Calend. Maii. *STEPH.II.*

Prædictus Pontifex in quadam epiſtola de infirmitatis ſuæ liberatione ita inter cætera dicit. *Cum iam medici deſperarent, fuit ſicut in oratione in Eccleſia B. martyris Dionyſii ſubtus campanas, & vidi ante altare domnum Petrum & Dominum Paulum, & nota mente illos recognoui, & tertium B. Dionyſium ad dexteram B. Petri ſubtilem & longiorem. Dixitque Domnus Petrus. Hic frater noſter poſtulat ſanitatem. Et dixit B. Paulus. Modo ſanabitur, & appropinquans miſit manum ſuam ad pectus domni Dionyſii amicabiliter, reſpexitq́; ad Domnum Petrum. Et dixit Domnus Petrus ad Dionyſium hilariter. Tua gratia eſt ſanitas eius. Et Dionyſius veniens ad me ait. Pax tecum frater, non morieris, donec ad ſedem tuam proſperè reuertaris. Surge, & hoc altare in honore DEI & veneratione Apoſtolorum Petri & Pauli dedica: moxq́; ſanus factus impleui quæ iuſſa ſunt.*

XCV.

A.DCCLVII.

S. PAVLVS.

PAVLVS, natione Romanus, ex patre Conſtantino, ſedit annos 10. menſem 1. In huius autem electione populus Romanus diuiſus eſt. Nam alii Theophylactum archidiaconum, alii hunc volebāt habere Pontificem. Sed pars illa, quæ maior ac validior fuit, tandem hunc elegit, & ita cæteris diſperſis iſte ſedem obtinuit. Hic conſecrauit Epiſcopos 20. presbyteros 12. diaconos 2.

XCVI.

A.DCCLXVIII

STEPHANVS IV.

STEPHANVS, natione Siculus, ex patre Oliuio, ſedit annos 3. menſes 5. dies 27. Dum Paulus Papa ex hac vita migraſſet continuò Conſtantinus quidam laicus à germanis fratribus, & illis, quos fratres quoquo modo attrahere potuerunt, latrocinio in Patriarchium eſt introductus. ibiq́; repente vna die fit clericus, alia verò die ſubdiaconus & diaconus à Georgio Præneſtino Epiſco conſecratus eſt: & proximo Dominico die cum multitudine armatorum ad Eccleſiam B. Petri properans à prædicto Georgio & aliis duobus Epiſcopis, Albanenſe videlicet & Portuenſe in Pontificem ordinatus eſt, & vnius anni & menſis ſpacio Romanam Eccleſiam hac inuaſione detinuit: & infra hoc ſpacium Epiſcopos 8. presbyteros totidem, & diaconos 4. ordinauit. Sed prædictus Præneſtinus Epiſcopus non multo poſt diuina vltione correptus eſt. nam dextera manus eius aruit, & contracta eſt, adeò vt ad os eam erigere.

erigere non poſſet,& taliter languens vitam finiuit. Conſtantinus verò decurſo anni & menſis ſpacio à Romanis & Longobardis repente ſuperuenientibus, interfecto vno ex fratribus ſuis, capitur. Deinde prædicto Papæ Stephano iam electo præſentatur, ibiq; aſſiſtentiū iudicio deponitur. Poſtmodū pdictus electus in Pontificē ordinatur. Inter hæc Theodorus Epiſcopus Conſtantini Vicedominus à turba raptus oculis priuatur, lingua truncatur, & Paſſiuus eiuſdem Conſtantini germanus excæcatur, & ipſe Conſtantinus demum capitur, lumine priuatus, miſerè in platea iacere relinquitur. Deinde pro impiæ inuaſionis præſumptione Synodo in vrbe Romana congregata, primò omne ſcriptum de eius actionibus geſtum igni mandatur. deinde ſtatuitur, vt omnia, quæ iſdem Conſtantinus in Eccleſiaſticis ſacramentis, aut diuino cultu egerat, iterarentur, præter ſacrum baptiſma, aut ſanctum chriſma. De contumacib.& inobedientib.& contẽtioni & ſcãdalo inſiſtenrib. præcepit, ſi poſt primã & ſecundã admonitionẽ ſe minimè correxerint vt quaſi zizaniorum ſeminatores ab Eccleſiæ gremio abiiciantur. Hic conſtituit 7. Cardinales Epiſcopos, qui alternatim in Eccleſia B. Petri Apoſtoli hebdomadas celebrarent, & hymnum angelicum in Miſſarum ſollemniis decantarent. Hic ordinauit Epiſcopos 10. presbyteros 5. diaconos 4.

XCVII.

S. HADRIANVS. A. DCCLXXII.

ADRIANVS, natione Romanus, ex patre Theodoro, de regione Via lata, ſedit annos 23. menſes 10. dies 7. Hic vir valde nobilis, & fortiſſimus orthodoxæ fidei, & patriæ ſuæ, & plebis ſibi commiſſæ defenſor, ad ſedandas calumnias, & deuaſtationes, quas Deſiderius Longobardorum rex in bonis S. Petri exercuit, KAROLVM magnum Francorum Regem Romam vocauit. Qui cum quinto anno regni ſui illuc veniſſet, inter cætera, quæ ab ipſo ibi magnificè geſta ſunt, etiam partem aliquam Saxoniæ in prouincia Weſtfalia, quam ad fidem Chriſtianitatis conuertit, vt ipſe iam prædictus Papa præcepit, & docuit, ſecunda feria Paſchæ in baſilica S. Petri Apoſtoli inter cætera, quæ ad manum Papæ offerebat, Deo in ſacrificium obtulit, & in loco Osbrugge vocato Epiſcopatum conſtituere, & decimis nouiter ad fidem conuerſorum, ſi ſanus & incolumis remeaſſet, Papa ita dictante, & priuilegiis ſuis confirmante dotare deuouit. Ordinauit autem Epiſcopos 186. presbyte-

Vide Alb. krantz. metrop. lib. 1. c. 2. & lib. 2. Saxon. c. 11.

 ros 24.

ros 24. diaconos 6. Qui defunctus eſt Kalendis Ianuarii. Hic Epiſcopis Hiſpaniarum Epiſtolam deſtinauit, in qua multis rationibus, multiſq; multorum auctoritatibus, Chriſtum verum, & nõ putatiuum, proprium, & non adoptiuũ patris filiũ eſſe comprobauit.

XCVIII.

A. DCCXCV.

LEO III.

LEO, natione Romanus, ex patre Azuppio, ſedit annos 20. menſes 5. dies 16. Hic in natali S. Stephani protomartyris electus eſt, & inſequenti die ordinatus eſt. Hic cum ex more paratus in Letania, quæ maior dicitur, incederet, ab iniquis Romanorum captus, oculis eſt priuatus, & lingua truncatus, in arctaq; cuſtodia recluſus. Sed DEO cooperante, & B. Petro ſuffragante, & viſum recepit, & lingua ei ad loquendũ reſtituta eſt, & ex ipſa cuſtodia liberatus Dei auxilio ad KAROLVM Regem, & Romanorum patritium profectus eſt: à quo & deuotiſſimè ſuſceptus eſt. Quod nefandiſſimi Romanorum audientes falſa crimina ei imponere ſtuduerunt, vt Regi & omnibus eum ita odioſum efficerent. Sed prædictus Pontifex ad ſedem ſuam reuerſus paulo poſt prænominato Rege præſente cunctiſq; ẽt clero & populo pręſentibus, non coactus, ſed ſpontaneus de impoſitis criminib. iureiurando ſe expurgauit. Poſt hæc die Natalis Saluatoris noſtri ab omnibus prędictus rex, Romanorũ Imperator Auguſtus eſt conſtitutus, & à Papa nominato Pontifice coronatus, & ita eius tempore primum Romanorum imperium peruenit ad Francos. Hic conſtituit, vt tres dies ante Dominicam aſcenſionẽ Letaniæ celebrarentur. Hic ordinauit Epiſcopos 136. presbyteros 30. diaconos 11. ſepultus eſt. a. 2. Idus Iunii.

XCIX.

A. DCCCXVI.

STEPHANVS V.

STEPHANVS, natione Romanus, ex patre Marino, ſedit menſes 7. Hic ordinauit Epiſcopos 5. presbyteros 9. diaconos 4.

C.

A. DCCCXVI.

PASCHALIS.

PASCHALIS, natione Romanus, ex patre Bonoſo, ſedit annos 7. menſes 5. dies 13. Ordinauit aũt Epiſcopos, presbyteros, & diaconos per diuerſa loca. Hic dę his, qui ob causã frigidæ naturæ ſe dicunt

dicunt non poſſe ab inuicē opera carnis dantes commiſceri requiſitus reſpondit dicens. *Si non poſſunt, habeant vxorem, quaſi ſororē. Quod ſi retinaculū iugale volunt recidere, maneant innupti. Nam ſi huic nō potuit naturaliter cōcordare, quomodo alteri cōueniet? Igitur, ſi vir aliā vult recipere vxorē, manifeſta ratio patet, quia ſuadente diabolo fomite odii exoſam habuit eam, & idcirco illā dimittere mendacii falſitate molitur. Quod ſi mulier cauſatur, & dicit. Volo mater eſſe & filios procreare, eligantur ex vtraq́ parte tres ꝓpinqui parentes, qui iureiurando dicant tactis ſacroſanctis Euangeliis, ꝙ nūquam hi permixtione carnis coniuncti vna caro effecti fuiſſent, tunc videtur mulier ſecundas poſſe contrahere nuptias. Humanum dico, propter infirmitatem carnis eorum. Vir autem, qui frigidæ naturæ eſt, maneat innuptus. Quod ſi ille aliam copulam, cui conueniat, requirit, tunc hi, qui iurauerunt ſunt periuri, & rei crimine tenentur. Ex hoc nimirum eorum fraus detegitur, ſi vterq́ alias nuptias expetunt.*

HIC Mediolanenſi Eccleſiæ de ſimoniaca hæreſi ſcripſit epiſtolā, quæ ita incipit. *Fraternæ mortis crimen incurrit, ſi quis, cum poteſt, fratrem à morte minime defendit. Nos verò, qui excellentiæ veſtræ ſummum diſcrimen audiuimus, ſummi reatus pænam incurrimus, ſi taceamus, Domino per prophetam intentante: quia profecto ſanguinem fundit, qui impiorum iniquitatem tacendo diſſimulat. Audiuimus .n., quod valde miramur, quod ſacri ordines apud vos pecuniis diſtrahuntur, cum quicunq́ tale aliquid tentauerint omninò hæretici comprobentur, Spiritu ſancto per Gregorium ſic intonante, quia quiſquis per pecuniam ordinatur, ad hoc vt fiat hæreticus promouetur, & quiſquis contra Simoniacam hæreſin neophytorum pro officii ſui loco non exarſerit, cum eo non dubitet ſe habere portionem, qui primus commiſit hoc piaculare flagitium, & ꝙ æterna morte hoc flagitium ſit dignū Auguſtinus & Fulgentius oſtendunt, ita dicentes. Firmiſſimè tene, & nullatenus dubita omnē hæreticum & ſchiſmaticum, quamuis multas eleemoſynas faciat, vel ēt ſanguinem ſuum fundat, cum diabolo & angelis eius æterni ignis incendiis mancipandū, niſi ante finē huius vitæ Catholicæ incorporatus & redintegratus fuerit Eccleſiæ. Et turpe nimis eſt, vt pleniſſimo iā vigore confirmata Eccleſia tā ferali inimico ſuccumbat, de quo in primordio ſuæ infantiæ tanta virtute triumphauit. Si quis autem obiecerit, non conſecrationes, ſed res ipſas, quæ ex cōſecratione proueniunt vendi, videtur quidem aliquid dicere, nihil .a. penitus ſapere. Nam cum corporalis Eccleſia, aut Epiſcopus, aut Abbas, aut aliquis alius ſine rebus corporalibus & exterioribus in nullo proficiat, ſicut nec anima ſine corpore temporaliter viuit, quiſquis eorum alterum vendit, ſine quo alterum haberi non prouenit, neutrum venditum dereliquit. Quam tamē obiectionē ſacer penitus canō exterminat, cū procuratorē vel defenſorē Eccleſiæ, vel regulæ ſubiectū adeò ꝑ pecunias ordinari prohibeāt, vt interuentores quoq́ tāti ſceleris*

anathematis mucrone ſuccidat. ITEM in eadem paulo inferius. *Quod tales Epiſcopos, vel Abbates, vel reliquos clericos nō deuitamus, ſi eorū Miſſas audimus, vel cum eis oramus, excommunicationem cum eis ſubimus, quos quidem ſacerdotes eſſe ſaltem credere, omninò errare eſt.*

CI.

A.DCCCXXIV. EVGENIVS II.

EVGENIVS, natione Romanus, ſedit annos 4. menſes 7. dies 23. Huius diebus Romani iudices, qui in Francia tenebantur captiui, reuerſi ſunt.

CII.

ADCCCXXVII. VALENTINVS.

VALENTINVS, natione Romanus, ex patre Leontio, ſedit menſem vnum, dies 10.

CIII.

ADCCCXXVII. GREGORIVS IV.

GREGORIVS, natione Romanus, ex patre Ioanne, ſedit annos 16. Hic ordinauit Epiſcopos, preſbyteros, diaconos per diuerſa loca, numero 185. Hic ciuitatem Oſtiæ, quæ vetuſtate diruta fuerat, à fundamento renouauit, ne Agareni in eo tempore circumuagantes Chriſtianis ibidem morantibus nocere poſſent, & ipſam vrbem Gregoriopolim nominari iuſſit.

CIIII.

A. DCCCXLIV. SERGIVS II.

SERGIVS, natione Romanus, ex patre Sergio regionis quartæ, ſedit annos 3. Hic abſque iuſſione LOTHARII Imperatoris eſt ordinatus. Vnde, cum eius conſecrationis rumor ad prædicti aures Imperatoris peruenit, indignatus de hac præſumptione filium ſuum LVDOVVICVM & Drogonem Metenſem Epiſcopum cum magno exercitu Romam direxit. Qui poſt multa damna Romanis illata, ipſos Romanos Imperatori fidelitatem iurare fecerunt, & prædictum Sergium poſt multas contentiones in ſede demum confirmauerunt: qui prædictum filium Imperatoris in regem Longobardorum vnxit. Huius pontificis fuit frater, Benedictus nomine, brutus & valde ſtolidus, qui propter pontificis imbecillitatem,

Eccleſia-

Eccleſiaſticam & publicam curam vſurpauit. ad hoc etiam maximis muneribus primatum & dominium Romæ ab Imperatore ſibi acquiſiuit; demum verò Albanenſem Epiſcopatum vſurpare non metuit & omnia infra & extra Romam ſua auaritia & vanitate vaſtauit. Vigebat etiam iſtius Pontificis, & fratris eius tempore Simoniaca hæreſis intantum, vt etiam venderétur Epiſcopatus, & qui plus dabat, Epiſcopatum accipiebat. Nec erat aliquis Epiſcoporũ, aut quiſquam virorum Eccleſiaſticorum, qui zelo Dei ductus cum Imperatore aut rege ageret, vt hoc nefas prohiberetur. Et quia nemo erat Chriſtianorum, per quem hoc malum corrigeretur, miſit diuina potentia flagellum paganorum ad vlciſcenda peccata Chriſtianorum. Nam ſuperuenientes Sarraceni innumeros hominum interfecerunt, caſtella & vrbes multas captas accepta præda igni dederunt: demum regem expugnantes fugauerunt, & multis captis & interfectis, maxima hominũ, & omniũ rerũ præda onuſti reuerſi ſunt. Hic ordinauit Epiſcopos 25. preſbyteros 8. diaconos 3.

CV.

LEO IV.

A. DCCC. XLVII.

LEo, natione Romanus, ſedit annos 8. menſes 6. dies 3. Hunc Romani omnes vnanimiter elegerunt, & dum in eius electione nimis gauderent, cœperunt iterum non mediocriter contriſtari, eo quod ſine imperiali auctoritate futurum non audebant conſecrare Pontificem, & periculum Romanæ vrbis maximè metuebant, ne iterum, vt olim, ab aliis hoſtibus fieret obſeſſa. Hoc timore futuri caſus perterriti, eum continuo Pontificem, non expectata Principis ſententia conſecrauerunt. Hic ſecundum antiquam cõſuetudinem canonica auctoritate cõſtituit, vt dum ſacra Miſſarum ſollemnia in Eccleſia celebrantur, nullus ex laicis in preſbyterio ſtare vel ſedere, aut ingredi prẹſumat, niſi illi, qui ad hanc miniſtrationem ſacri officii conſtituti videntur. Huius temporibus Romæ in quibuſdam cauernis baſiliſcus ortus eſt, qui flatu ſuo, ac viſione omnes accedentes necabat, & morti mandabat, quem prædictus Pontifex ad ipſum foramen veniens ſua oratione fugauit, & nullum poſteà ex ipſo ſignum læſionis apparuit. Hic octauam aſſumptionis ſanctæ Dei genetricis Mariæ deuotiſſimè primum celebrauit, & ſemper celebrandam eſſe firma inſtitutione mandauit.

Hic conſilio & auxilio LOTHARII Imperatoris vrbem, quã

circa Eccleſiam B. PETRI inceperat, pleniter conſummauit, & cũ Letania eam circundans, & aqua exorcizata aſpergens ſanctificauit, & ſuo poſtmodũ nomine Leonianam eam vocauit. Hic videns multa ſuo in tempore contra DEVM & ſalutem animarũ impudẽter fieri, conſilio Imperatorum LOTHARII & LODEWICI Romæ Synodum habuit cum 67. Epiſcopis, cũ quibus 42. capitula Chriſtianorũ ſaluti neceſſaria edidit, & firmiter firmanda eſſe præcepit.

Syn. Romæ.

1. Tim. 3.

IN primo .n. capitulo inſtituit, vt Epiſcopus iuxta Pauli diſcretionem & admonitionem irreprehenſibilis & boni operis deſiderabilis conſecretur.

Secundo. quiſque ſacerdos caueat, ne præmiis conſecrationẽ adipiſcatur, ne exemplo Simonis in laqueum incidat diaboli.

Act. 8.

Tertio. vt bono opere Epiſcopus exiſtat, & bene ſpeculetur, qualiter populum verbo prædicationis inſtruere debeat.

Quarto. vt ſi Epiſcopus inueniatur inductus à Metropolitano proprio admoneatur, & preſbyteri, & diaconi, & ſubdiaconi à ſuo Epiſcopo, vt doceri poſſint, admoneantur: & interim tales preſbyteri & clerici celebrare diuina myſteria & officia ſuſpendantur, vt docti valeant ad debitum miniſterium peruenire.

Quinto confirmauit, ꝙ Cæleſtinus & Magnus Leo de Epiſcopis inſtituerãt, videlicet, vt nõ cõueniat Epiſcopũ conſecrari, niſi à clericis & populo fuerit poſtulatus: qa nulla ratio ſinit, vt aliter cõſecrati inter Epiſcopos habeãtur. Et cũ in eadem Eccleſia dignus non inuenitur, tunc primũ alter de altera Eccleſia eligatur, & quãuis neceſſitas eueniat, tamen inuidioſè nullo modo conſecretur.

Sexto præcepit, ne iuxta Sardicenſem Synodum vltra trium hebdomadarũ ſpacium Epiſcopi à propriis Eccleſiis morentur, niſi forte per iuſſionẽ Metropolitani vel Principis ex neceſſitate contingat, quia abſentia Epiſcopi plerunq; fit calamitas plebis.

Septimo neceſſariò ſeruari ꝑcepit, vt iuxta Eccleſiã clauſtra cõſtituãtur, in quib. clerici diſciplinis Eccleſiaſticis imbuantur, & omnib. vnũ ſit refectoriũ ac dormitoriũ, ſiue cæterę officinæ ad vſus clericorũ neceſſariæ. Miniſtri verò poſt Epiſcopũ tales eligantur, quorũ vita & doctrina illos potius exornent, quàm dehoneſtent.

Octauo, vt Epiſcopi diligenter curam habeant in baptiſmalibus plebibus, & cum neceſſitas in eis presbyteros ordinandi occurrerit, vt reuerentius obſeruentur, non ſine conſenſu ibidem habitantium fieri conuenit.

Nono, vt in congregandis clericis non plures admittantur, quã facultas rerum eis canonicè attributa ſufficere poſſit.

Decimo,

Decimo, vt ſacerdotes cõſtitui non oporteat, niſi Eccleſiis, aut ſpeciali monaſterio deputẽtur, ne neceſſitas in ſecularib. domib. illis habitãdi occurrat, alioqn à ꝓpriis Epiſcopis, aut in Epiſcopio, aut in monaſteriis cauſa habitãdi & cõuerſandi ꝓ exercendo officio conſtituantur, vbi mulieres nullã habeant copiam conuerſandi.

Vndecimo, vt ſacerdotes diuina eloquia ſedulò perſcrutentur, & populum admoneant, & ludos aliquos ante ſe fieri nõn delectentur. Tranſgreſſores quippe admonitione Epiſcopi vlterius agere deſinant; ſin autem, canonicè iudicentur.

Duodecimo, vt ſacerdotes, q ad debita & opportuna officia in Eccleſiis indifferenter adeſſe debẽt fœnore aliquo, aut venatione, vel aliqua aucupatione ruſticorũ miniſterio omninò nõ occupentur, nec ſine ornatu ſacerdotali extra domos ſuas appareãt, & ea ſolũ, quę Patrũ conſtituta videntur, obſeruẽt; cõtrarii deniq; inuẽti, aut deinceps deſinant, aut canonicæ diſciplinæ ſubiaceant.

Tertiodecimo, vt ſacerdotes in ſecularib. negotiis pro teſtimonie, aut conficiendis inſtrumentis non rogentur, quia eos in talib. rebus eſſe nõ conuenit. Si. n. euentu cauſę aliqd viderint aut audierint, vbi nullę ſeculariũ idoneæ pſonæ inueniantur, ne veritas occultetur, & malus vt bon⁹ exiſtimetur, in ꝓuidentia ſit Epiſcopi, vt corã ſe & cõpetẽtib. iudicib. hãc aliter veritatẽ honorificè attollãt.

Quartodecimo, vt ſacerdos, aut quis alius in Eccleſiaſtico ordine prouectus, ſi in eo ſcelere inueniatur, quo abiiciendus ſit, depoſitus prouidentia Epiſcopi bene prouiſo loco conſtituatur, vbi peccata lugeat, & vlterius non committat.

Quintodecimo, vt ſi Epiſcopus, preſbyter, diaconus, vel ſubdiaconus de quacunq; fœmina crimine fornicationis ſuſpicatus, poſt primam & ſecundam & tertiam admonitionem Metropolitani, vel alterius Epiſcopi, aut eius, cui ſubiacere videtur, inueniatur fabulari cum ea, aliquoúe modo conuerſari, canonicè iudicetur; quia cui propriam habere vxorem non permittitur, ab omni fœmina debet ſe abſtinere. *Diſt. 81. c. ſi quiſpiam.*

Sextodecimo, vt nulli Epiſcoporũ liceat res immobiles de ſubiectis plebibus aliiſq; piis tollere locis, ne in tali facto pauperes inueniantur. contra agens canonica auctoritate coarctandus exiſtat.

Septimodecimo, vt presbyteri omniũ ad ſe currentiũ in quibuſcunq; ſacris locis oblationes ad Miſſarũ ſollemnia recipiãt, quia cũ Dei & hominum mediatores exiſtant, in exercendis votis & relaxandis peccatis largiſſimam debent orationem peragere.

Octauodecimo, vt Epiſcopus ſibi ſubiecto ſacerdoti, vel alio clerico

niſi ab alio poſtulatus, dimiſſorias non faciat, & ne falſæ vt veræ credantur, & veræ vt falſæ ſuſpicentur, vniuerſalis Pontificis, vel imperiali, vel Metropolitani bulla eas roborari oportet.

Nonodecimo, vt Epiſcopi, vniuerſiq; ſacerdotes, quia ad ſolam Dei laudem, bonorũq; operum actionem conſtituuntur, debeant tàm pro Eccleſiaſticis, quàm pro propriis ſuis actionibus excepto publico crimine habere aduocatum non malæ famæ ſuſpectum, ſed bonæ opinionis, & laudabilis artis inuentum, ne dum humana lucra intendunt, æterna præmia perdant.

Vigeſimo, vt ſi quiſpiam ſacerdotum inuentus fuerit, qui aduocatum in iudicio proferre non valeat, coram plebe propria ſuus Epiſcopus ipſum ſacerdotem diſcutiat, ſi bonæ, an malæ conuerſationis exiſtat, aut cuius rei cauſa debitè aduocatum habere non poſſit. malè verò inuentus pro qualitate culpæ ſecundum canonũ normam emendari curetur.

Vigeſimo primo, vt monaſterium, vel oratorium canonicè conſtructum à dominio conſtructoris eo inuito non auferatur, liceatq; illi idem presbytero, cui voluerit pro ſacro officio illius diœceſeos, & bonæ auctoritatis dimiſſorie cum conſenſu Epiſcopi, ne malus exiſtat, commendare, ita vt ad placitam & iuſtam reuerentiam illius Epiſcopi obedienter ſacerdos recurrat, alioquin canonicis vltionibus ſubiaceat.

Vigeſimo ſecundo ſanciuit, vt ſi quispiam comprobatus inuaſor, dicat pro parte Eccleſiæ ſe egiſſe de priuata ſibi re pertinente, ab ipſo, ſuoq; hærede perſoluatur inuaſio. Sacerdos denique in tali culpa pauper inuentus à proprio canonicè iudicetur Epiſcopo, Epiſcopus à Metropolitano, vt non Eccleſia ſibi commiſſa damnum ſuſtineat de inuaſione.

Vigeſimo tertio, de monaſteriis monachorum ſiue ſanctimonialium, & de omnibus aliis pro diuerſis neceſſitatibus ad eleemoſynam conſtitutis præcepit, vt per Epiſcoporum ſolicitudinem, in quorum diœceſi hæc exiſtunt, ordinentur ad eaſdem vtilitates, quibus conſtituta ſunt.

Vigeſimo quarto, diſpoſuit de Eccleſiis, quæ in diuerſis regionibus ſacerdotibus, & ſolitudine deſtitutæ nullo debito officio reſonant, vt Epiſcopus, ſi proprio iuri Eccleſiæ ſunt ſubiectæ ibidem ſine intermiſſione presbyterum conſtituat; vt ſi in ſecularium hominum ſunt iure conſtitutæ ab Epiſcopo admoneantur, & ſi admoniti presbyteros infra trium menſium ſpacium ibidem neglexerint conſtituere abſq; neglectu Principis vrgeat Epiſcopus, vt eius ſententia emendetur.

Vige-

Vigeſimo quinto, vt Eccleſię quælibet deſtructæ proprio ſtipendio reſtaurentur: non ſufficiente verò neceſſario à populo plebis auxilientur.

Vigeſimo ſexto, vt nulli Epiſcoporum liceat à ſubiecto ſacerdote vel alio quolibet clerico ex piis locis donationes vltra ſtatuta Patrum exigere, aut * ſuperimpoſita in angariis inferre. *16.q.1.c.nulli* **ſuperpoſita*

Vigeſimo ſeptimo, vt Abbates tales conſtituãtur, qui ſui vocabuli miniſteriũ DEO poſſint indubitanter ſupplere, ita docti, vt quæcunque fratrum negligentia acciderint, omninò cognoſcere poſſint, & emendare.

Vigeſimo octauo, vt Epiſcopus in ſua diœceſi diligenter perſcrutetur illos, qui ſolo habitu monachi exiſtunt, & ad proprium monaſterium redire eos cogat, aut proſpectu congtuo in aliud mittat, vt regularem vitam ſeruent.

Vigeſimo nono, vt fæminæ, quæ habitum religioſum, aut velamen obtentu religionis ſuſceperunt, deinceps viro ſociari non permittantur; præuaricatæ autem ad pœnitentiam coërceantur.

Trigeſimo, vt die Dominico nullus audeat mercationes, niſi in cibariis rebus, aut quælibet ruſtica opera facere, alioquin, vt tranſgreſſor, ad pœnitentiam redigatur.

Trigeſimo primo, vt Dominico die perſonam ſuſpectam & reatu infamem, aut optima ſatisfactione ſoluant, aut in cuſtodiis conſtituant, vt licitis diebus iudicetur. nam legibus infirmatur iudicium Dominico die depromptum.

Trigeſimo ſecundo, vt nulli laicorum liceat in eo loco, vbi preſbyteri, & cæteri clerici exiſtunt, quod preſbyterium nuncupatur, quando Miſſa celebratur, conſiſtere, quia ſicuti in Eccleſia ſingula loca videntur expoſita, ita virorum pars & mulierum partibus ſuis debet eſſe contenta. *De conſ.d.1. c.ſacerdotum*

Trigeſimo tertio ſtatuit, vt ſicut hi, qui monaſteria elegerunt à monaſteriis egredi nõ permittuntur, ita hi, qui inuiti ſine iuſtæ offenſionis crimine monaſteriis ſunt intromiſſi, niſi volentes non teneantur, quia quod non petunt, non obſeruant.

Trigeſimo quarto, vt magiſtri & Doctores, in ſingulis locis, in quibus neceſſitas occurrit, conſtituãtur, qui liberales artes aſſiduè doceant: & ſi tales non inueniuntur, tamen diuinæ ſcripturę magiſtri, & inſtitutores Eccleſiaſtici officii nullatenus deſint.

Trigeſimo quinto, vt ſacerdotes admoneant viros ac mulieres, qui feſtis diebus ad Eccleſiam concurrunt, ne ballando & turpia verba decantando choros teneant, ac ducant ſimilitudinem paga-

norum peragendo, quia tales, ſi cum minoribus peccatis ad Eccleſiam veniunt, cum maioribus reuertuntur. Si verò non ceſſant admoniti, à communione modis omnibus ſuſpendantur.

Trigeſimo ſexto, vt nulli liceat, excepta cauſa fornicationis, vxorem relinquere, & aliam ſibi copulare: alioquin conuenit tranſgreſſorem ſociari priori coniugio. Si autem vir & vxor ſolummodo pro religioſa vita diuortire inter ſe conſenſerint, nullatenus ſine conſcientia Epiſcopi fiat, vt ab eo ſingulariter prouiſo conſtituantur loco: nam vxore nolente, aut altero eorum etiam pro tali re matrimonium non ſoluatur.

Trigeſimo ſeptimo, vt nulli liceat vno tempore habere vxorem & concubinam, quia cum domi non ſit lucrum, animæ ſit detrimẽtum: alioquin Eccleſiaſtica communione videatur indignus: & ſi perſeuerauerit, ab Eccleſia penitus amputetur.

Trigeſimo octauo, vt de propria cognatione, vel quam cognatus habuit, nullus audeat in coniugium copulare: ſi quis verò fecerit & perſeuerauerit, ſciat ſe vinculis anathematis innodatum.

Trigeſimo nono, vt nullus abſolutè presbyter ordinetur, & vt iuxta facultatẽ rerũ Eccleſię, & oblatiões, vel reditũ clerici ordinẽtur.

Quadrageſimo, vt presbyteri vrbani & ſuburbani, & rurales omnes indifferenter ad Concilium Epiſcopi veniant, aut canonum correptionibus ſubiaceant.

Quadrageſimo primo, vt laicus qui presbyterum ſine conſenſu Epiſcopi proprii ſua poteſtate Eccleſiæ cuicunq; inſtituerit, à fidelium communione ſeparetur. Presbyteri, ſi tertiò ab Epiſcopo, vel Legato eius de alterius Eccleſia recedere admoniti obedire noluerint, proprii officii gradum amittant.

VLTIMO verò capitulo immutabiliter præcepit, ne vllus Abbas, aut quilibet alius præſumat preſbyteros in Eccleſiis ſtatuere, niſi qui & ſacerdotis gradus licitè dare põt, & canonicè de neglectis preſbyteros increpare: ſed ab his venerabiliter ſacerdotes ad diuini miniſterium officii expetantur Epiſcopis, quibus ſingulariter & diœceſes pertinent, & qui canonicè debent ipſis Eccleſiis prӕuidere & præuiſas ordinare.

PRÆDICTVS pontifex in prædicta Synodo Anaſtaſium presbyterum in aliena diœceſi morantem, & ſæpenumerò vocatũ, demumq; excommunicatũ, & tamen ad propriam parrochiam redire nolentem, depoſuit, & penitus ſacerdotali honore priuauit. Itẽ in eadem Synodo monuit, & Apoſtolica auctoritate præcepit, vt vnuſquiſq; Epiſcopus per diœceſes & parrochias ſuas, per ſe & per ſacerdo-

ſacerdotes ſuos ſubiectum ſibi populũ moneat, vt primitias & decimas incunctanter perſoluant: has autem dare nolentes, quouſq; ſuppleant, à cibo & potu ſuſpendant. Quod ſi nec pro hac ſuſpenſione ſupplere curauerint, ſancta communione priuentur. ITEM in eadem irrefragabiliter affirmando inſtituit, vt nullus Epiſcoporum vel ſacerdotum rem ſui tituli vſurpare, aut alienare præſumat. Qui autem hoc fecerit, canonicam ſine dubio ſubeat vltionem. Hic ordinauit Epiſcopos 43. presbyteros verò 19. diaconos 7. Obdormiuit autem in Domino 16. Kalend. Auguſti.

CVI.

A. DCCCLV.

BENEDICTVS III.

BENEDICTVS, natione Romanus, ex patre Petro, ſedit annos 2. menſes 6. dies 10. Fuit autem temporibus LODEVVICI filii LOTHARII filii LODVVVICI Imperatoris. Poſtquam clerus & populus hunc & renitentem elegerunt & iuxta morem in Patriarchium deduxerunt, decretum componentes, & manibus propriis roborantes, vt priſca conſuetudo poſcebat, inuictiſſimis Lothario ac Loduvvico Auguſtis deſtinauerunt. Sed legati, qui decretum deferebant in itinere corrupti in Anaſtaſium presbyterum à Leone depoſitum, voluntate illum præficiendi, declinauerunt, & hoc apud Principes prædictos verſutia calliditatis effecerunt, quatenus eorum voluntati conſentientes Romam legatos, qui Anaſtaſium inthronizarent, dirigerent. Qui cum illuc venerunt prædictum depoſitum violenter in patriarchium introduxerunt, & Benedictum eiectum, & Pontificali veſte denudatum in arcta cuſtodia ſeruari iuſſerunt. Sed demum ex communi voto & ſententia triduano ieiunio cum oratione & vigiliis celebrato ab omnibus, & etiam ab his, qui prius excommunicato presbytero fauerant vnanimiter nutu diuino in Benedictum conuenerunt, & ita præſentia & conſenſu imperialium legatorũ eſt in Pontificem conſecratus.

Hic Ratoldo Epiſcopo de patricida ita ſcripſit. *Volumus vt per 12. annos ſub onere pœnitentiæ conſtituatur, ita vt omnibus diebus ieiuniũ celebret vſq; ad veſperum, & abſq; carne, vinoq; ac piſce cibum ſumat, exceptis diebus feſtis ac Dominicis, & à Paſcha vſq; Pentecoſten, Per quinquennii verò tempus in Eccleſiam intrare non præſumat, neq; communicet, ante fores Eccleſiæ tantũ perſeueret, dum ſacra celebrantur officia. Cum autem quinq; annorũ fuerint adimpleta curricula, ingrediatur Eccleſiã, & inter audientes ſtet cũ omni*

timore atq; obedientia. Dum verò ad annum peruenerit decimum, ſancta communionis conſors exiſtat, & inter fidelium conſortium maneat. Si verò ante conſtitutum tempus finis vitæ illius aduenerit, viaticum ei non negetur iuxta traditiones canonum.

CVII.

ADCCCLVIII.

NICOLAVS I.

NICOLAVS, natione Romanus, ex patre Theodoro regionario, ſedit annos 9. menſes 7. dies 19. Hic à Romano clero & populo vnanimiter electus præſente & iubente Cæſare Luduvvico eſt conſecratus. Hic Ioannem Epiſcopum Rauennatem multa contra canonica inſtituta præſumentem communione priuauit, qui ter ad Synodum litteris vocatus venire contempſit: ſed poſtea miſericordia motus eidem humiliter veniam poſtulanti communionem reddidit: cui inter cætera in mandatis dedit, vt Epiſcopos per Æmiliam non conſecraret, niſi poſt electionem Ducis, & cleri & populi per epiſtolam Apoſtolicæ ſedis præſules eos conſecrandi licentiam acciperet. IDEM Pontifex quendam diaconum Apoſtolicam ſedem appellantem ab Epiſcopo ſuo inuidiosè depoſitum officio ſuo reſtitui iuſſit, & quia ſine certo numero Epiſcoporum, imò ſine criminis approbatione, & ſine oris profeſſione ipſe diaconus fuerat iudicatus, omnem illam iudicii ſententiam caſſauit & ad rectitudinis tramitem Apoſtolica pietate cauſam reduxit.

Huius Pontificis temporibus LOTHARIVS rex vxorem legitimã, nomine Thietbergã dimiſit, & Waldradã concubinã in matrimoniũ aſſumpſit. Huius autem ſceleris auctores & defenſores erant Theotgaudus Treuerenſis, Primas Belgicæ prouinciæ, & Gũtarius Colonienſis Archiepiſcopus. Vnde à prædicto Epiſcopo Romam vocati fiducialiter venerunt, & ſummo Pontifici libellum inceſti matrimonii defenſionem continentem obtulerunt, dicentes, ſe nihil plus minuſué egiſſe, quàm in prædicto libello continebatur. Sed multa in eo continebantur, quibus meritò in prædictos Archiepiſcopos poſtea depoſitionis ſenrenria proferebatur, ſicut ſummus Pontifex dicit in epiſtola, quam Remenſi Archiepiſcopo & cæteris Epiſcopis in regno KAROLI Regis degẽtibus deſtinauit; & in alia, quam ſcripſit omnibus Epiſcopis, qui erant in regno Luduvvici.

Inquit enim, eos depoſitos fuiſſe: primum, quia iuſſionibus, quas de Ingeltrude & Thietberga, ſiue Waldrada, fecerat, inobedientes

dientes fuerunt. Secundo, quia Ingeltrudam anathematis vinculo innodatam recipere & abſoluere præſumpſerunt, cum hi, qui ab vno abiiciuntur, ab aliis non ſint recipiendi. Tertio, quia ſcripta Apoſtolica ſubtrahendo & addendo tranſmutantes, falſitatis rei maniſeſtiſſimè claruerunt. Quarto, quia adulteris conſenſerunt, & tantum flagitium defendere tentauerunt, iuxta illud. *Et cum adulteris portionem tuam ponebas.* *Pſal. 49.* Quinto, quia de negotio, vnde ad Romanam ſedem fuerat appellatum, præter auctoritatem Apoſtolicam iudicare ac definire temerè præſumpſerunt, quod nullatenus licet. Sexto, quia hoc in abſentia peregerunt contra illud. *Ne maledicas ſurdo.* *Leuit. 19.* Surdus namq; quodammodo eſt, qui in abſentia poſitus, quæ ſibi obiiciuntur, non audit, ſicut Thietberga fuit, cui rex ſecuritatem idoneam veniendi tribuere noluit. Septimo, quia profanis geſtis ſubſcripſerunt, & alios ſubſcribere compulerunt, & tot animarum rei conſtituti ſunt, quot vtpote præminentes in hoc verbo vel facto præuaricationis præcipitium ſubmiſerunt.

Idem ſummus Pontifex in alia epiſtola, quam Viennenſis Eccleſiæ Archiepiſcopo ſcripſit de Pontificibus, qui aliqua ægritudine occupantur, decreto ſtatuit non eſſe abiiciendos, nec alios in eorum loco conſecrandos, niſi ex hac luce fuerint ſubtracti: ſed de miniſterio eorum, quæ ſunt licita, ſacerdotes expleant: in his verò, quæ eis non licent, vicinorum Epiſcoporum auxilia ſubrogentur. Item in eadem præcepit, ne Epiſcopi, qui Dominici gregis curam ſuſceperunt à miniſtratione eorum diſcedant. Item, nec clerici, qui in adoleſcentia à dæmonibus cognoſcuntur oppreſſi, ad ſuperiorem gradum aſcendere permittantur. Item, ſi arbor cadens forte occidit hominem, innoxii ſint, qui eam inciderint, ſi nec voluntate, nec deſiderio eorum homicidium perpetratum eſt. *D. 50. c. hi qui.* Si verò aliqua culpa vel neglectu eorum morientis hominis periculum cognoſcitur eu[illegible]e, abiiciendi ſunt gradu, & nullatenus in ſacro ordine ſuſcipiendi. Item conceſſit, vt viri, qui pro illicitis pœnitentiam agere videntur, ſi ſe continere non poſſunt poſt peractam pœnitentiam propter periculum fornicationis vxores accipiant.

Idem Pontifex in epiſtola, quam Karolo Moguntinenſi Epiſcopo deſtinauit, vetuit, ne Epiſcopus plebem ſibi commiſſam iuramentis cōſtringeret. Item, vt nulli Chriſtiano liceat de propria conſanguinitate, ſiue cognatione vxorem accipere, vſq; dum generatio cognoſcatur, aut memoria retinetur. Item, vt ſacerdotes, ſi in fornicationis laqueum ceciderint, & criminis actus manifeſtus, ſiue oſtenſus fuerit, ſacerdotii honorem habere canonicè non poſſint; *Diſt. 50. c. ſacerdotes. &c. ſtudeat.*

poſſint; ſi verò in crimine fornicationis fuerint accuſati, & crimen illud non fuerit comprobatum, aut ipſi nō manifeſtauerint, licentiam habeant, ſi ſe voluerint iuramento purificare. Similiter & diaconi, ſi fuerint accuſati, peragant. Item fœminæ ſub velamine conſecratæ, ſi fuerint fornicatæ; velum tamen non deponant, ſed iugo pœnitentiæ ſubmiſſę ad gratiā remiſſionis ſtudeant peruenire. Itē parricidas, & fratricidas primo anno extra Eccleſiam ſtare præcepit, ſecundo in Eccleſiam introduci, nō tamen communicare. tertio anno corporis & ſanguinis Domini communionē eis tribui iuſſit: carnem cum vino vitent, exceptis diebus feſtis vſq; ad nonā ieiunent, vinum & pulmentum ſumere non præſumant niſi tres dies per hebdomadam, arma non gerant, niſi contra paganos, & nullo vehiculo deducantur, ſed pedites, quo debent, proficiſcantur. Huius pœnitentiæ tempus in arbitrio ſit Epiſcopi iuxta conuerſationem illorum abbreuiare. Si vxorem habent, non ſeparentur, ſi verò nō habent, & ſe continere non valent, legitimè accipiant. Si quis cū duabus ſororibus, aut cū his, quod ſacra Scriptura prohibet, fuerit fornicatus, ſi dignam egerit pœnitentiam, liceat ei vxorē accipere. Similiter & mulieri tali ſcelere lapſę facere licet. Item quærentibus, vtrum marito vxorem adulteram iuxta mundanam legem interficere liceat, reſpondit dicens. *Sancta DEI Eccleſia mundanis nunquā conſtringitur legibus, quæ gladium non habet niſi ſpiritualem, qui non occidit, ſed viuificat. Mandauit etiam, vt homicidas poſt vnius anni ſpacium liceat Eccleſiam introire.* Item, vt vidua velata, & in eodem habitu permanere profeſſa non præſumat.

In alia epiſtola, quam Luitberto Archiepiſcopo idem Pontifex direxit, præcepit, illum, qui paganum, non in bello, ſed odii meditatione, vel propter auaritiam occiderit, vt homicidam, debere pœnitere. Item iuxta morem Romanæ Eccleſiæ quinquageſima vſque in Paſcha etiam laicis à carne abſtinenā eſſe præcepit. Item de eo, in cuius lancea alter ſe interemit, ita præcepit. *Si eius voluntate, qui lanceam tenuit, geſtum eſt, homicidii reus habetur; ſi autem eo ignorante patratum eſt, innoxius eſſe videtur.* Item illum, qui cauſa probandæ chordæ ſagittam emittens filium proprium nolens interemit, iuſſit pœnitere, vt de homicidio non ſpontè peracto. De eo, qui inſaniens aliquem occiderit, dicit, *ſi ad ſanam mentē peruenerit, leuius pœnitere debet quàm ſi quis ſana mentis hoc faceret.*

30. q. 1 cap. Salomoni. Idem Pontifex Conſtantienſi Epiſcopo Salomoni epiſtolam ſcripſit, in qua prohibet, ne vnus homo accipiat duas commatres ſpirituales, vnam poſt aliam, quia cum vir & vxor vna caro per cōnubium

nubium efficiantur, reſtat nimirum compatrem conſtitui illi mulieri, cuius in matrimonio aſſumpta vxor commater eſſe videbatur & idcircò, dicit, virum non poſſe illi mulieri iungi in copula, quæ commater erat eius, cum qua vna caro fuerat effectus. Item præcipit, ne mulier, quæ viri filium ex alia fœmina genitum de ſacro fonte leuauit, propter hoc à viro ſeparetur, quia ſecundum ſacros canones, niſi ex amborum conſenſu, & religionis obtentu non debet coniugem dimittere coniux. habet tamen graue peccatum mulier, quæ odio habens maritum, quaſi cauſa pietatis operatur impietatem. ITEM de presbytero vel diacono, quem aſſerebat Salomon Epiſcopus crimina nolle publicè confiteri, ſed velle ſe cum ſacramento defendere, & tamen dicebat notum eſſe Epiſcopo ſcelus ipſius forte patratum. Reſpondet, non eſſe Epiſcopo ſcelus legitimè manifeſtum, ſi presbyter vel diaconus non fuerit per approbationem teſtium forte cõuictus, aut ipſe ſua fuerit ſponte ſcelus ipſum confeſſus. Idcircò, priuſquam alterum horum eueniat, non debere ſuo priuari officio: quia ſola ſpontanea confeſſio, vel canonicus numerus & qualitas teſtium decernentibus Epiſcopis, & accuſatore, quod obiecerit, comprobante, clericum proprio gradu priuat. Itẽ dicit, monachum, qui ſemel ſe Deo vouit, & regulam S. Patrum ſuſcepit, non iam à propoſito poſſe reuerti. *15.q.5.c.presbyter.*

Prædictus Pontifex Photium Conſtantinopolitanum depoſuit, quia ex laico conſecratus ab excommunicato Epiſcopo, & adhuc Ignatio patriarcha ſuperſtite, ſubito Epiſcopus eſt conſecratus & q̃a ante audientiã excommunicatis communicare p̃ſumpſerat.

IDEM Pontifex Rothardum Epiſcopum Sueſſionenſem ab Hincmaro Remenſi Archiepiſcopo depoſitum ſedi ſuæ reſtituit, quia Romanæ ſedis appellatio apud prædictum Archiepiſcopum tempus dilationis impetrare non valuit. HIC ordinauit Epiſcopos 65. presbyteros 7. diaconos 4. Idibus autem Nouemb. migrauit ad Dominum.

CVIII.

HADRIANVS II. ADCCCLXVII

ADRIANVS, natione Romanus, ex patre Thalato, ſedit in Epiſcopatu annos 4. menſes 11. dies 10. Hic ab omnibus Romanis vnanimiter electus eſt. Quorum vnanimitatem & deſideriũ audiens LODEVVICVS Imperator, cognoſcens etiam, qualiter in eo decretum ſuis ſubſcriptionibus roboraſſent, valde gauiſus, mox

imperialem ſcripſit epiſtolam, per quam electum fieri præſulem collaudauit. Huius temporibus LVDEWICVS dedit Eccleſiæ Corbeienſi & Herifordenſi quaſdam decimales Eccleſias cum ipſis decimis in parrochia * Osbrugenſi, conſentiente Epiſcopo & omni clero. KAROLVS Romanorum Imperator & patritius dedit honorificatæ Eccleſiæ, & honorificandæ à DEO Herſueldenſi quaſdam decimas in Friſonevelt & Haſſega Halberſtadenſi adiacentes diœceſi, quas Stephanus Papa in baſilica B. Petri die ſancto Paſchæ ſua auctoritate & Imperatoris ſubſcriptione, & * Hiſdegino Halberſtadenſi Epiſcopo præſente, confirmauit. KAROLVS quippe omnes decimas in Saxonia conſtituerat ad regale ſeruitium, & eas rex dare potuit, quo voluit.

Osnabrugenſi.

Hildegrino, de quo A. krantzius lib. 1. metropolis c. 2.

HIC Apoſtolica auctoritate firmauit, ſi deinceps quiſpiam Epiſcopum occidere tentauerit, vel flagellare, aut ſaltem percutere, vt à Deo & ſanctis eius omnibus ſit anathema. Illos autem, qui illicitas & inceſtuoſas copulas contrahunt, ſi ſecundò vel tertiò admoniti eas non diſſoluunt, & dignam pœnitentiam non egerint, à liminibus Eccleſiæ cum ſuis ſequacibus eliminandos eſſe decreuit. Item raptores Virginum, qui eas legitimo nuptiali iure, vel ſecundum ritum, vel legem, vel pacem acquiſiuiſſe noſcuntur, eadem ſententia feriri iuſſit, quos tandem, niſi à praua intentione receſſerint anathemati ſubmittendos eſſe modis omnibus iudicauit. Item homicidas, & hominum truncatores, ſi non ſecundum legem emendauerint, & pœnitentiam non egerint, ſimiliter inuaſores & incendia facientes, atq; raptores pari ſententia feriendos eſſe dixit. Item ſtatuit, ne vlli liceat clericum attitulare in Eccleſia præter Epiſcopum, ad cuius ordinationem & poteſtatem diœceſis omnium iure Eccleſiarum ſecundum antiquam conſtitutionem pro ſua cuiq; pertinente parrochia.

CIX.

ADCCCLXXII

IOANNES. VIII.

IOANNES, ſedit annos 10. dies 2. Hic decreto ſuo ſtatuit, vt nulli Ducum liceat quemlibet Epiſcopum in præſentiam Romani præſulis introducere, vel cenſus ab eo ad ſumptus publicos, ſeu dona quælibet exigere, ſed nec coram laicis Epiſcopũ conceſſit, Clericos & ſanctimoniales, pupillos & viduas ſub tutela Epiſcoporum eſſe decreuit, & eos ad ſecularia iudicia trahi modis omnibus interdixit. Quemlibet autem ducem vel alium contra hæc agentem,

excom-

excommunicandum eſſe decreuit; perſeuerantem verò anathematis vinculo innodandum.

Idem inter cætera de decimis ſacerdotibus dandis ita præcepit. *Quas, ſcilicet, decimas vnumquemque fidelem illi ſacerdoti dare cenſuimus, in cuius parrochia eum procul dubio conſtat ſub Epiſcopi proprii ditione, quia ad hoc recipiendum ab Epiſcopo ſuo eſt conſtitutus, manere; & ideò nullum alterius dioceſeos ſacerdotem aut Leuitam alteri iure * ea nouum debita huiuſmodi audire impudenter, vel temerè quærere, aut accipere * damnationem vel donationem. Cum verò, qui aliter dare vel accipere præſumpſerit, Eccleſiaſtica communione tamdiu iudicamus manere priuatum, doneç ſecundum hoc noſtræ apoſtolicæ auctoritatis capitulum ſtuduerit agere.*

Locus mendoſus **for. canonum* **for. tantum,* donationem

Huius temporibus Lodevvicus Imperator ab Adalgiſo Beneuentano Duce, conſtrictus timore vitæ iureiurando firmauit, nunquam ſe Beneuenti fines vltra intraturum, neq; ex periculo iniuriæ tunc ſibi illatæ vindictam aliquando exacturum. Ab hoc autem iuramento poſtmodum prædictus Papa eum Romæ abſoluit auctoritatę Dei & S. Petri, affirmans nihil ſibi obeſſe, quod ob mortis periculum euadendum coactus fecerat, nec ſacramentum eſſe dicendum, quod contra ſalutem Reipub. quamuis cum multis execrationibus, fuerit prolatum.

CX.

MARINVS.

A. DCCC-LXXVII.

Marinvs, ſedit annum vnum, menſes quinq;.

CXI.

HADRIANVS III.

A. DCCC-LXXXIV.

Hadrianvs, ſedit annum vnum, menſes quatuor.

CXII.

STEPHANVS VI.

A. DCCLXXXV

Stephanvs, ſedit annos ſex. Hic * Herimanum Colonienſem Archiepiſcopum, & Adalgarium Hamburgenſem Archiepiſcopum de Bremenſi Ecclesia contendentes Wormatiam ad Synodum venire iuſſit, vbi Fulconi Remenſi Epiſcopo vice ſua commiſſa cauſam eorum examinari mandauit.

**Hermānū* *Vide A. krātzium lib. 2. metrop. c. 19. & 24. Alb. Stadenſ. in Chron. ad ann. 896. Trith. in Chr. Hirſaug.*

CXIII.

FORMOSVS.

A. DCCCXCI.

Formosvs Portuenſis Epiſcopus, ſedit annos quinq;, menſes ſex * (Qui Formoſus religioſiſſimus à Romanis vehementer afflictaba-

**Ve barelu quaſunt Lu-*

prandi lib. 1. rer. ũper Europ. geſt. c. 8.

flictabatur, cuius & hortatu rex Arnulphus Romam aduenerat. In cuius ingreſſu vlciſcendo Papæ iniuriam multos Romanorum principes obuiam ſibi properantes decollari præcepit. Cauſa autem ſimultatis interFormoſum Papam & Romanos hæc fuit. Formoſi deceſſore defuncto Sergius quidam Romanæ Eccleſiæ diaconus fuit, quem Romanorum pars quædam Papam ſibi elegerat. quædam verò pars non infima * natu Formoſum Portuenſis ciuitatis Epiſcopum pro vera religione, diuinarumque doctrinarum ſcientia Papam ſibi fieri anhelabat. Nam dum in eo eſſet, vt Sergius Apoſtolorum Vicarius ordinari debuiſſet, ea quæ Formoſi fauebat partibus pars, non mediocri cum tumultu & iniuria Sergium ab altari expulit, & Formoſum Papam conſtituit. Deſcenditq; Sergius in Tuſciam, quatenus Adelberti potentiſſimi Marchionis auxilio iuuaretur: quod & factum eſt. Nam Formoſo defuncto, atque Arnulpho in propria * extincto, is qui poſt * necem Formoſi Papa conſtitutus eſt, expellitur, Sergiusque Papa per Adelbertum conſtituitur. Quo conſtituto, vt impius, doctrinarumque diuinarum inſcius, Formoſum extra ſepulchrum extrahi, atque in ſede Pontificatus ſacerdotalibus veſtimentis indutum collocari præcepit, cui & ait. Cum Portuenſis eſſes Epiſcopus, cur ambitionis ſpiritu Romanam vniuerſalem ſedem vſurpaſti? His expletis, ſacratis exutum veſtimentis, digitisq; tribus abſciſſis in Tiberim iactari præcepit, cunctosq; quos ipſe ordinauerat, gradu proprio depoſitos iterum ordinauit. Quod quam malè egerit, pater ſanctiſſime, animaduertere poteris; quoniam & hi, qui à Iuda Domini noſtri Iesv Chriſti proditore ante proditionem ſalutem ſeu benedictionem Apoſtolicam perceperunt, ea poſt proditionem, propriiq; corporis ſuſpenſionem minimè ſunt priuati, niſi quos improba forte deſœdarant flagitia. Benedictio ſiquidem, quæ miniſtris Chriſti impẽditur, non per eum, qui videtur ſacerdotem infunditur; neque enim, qui rigat eſt aliquid, neq; qui plantat, ſed qui incrementum dat Devs. Quantæ autem auctoritatis, quantæq; religionis Papa Formoſus fuerit, hinc colligere poſſumus, quoniam dum à piſcatoribus poſtmodum eſſet inuentus, atque ad B. Petri Apoſtolorum Principis Eccleſiam deportatus, ſanctorum quædam imagines hunc in loculo poſitum venerabiliter ſalutarunt. Hoc namq; à religioſiſſimis Romanæ vrbis viris perſæpe audiui.

** nominatum Form.*

** reuerſo*
** mortem.*
Onuph. in annot. ad Platinam putat eſſe fabulam.

1. Cor. 3.

FINIS.

ALBO.

ALBONIS FLORIACENSIS ABBATIS EPITOME.

DE XCI. ROMANORVM PONTIFICVM VITIS, E LIBRO DE VITIS ROMANOrum Pontificum, qui Anaſtaſio Bibliothecario tribuitur, deſumpta,

ET NVNC PRIMVM EX VETVSTO MS. COD. in lucem vindicata.

ELOGIA.

DE ALBONE, VEL VT ALII, ABBONE FLORIACENSI ABBATE.

SIGEBERTVS de ſcriptor. Eccleſiaſt. cap. 140. *ABBO abbas Floriacenſis, quantum valuerit in vtraq; ſcientia, oſtendit, cum ſuper calculum Victorii commentatus eſt. Martyr obiit. Idem habet in Chron. ad annum 994.*

SENATVS Brauonius in vita S. Oſualdi Wigornienſis Epiſcopi apud Surium tom. 5. ad 15. Octob. *S. Oſualdus, inquit, in monaſterio Rameſeiã Abbo Floriacenſem monachum degere voluit morum ſanctitate præclarum, & litteris egregiè eruditum, vt monachos doceret, ſcholis præeſſet; & tum regularem ſiue monaſticam diſciplinam, tum litterarum ſcientiam promoueret. Is Abbo Dunſtani, hortatu B. Edmundi regis & martyris paſſionem accuratè conſcripſit. Tandem Floriacum reuerſus, & illic Abbas effectus, &c.*

IOAN. TRITHEMIVS, de ſcriptor. Eccleſiaſticis. *ALBO Floriacenſis monaſterii Abbas, ordinis S. Benedicti, vir in diuinis ſcripturis, iugi lectione & ſtudio exercitatus, & in ſecularibus diſciplinis egregiè doctus, vita quoq; & conuerſatione inſignis, & vſq; ad martyrii coronam dignus comprobatus dum in Vaſconia verbum Dei prædicaret fidei Chriſtianæ teſtis ſanguinis effuſione factus eſt. Scripſit ſuper calculo Victorii librum vnum, & Additiones in eundem, librum 1. & quædam alia. Claruit temporibus OTTONIS primi, anno Domini 970.* Idem habet in Chronico Hirſaugienſi ad annum Domini 970.

EXCERPTVM

DE GESTIS ROMANORVM PONTIFICVM EX LIBELLO, QVI CONTINET GESTA ROMANORVM PONTIFICVM, QVAE DE SINGVLIS EORVM SVO

ordine vtilia poſteris iudicauit ALBO Floriac. * breuiter ac vtiliter decerpſit, ſecutus veritatem DAMASI Romanæ Eccleſiæ Pontificis, qui eundem libellum ſcripſit rogatu Hieronymi diuinæ legis interpretis.

*eraſum erat in MS. Monachi, vel Abbatis.

I.

BEATVS PETRVS, princeps Apoſtolorum, Antiochenus, filius Ioannis, prouinciæ Galileæ, vico Bethſaida, frater Andreæ, primum tenuit cathedram Epiſcopatus in Antiochia annis 7. & poſt in vrbe Roma annis 25. menſibus 2. diebus 3. Hic ordinauit tres Epiſcopos, Linum, Cletum & Clementem. ex quibus, Linus & Cletus præſentialiter omne miniſterium ſacerdotale in vrbe Roma populo ſuperuenienti exhibuerunt, dum ipſe Petrus orationi & prædicationi vacaret. Clementi verò cathedram, vel Eccleſiam omnem diſponendam commiſit. Poſt hæc martyrio cum Paulo coronatur poſt paſſionem Domini, anno 38. & ſepultus eſt via Aurelia in templo Apollinis iuxta locum, vbi crucifixus eſt, in Vaticano, 3. Kalend. Iulii.

II.

LINVS, natione Italus, regionis Tuſciæ, patre Herculano, ſedit annis 11. menſibus 3. diebus 12. Et conſtituit, vt mulier in Eccleſiam velato capite introiret; martyrioq; coronatus ſepultus eſt iuxta corpus B. Petri in Vaticano, ſub die 9. Kalend. Octobr.

III.

CLETVS, natione Romanus, de regione vici patritii, patre Æmyliano, ſedit annis 12. menſe 1. diebus 11. Martyrioq; coro-

natus, ſepultus eſt iuxta corpus B. Petri, 6. Kalend. Maias. Et ceſſauit Epiſcopatus diebus 30.

IV.

CLEMENS, natione Romanus, de regione Cælio monte, ex patre Fauſtino, ſedit annis 9. menſ. 2. diebus 10. Et fecit duas epiſtolas, quæ Catholicæ nominantur. Hic dum nonnullos libros zelo fidei Chriſtianæ religionis adſcriberet, exilio relegatus eſt, martyrioq; coronatus, ſepultuſq; in Græcia, 8. Kalend. Decemb. & ceſſauit Epiſcopatus dies 21.

V.

ANACLETVS, natione Græcus, de Athenis, ex patre Antiocho, ſedit annis 9. menſ. 2. dieb. 10. qui & memoriam B. Petri Apoſtoli conſtruxit. vbi tamen & ipſe ſepultus eſt iuxta corpus eius. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 13.

VI.

EVARISTVS, natione Græcus, ex patre Iudæo, nomine Iuda, de ciuitate Bethlehem, ſedit annis 9. menſ. 10. dieb. 2. Hic titulos in vrbe Roma diuiſit, & 7. diaconos ordinauit, qui cuſtodirent Epiſcopum prædicantem, propter ſtylum veritatis. Et ſepultus eſt iuxta corpus B. Petri Apoſtoli. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 18.

VII.

ALEXANDER, natione Romanus, ex patre Alexandro, de regione Caputtauri: ſedit annis 10. menſ. 7. d. 2. Hic conſtituit aquam ſparſionis cum ſale benedici in habitaculis hominum. Qui ſepultus eſt via Numentana, vbi decollatus eſt, ab vrbe Roma non longè milliario 7. 5. non. Maii. Et ceſſauit Epiſcopatus dies. 35.

VIII.

SIXTVS, natione Romanus, ex patre Paſtore, de regione Vialata, ſedit annis 10. menſ. 2. die vno. Hic conſtituit, vt miniſteria ſacra non tangerentur, niſi à miniſtris. Et, vt quicunque Epiſcoporum euocatus fuiſſet ad Sedem Apoſtolicam rediens ad parrochiam ſuam non ſuſciperetur, niſi cum formata. Qui & ipſe ſepultus eſt iu-

eſt iuxta corpus B. Petri, 3. nonas April. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 2.

IX.

TELESPHORVS, natione Græcus, ex anachoritis, ſedit annis 11. menſibus 3. dies 21. Hic conſtituit, vt per ſeptem hebdomadas ante Paſcha, ieiunium celebraretur. Et in Natali Domini Miſſæ per noctem; nec vnquam ante horam tertiam Miſſas vllus celebraret. Et vt ante ſacrificium hymnus celebraretur angelicus. Qui martyrio coronatus, ſepultus eſt iuxta corpus B. Petri 4. non. Ianuar. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 7.

X.

HYGINVS, natione Græcus, ex Philoſopho de Athenis. cuius genealogiam non inueni; ſedit annis 15. menſ. 3. dieb. 4. Et ſepultus eſt iuxta corpus B. Petri, 3. Idus Ianuar. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 2.

XI.

PIVS, natione Italus, ex patre Rufino, frater Paſtoris, de ciuitate Aquileia. ſedit annis 10. & 9. menſib. & 3. diebus. Sub cuius Epiſcopatu Hermes librum ſcripſit, in quo continetur, quod angelus Domini in habitu Paſtoris ei præcepit, vt Paſcha die Dominico celebraretur. Hic conſtituit, hæreticum venientem ex Iudæorum hæreſi ſuſcipi & baptizari. Qui ſepultus eſt iuxta corpus B. Petri, 5. Idus Iul. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 14.

XII.

ANICETVS, natione Syrus, ex patre Ioanne, de vico Humiſa, ſedit annis 12 menſ. 4. diebus 3. Hic conſtituit, vt clericus comam non nutriret. Martyrq; obiit, & ſepultus eſt in cimiterio Caliſti 12. Kalend. Maii. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 17.

XIII.

SOTHER, natione Campanus, ex patre Concordio, de ciuitate Fundis. ſedit annis 9. menſibus 6. dieb. 21. Hic conſtituit, vt nulla monacha pallam ſacratam contingeret, nec incenſum poneret in ſanctam Eccleſiam. qui ſepultus eſt iuxta corpus B. Petri, 9. Kalend. Iunii. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 21.

XIV.

ELEVTHER, natione Græcus, ex patre Habundio, de oppido Nicopoli, ſedit annis 15. menſ. 3. diebus 2. Hic accepit epiſtolam à Lucio Britonum rege, vt Chriſtianus efficeretur. Et iterum firmauit, vt nulla eſca rationalis & humana à Chriſtianis repudiaretur, maximè fidelibus. Qui ſepultus eſt iuxta corpus B. Petri, 9. Kalend. Iun. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 15.

XV.

VICTOR, natione Afer, ex patre Felice, ſedit annis 15. menſib. 3. dieb. 10. Hic conſtituit, vt neceſſitate faciente, vbi inuentus eſſet gentilis, baptizaretur, & vt à quartadecima Luna primi mentis vſque viceſimam primam die Dominica cuſtodiatur ſanctum Paſcha. Qui ſepultus eſt iuxta corpus B. Petri 5. Kalend. Aug. Et ceſſauit Epiſcopatus diebus 12.

XVI.

ZEPHIRINVS, natione Romanus, ex patre Habundio, ſedit annis 8. menſ. 6. dieb. 3. Hic conſtituit, vt ſub præſentia omnium clericorum, & laicorum fidelium, clericus, leuita, ſiue ſacerdos ordinaretur: & coronam ſacratam accipiat presbyter tradendam populo. Qui ſepultus eſt in cimiterio ſuo, iuxta cimiterium Calixti via Appia, 6. Kalend. Septemb. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 6.

XVII.

CALLISTVS, natione Romanus, ex patre Domitio, de vrbe Rauennatium. Sedit annis 6. menſ. 2. dieb. 10. Hic conſtituit ieiunium die Sabbathi ter in anno fieri. Martyrioq; coronatus, ſepultus eſt in cimiterio Calepodii via Aurelia, milliario 3. 3. Idus Octob. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 6.

XVIII

VRBANVS, natione Romanus, ex patre Pontiano, ſedit annis 9. menſe 1. dieb. 2. Hic ſua traditione Valerianum ſponſum S. Ceciliæ, & multos alios vſque ad martyrium perduxit. Qui confeſſor factus, ſepultus eſt in cimiterio Prætextati, via Appia, 8. Kalend. Ian. Et ceſſauit Epiſcopatus diebus 30.

XIX.

XIX.

PONTIANVS, natione Roman⁹, ex patre Calpurnio, ſedit annis 9. menſ. 5. dieb. 2. Hic & Hippolytus preſbyter exilio ſunt deportati ab Alexandro de Sardinia inſula Butiana, ibiq; defunctus, martyrio coronatus eſt 3. Kalend. Nouemb. Quem B. Fabianus adduxit cum clero per nauim, & ſepeliuit in cimiterio Calixti via Appia. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 10.

XX.

ANTHERVS, natione Græcus, ex patre Romulo, ſedit annis 12. menſe vno, dieb. 12. Hic martyrum geſta diligenter inquiſiuit, & in Eccleſia recondidit. Martyrioq; coronatus, ſepultus eſt in cimiterio Calixti, via Appia, 3. nonas Ianuar. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 13.

XXI.

FABIANVS, natione Romanus, ex patre Fabio, ſedit annis 14. menſ. 11. dieb. 10. Hic regiones diuiſit diaconibus, & fecit ſex diaconos, qui ſeptem Notariis imminerent. Eo tempore ſuperuenit Nouatus ex Africa, & ſeparauit Eccleſiam. Fabianus verò martyrio coronatus, ſepultus eſt in cimiterio Calixti, via Appia, 13. Kalend. Februar. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 6.

XXII.

CORNELIVS, natione Romanus, ex patre Caſtino, ſedit annis 2. menſibus 3. & dieb. 10. Qui Centum cellis pulſus eſt, & ibidē accepit à Cypriano martyre in carcere ſcriptam. Quo etiam loco decollatus, martyr effectus eſt. Cuius corpus noctu collegit B. Lucina cum clericis, & ſepeliuit in crypta iuxta cimiterium Caliſti, via Appia, in prædio ſuo, 18. Kalend. Octobris. Et ceſſauit Epiſcopatus diebus 35.

XXIII.

LVCIVS, natione Romanus, ex patre Porphyrio, ſedit annis 3. menſ. 7. dieb. 6. Hic in exilio fuit. Sed poſtea incolumis ad Eccleſiam ſuam reuerſus præcepit, vt duop reſbyteri, & tres diaconi in omni loco Epiſcopum non deſererent propter teſtimonium Eccleſiaſticum. Qui etiam à Valeriano capite truncatus 3. nonas

Mart. ſepultus eſt in cimiterio Calixti via Appia. 8. Kalend. Septemb. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 35.

XXIV.

STEPHANVS, natione Romanus, ex patre Iobio, ſedit annis 6. menſib. 5. dieb. 2. Hic conſtituit ſacerdotes & Leuitas, vt veſtibus ſacratis non niſi in Eccleſia vterentur. Martyrioq; coronatus ſepultus eſt in cimiterio Calliſti via Appia, 4. nonas Aug. Quo tempore fuit magna perſecutio ſub Decio.

XXV.

XISTVS, natione Græcus ex Philoſopho, ſedit anno 1. menſ. 10. diebus 26. Martyrioq; coronatus ſub Valeriano 8. Kalend. Aug. Poſt cuius paſſionem tertio die paſſus eſt B. Laurentius archidiaconus. Denique beatus Xiſtus ſepultus eſt in cimiterio B. Calixti via Appia. Et ceſſauit Epiſcopatus diebus 35.

XXVI.

DIONYSIVS, ex monachis; cuius generationem non potuimus reperire. ſedit annis 6. menſibus 2. diebus 4. Hic preſbyteris Eccleſias dedit, & cimiteria, & parrochias diœceſis conſtituit. cuius depoſitio 6. Kalend. Ianuar. in cimiterio Calixti via Appia. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 5.

XXVII.

FELIX, natione Romanus, ex patre Conſtantio, ſedit annis 4. menſibus 3. dieb. 25. Qui conſtituit ſupra memorias martyrum Miſſas celebrari. Et fecit baſilicam in via Aurelia, vbi martyrio coronatus, ſepultus eſt, 3. Kalend. Iunii, milliario ab vrbe Roma ſecundo. Et ceſſauit Epiſcopatus, dies 5.

XXVIII.

EVTHICIANVS, natione Thuſcus, ex patre Marino, de ciuitate Lunæ, ſedit annum vnum, menſem 1. diem 1. Hic conſtituit, vt fruges ſuper altare tantum, fabæ & vuæ benedicerentur. Et ſepultus eſt in cimiterio Calixti via Appia, 8. Kalend. Auguſti. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 8.

XXIX.

GAIVS, natione Dalmatinus, ex genere Diocletiani Imperatoris, ex patre Gaio, ſedit annis 11. menſibus 4. diebus 12. Hic conſti-

conſtituit, vt ordines omnes ſic in Eccleſia aſcenderent. Si quis Epiſcopus eſſe mereretur, vt eſſet oſtiarius, lector, exorciſta, ſequens ſubdiaconus, diaconus, presbyter, & exinde Epiſcopus ordinaretur. Qui fugiens perſecutionem Diocletiani in cryptis habitando, martyrio coronatur, & ſepultus eſt in cimiterio Calixti via Appia, 10. Kalend. Maii. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 11.

XXX.

MARCELLINVS, natione Romanus, ex patre Proiecto, ſedit annis 9. menſibus 4. diebus 16. Quo tempore fuit perſecutio magna, vt intra 30. dies, 17. hominum millia promiſcui ſexus per diuerſas prouincias coronarentur. Inter quos ipſe Marcellinus ductus eſt ad ſacrificandum, vt thurificaret. quod & fecit. Et poſt paucos dies pœnitentia ductus ab eodem Diocletiano capite pro fide Chriſti truncatus eſt. Cuius corpus iacuit in platea diebus 25. & exinde Marcellus presbyter collegit noctu, & ſepeliuit eum via Salaria in cimiterio Priſcillæ iuxta corpus ſancti Creſcentionis, 7. Kalend. Maii. Et ceſſauit Epiſcopatus annis 7. menſibus 7. dies 25.

XXXI.

MARCELLVS, natione Romanus, ex patre Benedicto, de regione Vialata, ſedit annis 5. menſ. 7. dieb. 21. Hic fecit cimiterium via Salaria, & comprehenſus damnatus eſt in catabulo. Quo nouem menſibus exactis in oratione & ieiunio nocte venit clerus eius, & exuit eum, & perduxit ad domum Lucinæ viduæ, quam dedicauit titulo ſanctæ Eccleſiæ. Hoc audito Maxentius iuſſit, vt ibidem animalibus deſeruiret. vnde in ſeruitio animalium nudus amictus cilicio defunctus eſt. Cuius corpus collegit beata Lucina, & ſepeliuit in cimiterio Priſcillæ, via Salaria. 17. Calend. Febr. & ceſſauit Epiſcopatus dieb. 30.

XXXII.

EVSEBIVS, natione Græcus, ex medicis, ſedit annis 6. menſ. 1. dieb. 3. Sub huius temporibus inuenta eſt crux Domini 5. Non. Maii. à Iuda, qui poſt baptizatus eſt. Hic hæreticos inuenit, quos per manus impoſitionem reconciliauit. Qui etiam ſepultus eſt in cimiterio Calixti, via Appia, 6. Non. Octobris. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 7.

XXXIII.

MELCHIADES, natione Afer, ſedit annis 4. & conſtituit nulla ratione Dominica, aut 5. feria ieiunium celebrari: fecitq́; vt

oblationes ſacræ, quod eſt fermentum ex conſecratione Epiſcopi per Eccleſias dirigerentur, ac ſepultus eſt in cimiterio Calixti, via Appia, 4. Idus Ian. Et ceſſauit Epiſcopatus diebus 16.

XXXIV.

SILVESTER, natione Romanus, ex patre Rufino, ſedit annis 23. menſ. 10. diebus 11. Hic fuit in exilio in monte Soracte. & poſtmodum rediens cum gloria baptizauit Conſtantinum Auguſtum, quem curauit Dominus à lepra. Cuius temporibus factum eſt Concilium ipſo præcipiente in Nicæa Bythiniæ, & congregati ſunt trecenti 18. Epiſcopi Catholici, qui damnauerunt Arrium, Photinum, & Sabellium. In vrbe quoque Roma congregauit ipſe cum conſilio Auguſti 277. & damnauit iterum Calixtum, Arium, Photinum & Sabellium. Conſtituit etiam, vt baptizatum liniret presbyter chriſmate leuatum de aqua propter occaſionem tranſitus mortis, & vt nullus laicus crimen clerico audeat inferre, & vt diaconi dalmaticis in Eccleſia vterentur, & vt nullus clericus propter cauſam quamliber in curiam introiret, nec ante iudicem cauſam diceret, niſi in Eccleſia. Et vt ſacrificium altaris non in ſerico, neq; in panno tincto celebraretur, niſi tantum in lineo; ſicut corpus Domini noſtri IESV Chriſti in ſindone linea munda ſepultum eſt. Vt ſi quis deſideraret in Eccleſia militare, aut proficere, vt eſſet Lector annis 30. exorciſta diebus 30. acolythus annis 5. ſubdiaconus 5. diaconus 7. presbyter tribus, probatus ex omni parte, & ab his, qui foris ſunt, teſtimonium habere bonum, vnius vxoris virum à ſacerdote benedictæ, & ſic ad ordinem Epiſcopatus accedat. Hic ſepultus eſt in cimiterio Priſcillæ, via Salaria, ab vrbe Roma milliario 3. prid. Kalend. Ian. catholicus & confeſſor quieuit. Ceſſauitq; Epiſcopatus dies 21.

XXXV.

MARCVS, natione Romanus, ex patre Priſco. ſedit annis 2. menſ. 9. dieb. 20. Hic conſtituit, vt Epiſcopus Oſtiæ, qui conſecrat Epiſcopum Vrbis, pallio vteretur, & ab eodem Epiſcopus Vrbis Romæ conſecraretur. Qui obiit Nonis Octob. & ſepultus eſt in cimiterio Balbinæ, via Ardeatina. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 20.

XXXVI.

IVLIVS, natione Romanus, ex patre Ruſtico, ſedit annis 15. menſ. 2. diebus 5. Hic fuit miſſus in exilium à Conſtantio Imperatore hæreti-

hæretico menſibus 10. Poſt cuius mortem reuerſus eſt. Et conſtituit, vt nullus clericus cauſam quamlibet in publico ageret: & rerum geſtarum notitia, quæ omnibus pro fide Eccleſiaſtica eſt, per notarios colligeretur, & in Eccleſia à clericis ſeruaretur. Qui etiam ſepultus eſt, via Aurelia, in cimiterio Calepodii milliario 3. pridie Idus April. Et ceſſauit Epiſcopatus diebus 25.

XXXVII.

LIBERIVS, natione Romanus, ex patre Auguſto, ſedit annis 6. menſ. 4. dieb. 8. Hic pro eo, quod noluit conſentire hæreſi Arrianæ, fuit in exilio annis 3. Cuius conſilio FELIX venerabilis presbyter in loco eius ordinatus eſt Epiſcopus. Qui inuenit duos presbyteros Vrſacium & Valentem, conſentientes Conſtantio Auguſto Arriano, & damnauit eos in Cõcilio 48. Epiſcoporũ. Qui Vrſacius & Valens poſt paucos dies zelo ducti, rogauerũt Conſtantiũ, vt de exilio reuocaret Liberium. Qui cõſenſit eis, vt vna tantum participatione communionis conueniret cum hæreticis, tantum vt non rebaptizaretur. Poſt hæc fecit Conſtantius Concilium cum aliquibus, qui ex fæce Ariana erant, & eiecit Felicem de Epiſcopatu, qui erat Catholicus, & reuocauit Liberium. Depoſitus verò Felix 4. Kalend. Auguſti, habitauit in prædiolo ſuo, via Portuenſi. Ingreſſus quoq; Liberius in vrbem 4. non. Auguſti conſenſit hæreticis, non tamen rebaptizatus. & tenuit baſilicas B. Petri & Pauli, & Conſtantinianam annis 7. Et fuit perſecutio magna in vrbe Roma. Omnes itaq, anni Felicis in huius ordinatione dinumerantur. Sepultus tamen eſt Liberius via Salaria in cimiterio Priſcillæ. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 7.

XXXVIII.

FELIX, natione Romanus, ex patre Anaſtaſio, ſedit anno 1. menſ. 3. dieb. 2. Hic declarauit Conſtantium filium Conſtantini hæreticum, & rebaptizatum ſecundò ab Euſebio Epiſcopo Nicomedienſi in villa, quæ appellatur Aquilon. Pro quo facto capite truncatur cum multis clericis & fidelibus occultè iuxta muros vrbis ad latus formæ Traianæ, 3. Idus Nouemb. Et exinde rapuere corpus eius Chriſtiani, cum Damaſo presbytero, & ſepelierunt in baſilica ſupradicta eius via Aurelia 17. Kalend. Decembr. in pace. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 38.

XXXIX.

*conten.tione

DAMASVS, natione Hiſpanus, ex patre Antonio, ſedit annis 18. menſ. 3. dieb. 10. & cum eodem ordinatur ſub * intentione Vrſinus. Qui facto Concilio ſacerdotum eiectus eſt ab vrbe, & Neapoli conſtitutus Epiſcopus. Damaſus fultus plurima multitudine in ſede Apoſtolica permanſit præſul. Qui tandem accuſatus incriminatur de adulterio, & facta Synodo purgatur à 44. Epiſcopis, qui etiam damnauerunt accuſarores eius, Concordium & Calliſtum, & proiecerunt de Eccleſia. Quæſiuitq; multa corpora Sanctorum, & inuenit, ac eorum memorias verſibus decorauit. Conſtituit quoque, vt pſalmi die noctuq; canerentur per omnes Eccleſias, ac ſepultus eſt via Atdearina in baſilica ſua 3. Idus Decembr. iuxta matrem ſuam, & germanam ſuam. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 31.

XL.

SIRICIVS, natione Romanus, ex patre Tiburtio, ſedit annis 15. [illegible] Hic conſtituit, vt nullus presbyter Miſſas celebraret per omnē h[illegible]madam. niſi conſecratum Epiſcopi ſuſceperit, quod nominaretur fermentum. Qui etiam exoſos habuit omnes hæreticos, maxime Manichæos, quos inuentos in exilium deportari fecit, & conſtituit, vt ſi quis de Manichæis conuerſus rediret ad Eccleſiam, nullatenus communicaret, niſi tantum relegatus monaſterio vſque ad finem vitæ ſuæ ieiunus & orarionibus vacans viaticum ei largiretur. Conſtituit etiam hæreticum ſub manu impoſitionis reconciliari præſente cuncta Eccleſia Qui ſepultus eſt in cimirerio Priſcillæ, via Salaria, 8. Kalend. Maii. Et ceſſauit Epiſcopatus, dies 20.

XLI.

ANASTASIVS, natione Romanus, ex patre Maximo, ſedit annis 3. diebus 10. Hic conſtituit, vt quotienſcunq; Euangelia ſancta recitarentur, ſacerdotes non ſederent, ſed curui ſtarent, & vt nullus clericum tranſmarinum ſuſciperet, niſi ſui Epiſcopi chirographum deſignaret, quia eodem tempore Manichæi inuenti ſunt in vrbe. Sepultus eſt autem in cimiterio ſuo ad Vrſum pileatum. 5. Kalend. Maii. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 21.

XLII.

INNOCENTIVS, natione Albanenſis, ex patre Innocentio, ſedit annis 15. menſibus 3. dieb. 21. Hic inuenit Pelagium & Cæleſtium

leſtium & hæreticos damnauit. Conſtituitq;,vt natus de Chriſtiana denuo naſceretur per baptiſmum, hoc eſt, baptizaretur, quod Pelagius damnabat. Conſtituit quoque, vt Sabbathi ieiunium celebraretur, quia Sabbatho Dominus in ſepulchro poſitus eſt,& diſcipuli ieiunauerunt. Sepultus eſt autem in cimiterio ad Vrſum pileatum 5. Kalend. Aug. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 22.

XLIII.

ZOZIMVS, natione Græcus, ex patre Abrahamio, ſedit annis 7. menſ. 4. dieb. 24. Hic conſtituit, vt diacones læuam tectã haberent de palliis linoſtimis,& per Parrochiã conceſſit,vt cereos benedicerẽt. Et vt nullus clerico poculum publicũ propinaret niſi tantum in cella fidelium, maximè clericorum. Et ſepultus eſt, via Tiburtina, iuxta corpus B. Laurentii martyris 7. Kalend. Ianuar. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 11.

XLIV.

BONIFACIVS, natione Romanus, ex patre Iocundo presbytero,ſedit annis 3. menſ. 8. dieb. 6. Hic ſub intentione ordinatus eſt cum Eulalio vno die. Et fuit diebus 15.& menſib. 8. diſſenſio magna in clero. Quod audiens Placidia Auguſta cum filio Valentiniano Auguſto,dum ſederet Rauennæ retulit Honorio Auguſto Mediolanis: & horum præcepto expulſi ſunt ab vrbe ambo. Sed Eulalius,eo quod ordinatus fuiſſet in baſilica Conſtantiniana,pręſumpſit intrare vrbem & baptizare: & celebrauit Paſcha in ſupradicta baſilica. Hoc audientes Auguſti, miſerunt, & eiecerunt eum foras in Campaniam, Bonifacium verò reuocauerunt in vrbem & conſtituerunt Epiſcopum. Quo defuncto clerus & populus petiit Eulalium reuocari, ſed ille reuerti noluit. Deniq; Bonifacius conſtituit,vt nulla mulier,aut monacha pallam ſacratam contingeret, aut incenſum poneret, nec ſeruum clericum fieri, nec obnoxium curiæ. Qui etiam ſepultus eſt via Salaria iuxta corpus S. Felicitatis martyris 8. Kalend. Nouemb. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 9.

XLV.

CÆLESTINVS,natione Campanus,ex patre Priſco, ſedit annis 9. menſib. 10. diebus 17. Hic conſtituit, vt pſalmi Dauid 150. pſallerentur ante ſacrificium antiphonatim: ante enim tantũ

epiſtola B. Pauli recitabatur, & ſanctũ Euangelium. Sepultus eſt .a. in cimiterio Priſcillæ via Salaria, 8. Idus April. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 20.

XLVI.

XISTVS, natione Romanus, ex patre Sixto, ſedit annis 8. dieb. 19. Hic poſt annum vnum, & menſem 8. incriminatus eſt à quodam baſſo. Quod audiens Valentinianus Auguſtus iuſſit Synodum congregari, in qua examinatur à 46. Epiſcopis, & purgatur Xiſtus, & condemnatur Baſſus, ita vt vltimo die viaticum ei non negaretur. Contra quem Valentinianus Auguſtus furore ſancto permotus, prædia facultatum eius Eccleſiæ Catholicæ ſociauit, ac poſt tres menſes moritur. Cuius corpus Xiſtus Epiſcopus ſuis manibus tractans ſepeliuit ad B. Petrum Apoſtolum in cubiculo parentum eius. Qui etiam ſepultus eſt via Tiburtina in crypta iuxta corpus B. Laurentii. Et ceſſauit Epiſcopatus, dies 22.

XLVII.

LEO, natione Tuſcus, ex patre Quintiano, ſedit annis 21. menſe vno, diebus 13. Hic inuenit duas hæreſes, Eutychianam & Neſtorianam. Pro qua remiſit ad MARCIANVM Auguſtum, orthodoxum Principem & catholicum, vt congregaret Concilium Epiſcoporum. Quod ſtatim factum eſt, & congregati ſunt ſacerdotes 256. aliorum verò Epiſcoporum 408. Chirographus cucurrit cum chirographo S. Epiſcopi Leonis, hoc eſt, tomo, vbi continebatur fides Apoſtolicæ Eccleſiæ Romanæ. Sub præſentia igitur Martiani Catholici Principis factum eſt Concilium 630. Epiſcoporum in Chalcedonia, in martyrio S. Euphemiæ. Qui expoſuere fidem Catholicam, dicentes, in vno Chriſto DEO & homine duas naturas eſſe. Vbi piiſſimus Auguſtus cum Pulcheria coniuge ſua Auguſta depoſita regia maieſtate fidem ſuam ſub chirographo expoſuerunt ante conſpectum omnium Epiſcoporum, qui damnauerunt Eutychen & Neſtorium, & expoſitam direxerunt ad Leonem Papam beatiſſimum. Hic conſtituit, vt monacha non acciperet velamen benedictum in capite, niſi probata in virginitate fuerit 60. annis, & vt intra actionem ſacrificii diceretur. *Sanctum ſacrificium, &c.* Sepultus eſt autem apud B. Petrum Apoſtolum, 3. Idus April. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 7.

XLVIII.

HILARIVS, natione Sardus, ex patre Criſpino ſedit annis 6. menſ. 3. diebus 10. Hic firmauit 3. Synodos, Nicænam, Epheſinam, & Chalcedonenſem, vel tomum ſancti Epiſcopi Leonis, & damnauit omnes hæreſiarchas ac ſequaces eorum. Confirmauit quoque dominationem & principatum ſedis Catholicæ & apoſtolicæ Romanæ Eccleſiæ. Qui ſepultus eſt ad S. Laurentium in crypta iuxta corpus B. Xiſti Epiſcopi, 4. Idus Septemb. Et ceſſauit Epiſcopatus dieb. 10.

XLIX.

SIMPLICIVS, natione Tiburtinus, ex patre Caſtorio, ſedit annis 15. menſe vno, diebus 7. Cuius temporibus venit relatio de Græcia ab Achatio Conſtantinopolitano Epiſcopo affirmanre, quod Petrus Alexandrinus Eutychianiſta hæreticus factus eſſet, & quod in morte cuiuſdam presbyteri Catholici permixtus eſſet. Quod audiẽs Smplicius pręſul diſſimulans nõ reſcripſit Achatio, ſed Petrum damnauit expectans tempus pœnirentiæ. Hic ſepultus eſt in baſilica B. Petri Apoſtoli 6. nonas Martias. Et ceſſauit Epiſcopatus diebus 6.

L.

FELIX, natione Romanus, ex patre Felice preſbytero de titulo Faſciola. ſedit annis 8. menſ. 11. dieb. 17. Quo tempore iterũ venit relatio de Græcia, Petrum reuocatum ab Achatio Epiſcopo Conſtantinopolitano. Quod audiens Felix Romanus Epiſcopus mittit defenſorem cum conſilio Sedis ſuę, & in Concilio damnauit Achatium cum Petro. Poſt annum tertium iterum venit relatio ab Imperatore Zenone, vt pœnitens rediret Achatius. Tunc Papa Felix miſit duos Epiſcopos, Meſenum & Vitalem, vt ſi inuenirẽt complicem Petri Acatium, iterum damnarent eos. Si non, offerrent libellum pœnitentiæ. Qui cum introiſſent Conſtantinopolin, corrupti ſunt pecunia, & non fecerunr, vt præceperat Dominus Papa. Qui poſt eorum reuerſionem, facto Romæ Concilio examinauit ambos Epiſcopos, id eſt, Meſenum & Vitalem, & reos reiecità communione. Sed Meſenus non racuit peccatum ſuum, & ob hoc conceſſum eſt ei tempus pœnitentiæ. Sepultus eſt autem Felix in baſilica B. Pauli Apoſtoli. Et ceſſauit Epiſcopatus dieb. 5.

LI.

GELASIVS, natione Afer, ex patre Valerio, ſedit annis 4. menſ. 8. diebus 18. Hic inuenit Manichæos in vrbe, quos in exilium deportari præcepit, & eorum codices incendio concremari, & in Synodo cum fletu ſub ſatisfactione libelli purgatum Meſenum Epiſcopum reuocauit, & ſuæ Eccleſiæ reſtituit. Iterum venit relatio de Græcia quod à Petro & Achatio multa mala & homicidia fierent. Quo tempore fugiens Ioannes Alexandrinus Catholicus Epiſcopus venit Romam. Quem B. Gelaſius cum gloria ſuſcepit, & ei ſecundam ſedem præbuit, factaq; Synodo miſit per tractum Orientis, & iterum damnauit in perpetuum Petrum & Achatium, ſi non ſub ſatisfactione libelli poſtularent pœnitentiam. Fecit etiam ſacramentorum præfationes & orationes cauto ſermone. Qui ſepultus eſt in B. Petri baſilica 11. Kalend. Decemb. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 7.

LII.

ANASTASIVS, natione Romanus, ex patre Petro de regione quinta Caput tauri, ſedit anno 1. menſibus 11. diebus 24. Hic propterea quia communicauit cuidam diacono Theſſalonicenſi nomine Photino, qui communis erat Acatio ſine conſilio Epiſcoporum, presbyterorum, vel clericorum Eccleſiæ Catholicæ, ſuſpẽderunt ſe ab eius communione. Qui etiam, cum voluiſſet Achatium occultè reuocare, & non potuiſſet, nutu diuino percuſſus ſepultus eſt in baſilica B. Petri Apoſtoli, 13. Calend. Decemb. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 4.

LIII.

SYMMACHVS, natione Sardus, ex patre Fortunato, ſedit annis 15. menſibus 7. diebus 27. Hic ſub intentione ordinatus eſt vna die cũ Laurentio, & Symmachus quidẽ in baſilica Cõſtantiniana, Laurentius in baſilica S. Mariæ. Ex qua cauſa ſeparatus eſt clerus, & diuiſus eſt Senatus. Et facta intentione vtraq; pars cõſtituit, vt ambo ordinati ad iudicium Regis Theodorici Rauennã pergerent. Quod dum factum fuiſſet, iudicauit Rex, vt qui primus ordinatus fuiſſet, vel cui maxima pars conſentiret, ipſe teneret ſedem Apoſtolicam. Vnde factus Præſul Symmachus eſt, & conſtituit Laurentium in Nucerinam ciuitatem Epiſcopum intuitu miſericordiæ. Poſt annos verò quatuor zelo ducti aliqui ex clero, & ex Sena-

ex Senatu,maximè Feſtus & Probinus, accuſauerunt eundem Papam apud Theodoricum crimine peſſimo, & ſubornauerunt falſos teſtes,quos miſerunt Rauennam,& interim occultè reuocauerunt Laurentium.Diuiſus quoque eſt iterum clerus. Tunc accuſatores Symmachi miſerunt ad regem, vt daret viſitatorem ſedis Apoſtolicæ. Quod factum eſt, & dedit Petrum Altinæ ciuitatis Epiſcopum, quod canones prohibent. Vnde prædictus Papa congregauit Epiſcopos 115. & facta Synodo purgatur à falſo crimine: & damnatur Petrus Altinus inuaſor ſedis Apoſtolicæ, & Laurentius Nucerinus pro eo, quod viuente Epiſcopo peruaſerũt ſedem eius. nam Symmachus à ſuis omnibus in ſedem ſuam cum gloria reſtituitur. Quapropter indignati Feſtus & Probinus intra vrbem cœperunt pugnare, maximè contra Fauſtum exconſulem, & omnes, qui communicabant Symmacho, quandoquidem gladio occidebantur clerici, ſanctimoniales & virgines, quas de monaſteriis extrahebant nudas. Solus autem Fauſtus exconſul pro Eccleſia pugnabat. Poſt hæc omnia idem Papa inuenit Manichæos in vrbe, quorum libros incendit,& eos exilio relegauit.Hic omni anno per Africam vel Sardiniam ad Epiſcopos, qui exilio erant rerruſi,pecunias & veſtes miniſtrabat, & captiuos per diuerſas prouincias redemit. Qui etiam ſepultus eſt in baſilica B. Petri Apoſtoli confeſſor 14. Kalend. Aug. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 7.

LIV.

HORMISDA,natione Campanus,ex patre Iuſto, de ciuitate Friſinone,ſedit annis 9.dies 17.Hic ex conſtituto Synodi, & cum conſilio regis Theodorici direxit ad Græcias, humanitatem oſtendens ſedi Apoſtolicæ, quia Græci obligati erant ſub vinculo anathematis propter Petrum Alexandrinum & Achatium Conſtantinopolitanum ſub Ioanne Epiſcopo, legatos mittens Ennodium Epiſcopum Ticinenſem, & Fortunatum Epiſcopum Carinenſem,& Venantium preſbyterum vrbis Romæ,& Vitalem Diaconum,& Hilarum notarium, ad Anaſtaſium Auguſtum, qui nihil egerunt. propterea quia ipſe in hæreſin Eutychianam communicauerat. Item ſecundò miſit Ennodium, & Peregrinum Epiſcopũ Meſenenſem,quos dum voluiſſet Anaſtaſius pecunia corrumpere, nullatenus conſenſerunt,niſi ſatisfactionem ſedis Apoſtolicæ operaretur. Tunc imperator repletus furia eiecit eos per poſterulam, & impoſuit in nauim periculoſam,præcipiens Heliodoro & Deme-

trio,vt nullam ciuitatem Græcorum ingrederentur. Legati verò ſecretius ſanctas epiſtolas fidei 19. per manus monachorum orthodoxorum expoſuere per omnes ciuitates,quas Epiſcopi, qui erant complices Anaſtaſiii Auguſti pro crimine Conſtantinopolim direxerunt. Qui furore repletus inter alia ſua ſacra hæc ſcripſit, dicens. Nos iubere volumus,non nobis iuberi,& poſt hæc nutu diuino percuſſus fulmine obiit.Cui ſucceſſit in Imperium Iuſtinus Orthodoxus, qui dire... auctoritatem ſuam ad Hormiſdam Papam Romanum,vt redintegraretur pax Eccleſiarum. Quam auctoritatem Papa ſuſcipiens cum conſilio regis Theodorici direxit Germanum Capuanum Epiſcopum, Ioannem & Blandum preſbyteros,Felicem & Dioſcorum diacones,& Petrum notarium, mumtos fide, & textu libelli pœnitentiæ. Venientes autem iuxta Conſtantinopolim tanta gratia fidei refulſit,vt multitudo monachorũ orthodoxorum,& illuſtrium virorum;Iuſtinus quoque Imperator, & Vitalianus Conſul ſimul occurrerent ad caſtellum rotundum, q ducit ad ciuitatẽ. Suſcepti itaque ſunt cum gloria & gaudio magno à clero & Ioanne Epiſcopo. Quod ſentientes complices Anaſtaſii,ſe incluſerunt in Eccleſia maiore,quæ vocatur,ſancta Sophia, & conſilio facto mandauerunt Imperatori, dicentes. Niſi nobis reddita fuerit ratio,quare damnatus eſt Epiſcopus noſter Acatius, nullatenus conſentimus Sedi Apoſtolicæ. Hic quoque damnauit Petrum & Achatium, vel omnes hæreſes, & inuenit Manichæos, quos cum examinatione plagarum in exilium deportauit, & corũ codices incendio concremauit. Eodem tempore venit cum gemmis pretioſis à rege Francorum Clodouæo Chriſtiano donum B. Petro Apoſtolo. Sepultus eſt autem in baſilica B.Petri Apoſtoli, 8. Idus Aug. Conſulatu Maximi. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 6.

LV.

IOANNES,natione Tuſcus,ex patre Conſtantio, ſedit annis 2. menſib. 9. diebus 17. Hic vocatus eſt à rege Theodorico Rauennam,quem & miſit in legationem Conſtantinopolim ad Iuſtinum Imperatorem orthodoxum , qui eius conſilio vſus voluit amore religionis Chriſtianæ hæreticos extricare,vt Eccleſias Arrianorum Catholicas conſecraret. Pro qua re hæreticus rex Theodoricus exarſit, & voluit totam Italiam gladio extinguere. Tunc Ioannes Papa ægrotus cum fletu ambulauit,& ſenatores,& Conſules cum eo,id eſt,Theodorus importunus, Agapitus Patritius, accipientes in mandatis, vt redderentur Eccleſiæ hæreticis in partibus

bus Orientis, quod ſi non, omnem Italiam gladio perderet. Qui dum ambulaſſet, occurrit ei omnis ciuitas cum cereis & crucibus in honore B. Apoſtolorum Petri & Pauli. Et gaudebat Iuſtinus Auguſtus ſe ſuſcepiſſe in partibus Græciæ Ioannem Papam Romanũ, ſicut Conſtãtinus Auguſtus ſuſceperat Silueſtrum Epiſcopum. Qui Iuſtinus dans honorem Deo humiliauit ſe pronus, & adorauit Ioannem beatiſſimum rogantem cum grandi fletu, vt legatio acceptabilis eſſet in conſpectu eius. Qui poſtquam obtinuit, propter quod ierat, ipſi Iuſtino Auguſto, vt vicarius B. Petri Apoſtoli rogatus manibus ſuis cum gloria coronam impoſuit. Eodem tempore Theodoricus rex hæreticus tenuit duos ſenatores præclaros & exconſules, Symmachum & Boëthium, & interfecit eos gladio. Cum verò Ioannes venerabilis Papa, & Senatores eius comites reuerterentur à Conſtantinopoli, prædictus Rex hæreticus cum grandi dolo & odio ſuſcepit eos, quos etiam gladio voluit interficere, ſed non auſus eſt metuens indignationem Iuſtini Auguſti, quanquam permiſerit in cuſtodia afflictos * cremari. Ipſe verò Papa afflictus *cruciari. in cuſtodia defecit, & mortuus eſt martyr, 15. Kalend. Iun. Quem ſtatim derepente eſt intereundo ſubſecutus ipſe Theodoricus rex hæreticus. Corpus verò B. Ioannis translatum eſt de Rauenna, & ſepultum eſt in B. Petri baſilica 6. Kalend. Iun. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 58.

LVI.

FELIX, natione Samnius, ex patre Caſtorio, ſedit annis 4. menſibus 2. dieb. 13. Et ſepultus eſt in baſilica B. Petri Apoſtoli, 4. Idus Octob. Et ceſſauit Epiſcopatus diebus 3.

LVII.

BONIFACIVS, natione Romanus, ex patre Sigebaldo, ſedit annis 2. diebus 26. Hic fuit ordinatus in baſilica Iulii ſub intẽtione cum Dioſcoro, qui ordinabatur in baſilica Conſtantiniana. Fuitq; diſſenſio in clero & ſenatu dies 28. Sed Dioſcorus ipſo anno 2. Idus Octobris defunctus eſt. Quem Bonifacius zelo ductus cum grandi amaritudine ſub chirographo anathematizauit, & eum archiuo Eccleſiæ retruſit. Sed ei nullus ſubſcribere voluit. Hic congregata Synodo in baſilica B. Petri Apoſtoli, fecit cum chirographis ſacerdotum iuſiurandum ante confeſſionem Apoſtoli Petri in diaconum Vigilium, vt ſibi ſuccederet. Vnde facta iterum Synodo

 cenſue-

cenſuerunt ſacerdotes omnes propter reuerentiam ſanctæ Sedis, quia contra canones hoc fuerat factum, & quia culpa eum reſpiciebat, qui ſibi ſucceſſorem conſtituiſſet. Quapropter Bonifacius reum ſe confeſſus eſt, quod in Diaconum Vigilium ſua ſubſcriptione chirographi ante confeſſionem B. Petri Apoſtoli feciſſet, ipſumq; chirographum ſub præſentia omnium ſacerdotum & cleri, & ſenatus incendio conſumpſit. Tunc venit relatio ab Afris Epiſcopis de conſtitutione, & vt conſilio Domni Papæ omnia Carthaginenſis Epiſcopus faceret. Sepultus autem eſt in baſilica B. Petri Apoſtoli, ſub die 17. menſ. Octob. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 15.

LVIII.

IOHANNES, q. & Martirius, natione Romanus, ex patre Proiecto, de Cælio monte, ſedit annis 2. menſibus 4. diebus 6. Eodem tempore Iuſtinianus Auguſtus, vir religioſus ſummo amore Chriſtianę religionis miſit fidem ſuam ſcriptam chirographo proprio ad ſedem Apoſtolicam per Epiſcopos Epatium, & Demetrium. Sepultus eſt autem Ioannes Papa in baſilica B. Petri Apoſtoli, 6. Kalend. Iunias. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 6.

LIX.

AGAPITVS, natione Romanus, ex patre Gordiano presbytero ad ſanctos Ioannem & Paulum, ſedit menſib. 11. diebus 18. Hic libellos anathematis quos inuidiæ dolo extorſerat, Bonifacius a presbyteris & Epiſcopis contra canones & contra Dioſcorū in medio Eccleſiæ congregatis omnibus incendio conſumpſit, & totam Eccleſiam abſoluit. Deniq; miſſus eſt à Theodato rege Gothorum ad Domnum Iuſtinianum Auguſtum, qui indignabatur contra eundem regem, quod occidiſſet Reginam Amalſuentham commendatam ſibi, filiam ſcilicet Theodorici regis, qui eum regē fecerat. Ingreſſus ergo Agapitus Conſtantinopolim 10. Kalend. Maii ſuſceptus eſt cum gloria, & cœpit altercationem habere cum Iuſtiniano Auguſto de religione. Reſponſumq; reddidit conſtantiſſimè de Domino IESV Chriſto, DEO & homine, quod in vna perſona IESV Chriſti duæ ſint naturæ. Qui altercatione Anthemium Conſtantinopolitanum Epiſcopum inuenit hæreticum. Dixit itaque Imperator Agapito. Aut conſenti nobis, aut in exilium deportari te faciam. Cui reſpondit. Ego quidem peccator ad Iuſtinianū Imperatorem Chriſtianiſſimum venire deſideraui, nunc autem Diocle-

Diocletianum inueni. Scito tamen, te & Epiſcopum tuum idoneos non eſſe Chriſtianæ religionis, niſi duas naturas in Chriſto confiteamini. Tandem ex præcepto Auguſti accerſito Anthemio & diſcuſſione facta, nunquam voluit confiteri in doctrina catholicæ reſponſionis, ſed conuicit eum Sanctus Papa Agapitus, & ob id ab omnibus Chriſtianis eſt glorificatus. Tunc Imperator gaudio repletus, humiliauit ſe, & adorauit beatiſſimum Papam Agapetum, quia communione eiecit Anthemium, & expulit in exilium, & loco eius Mœnam nomine conſecrauit Epiſcopum Catholicum. Qui etiam, poſtquam omnia obtinuit, pro quibus directus fuerat quadá ægritudine defunctus eſt Conſtantinopoli 10. Kalend. Maii. Cuius corpus in loculo plumbeo translatum eſt in baſilicam B. Petri Apoſtoli, vbi & ſepultum eſt, 12. Kalend. Octob. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 58.

LX.

SILVERIVS, natione Campanus, ex patre Hormiſda Epiſcopo Romano, ſedit anno 1. menſib. 5. dieb. 11. Hic leuatus eſt à tyranno Theodato ſine deliberatione decreti. Qui corruptus pecunia talem timorem induxit clero, vt qui non conſentiret in huius ordinatione gladio puniretur. Quocirca ſacerdotes non ſubſcripſere ante ordinationem eius ſecundum morem antiquũ, ſed poſt modum. Poſt menſes verò duos nutu diuino extinguitur Theodatus, & eleuatur rex Vuitigis. Qui Rauennam veniens tulit ſibi vxorem filiam Amalaſuentæ reginæ. Vnde indignatus Imperator Iuſtinianus miſit Beleſarium patritium cum exercitu, vt liberaret omnẽ Italiam à captiuitate Gothorum. Tunc veniens patritius in partes Siciliæ, audiuit, quod Gothi feciſſent ſibi regem. & inde per Campaniam properauit Neapolim, quam & obſidere cœpit, quia ciues Neapolitani noluerant aperire ei. Qui pugnando ciuitatem introiuit, & ductus furore interfecit & Gothos, & omnes ciues Neapolitanos, ita vt nulli ſexui, vel ætati parceret, nec ſacerdotibus, aut ſeruis DEI, vel ſanctimonialibus. Factoq; maximo bello contra Vuitigis, ingreſſus eſt vrbem Romam 4. Idus Decemb. & ciuitatem muniuit. Nocte ipſa, qua introiuit vrbem, hi qui erant in ciuitate, vel foris, fugerunt Rauennam, & omnes portas dimiſerunt apertas. Tunc colligens Vuitigis rex multitudinem exercitus Gothorum regreſſus contra Romam 9. Kalend. Mart. & fixit caſtra ad pontẽ Miluium, & vno anno ita obſeſſa eſt ciuitas Romana, vt nulli eſſet facultas exeundi, vel introeundi. Intra ciuitatem autem grandis

*remedium fames erat, vt aqua venundaretur pretio, niſi Nymphatum *rechedus ſubueniſſet. Pugnæ autem maximę erant, Beleſario defendente Romanos vel ciuitatem: quam & liberauit à Gothis: quos poſtmodum Rauennam fugere compulit. TVNC erat Vigilius Diaconus apocriſiarius in Conſtantinopoli, qui ſciebat dolorem Auguſti pro Anthemio Patriarcha, qui depoſitus fuerat à ſanctiſſimo Agapito Papa, eo quod hæreticus repertus eſſet, & in locum eius Mænam ſeruum DEI conſtituiſſet. Conſilio denique Vigilii miſit Romam epiſtolas Silucrio Papæ, rogans & obſecrans. Aut ad nos, ne pigriteris venire: aut certè reuoca Anthemium in locum ſuum. Quas litteras dum legiſſet B. Siluerius, ingemuit, & dixit. Modo ſcio, quod hæc cauſa finem vitæ meæ adduxit. Fiduciam tamen habens in Domino reſcripſit Auguſtæ. Domina Auguſta, ego rem iſtam nunquam facturus ero, vt reuocem hominem hæreticum, in ſua nequitia damnatum. Tunc indignata Auguſta miſit ad Beleſarium iubens per Vigilium diaconem. Vide aliquas occaſiones in Siluerium Papam, & depone illum ab Epiſcopatu, aut certè feſtinus tranſmitte eum ad nos. Ecce ibi habes Vigilium archidiaconem, & apocriſiarium noſtrum cariſſimum, qui nobis pollicitus eſt reuocare Anthemium patriarcham. Suſcepta iuſſione Beleſarius dixit. Ego quidem iuſſionem facio, ſed ille qui intereſt in nece Siluerii Papæ, ipſe reddat rationem de factis ſuis Domino IESV Chriſto. Et vrgente iuſſione, exierunt quidam falſi teſtes, qui dixerunt. Quadam vice inuenimus Siluerium Papam ſcripta mittentem ad regem Gothorum. in quibus continebatur. Veni ad portam, quæ appellatur, aſinaria iuxta Lateranis, & ciuitatem trado ac Beleſarium patritium. Quod audiens Beleſarius non credidit, ſciens, quod per inuidiam hæc dicerentur. Sed dum multi in eadem accuſatione perſiſterent, timuit, fecitq; Siluerium ad ſe venire in palatium Pincis, & foris retineri omnem clerum. Cumq; ingreſſus eſſet cum ſolo Vigilio, Antonina patritia, vt iacebat in lecto, videns eum dixit. Dic Domine Silueri Papa, quid fecimus tibi & Romanis, vt tu velles nos in manus Gothorum tradere? Adhuc ea loquente ingreſſus Ioannes Subdiaconus regionarius primæ ſedis tulit palliū de collo eius, & duxit in cubiculum, vbi expoliatum eum induit veſte monachica. Quem Xiſtus ſubdiaconus regionis ſextæ videns monachum, egreſſus foras nunciauit ad clerum, dicens. Quia domnus Papa depoſitus eſt, & factus eſt monachus. Qui audientes, fugerunt omnes. Suſcepit autem eum Vigilius archidiaconus in ſua quaſi fide, & miſit in exilium in Ponzas, ac ſuſtentauit eum pane tribu-

tribulationis & aqua anguſtiæ. Qui deficiens confeſſor mortuus eſt,& ſepultus in eodem loco 12. Kalend. Iul. ibiq; ſaluantur infirmi. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 5.

LXI.

VIGILIVS, natione Romanus, ex patre Ioanne Conſule, ſedit annis 17. menſibus 6. diebus 26. Eodem tempore Beleſarius commiſit bellum contra Vuitigem regem Gothorum, quem fugientem noctu inſecutus eſt Ioannes Magiſter militum, cui cognomentum, Sanguinarius, & tenuit eum, adduxitq; ad Beleſariũ, qui perduxit eum ſub ſacramento ſaluum ad Imperatorem Iuſtinianum Conſtantinopolim. Quem Imperator fecit patritium & comitem, tranſmiſitq; iuxta fines Perſarum, vbi vitam finiuit. Beleſario verò egere gratias Imperator & Auguſta, & remiſerunt eum in Africam, quæ redacta eſt ſub republica interfecto ſub dolo pacis *Vuimarith rege Vandalorũ. Quo tempore ſcripſit Theodora Auguſta ad Vigilium Papam. Veni, adimple nobis, quæ prona voluntate promiſiſti de patre noſtro Anthemio, & reuoca eum in officiũ ſuum. Ad hæc reſcripſit Vigilius. Abſit hoc à me Domina Auguſta. Prius locutus ſum malè & inſipienter, modo autem nullo modo tibi conſentiam, vt reuocem hominem hæreticum & anathematizatum. Quod ſi indignus vicarius ſum B. Petri Apoſtoli, quomodo fuerunt anteceſſores mei ſanctiſſimi, Agapitus & Siluerius, qui eum damnauere? Tunc Romani ſuggeſſerunt, quod conſilio Vigilii depoſitus fuiſſet Siluerius, mandantes, quia malè agit cum Romanis ſeruis tuis, & cum ipſa plebe tua: ſic enim eſt furioſus, vt daret alapam notario ſuo, qui mox cadens ad pedes eius expirauit. Item dedit neptem ſuam Vigiliam Aſtherio Cõſuli filio mulieris viduę, quẽ fecit teneri nocte, & tamdiu cædi, quamdiu vitam finiret. Quo audito Auguſta miſit Anthemium Scribonem cum virtute maiori ad Romam, dicens. Excepto in baſilica S. Petri, parce. cæterum, ſi in Lateranis, aut in palatio, aut in qualibet Eccleſia inueneris Vigilium, impoſitum mox naui perduc eum ad nos. Quod niſi feceris, per viuentem in ſæcula excoriari te faciam. Qui Anthemius Scribo veniens Romam, inuenit eum in Eccleſia S. Ceciliæ 10. Kalend. Decemb. erat enim dies natalis eius. Qui munera erogando ad populum repertus eſt, & depoſitus ad Tyberim, miſſusq; in nauim, quem plebs & populus ſequebatur, clamando, vt orationem ab eo acciperet. Et data oratione, dixit omnis populus, Amen. Et mota eſt nauis. Videntes Romani, quod mota eſt nauis, in qua ſedebat Vigilius,

*Gundaro

gilius, tunc populus cœpit poſt eum iactare lapides, fuſtes, cacabos, & dicere. Fames tua tecum, mortalitas tua tecum, malè feciſti cum Romanis, malè inuenias, vbi vadis. Et quidem amatores eius ſecuti ſunt eum de Eccleſia. Qui ingreſſus Siciliam in ciuitate Catinenſi permiſſus eſt facere ordinationem per menſem Decemb. presbyteros & diaconos. Ex quibus retranſmiſit Romam Ampliatum presbyterum vicedominum ſuum, & Valentinum Epiſcopum ad S. Rufinam, & Secundum ad cuſtodiendum Lateranis, & gubernandum clerũ. Qui valefaciens omnibus ingreſſus eſt Conſtantinopolim in Vigilia Domini noſtri IESV Chriſti. Quẽ obuius Imperator oſculatus eſt, & cœpit flere, ac plebs illa pſallebat ante eũ vſque ad Eccleſiam S. Sophiæ, *Ecce aduenit dominator Dominus*, &c. Per biennium enim fuerant intentiones de Anthemio patriarcha, intendentes cautionem manus eius, qua promiſerat eum reuocare in locum ſuum. Sed Vigilius magis deſiderans mori, quam viuere, nullatenus voluit eis conſentire, & dixit. Vt video, non mihi fecerunt venire ad ſe Iuſtinianus & Theodora, ſed Diocletianus & Eleutheria. Facite vt vultis, digna enim factis recipio. Tunc dedit alapam in faciem eius quidam, dicens. Homicida, neſcis quibus loqueris? neſcis, quia Siluerium Papam occidiſti? & filium mulieris viduæ calcibus & fuſtibus interfeciſti? Tunc fugiens in baſilicam S. Euphemiæ tenuit columnam altaris. Qui tractus ab ea, & eiectus foris Eccleſiam, fecerunt mitti funem in collo eius, & traxerunt eum per totam ciuitatem vſque ad veſperum. Tunc miſſus eſt in cuſtodiam, vbi dabantur ei modicè panis & aqua. Clerus autem Romanus, qui cum eo erat, miſſus eſt in exilium per diuerſa metalla incidenda. Tunc Gothi cum ſuo rege Bandua, qui Totila nuncupabatur, deſcendentes Romam obſederunt eam, & facta eſt fames in ciuitate Romana, vt etiam natos ſuos vellent comedere. Quadam itaque die intrauit rex Romam à porta S. Pauli, indictione 13. & habitauit cum Romanis, quaſi pater cum filiis. Quidam verò de Senatoribus fugientes ingreſſi ſunt Conſtantinopolim, & venerunt ad Imperatorem afflicti & deſolati. Quos conſolatus eſt Imperator, & miſit Narſetem Eunuchum & cubicularium ſuum in Italiam. Cui data pugna cum Gothis donauit DEVS victoriam, & occiſus eſt rex & multitudo Gothorum interfecta eſt. Tunc adunatus clerus rogauit Narſetem, vt vna cum eius ſuggeſtione rogaret Principem, vt ſi adhuc viueret Vigilius Papa, aut presbyteri, ſeu diaconi, vel clerus, qui cum eodem fuerat in exilium deportatus, reuerteretur. Suſcepta relatione Narſetis, vel cuncti cleri Romani lætus

ni lætus effectus eſt Imperator & omnes inclyti eius, eo quod requiem dediſſet DEVS Romanis. Mox miſit, per diuerſa loca, vbi fuerant in exilium deportati, in Gypſo & Proconeſo, & iuſſit ante ſe venire Imperator, dicens eis. Vultis recipere Vigilium, vt fuit Papa veſter, an archidiaconum veſtrum Pelagium, & manus mea erit vobiſcum. Reſponderunt omnes. Imperet DEVS pietati tuæ, vt reſtituat nobis modo Vigilium, & quando voluerit eum DEVS tranſire de hoc ſæculo, tunc cum veſtra præceptione donetur nobis Pelagius noſter archidiaconus. Tunc dimiſit omnes cum Vigilio, & venerunt Siciliam in ciuitatem Syracuſis, vbi afflictus calculi dolore mortuus eſt. Cuius corpus translatum eſt Romam. & ſepultus eſt ad S. Marcellum via Salaria. Et ceſſauit Epiſcopatus menſes 3. & dies 5.

LXII.

PELAGIVS, natione Romanus, ex patre Ioanne Vicariano, ſedit annis 11 menſibus 10. diebus 18. Quem, dum non eſſenr Epiſcopi, qui eum ordinarenr, eo quod multitudo religioſorum ſapientium, & nobilium ſubduxerat ſe à communione eius, dicens, quia in morte Vigilii Papæ ſe immiſcuit, vt tantis pœnis affligeretur, ordinauerunt duo Epiſcopi, Ioannes de Peruſia, & Bonus de Ferentino, & Andreas preſbyter de Hoſtia. Nam non erat in clero vel monaſteriis, qui poſſet promoueri. Tunc Narſes & Pelagius Papa conſilio inito ſumpta Litania à S. Pancratio cum hymnis & canticis ſpiritualibus venerũt ad S. Petrum Apoſtolum. vbi idem Papa tenens Euangelia & crucem Domini ſuper caput ſuum in ambonem aſcendit, & ſatisfecit populo, quia nullum malum peregiſſet contra Vigilium, petiitq; confirmari, vt ſi quis ille eſt in ſancta Eccleſia ab Oſtiario vſque ad gradum Epiſcopi, neque per aurem, neque per aliquas promiſſiones proficiat, quia Simoniacum eſt. Mortuus eſt autem & ſepultus in baſilica B. Petri Apoſtoli. Et ceſſauit Epiſcopatus menſes 2. dies 25.

LXIII.

IOANNES, ex patre Anaſtaſio illuſtri, ſedit annis 12. menſibus 11. dieb. 26. Eo tempore Heruli in Tharſiam venerunt, leuato ſuper ſe rege Sindaldo, & premebant cunctam Italiam. Contra quos Narſes egreſſus, regem eorum interfecit, & omnem gentem ſubiugauit. Deinde ſimili modo Immingus & Bucellenus duces Francorum premebant Italiam, ſed auxiliante Domino, & ipſi à Narſete

interfecti ſunt. Cumq; tali euentu gauderet tota Italia, Romani inuidia ducti ſuggeſſerunt Iuſtiniano & * Suffinæ, quia Romanis magis expetierat Gothis ſeruire, quàm Græcis, vbi Narſes Eunuchus imperat. Quod Narſes audiens de Roma venit Campaniam, & indignatus ſcripſit genti Langobardorum, vt venirent, & poſſiderēt Italiam. Quæ omnia, vt cognouit Ioannes Papa, feſtinus venit Neapolim, & obtinuit à Narſete, vt reuerteretur Romam: qui relicta Italia, ꝓ qua valde laborauerat, Cōſtātinopolim redire decreuerat. Vtrique ergò reuerſi ſunt. Et ſanctiſſimus quidem Ioannes habitauit multo tempore in cimiterio Sanctorum Tiburtii & Valeriani. Narſes verò Romam ingreſſus poſt multum temporis mortuus eſt. Sanctiſſimus quoq; Ioannes & ipſe mortuus ſepultus eſt in baſilica B. Petri Apoſtoli. Et ceſſauit Epiſcopatus menſibus 10. diebus 3.

* *Sophiæ*

LXIV.

BENEDICTVS, natione Romanus, de patre Bonifacio, ſedit annis 4. menſe 1. diebus 29. Eodem tempore gens Langobardorum inuaſit omnem Italiam, ſimulq; & fames nimia adeo, vt etiam multitudo caſtrorum ſe traderet Langobardis, vt temperare poſſent ab inopia famis. In iſtis itaq; laboribus & afflictionibus poſitus ſanctiſſimus Papa mortuus eſt, & ſepultus in B. Petri Apoſtoli baſilica in ſecretario. Et ceſſauit Epiſcopatus menſes 3. dies 10.

LXV.

PELAGIVS, natione Romanus, de patre Vnigildo, ſedit annis 10. menſ. 2. dieb. 10. Hic ordinatur abſq; iuſſione Principis, eo quod obſiderent ciuitatem Romanam Langobardi, qui Italiam multa vaſtatione infeſtabant. Cuius temporibus tantæ pluuiæ fuerunt, vt omnes dicerent, quia aquæ diluuii ſuperinundauerūt, & talis clades fuit, qualem à ſæculo nullus meminit fuiſſe. Hic mortuus eſt, & ſepultus ad B. Petrum Apoſtolum. Et ceſſauit Epiſcopatus menſes 3. dies 25.

LXVI.

GREGORIVS, natione Romanus, ex patre Gordiano, ſedit annis 13. menſ. 6. diebus 10. Hic expoſuit homilias Euangeliorum, & multa alia, quæ enumerare non poſſumus, adiecitq; in canone. *Dies noſtros in tua pace diſpone,* &c. Miſit etiam prædicatores ad

gentem

gentem Anglorum, qui eos conuerterent ad Dominum IESVM Chriſtum. Domum quoque ſuam monaſterium conſtituit. Qui mortuus ſepultus eſt ad B. Petrum Apoſtolum ante Secretarium die 12. menſis Martii. Et ceſſauit Epiſcopatus menſes 5. dies 19.

LXVII.

SABINIANVS, natione Tuſcus, de ciuitate Blera, ex patre Bono, ſedit annum 1. menſes 5. dies 9. Quo tempore fuit fames grauis in ciuitate Romana. Qui facta pace cum gente Langobardorum iuſſit aperiri horrea Eccleſiæ & venundari frumenta pro ſolido vno modios 30. Hic in Eccleſia B. Petri Apoſtoli luminaria addidit. Qui ſepultus eſt in Eccleſia B. Petri Apoſtoli. Depoſitus autem eſt ſub die 22. menſ. Februar. Et ceſſauit Epiſcopatus menſibus 10. dieb. 26.

LXVIII.

BONIFACIVS, natione Romanus, ex patre Ioanne, ſedit mẽſibus 8. diebus 22. Hic obtinuit apud Phocatem Principem, vt ſedes Apoſtolica B. Petri Apoſtoli caput eſſet omnium Eccleſiarum, quia ſedes Conſtantinopolitana primam ſe omnium Eccleſiarum ſcribebat. Conſtituit etiam Synodum in Eccleſia B. Petri Apoſtoli, in qua ſederunt Epiſcopi 72. presbyteri 30. diaconi 3. & clerus omnis, ſub anathemate, vt nullus Pontifice viuente Epiſcopum ciuitatis ſe præſumat dicere, aut partes ſibi de electione facere, niſi tertio die depoſitionis eius. tuncque adunato clero & filiis Eccleſiæ electio fiat. & quem quis voluerit, habebit ſibi licentiam eligẽdi ſacerdotem. Defunctus autem ſepultus eſt in Eccleſia B. Petri Apoſtoli die 12. menſ. Nouemb. Et ceſſauit Epiſcopatus menſ. 10. dies 6.

LXIX.

BONIFACIVS, natione Marſus, de ciuitate Valeria, ex patre Ioanne medico, ſedit annis 6. menſ. 8. diebus 13. Huius temporibus fames, peſtilentia, & inundationes aquarum grauiſſimæ fuerunt. Qui petiit à Phocate principe templum, quod appellabatur Pantheon, in quo fecit Eccleſiam beatæ, ſemperque Virginis Mariæ. Qui defunctus die 25. menſis Maii, ſepultus eſt ad beatum Apoſtolum Petrum.

LXX.

DEVSDEDIT, natione Romanus, ex patre Stephano ſubdiacono, ſedit annis 3. diebus 23. Hic clerum multum dilexit. Sacerdotes & clerum ad loca priſtina reuocauit. Cuius temporibus veniẽs Eleutherius patritius & cubicularius Rauenna, occidit omnes, qui in necem Ioannis Exarchi, & iudicis Reipub. fuerant. Cumq́; ſuſceptus eſſet optimè à ſanctiſſimo Deusdedit Papa, egreſſus de Roma venit Neapolim, quæ tenebatur à Ioanne Conſino antarta. Contra quem pugnãdo interfecit eundem tyrannum, ingreſſus Neapolim, & cum eo alios multos: ſicq́; reuerſus eſt Rauennam, vbi data militibus roga facta eſt pax magna in tota Italia. Hic conſtituit ſecundam Miſſam fieri in clero. Quo tempore factus eſt terræmotus magnus menſe Auguſto, indictione 6. Poſt hæc ſecuta eſt clades ſcabierum in populo, ita vt nullus eſſet, qui poſſet mortuum ſuum recognoſcere. Qui defunctus ſub diem 8. menſis Nouemb. ſepultus eſt ad B. Petrum Apoſtolum. Hic dimiſit pro obſequio ſuo ad omnem clerum rogam vnam integram. Et ceſſauit Epiſcopatus menſe 1. diebus 16.

LXXI.

BONIFACIVS, natione Campanus, de ciuitate Neapoli, ex patre Ioanne, ſedit annis 5. Hic conſtituit, vt teſtamentum valeat ſecundum iuſſionem Principis, & vt nullus trahatur de Eccleſia, nec pręſumat acolythus reliquias Sanctorum Martyrum leuare, niſi presbyter, & vt in Lateranis acolythus non baptizet cum diacono, ſed ſubdiaconi ſequentes. Eodem tempore ante diem ordinationis eius Eleutherius patritius & Exarchus antarta aſſumpſit regnum. Qui veniens ad ciuitatem Romanam, in caſtro, quod dicitur, Luciolus, à militibus Rauennatibus interfectus eſt, & caput eius delatum Conſtantinopolim ad piiſſimum Principem. Defunctus autem beatiſſimus Bonifacius ſepultus eſt ad B. Petrum Apoſtolum die 25. menſis Octob. Et ceſſauit Epiſcopatus dies 13.

LXXII.

HONORIVS, natione Campanus, ex patre Petronio Conſule, ſedit annis 12. menſibus 11. diebus 17. Hic conſtituit, & decreuit in Eccleſia, vt omni hebdomada Sabbatho die exeat Letania à S. Apollinari ad B. Petrum Apoſtolum, & cum hymnis & cã-

ticis

ticis omnis populus ei occurrere debeat. Qui ſepultus eſt vbi ſupra, ſub die 4. Idus Octob. Et ceſſauit Epiſcopatus anno 1. menſ. 7. diebus 18.

LXXIII.

SEVERINVS, natione Romanus, ex patre Abieno, ſedit menſibus 2. diebus 4. Huius temporibus, cum tantum eſſet electus, nondum autem ordinatus, deuaſtatum eſt Epiſcopium Lateranenſe à Mauritio chartulario, & Hiſatio patritio Exarcho Italiæ, qui aduerſus Eccleſiam DEI inito conſilio concitauerunt exercitum Romanum, dicentes. Quid prodeſt, quod tantæ pecuniæ congregatæ ſint in Epiſcopio Lateranenſi ab Honorio Papa, & militibus nihil exinde ſubuenitur, quando & rogæ veſtræ, quas Domnus Imperator vobis per vices mandauit, ibi ſunt à ſancto viro reconditæ? His auditis omnes armati à puero vſq; ad ſenem venerunt ad prædictam Eccleſiam, quam tamen irrumpere non potuerunt, reſiſtẽtibus his, qui cum ſanctiſſimo Seuerino aderant. Vnde Mauritius, quod vi non potuit, dolo fecit ingreſſus veſtiarium Lateranenſis Epiſcopii, & ſigillauit omnia, quæ Chriſtianorum pietas pro redemptione animarum ſuarum ſancto Petro reliquerat. Miſitque poſtmodum Rauennam epiſtolas ad Hiſatium patritium, qui illicò Romam veniens omnes primates Eccleſiæ in exilium deportari iuſſit, ne eſſet qui impediretur ſuis negotiis. Deinde poſt dies aliquantos ingreſſus Lateranenſe Epiſcopiũ per dies 8. deprædatus eſt illud, partemq; maximam direxit Conſtantinopolim Heraclio Imperatori, & ſic ordinatus eſt ſanctiſſimus Seuerinus. Qui etiam ſepultus eſt ad beatum Petrum Apoſtolum ſub die 4. non. Auguſt. Et ceſſauit Epiſcopatus menſes 4. diebus 29.

LXXIV.

IOANNES, natione Dalmata, ex patre Venantio Scholaſtico, ſedit anno 1. menſibus 9. diebus 19. Hic miſit multas pecunias per omnem Dalmatiam ſeu Hiſtriam per ſanctiſſimum & fideliſſimum Martinum Abbatem propter redemptionem captiuotum, qui à gentibus deprædati fuerant. Sepultusq; eſt ad B. Petrum Apoſtolum ſub die Id. Octob. Et ceſſauit Epiſcopatus mẽſe 1. dieb. 10.

LXXV.

THEODORVS, natione Græcus, ex patre Theodoro Epiſcopo de ciuitate Hieroſolyma, ſedit annis 6. menſibus 5. diebus

 18. Huius

18. Huius temporibus Mauritius Chartularius, per quem Hiſacius multa mala operatus eſt, coniurauit contra eundem Hiſatium adiunctis ſibi omnibus, qui in circuitu ciuitatis Romanæ per caſtra morantes Eccleſiam DEI deuaſtauerant, volens ſibi regium nomẽ imponere. Hæc audiens Hiſatius miſit Donum magiſtrum militũ & Sacellarium ſuum ad ciuitatem Romanam, cui, relicto Mauritio, occurrit omnis exercitus Romanus. Ipſe verò Mauritius fugit ad S. Mariam ad præſepe. Vnde abſtractus miſêre boias in collo eius, ac cum omnibus ſuis conſiliariis inboiatis tranſmiſſus eſt Rauennam per manus Marini Scribonis, & Thomati Chartularii. Quem etiam iuxta Rauennam in loco, qui dicitur, Ficudas 12. milliario à ciuitate decollauerunt, ſicut ab Hiſatio mandatum fuerat. Cuius caput perductum eſt Rauennam. Quod poſtquam vidit Hiſatius, valde gauiſus ad exemplum multorum iuſſit per ciuitatem circumferri, & poſt in ſtipite poni. Illos autem, qui cum ipſo directi fuerãt inboiati, poſitos ſub arcta cuſtodia, dum cogitaret, qua morte eos puniret, nutu DEI percuſſus interiit, & hi de carcere ad ſua ſunt reuerſi. Audiens quoq; Imperator mortem Hiſatii, miſit Theodorum patritium exarchum, cui cognomentum, Calliopa, ad regendam omnem Italiam. Quo tempore venit Pyrrhus ex Africa, qui fuerat Epiſcopus & patriarcha Conſtantinopolitanus ad limina Apoſtolorum, & libellum cum ſua ſubſcriptione obtulit Apoſtolicæ Sedi, condemnans omnia, quæ à ſe, vel à deceſſoribus ſuis ſcripta vel acta ſunt, aduerſus immaculatam noſtram fidẽ. Quem honorans Domnus Papa, vt ſacerdotem regiæ ciuitatis, fecit ei cathedram iuxta altare poni. Sed rurſus, cum more canis ad proprium impietatis vomitum repedaſſet, ſanctiſſimus Theodorus conuocauit vniuerſos ſacerdotes, & clerum, ac in Eccleſia B. Petri Apoſtolorum Principis condemnauit eum ſub vinculo anathematis. Deinde Paulum regiæ ciuitatis patriarcham regulariter increpauit, nec non per apocriſiarios admonuit, quatenus proprium emendaret commentum, atq; ad orthodoxam fidem, catholicamq; Eccleſiam remearet. Qui tandem, cum eum non poſſet à ſuo conamine reuocare, ſecundum Apoſtolicam auctoritatem depoſitionis vltione percuſſit. Sepultus eſt autem B. Theodorus ad B. Petrum Apoſtolum, pridie Idus Maii.

LXXVI.

MARTINVS, de ciuitate Tudertina prouinciæ Tuſciæ, ſedit annis 6. menſe 1. diebus 26. Huius temporibus Paulus Conſtanti-

ſtantinopolitanæ vrbis Epiſcopus ſpiritu ſuperbiæ inflammatus, non ſolum verbis, ſed etiam libris ſententiis nefandiſſimorum hæreticorum catholicum dogma eneruare ſtuduit; definiens, nec vnam, nec duas voluntates, aut operationes in Chriſto Domino cōfiteri. Qua præſumptione ad tantam inſaniam deuenit, vt altare ſanctæ Romanæ ſedis, quod erat in domo Placidiæ ſacratum, ſubuerteret, atque apocriſiarios noſtros immaculatam hoſtiam ibidem offerre prohiberet. Ipſi verò Apocriſiarii dicendo eum conſtanter hæreticum detenti ſunt, & in cuſtodiam retruſi: alii autem in exilium deportati, nonnulli verberibus afflicti. Quod audiens Martinus ſanctiſſimus Epiſcopus, miſit, & congregauit Epiſcopos in vrbe Roma 105. fecitq; Synodum ſecundum inſtituta orthodoxorum Patrum in Eccleſia Saluatoris iuxta Epiſcopium Lateranēſe, reſidentibus Epiſcopis ac presbyteris, & aſtantibus diaconibus, & clero vniuerſo, vbi condemnauerunt ſub anathematis vltione perculſos Cyrum Alexandrinum, Pyrrhum, Sergium & Paulum patriarcham Conſtantinopolitanum. Ipſis diebus direxit Imperator in Italiam Olympium cubicularium & exarchum ad regendā omnem Italiam, præcipiens ei, ſicut Paulus ſuggeſſerat, vt in typo libelli ab eodem Paulo editi omnes Epiſcopos Italiæ ſubſcribere faceret. Si autem quoquo modo fieri poſſet, ipſum Martinum Papam teneret, quia tunc facilius Epiſcopi Italiæ ſubſcriberēt. Quod ſi Romanus, vel Rauennatis exercitus contradiceret, & impræſentiarum ſileret, donec omnem obtineret prouinciam. Cuius iuſſis parens Olympius venit Romam, & inuenit ſanctam Romanam Eccleſiam in fide Catholica firmiſſimam, voluitq; armatus cum exercitu ſchiſma intromittere, ſed prohibitus DEI virtute neceſſe habuit palam declinare à ſua mala intentione. Vnde in Eccleſia ſanctæ DEI genitricis Mariæ ad præſepe, dum ei Domnus Papa inter Miſſarum ſollemnia communionem porrigeret, voluit eum interficere: ita enim mandauerat ſuo ſpathario, quem DEVS omnipotens excæcauit, ne ſanctiſſimi Epiſcopi ſanguis effunderetur, & Eccleſia Catholica hæreſi ſubiugaretur. Nam prædictus armiger iureiurando ita accidiſſe profeſſus eſt. Videns ergo Olympius exarchus, quia manus DEI circumtegebat Martinum ſanctiſſimū Papam, pacem cum eo iniit, ac deinde collecto exercitu Siciliam profectus eſt aduerſus gentem Sarracenorum, vbi maior pars exercitus Romani interiit, & exarchus ipſe morbo deceſſit. Cui ſucceſſit directus ab Imperatore Theodorus exarchus, qui cognominabatur Calliopas, cum Theodoro imperiali cubiculario, qui & Pellurius

T 3 dice-

dicebatur. Qui tollentes Martinum Papam de Eccleſia Saluatoris,quæ Conſtantiniana appellatur,perduxerunt Conſtantinopolim,& nec ſic eis acquieuit. Quapropter directus eſt in exilium, vel locum qui dicitur, Cerſona, vbi, ſicut Deo placuit, vitam in pace finiuit ſub die 17. menſis Septembris. Qui confeſſor multa mirabilia operatur vſq; in hodiernum diem.

LXXVII.

EVGENIVS, natione Romanus, de regione prima Auentinēſi, clericus à cunabulis,ex patre Rufiniano, ſedit annis 2. menſibus 9. diebus 24. His temporibus Petrus patriarcha Conſtantinopolitanus direxit Synodicam iuxta conſuetudinem ad ſedem Apoſtolicam omninò obſcuriſſimam, in qua non declarauit operationes aut voluntates in Domino noſtro IESV Chriſto. Vnde accenſus populus vel clerus cum maiorē ſtrepitu eam à ſancta DEI Eccleſia proiecerunt, ita vt nec eundem Papam dimitteret Miſſas celebrare in baſilica ſanctæ DEI genitricis Mariæ ad præſepe, niſi promiſiſſet ſe minimè eam ſuſcepturum. Qui etiam ſepultus eſt ad B. Petrum Apoſtolum ſub die 4. nonas Iun. Et ceſſauit Epiſcopatus menſe 1. diebus 28.

LXXVIII.

VITALIANVS, natione Segnenſis, ex prouincia Campaniæ, ex patre Anaſtaſio, ſedit annis 14. menſibus 6. Hic direxit reſponſales ſuos cum Synodica iuxta conſuetudinem in regiam vrbem ad piiſſimos Principes, ſignificans de ſua ordinatione. Cuius temporibus venit Conſtantinus Auguſtus Romam, ſuſceptus ab eodem Papa, cui & occurrit, indictione ſexta, quinto milliario ab vrbe. Cumq; per duodecim dies in ciuitate Romana demoratus per diuerſa loca plurima dona obtuliſſet, omnia quæ erant in ære ad ornatum ciuitatis depoſuit. Sed & Eccleſiam S. MARIÆ ad Martyres tegulis æreis diſcooperuit, & cum aliis rebus in regiam vrbem direxit. Reuerſus autem Siciliam habitauit Syracuſis, vbi tales afflictiones populo prouinciarum Calabriæ, Siciliæ, Africæ, vel Sardiniæ per diagrapha, ſeu capita atque nauticationes impoſuit, quales à ſæculo nunquam fuerant auditæ, auferens vaſa ſacra, vel cimilia ſanctarum DEI Eccleſiarum. Qui poſtmodum 15. die menſis Iulii, per indictionem 12. proditus in balneo occiſus eſt. Secuta eſt ſtatim mors ſanctiſſimi Vitaliani, qui ſepultus eſt ad S. Petrum Apoſto-

Apoſtolum ſub die 6. Kalend. Februar. Et ceſſauit Epiſcopatus menſibus 2. diebus 13.

LXXIX.

ADEODATVS, natione Romanus, ex monachis, ex patre Iouiano, ſedit annis 4. menſib. 2. diebus 5. Huius temporibus Mezentius, qui erat in Sicilia cum exercitu Orientali arrepto regno intarzizauit, & exercitus Italiæ per diuerſa fugit, quouſq; Deo auxiliante idem interemptus eſt, & caput eius intarta Conſtantinopolim perductum. Poſt cuius mortem Sarraceni Siciliam obtinuerunt, & multis occiſis, populus in montanis, ſeu in caſtris confugium fecit. Illi verò reuerſi Alexandriam ſecum aſportauerunt, quæ à ciuitate Romana illuc nauigio fuerāt delata. Prædictus quo- [illegible] ſanctiſſimus vir caſalia conquiſiuit, & in vita ſua Abbatem & [illegible] garionem ibidem conſtituit. Poſt cuius tranſitum tantæ [illegible]uæ & tonitrua fuerunt, qualia nulla ætas meminit. Et niſi per Letanias, quæ quotidie fiebant, Dominus propitiatus eſſet, homines & pecora interirent. Renaſcentibus quoq; leguminibus denuò in campis propter nimias pluuias nil trituræ in horrea recondere valebant. Sepultus autem eſt beatiſſimus Adeodatus ad S. Petrum Apoſtolum ſub die 6. Idus Iul. Et ceſſauit Epiſcopatus menſibus 4. diebus 15.

LXXX.

DONVS, natione Romanus, ex patre Mauritio, ſedit anno 1. menſibus 6. diebus 10. Hic repperit in vrbe Roma in monaſterio, quod appellatur, Boëziana Neſtorianiſtas monachos Syros, quos per monaſteria diuerſa diuiſit, & ibidem monachos Romanos inſtituit. Cuius temporibus Eccleſia Rauennæ, quæ ſe ab Eccleſia Romana ſegregauerat cauſa autocephaliæ denuò ſe priſtinæ ſedi Apoſtolicæ ſubiugauit. Cuius Eccleſiæ præſul, nomine Reparatus, eueſtigiò, vt Deo placuit, vitam finiuit. Hic dum eſſet electus Auguſto menſe, ſtella à parte Orientis apparuit à Gallicantu vſque mane per tres menſes, & eius radii cœlos penetrabant. Quæ poſt ſemetipſam reuerſa diſparuit, & à parte orientis maxima mors hominum ſubſecuta affuit. Sepultus autem eſt ad B. Petrum Apoſtolum ſub die 3. Idus April. Et ceſſauit Epiſcopatus menſib. 2. dieb. 15.

LXXXI.

AGATHO, natione Siculus, ſedit annis 2. menſibus 6. diebus 3. Huius temporibus Theodorus Archiepiſcopus Rauennæ

ſemetipſum ſedi Apoſtolicæ poſt multorum annorum curricula præſentauit. Suſcepit autem diualem iuſſionem piiſſimorum Principum Conſtantini, Heraclii & Tyberii Auguſtorum per Epiphanium glorioſum à ſecretis, quæ miſſa fuerat prædeceſſori ſuo Dono Papæ, exhortans, vt debeat ſacerdotes vel miſſos ſuos dirigere in regiam vrbem pro adunatione ſanctarum DEI Eccleſiarum. Quod facere non diſtulit, & Epiſcopos ac presbyteros, vel religioſos monachos illuc quantocyus direxit. Quo tempore Luna Eclypſin pertulit. 18. die menſis Iunii, indictione 8. Quam mortalitas grauiſſima per tres ſequentes menſes ſubſecuta, intus & foris vrbem talis depopulata eſt, qualis nec aliorum Pontificum temporibus fuiſſe memoratur. Ingreſſi deniq; legati Apoſtolicæ Sedis regiam vrbem die 10. menſis Nouemb. indictione 9. Domino comitante ſunt ſuſcepti in oraculo B. Petri Apoſtolorum Principis intra palatium, porrigentes ei & ſcripta Ponrificis. Quos dum ſuſcepiſſet, c. nuit, vt remittentes aſſertiones philoſophicas, non furore, ſed cifica diſpoſitione puram ſanctorum Patrum, ſcripturarumq; comprobatam fidem per Synodalia decreta ſatisfacerent, & inducias ad retractandum dedit, tribuens eis omnia, quæ ad ſuſtentationem ſufficiebant in domo, quæ appellatur Placidia. Dominica itaque die euocatis ad ſanctam Dei Genitricem ad Blachernas in tāta honorificentia, vt etiam eis in palatio caballos cum obſequio dirigeret. Die quoque 22. menſis Nouemb. in baſilica, quæ Trullus appellatur ſub regali cultu reſedit Imperator, & cum eo Georgius patriarcha Conſtantinopolitanus, & Macarius Antiochenus, miſſiq; ſedis Apoſtolicę cum Epiſcopis Orientalium partium, numero 150. Poſt hæc intromiſerunt libros, & tomos diuerſos, & Synodos, quas falſauerunt hæretici æſtimantes, non propter veritatem, ſed per mendacium ſuperare, qui non duas, ſed vnam voluntatem & operationem dicebant in Chriſto; quod coram Principe & Synodo claruit. Deinde præcepit pius Princeps miſſos in Synodo reſidere præſentantes locum ſanctiſſimi Agathonis Papæ. Quibus dictum eſt, vt omnes libros, quos ſcirent ad cauſam fidei pertinere coram Synodo deferrent. quod & factum eſt. Et vocato Georgio diacono, & cartophylace Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præceptum eſt ei, vt iuxta eorum notitiam codices ex bibliotheca Eccleſiæ ad medium deducerenrur. In quibus repertum eſt duas naturas, duaſque voluntates vel operationes eſſe in Chriſto. Contraque confeſſus Macarius inuentus eſt mendax. Tunc interdixit pietas Auguſtalis Georgio Patriarchæ, vt minimè in Eccleſia ſua ſuſciperet eundem

dem Macarium eiusq; ſequaces. Deinde, vt veritatis lumen appareret, intromiſſa ſunt coram Synodo venerabilium Patrum dicta Ioannis Conſtantinopolitani, Cyrilli, Athanaſii, Baſilii, Gregorii Nazianzeni, Dionyſii, Hilarii, Ambroſii, Auguſtini, & Leonis duas naturas, duas voluntates vel operationes in Chriſto dicentes ad ſatisfactionem Principis, vel Synodi. Sequenti die relecta eſt Synodica ſanctiſimi Agathonis Papæ, quam Catholicis Patribus comprobatam ſubſcripſerant Occidentales Epiſcopi 120. Poſt hæc hortati ſunt Macariū omnes, vt de voluntate vel operatione Chriſti ſuam proferret ſententiam. Qui cum neq; vnam, neq; duas voluntates, vel operationes dicere vellet, Sereniſſimus Princeps tomum ipſius Macarii protulit, in quo apertiſſimè vnam voluntatem in Domino affirmauerat, & manu ſua ſubſcripſerat cum Theodoro & Georgio Patriarchis. Sed Georgius ſanctiſſimus Patriarcha ſui erroris pœnituit, & ita credere ſe, & prædicare profeſſus eſt, ſicut ſedes Apoſtolica tradit. Vnde cum aliis Catholicis anathematizauit omnes hæreticos, & ipſum Macarium, poſtquam iuſſu Synodi & Principis ei ablatum eſt orarium à Baſilio Cretenſi Epiſcopo, & anathematizatum foris Synodum ſimul cum ſuo throno proiecere. Stephanum autem diſcipulum eius ceruicibus à S. Synodo Romani clerici expulerunt. Eadem hora tantæ telæ aranearūm nigerrimæ in medio populi ceciderunt, vt omnes mirarentur, ac ita ſordibus hæreſeon expulſis vnita eſt ſancta Dei Eccleſia. In locum verò Macarii ordinatus eſt Theophanius Abbas monaſterii Pagias inſulæ Sicilienſis, & factus eſt patriarcha Antiochenæ Eccleſiæ. Macarius quoq; cum ſuis amatoribus directus eſt in exilium ad ciuitatem Romanam. decretumq; eſt, vt tollantur nomina Patriarcharum de dyptichis Eccleſiarum, vel de picturis, aut foribus, vbi eſſe poterant, id eſt, Cyri, Sergii, Pyrrhi & Paulli, nec non & Petri, per quos error iſte pullulauerat. Catholici verò populi tāta fuit gratia, vt ad lætitiam ſancti Concilii, quod in regia vrbe erat, Ioannes Portuenſis Epiſcopus, qui vnus Legatorum erat, Dominicorum die octauæ Paſchæ in Eccleſia S. Sophiæ coram Principe & Patriarcha publicas Miſſas latinè celebraret, & vnanimiter oēs laudes & victorias piiſſimorum Imperatorum adclamarent. Suſcepit etiam diualem iuſſionem ſecundum ſuam poſtulationem, qua releuata eſt quantitas, quæ ſolita erat dari pro ordinatione Pōtificis, ſic tamen, vt ſi contigerit poſt eius tranſitum electionem fieri, non debeat ordinari, niſi prius decretum generale introducatur à regia Vrbe ſecundum antiquam conſuetudinem. Sepultus eſt

autem ſanctus Agatho ad B. Petrum Apoſtolum 4. Idus Ianuar. Et ceſſauit Epiſcopatus anno 1. menſibus 7. diebus 5.

LXXXII.

LEo iunior, natione Siculus, de patre Paulo, ſedit menſibus 10. diebus 17. Hic fuit eloquentiſſimus, in diuinis Scripturis ſufficienter inſtitutus, græca latinaq; lingua eruditus, cantilena ac pſalmodia præcipuus, & in earum ſenſibus ſubtiliſſima exercitatione limatus. Hic ſuſcipiens ſanctam 6. Synodum, quæ in regia vrbe acta fuerat ſub Conſtantino Principe à duobus Patriarchis, Conſtantinopolitano & Antiocheno atq; 150. Epiſcopis, eam ſtudioſiſſimè de græco in latinum tranſtulit. Qui etiam damnatis aliis hæreticis duos tantum abſoluit, id eſt, Anaſtaſium preſbyterum, & Leontium diaconum in die ſancto Theophaniæ exponentes per propria ſcripta fidem ſuam, iuxta quod ſancta Synodus determinauit. Huius temporibus percurrente diuali iuſſione piiſſimi Principis reſtituta eſt Eccleſia Rauennatis ſub ordinatione Apoſtolicæ ſedis, vt defuncto Archiepiſcopo electus ad ciuitatem Romanam veniat ordinandus. & conſtituit, quid ſoluere debeat pro vſu pallii, aut diuerſis Eccleſiæ officiis. Sed & ne Mauri quondam Epiſcopi anniuerſitas aut Agenda celebretur, nec non typum autocephaliæ, quē ſibi elicuerant ad amputanda ſcandala ſedis Apoſtolicæ reſtituerunt. Eiuſdem quoque temporibus Luna Eclypſin pertulit die 15. menſis Aprilis, indictione 11. Poſt cœnam Domini nocte pœne tota in ſanguinem verſa. Qui etiam ſepultus eſt ad B Betrum Apoſtolum, ſub die 5. Nonas Iulias. Et ceſſauit Epiſcopatus menſes 11. dies 22.

LXXXIII.

BENEDICTVS iunior, natione Romanus, patre Ioanne, ſedit menſes 10. dies 12. Hic à puerili ætate in ſcripturis & cantilena doctiſſimus & benignus, ſuſcepit diuales iuſſiones Conſtantini magni Principis ad venerabilem clerum & populum, atq; fœliciſſimū exercitum Romanæ ciuitatis, per quas conceſſit, vt qui electus fuerit in Sede Apoſtolica e veſtigio abſque tarditate Epiſcopus ordinetur. Hic vna cum clero & exercitu ſuſcepit mallones capillorū Domni Iuſtini & Heraclii filiorum clementiſſimi Principis. Quo tempore apparuit ſtella noctu veluti luna ſub nube inter natalem Domini & Theophaniam. Item prope exitum menſis Februarii in

die ab

die ab occaſu exiit ſtella meridie, & in partes Orientis declinauit. Poſt hoc mons Bebius, qui eſt in Campania menſe Martio per diem eructuauit, & omnia loca circumquaque præ puluere exterminata ſunt. Qui eueſtigiò infirmitate detentus defunctus eſt ac ſepultus ad S. Petrum Apoſtolum ſub die 8. Idus Maii. Et ceſſauit Epiſcopatus menſes 2. dies 15.

LXXXIV.

IOANNES, natione Syrus, de prouincia Antiochiæ, patre Quiriaco, ſedit anno 1. diebus 9. Hic valde ſtrenuus, atque ſcientia præditus, cum eſſet Diaconus, miſſus à ſanctæ memoriæ Agathone Papa in regiam vrbem cum aliis ſacerdotibus, repræſentauit locũ Apoſtolicæ Sedis in ſancta ſexta Synodo. Qui impetratis à clemẽtiſſimo Principe his, pro quibus ierat, reuerſus eſt, & in Eccleſia eſt electus Conſtantiniana. Quo tempore regnabat Iuſtinianus Auguſtus defuncto patre in initio menſis Septemb. indictione 14. & ſtatim auxiliante DEO conſtituit pacem cum gente Sarracenorum decennio terra mariq́; Sed & prouincia Africæ ſubiugata eſt Romano Imperio, ac reſtaurata. Hic poſt multorum annorum curricula Epiſcopum Turritanæ Eccleſiæ, quem ſine auctoritate Romani Pontificis fecerat Citonatus Archiepiſcopus Caralitanus ſub ditionem eiuſdem Eccleſiæ redintegrauit atq; firmauit. Qui ſanctiſſimus vir diutina detentus infirmitate defunctus eſt ac ſepultus ad B. Petrum Apoſtolum ſecunda die menſis Auguſti. Et ceſſauit Epiſcopatus menſes 2. dies 18.

LXXXV.

CONON, oriundus patre Traceſeo, educatus apud Siciliam, poſtmodum Romam venit eidem Eccleſię militaturus, atque ad presbyterii honorem deuenit; ſedit menſibus 11. In cuius electionem conſenſit clerus & populus, dum non minima contentio facta eſſet, eo quod clerus in Petrum Archipresbyterum, & exercitus in ſequentem eius Theodorum presbyterum intendebat. Cumq́; clerus ante fores baſilicæ Conſtantinianæ obſeruaret cuſtodias & exercitus in baſilica B. Stephani protomartyris, atque neutra pars alteri cederet, ſacerdotes & clerus vnanimiter ingredientes Epiſcopium Lateranenſe, elegerunt ſupradictum Pontificem, in quo vere erat aſpectus angelicus, venerãda canities, ſermo verus. Quod videns exercitus poſt aliquantos dies flexus cum clericis ſubſcri-

pſit, & , vt mos eſt, legatos ad excellentiſſimum Theodorum exarchum direxit. Hic ſuſcepit diualem iuſſionem Iuſtiniani Principis, qua ſignificat acta ſextæ Synodi apud ſe habere, quæ piæ memoriæ Domnus Conſtantinus genitor eius Deo auxiliāte fecerat. Huius temporibus pietas Imperialis releuauit duo centena annonæ, quas Brutiis & Lucaniæ annuè perſoluebant. Hic vltra conſuetudinem abſque conſenſu cleri Conſtantinum diaconum Eccleſiæ Syracuſanæ Rectorem in patrimonio Siciliæ conſtituit, hominem ferum & tergiuerſutum, cui mappulis ad caballicandum vti licentiam conceſſit. Vnde poſt diſceſſum Pontificis ſeditio ſuper eum orta à ciuibus ob patrimonii lites, à iudice prouinciæ ſub arcta cuſtodia eſt retruſus, pro eo quod in diſſenſione Iudicū inueniebatur. Cūq; ſanctiſſimus Pontifex diutina infirmitate detentus obiiſſet, dimiſit omni clero & monaſteriis multa in auro, ſunt præceſſor eius Benedictus Papa. Cuius archidiaconus videns eundem infirmari, cupiditate ductus aurum ſoluere noluit, ſed ſcripſit Rauennæ moranti Ioanni glorioſo nouo exarcho promittens dona, ſi factione illius ipſe ad Pontificium eligeretur. Quod exarchus Romam mittens fieri voluit. Sepultus eſt autem beatiſſimus Pontifex ad B Petrum Apoſtolum, ſub die 22. menſis Septemb. Et ceſſauit Epiſcopatus menſes 2. dies 23.

LXXXVI.

Sergivs, natione Syrus, Antiochia regione ortus, de patre Tiberio in Panormo Siciliæ, ſedit annis 13. menſibus 8. diebus 23. Hic Romam veniens ſub ſanctæ memoriæ Adeodato Pontifice in clero Romanæ Eccleſiæ connumeratus eſt. Et quia ſtudioſus erat, & capax in officio cantilenæ, priori Cantorum pro doctrina eſt traditus, acolythusq; factus per ordinem aſcendit vſque ad presbyteratum, quo conſecratus eſt à Leone Pontifice in titulo S. Suſannæ. Cumq; defuncto ſanctæ memoriæ Conone, vt fieri ſolet, populi Romani pars conſentiret in electione Theodori archipresbyteri, pars in electione Paſchalis archidiaconi, & vtraque pars immaniter in ceptis perduraret, primates iudicum, & exercitus Romanæ militiæ, vel cleri plurima pars ad ſacrum palatium perrexerunt, & inito conſilio tractauerunt, qualiter altercantium ſopiretur intentio, ſicq; Deo añuente in perſonam prædicti Sergii deuenerūt. Quem de medio populi tollentes in oraculum B. Cæſarii martyris Chriſti, quod eſt intra palatium, introduxerunt, & exinde ad Lateranenſe Epiſcopium cum laudum adclamationibus deduxerunt.

Quo

Quo palatium ingreſſo vnus è duobus electis, id eſt, Theodorus archipresbyter illico quieuit, ac ſe humiliando ſalutauit & oſculatus eſt. Paſchalis verò nullo modo primitus acquieuit, verum tandem aliquando ſalutauit. Sed clanculo tamen non ceſſabat Rauēnā mittere, perſuadens Ioanni Patritio & exarcho Romam venire. Qui amore promiſſæ pecuniæ veniens, dum omnes in perſonam Sergii ſanctiſſimi inueniſſet conſenſiſſe, Paſchali id quidem ſuffragari non valuit, & ideo Eccleſiæ B. Petri Apoſtoli ſuo ſtipendio damnum intulit, adeo vt centum libras auri à prædicto Pontifice exigeret, quas prædictus miſerrimus Archidiaconus promiſiſſet. Qui poſt multum tempus propter incantationes & * loculos quos colebat, vel ſortes, quas tractabat priuatus in monaſterio retruditur, ac poſt quinquennium præ cordis duritia impœnitens eſt defunctus. Deniq; huius Sergii temporibus Iuſtinianus Imperator fieri Cōcilium iuſſit in regia vrbe, in qua & legati Sedis Apoſtolicæ quibuſdam capitulis extra * cetum Eccleſiaſticum editis decepti ſubſcripſerūt, & Romano Pontifici, vtpote capiti ſacerdotum omniū, vt ſubſcriberet, direxerunt. Verum beatiſſimus Pontifex penitus non acquieuit, nec eoſdem tomos ſuſcipere, aut lectioni pandere paſſus fuit, ſed vt inualidos reſpuit atque abiecit, eligens ante mori, quàm nouitatum erroribus conſentire. Vnde indignatus Imperator Magiſtrianum Romam miſit, qui Ioannem Deo amabilem Portuenſem Epiſcopum, ſeu Bonifacium conſiliarium Domini Papæ in regiam transferret vrbem. Deinde Zachariam protoſpatharium ſuum direxit iubens idem facere de Romano Pontifice. Porrò miſericordia Dei excitatum eſt cor Rauennatis militiæ, Ducatus etiam Pentapolitani, qui hoc prohibuerunt fieri, ingreſſi per portam B. Petri cum armis & turba Lateranenſis Epiſcopii volentes videre Pontificem, quem ſublatum nauigio per noctem fama vulgauerat. Egreſſus igitur ſanctiſſimus Sergius Pontifex obuiam militibus ante fores baſilicæ, quæ dicitur Domni Theodori Papæ ſuaui reſponſo eorum liniuit corda, & Zachariam, qui ſeſe ſub lecto eius abſconderat, de manibus eorum eripuit, quia eum cum iniuriis & contumeliis à Romana vrbe expellere volebant. Quo in tempore, is, qui eum miſerat, Deo retribuente, regno priuatus eſt & Eccleſiæ ſtatus Chriſto præſule ſeruatus eſt. Cęterum beatus vir in ſacrario S. Petri Apoſtoli capſam argenteam in angulo obſcuriſſimo iacentem inuenit, cui ſigillum impreſſum abſtulit, locellum aperuit, in quo interius * plumbaziū ex holoſerico ſuperpoſitum, quod ſtautarium dicitur inuenit, eoq; ablato infetius crucem

* *lucos*

* *ritum*

* *plumacium*

diuerſis ac pretioſis lapidibus ornatam inſpexit. De qua detractis quatuor petalis, in quib. gemmæ clauſæ erant miræ magnitudinis, ineffabilem portionem ſalutaris ligni Dominicæ crucis repperit, ꝙ pro ſalute humani generis ab omni populo Chriſtiano die exaltationis S. crucis in baſilica Saluatoris, quæ appellatur Cõſtantiniana, oſculari ac adorari inſtituit. Hic poſt multa, quæ in Eccleſiis Dei fecit, renouauit, ſeu contulit, vt tempore fractionis Domini corporis, Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, &c. à clero & populo decantetur inſtituit. Conſtituit etiam, vt ſcilicet diebus adnunciationis Domini, dormitionis, & natiuitatis ſanctæ Dei Genitricis Mariæ ac S. Simeonis quod hypapanti græci appellant Letania exeat à ſancto Adriano, & ad S. Mariam populus occurrat. Sepultus eſt autem hic beatus vir in baſilica B. Petri Apoſtoli 6. Idus Septemb. indictione 14. Tiberio Auguſto. Et ceſſauit Epiſcopatus menſe 1. dieb. 20.

LXXXVII.

IOannes, natione Græcus, ſedit annis 3. menſibus 2. diebus 12. Huius temporibus venit Theophylactus cubicularius Patritius & Exarchus Italiæ de parte Siciliæ in vrbem Romam. Qui volens propriis ſubſtantiis denudare quosdã habitatores Vrbis, commouit aduerſum ſe grauiſſimam ſeditionem, quam Pontifex monitis ſalutaribus ſedauit, qui ſeſe medium dans portas ciuitatis clauſit, & ſacerdotes ad foſſatum, in quo vna conuenerant, miſit. Deinde verò, dum Giſulfus dux gentis Langobardorum Beneuenti cum omni ſua virtute veniret in Campaniam, incendia & prædationes multas exerceret, captiuosq́; non paucos cepiſſet, & vſq; ad locum, qui horreas dicitur, foſſatum figeret, nullusq́; eſſet, qui ei reſiſtere poſſet, prædictus Pontifex miſſis ſacerdotibus cum Apoſtolicis donariis vniuerſos captiuos de eorum manibus redemit, & illum cum ſuo hoſte ad propria repedare fecit. Poſt cuius obitum ceſſauit Epiſcopatus menſem 1. dies 18.

LXXXVIII.

IOannes, natione Græcus, patre Platone, ſedit annis 2. menſib. 7. dieb. 17. vir eruditiſſimus, & facundus eloquentia. Huius tẽporib. Aripertus rex Langobardorũ donationẽ patrimonii Alpiũ Cottiarum in litteris aureis exarauit, ac iuri Romanæ Eccleſiæ reformauit, quæ per longa tempora ab eadem Langobardorum gente detinebãtur. Tunc etiam Iuſtinianus Imperator à partibus

Gaza-

Gazariæ per loca Bulgariæ cum Trebello vſque ad regiam vrbem veniens regnum proprium, vnde eiectus fuerat, adeptus eſt. Leonem quoq; & Tiberium, qui locum eius vſurpauerant, cepit, & in medio circi coram omni populo iugulari fecit. Porrò tomos quos antea ſub Domno Sergio Apoſtolicæ memoriæ Romam direxerat, in quibus diuerſa capitula Romanæ Eccleſiæ contraria inerant, per duos Metropolitanos Epiſcopos tranſmiſit adiurans, vt Apoſtolicæ Eccleſiæ Concilium aggregaret, & quæ euulſa eſſent ſtabiliret, quæ verò aduerſa renuendo caſſaret. Sed hic humana fragilitate timidus hos nequaquam emendans Principi retranſmiſit, poſtq; non diu in hac vita perdurauit, ſed defunctus appoſitus eſt ad patres ſuos. Et ceſſauit Epiſcopatus menſibus 3.

LXXXIX.

SISINNIVS, natione Syrus, patre Ioanne, ſedit dies 20. Qui vir podagrico ac chiragrico humore ita detinebatur aſtrictus, vt ſibi propriis manibus cibum exhibere non valeret. Vnde repentina morte defunctus eſt. Et ceſſauit Epiſcopatus mẽſem 1. dies 28.

XC.

CONSTANTINVS, natione Syrus, patre Ioanne, ſedit annis 7. diebus 15. mitiſſimus valde. Cuius temporibus in vrbe Roma facta eſt fames magna per annos tres, quam ſecuta eſt tanta vbertas, vt fertilitatis copia ſterilitatis inopiam obliuioni mandaret. Hic ordinauit Felicem Archiepiſcopum Rauennatem, qui ſecundum priorum ſuorum conſuetudinem noluit facere cautiones, ſed per potentiam iudicum expoſuit, vt voluit. Quapropter mittens Iuſtinianus Imperator Theodorum Patritium & primum exercitus inſulæ Siciliæ cum claſſe Rauennam cepit, præfatum Archiepiſcopum arrogantem in naui vinctum tenuit, lumine oculorum priuauit, in exilium trans Pontum miſit, & omnes rebelles, quos ibi repperit, compedibus ſtrinxit, diuitias eorum abſtulit, & Conſtantinopolim miſit. Tunc etiam ſacra Imperatoris iuſſus eſt præfatus Conſtantinus Pontifex regiam aſcendere vrbem, quod & fecit die 5. menſis Octobris indictione 9. Secuti autem ſunt eum Niceta Epiſcopus de ſylua Candida, Georgius Epiſcopus Portuenſis, Michaelius, Paulus, Georgius, presbyteri, Gregorius diaconus, Georgius ſecundicerius, Ioannes defenſorũ primus, Coſmas ſacellarius, Siſinnius nomenclator, Sergius ſcriniarius, Dorotheus

& Iulianus ſubdiaconi,& de reliquis gradibus Eccleſiæ clerici pauci. Veniens igitur Neapolim, illic repperit eum Ioannes patritius & Exarchus cognomento Rizocopus, qui Romæ poſitus decollauit Saiulum diaconum, Petrum arcarium, Sergium abbatem, & Sergium ordinatorem, poſtquam Rauennam reuerſus turpiſſima morte obiit. Deniq; ſummo Pontifici cum ſuis Siciliam pergenti Theodorus patritius & ſtratigos languore detentus occurrit, quē cum veneratione magna ſuſcipiens medelam adeptus eſt celerem, transfretansq; per Rhegium & Cortonam Callipolim, vbi mortuus eſt Niceta Epiſcopus, & Hydrunti moras faciens eo quod hyems eſſet, illic ſuſcepit ſigillum Imperiale per Theophanium regionarium, quo continebatur, vt ita omnes iudices ſuſciperent Pontificem, ac ſi ipſum Imperatorem. Inde egreſſi per inſulam Cheam deuenerunt ad ſeptimum milliariū regię vrbis, vbi obuiam egreſſus eſt Tiberius Imperator filius Iuſtiniani Auguſti, & Cyrus Patriarcha cum clero & populi multitudine, omnes lętantes & diem feſtum agentes. Sellari quoq; imperiali vſus Apoſtolicus Pontifex ingreſſus eſt ciuitatem, cum camellauco, vt ſolitus eſt Romæ procedere. Quod audiens Iuſtinianus Imperator gaudio repletus à Nicæa Bithyniæ miſit ſacram gratiarum actione plenam petens, vt ei Pontifex occurreret Nicomediæ, & ipſe veniret à Nicæa; quod & factum eſt. Proſtrauit autem ſe Chriſtianiſſimus Auguſtus, & oſculans pedes Pontificis in amplexus mutuos ruerunt, ac deinde cum ipſo tanta lætitia Miſſas die Dominico Imperatori fecit, qua communicans ab eius manibus Princeps pro ſuis delictis vt deprecaretur obtinuit, ſicque omnia priuilegia ſuæ Eccleſiæ renouauit. Romam igitur reuertens à Nicomedia ciuitate poſt crebram nauigationem, Domino ſoſpitatem tribuente incolumis portum Caietæ attigit, vbi maximam multitudinem populi Romani repperit, ac 24. die menſis Octob. indictione 10. Romam ingreſſus eſt. Poſt menſes autem tres lugubris nuncius ſuperuenit dicens, Iuſtinianū orthodoxum trucidatum, & Philippicū hæreticum ad imperium promotum, cuius & ſacram cum praui dogmatis exaratione ſuſcepit, ſed cum Apoſtolicæ Sedis Concilio reſpuit. Eodem tempore Felix Archiepiſcopus Rauennæ ab exilio reductus, pœnitentia motus, & licet oculorum lumine priuatus, tamen ad proprium rediit thronum, & fidei expoſitiones confeſſus reconciliationis promeruit abſolutionem. Tunc etiam duo reges Saxoniæ amore Apoſtolorum Romā venientes ſub velocitate ſuam vitam, vt optabant, finierunt. Venit autem & Benedictus Mediolanenſis Archiepiſcopus

piſcopus orationis voto, & ſuo ſe Pontifici præſentauit, poſtpoſita altercatione pro Eccleſia Ticinenſi, cuius antiſtes conſecrandus ad Domnum Papam pertinet. Deniq; populus Romanus ſtatuit nequaquam hæretici Imperatoris nomen, aut in chartis, aut in figuris ſolidum ſuſcipere, nec inter Miſſarum ſollemnia commemorationem eius facere. Contigit autem, vt Petrus quidam pro Ducatu Romanæ vrbis Rauennam dirigeret, & nomen hæretici Imperatoris in ſua promotione annotaſſet; quapropter hunc Ducem populus Romanus ſuſcipere noluit, & Chriſtophoro Duce adeo bellũ ciuile exortum eſt, vt in via ſacra ante palatium ſeſe committerẽt, & vtriuſq; partis amplius quam 30. ita flagellarentur vt interirent: nec ceſſatum eſt, donec Pontifex mitteret ſacerdotes cum Euangeliis & crucibus, qui hanc commotionem ſedarent. Non poſt multos hos dies venit nuncius à Sicilia, qui Philippum hæreticum à principali vertice depulſum innoteſceret, ac Anaſtaſium orthodoxum Auguſtalia ſceptra ſuſcepiſſe nunciaret. Quem ſancti ſexti Concilii confeſſorem, & veræ fidei prædicatorem Scholaſticus cubicularius, patritius & Exarchus Romam veniens omnibus declarauit. Cæterum poſt tanti Pontificis obitum ceſſauit Epiſcopatus dies 40.

XCI.

GREGORIVS, natione Romanus, ex patre Marcello, ſedit annis 15. menſib. 8. diebus 24. Fuit autem temporibus Anaſtaſii, Theodoſii, Leonis, atq; Conſtantini Auguſtorum, nutritus in parua ætate in patriarchio ſub ſanctæ memoriæ Domno Papa Sergio. atq; Sacellarius factus Bibliothecæ illi cura commiſſa eſt. Deinde ad Diaconatus ordinem promotus cum ſancto Pontifice Conſtantino ad regiam profectus eſt Vrbem, ac à Iuſtiniano Principe ſuper quibuſdam capitulis optima reſponſione vnamquamq; perſoluit quæſtionem. Erat enim vir caſtus, & in diuinis ſcripturis eruditus, ad quem Ioannes Conſtantinopolitanus antiſtes Synodicam miſit, cui idem Pontifex ſubſcripſit. Hic inter plurima bona, quæ fecit, in Germania per Bonifacium Epiſcopum verbum ſalutis prædicauit, & gentem illam ſedentem in tenebris doctrina lucis ad Chriſtum conuertit. Quo tempore Luitprandus Longobardorum rex donationem Patrimonii alpium Cotiarum, quam Aripertus rex fecerat, admonitione tanti viri redditam confirmauit. Signum quoque in Luna factum eſt per indictionem [illegible] quæ viſa eſt cruoris plena vſq; ad mediam noctem. Theudo eti[illegible]

gentis Baioariorum ad B. Petri Apoſtoli limina primus de gente eadem occurrit, orationis voto. Et poſt hæc Anaſtaſius Imperator claſſem nauium præparatam Alexandriæ direxit contra Agarenos, qui ad aliud verſi conſilium ab itinere medio ad regiam regreſſi vrbem, Theodoſium orthodoxum Imperatorem elegerunt, atque coactum in ſolio imperii confirmauerunt. Anaſtaſius itaque cum ciuibus, vel quibus potuit de exercitu Nicæam ciuitatem muniuit, ac cũ claſſe, in qua Theodoſius fuerat, dimicauit. & ferè ſeptem millia exercitus ſunt interempta. Sed Anaſtaſii ſuperata parte ipſe verbum impunitatis expetiit, daroq; ſibi ſacramẽto clericus factus atque presbyter eſt conſecratus. Theodoſius verò protinus vrbem regiam ingreſſus, quæ à Philippico deiecta fuerant in priſtinum erexit ſtatum & Eccleſiæ ſatis profuit feruore ſuæ fidei. Tunc fluuius Tiberis alueum ſuum egreſſus vltra modum intumuit, ita vt in Via lata ad vnam & ſemis ſtaturam aqua eiuſdem fluminis excreuiſſet, atque à porta B. Petri Apoſtoli vſque ad pontẽ Miluium aquæ ſe diſtenderent. Vnde Romanis tribulatio maxima imminebat, quod ſcire non poterant: & idcirco à Domno Papa Letaniæ crebrò fiebant. Tandem octaua die ceſſauerunt atq; 15. indictione. Cumanum etiam caſtrum ipſo fuerat tempore à Langobardis per dolo peruaſum. Quod cum Domnus Papa nec precibus neque muneribus poſſet recipere, mœnia ipſius caſtri nocturno ſilentio fuere ingreſſi Ioannes Dux Neapolitanus cum Theodino ſubdiacono & Rectore, atq; exercitu, & Langobardos pœne trecentos cum eorum Caſtaldio interfecerunt, & captos cæteros Neapolim perduxerunt. Sic caſtrum receperunt. Pro cuius redemptione ſanctiſſimus Papa, ſicut promiſerat, dedit auri libras ſeptuaginta. Tunc etiam nefanda Sarracenorum gens, cum iam Hiſpaniarum prouinciam per decem renuiſſet annos peruaſam vndecimo conabatur Rhodanum fluuium tranſire, & Franciam occupare, vbi Eudo præerat. Qui facta Francorum generali monitione Sarracenos circundans interemit, atque ex eis trecenta ſexaginta quinq; millia vno ſunt die interfecta, vt eiuſdem Eudonis Francorum Ducis continet epiſtola prædicto Pontifici miſſa. Ex Francis verò mille tantum & quinquaginta in eodem bello fuerunt mortui: ex quibus ideò plures non interierunt, quia anno præmiſſo idem Dux Eudo in benedictionem tres ſpongias à prædicto Pontifice acceperat, ex quibus in hora, qua bellum commiſſum eſt, quicunque ad ſumẽdum modicam nactus eſt particulam, nec vulneratus, nec mortuus eſt. Eodemque tempore in Campaniæ partibus combuſtũ triticũ, horde-

hordeum,ſiue legumina quaſi pluuia in loco quodam è cœlo miſſa ſunt. Hic Pontifex inſtituit, vt quod non agebatur Quadrageſimali tempore in quinta feria ieiunium, atq; Miſſarum celebritas fieret. Illis interea diebus biennio Conſtantinopolis eſt à Sarracenis obſeſſa, ſed DEO eis contrario, maxima illic parte eorum fame ac bello interempta Leone Principe annuente, confuſi receſſerũt. Nam & eiuſdem ciuitatis diuerſi ſexus & ætatis populorum trecẽta ferme millia neceſſitate peſtilentiæ dictum eſt fuiſſe vaſtata. Eo quoque tempore moribus certè honeſta & nomine Pontificis mater ab hac vita ſubtracta eſt. Poſt cuius obitum domum propriam in honore ſanctæ Chriſti martyris Agathæ additis à fundamento cœnaculis vel quæ monaſterio erant neceſſaria monachorum ex nouo conſtruxit, dando illi prędia vrbana vel ruſtica. Sed & caſtrũ Narniæ à Langobardis peruaſum eſt, ac poſt aliquot dies, Baſilius Dux, Iordanes Cartularius, Ioannes Subdiaconus cognomento Lurion conſilium inierunt, vt Pontificem interficerent. Quib. aſſenſum præbuit Martinus, Imperialis Spatarius.

CÆTERA DESIDERANTVR.

QVAE verò in MS. COD. ab alio quopiam de viginti duobus ſequentibus Pontificibus Romanis breuiſſimè ſubiecta erant luce indigna putauimus, tum quod ex libro de Romanis Pontificibus, qui Anaſtaſio Bibliothecario tribuitur, uti ſuperiora omnia, excerpta nõ eſſent, tum quod mutila eſſent & plena lacunis.

FINIS.

COMMISSA ET OMISSA.

Pag. 4. lin 22. lege mulierẽ *pro* muliere. *pag. 10. lin. 27.* poſt † ſic lege *ſi.l Eccleſias eorum commotus fuerit, aut cauſam habuerit, prius ad vos* recurrat *&c. pag 42. lin 9.* Oberint *pro* Oberit, *pag 86. lin. 10.* tranſmutari poſſiat vel non poſſint, *&c.*

INDEX
RERVM MEMORABILIVM, QVÆ IN LVITPRANDI ET ALBONIS HISTORIA CONTINENTVR.

A

ABBATES eligendi, qui ſui vocabuli miniſterium poſſint ſupplere, & ita docti, vt quæ fratrum negligentia acciderint, poſsint cognoſcere & emendare Pag. 109.

Abſtinentia ſic à Chriſtiano ſeruanda, vt tamē nulla eſca communis repudietur. 16. 122.

Accuſatores eſſe nequeunt apoſtatæ, hæretici, inimici, infames, improbi, ſuſpecti, abſentes. 8. 10. 11. 18. 21. 24. 25. 29. Qui dicantur infames 29. Nemo poteſt accuſare, niſi expers eiuſdem criminis 25. Vita accuſatoris prius examinãda. 26. 42: Sine accuſatione nullus iudicãdus 16. accuſationes non admiſſæ à legibus ciuilibus, nec ab Eccleſia ſunt recipiēdæ 14. Accuſatores Epiſcoporũ quales eſſe debeant. 12. 23. 28. 29. 30. 40. Accuſatio contra Doctorem non recipitur, nec per ſcriptum, nec abſente accuſato. 18. 24. 25. 29. 43. Prælatũ accuſare nemo poteſt, niſi prius eum conueniat. 27. Licentia accuſandi nõ progreditur vltra terminos prouinciæ. 25. Nullus põt ſimul eſſe accuſator & iudex vel teſtis 21. Crimen alicui obiectum non tenet vicem accuſationis 21. Accuſatus in ſuo foro tantum debet audiri, ibid.

Adalgarius Epiſcopus Hamburgenſis. 117.

Adelbertus potentiſſimus Tuſciæ Marchio fauet Sergio pſeudopapæ. 118.

Agapeti Papæ reſponſum audax ad Imper. Orientis. Item Vigilii. 136. 140.

Aiſtulphus Longobardorum rex inuadit Eccleſiam Romanam. 99.

ALBO Floriacēſis Abbas, quis fuerit, & quæ eius ſcripta. 118.

Altaris pallia vetuſtate conſumpta comburantur, & cineres recondantur p. 6. Miniſtri altaris continentes ab vxore, quam habent, eſſe debent. ibid. Stephanus 3 Papa in honorem B. Petri & Pauli viſione diuina dedicare iubetur Eccleſiam. 100.

Anacletus Papa memoriam B. Petri conſtruxit. 120.

Anaſtaſius Imperator hæreticus ſcripſit Hormiſdæ Papæ. Iubere nos volumus, non nobis iuberi, qui fulmine diuinitus percuſſus eſt. 77. 134.

Aphrica Vandali pelluntur à Beliſario 139.

Arnulphus Imperator à Formoſo Papa vocatus Romam, multos Romanorũ Principes obtruncauit. 118.

Aripertus rex Langobard. patrimonium alpium Cottiarum S. Petro reſtituit. 156.

Aquam benedictam cum ſale in domibus habendam ſtatuit Alexander Papa. 13. 120.

B

Baptiſmus tempore neceſſitatis, quouis loco, tempore, & quauis aqua naturali poteſt conferri. 16. 122. Baptizatus liniendus eſt chriſmate. 126. Hæretici non ſunt rebaptizandi, ſed ſola manuũ impoſitione Eccleſiæ reconciliandi 33. 44. ab adulteratis presbyteris baptizati nõ ſunt rebaptizãdi. 87. Baptiſmus ab impio colla-

pio collatus verus eſt 73. Iterantes baptiſmum pœnitentiam agere debēt 62. 65. In Paſchate & Pentecoſte tantum baptiſma celebrādum eſt, niſi ſit extrema neceſſitas 44. Et non in feſto Epiphaniæ 58. Laici baptiZare poſſunt in extrema neceſſitate. 66.

Baſiliſcus Romæ in ſpelunca natus diuinitus extinguitur à Leone IV. 105.

Beliſarius Neapoli omnes Gothos & ciues promiſcuè necat. 137. Siluerium Papam depoſitum monachum facit. 138.

Benedicendæ fruges fabæ & vua in altari. 29. 124. aqua cum ſale in domibus 13. 120. Spongiæ tres benedictæ à Papa miſſæ Eudoni duci Francorum quantum profuerint 160.

BONIFACIVS Archiepiſcopus Moguntinus verbū ſalutis prædicauit in Germania 97. 159.

C

Cardinalis presbyter non damnandus, niſi conuictus ſit à 44. teſtibus. Cardinalis verò Diaconus, niſi à 26. teſtibus 36.

CHOREPISCOPI non aliud ſunt quā villani presbyteri. 43. 63. Ioannes 3. Papa longa epiſtola probat non eſſe Epiſcopos. 84. 85.

CHRISTVS verus & non putatiuus, proprius & non adoptiuus Dei filius eſt. 102. duæ eius naturæ. 137.

Clemens Papa ſecundus fuit poſt B. Petrū. 3. 119. Martyrum geſta inquiri iuſſit. 3. Catholicas 2. epiſt. ſcripſit. 3. 119. Epiſtolas 5. ſcripſit. 7. S. Petrus eū ſucceſſorem ſuum conſtituit. 3. 119.

CLERICVS eſſe non poteſt digamus, vel qui vxorem viduam duxerit 45. 49. Nec miles 46. 49. Ordine per gradus aſcendere debet ad Epiſcopatum 36. Vita communis neceſſaria ei, vt irreprehenſibiliter viuat. 8. Vnum refectorium, & vnum dormitoriū eis eſſe debet, & clauſtrum in quo doceantur, nec plures congregandi, quam ali queant. 106. Ex redditibus eorum quatuor sūt faciendæ partes, vt prima ſit Epiſcopi. 2. clericorum, 3. pauperum, 4. fabricæ 68. Comam nutrire nō poſſunt 15. 121. Veſte ſacra vti non debent, niſi in Eccleſiaſticis officiis 25. nihil agere queunt, ſine licentia Epiſcopi. 7. Vetita eis omnis cohabitatio fœminarum, exceptis iis, quæ ſunt conceſſæ in Syn. Nicæna. 45. nec habitare, nec fabulari eis licet cum extranea fœmina. 6. 107. In adulterio deprehenſi, vel reuicti, ad honorem redire nequeunt 78. Emeriti in Eccleſiis ſuis extranei nō sūt præponēdi. 55. Negotiari nequeūt 67. nec vſuras exercere 57. nō viuere in curia, nec in ea cauſam agere 36. cauſam agere debent tātum in Eccleſia 37. A laicis accuſandi non ſunt 14. 35. nec maiores à minoribus clericis 5. 28. 35. Eccleſiam propriā nemo poteſt deſerere 67. Ex vna Eccleſia electus nō debet recipi in aliam. 49. clerico poculum publicè non eſt propinandum. 129.

CHLodoueus Rex Francorū S. Petro dona mittit. 134.

Cletus & Linus Pontifices, non ſucceſſores fuere Petri, ſed coadiutores. 2. 3. 85.

Communicandum non eſt cum hæreticis, aliiſq; errantibus, niſi reſipiſcant. 70. 71. 72.

Concilia varia. In Campania 31. Nullum poteſt congregari ſine Romanæ ſedis auctoritate. 32. Conc. Nicænum I. 318. Epiſcoporum 35. 126. Roman. 277. Epiſcoporum. 35. S. Marcus Papa mittit canones Nicænos Ægyptiis 37. C. Romā. ſub Iulio, 116. Epiſcop. 37. C. Roman. ſub Damaſo Epiſcop. 48. 42. Conc. Rom. ſub Sixto 3. Epiſcoporum 8 contra Polychron. 57. C. Rom. ſub Hilario. 64. C. Rom. ſub Symmacho 115. Epiſcop. 74. C. Rom. ſub. Mart. 1. 105. Epiſcop. cōtra Cyrum Alexandrinum, Sergium, Pyrrhum & Paulum Conſtantinop. Patriarchas 92. 147. Conc. generale non poteſt cogi à Conſtantinopol. patriarcha, cum ſit priuilegium Papæ Romani. 86. C. Roman.

C. Roman. ſub Leone IV. 67. Epiſc. 106. Concilio Epiſcopi omnes rurales Sacerdotes intereſſe debent. 110. Conc. Chalcedō. contra Eutychen. & Neſtoriū ſub Leone I. 130. In Concil. ſub Agathone Papa habito damnato Macario patriarcha telæ aranearum in populum cecidere. 151.

Confirmationis Sacramentum ab Epiſcopo confertur. 7. & quidē à ſolo Epiſcopo. 33. 34. 47. Presbyteri chriſma conficere, nec conſignare queunt, nec acolythū, nec ſubdiaconū facere. 66. Manū imponere nequit presbyter, niſi Epiſcopus facultatem dederit. 48. Chriſtianus ſine confirmatione non eſt pfectus Chriſtianus. 7. 19. eſt ſacramentū baptiſmo maius, & quare. 34. Nouum chriſma quotannis cōſecrandum, quia nouum ſacramentum eſt. 20.

Conſtātius filius Conſtātini Magni ab Euſeb. Nicomed. rebaptizatur. 39. 127.

CONSTANTINVS Magnus à S. Silueſtro Papa Romæ baptizatus eſt, & à lepra mundatus. 35. 126.

Conſtantinus Laicus in Pſeudopapam ordinatur intra paucos dies, ſed manus ordinantis Epiſcopi exaruit. poſt annū verò ordinatus capitur, & oculis priuatur. Omnia ſacramēta ab eo collata, excepto baptiſmo, iterantur. 101.

Corbeienſe monaſterium in Saxonia a quibus dotatum ſit. 116.

Crux Chriſti, quando inuenta. 33. 125.

Crucis Chriſti magna pars inuenta & adorationi expoſita. 150.

D

Decimæ quibus competant. 117. neceſſariò clericis ſoluendæ. 111.

Detractores S. Clement Papa vocat homicidas. 5. 9.

DEVM honorare, eſt viuere ſicut ille vult, ait S. Clemens 7. Patrem maiorē filio ante Arium quidam docuere. 31. 81. Patrem & filium alii vnam perſonam faciunt, dicentes Gloria patri filio, & Spiritui ſancto, ne concedāt Trinitatem 83. Alii negant Patrem & filiū poſſe eſſe vnum Deum. 84. Chriſtus verus & non putatiuus, proprius & non adoptiuus filius DEI eſt. 102.

Diaconi officium eſt, actus totius Eccleſiæ inueſtigare, indicare Epiſcopo delinquētes, vel peccato propinquos, abſentes a concione monere, viſere ægros. 4. Eſt oculus Epiſcopi. 9. Euariſtus 7. diaconos ſtatuit, qui cuſtodirent Epiſcopum prædicantem 120. 123. in Eccleſia debent vti Dalmaticis. 36. non poſſunt baptizare abſq; Epiſcopo vel presbytero, niſi ſit neceſſitas extrema 66. Non poſſunt vti habitu ſeculari, 98. ſi incontinentes ſint, omni honore Eccleſiaſtico ſunt priuandi. 50.

Dominico die nulla mercatio fieri debet niſi in cibariis reb., nec ruſticatio. 109. nec ciuile iudicium. ibidem.

Drogo Metenſis Epiſcopus. 104.

E

Ebrietas grauiter vetita ē à S. Clem. ebrioſoſq; aiebat aīo & corpore ee mortuos 5.

ECCLESIA, eſt mater noſtra. 9. Eccleſia Romana eſt prima ſedes, 2. Alexandrina, 3 Antiochena, ibid. 131. Bonifacius 3. a Phoca Imperat. obtinuit, vt etiam caput eſſet Conſtantinop. Eccleſiæ, quæ ſe omniū primā iactabat, 83. 143. Eccleſia Catholica defendit omne q̄ irreprehēſibile eſt. 76. Eccleſiæ priuilegia debent perpetuò eſſe intemerata. In ſingulis ponendi ſacerdotes. 6. 9. Iudices habere debet ſed non ſeculares. 9. Quibus regnum DEI clauditur, procul dubio, & Eccleſia denegatur. 30.

Eccleſia eſt conſecrāda, de cuius conſecratione dubitatur 80. Quæ diruptà eſt, & ex qua ſanctuaria sūt ablata, aqua exorcizata minimū aſpergatur, vt conſecrationē nō amittat. 83. Extructor monaſterii vel Oratorii poteſt cui vult ſacerdoti conferre beneficium eius conſentiente Epiſcopo. 108.

Eccleſiæ bona, ſunt vota fidelium, pretia peccatorum & patrimonia pauperum, inquit

inquit Vrbanus Papa, & q ea in pro-
fanos vſus cōuertunt ſacrilegi ſunt. 15.
18.24. Et homicidæ, q ea rapiunt 9. Et
qui ſine licētia Epiſcopi ea abſtulerint,
vel detinent communione priuandi, &
anathemate feriendi. 75. 76. 90. 108.
Nec vllus Epiſcopus vel Sacerdos po-
teſt rem ſui tituli alienare, ſed nec vllus
alius licet ipſa bona dederit, 76. 111.
Laicis nunquam fuit facultas diſpo-
nendi de rebus Eccleſiaſticis. 26.
EPISCOPI futuri per omnes Ordinū gra
dus aſcendere debēt, vt primo ſint oſti-
arii, tum Lectores, &c. 31. 36. 53. 55. Eli-
gendi non de aliena Eccleſia, niſi dignus
de ſit in propria, q; non eſt credēdū, 55.
106. Indigni non eligēdi 62. Virginum
inceſtu polluti non poſſunt eſſe Epiſcopi,
nec ii qui tales conſecrarunt. 55. Epiſco-
pi non habendi, qui nec a clericis ele-
cti, nec à plebe expetiti, nec a prouinci-
alibus Epiſcopis conſtituti. 36. 58. 106.
Non poſſunt ordinari ſine licentia Pa-
pæ. 46. nec ſine ſcitu Metropolitani. 48.
conſecratos tamen ſine metropolitani
conſenſu Hilarius Papa iuſſit manere.
64. per ambitum nullus ad Epiſcopatū
admittitur. 75. Diu probati eſſe debent,
& examinari 77. 46. Ordinandi ſunt
à pluribus Epiſcopis, minimum tribus,
ceteris tamen prouinciæ Epiſcopis con-
ſentientibus. 9. 15. 43. 46.
Epiſcoporum nomina varia, vt quod di-
cantur Archiepiſcopi, Primates, Pa-
triarchæ, indicant tantum, quod ſint
maiores in prælatione iudicii, non in po-
teſtate Pontificii vel ordinis. p. 11.
Epiſcopi tantum conſtitui debent in ma-
gnis vrbibus; in paruis autem presbyte-
ri. 10. Et in iis omnibus diebus vitæ
ſuæ manere debent. 10. 86. iungitur
enim Epiſcopus Eccleſiæ vt ſponſus ſpon-
ſæ, & ideo non debet eam dimittere ſi-
ne ineuitabili neceſſitate, aut Apoſtoli-
ca, vel regulari mutatione 12. ambitus
cauſa nullo modo poteſt, ſed inuitanti-
bus fratribus, Romana Eccleſiæ aucto-
ritate, & ob Eccleſiæ, ad quam migrat
vtilitatem. 18. 19. non autem poteſt re-
linquere Eccleſiam vt intret monaſte-
rium. 38. 67. Epiſcopi ægri non ſunt abi-
iciendi, nec alii in locum eorum eligen-
di, niſi poſt mortē 113. Vltra tres men-
ſes non debet abeſſe à ſua diœceſi. 106.
Epiſcopo ſemper adeſſe debent duo pre-
sbyteri, & tres diaconi. 23. 123. Septem
diaconos conſtituit Euariſtus ad cuſto-
diendum Epiſcopum. 9. 11. Poſteriores
prioribus non debent ſe præferre. 23.
non debent cum mulieribus habitare.
98.
Epiſcopus ſi aliter ſoluat vel liget, quàm
oportet, irritum eſt in cœlis. 3. Eius eſt
ſeuerè in peccantes clericos animad-
uertere 78. Non debet tacere, & impi-
orum iniquitatem diſſimulare. 103. me-
dici vices agere, non iraſci vt beſtia.
non diligi ab iniquis, & laici non de-
bent eſſe amici his, quibus Epiſcopus
non loquitur. 5. Omnes homines etiam
principes ſeculares debent eis obedi-
re. infameſque ſunt & a regno DEI
extorres qui eis non obediunt. 6. Non
debet Epiſcopus vti veſtitu ſeculari.
98. nec iudex eſſe ſecularium negotio-
rum. 3. Negotia Eccleſiaſtica ad eum
deferenda, ſecularia verò ad ſeculares
deferenda ſunt iudicio Epiſcopi. 9. Epi-
ſcopus non poteſt inferre iudicium E-
piſcopo, a quo eſt conſecratus. 32. 57.
Non poteſt aliquem ordinare ex alie-
na Eccleſia. 27. 46. 49. Nec ab aliis
abiectum ſuſcipere ibidē. Dimiſſorias
alibi ordinandis debet dare. 108. Non
debet tacere, cum nouæ quæſtiones ex-
citantur in Eccleſia ſua. 54. Solus ipſe
poteſt clericum attitulare in Eccleſia.
116. Non debet plebem commiſſam iu-
ramentis aſtringere 113. Eius eſt diſpē-
ſare facultates Eccleſiæ. 68. nulli li-
cet res immobiles de Eccleſiis tollere,
vel aliis piis locis. 107. Non poteſt ap-
pellantem ad Sedem Apoſtolicam pu-
nire. 112. Vocatus ad Sede Apoſtolicam

*vediens non recipitur, niſi cum forma-
ta 120.13. Omnes debent habere aduo-
catum bonæ famæ.108. Ad concilium
vocatus, ire debet, vel legatum mittere.
40. ſedes Epiſcopi debet eſſe excelſa in
Eccleſia. 19.*

*Epiſcoporum peccata non arguenda, ſed
ferenda, niſi in fide errauerint.5.17. A
quibus accuſari poſſint, vel non poſſint.
12.13.41. Non poſſunt accuſari apud
ſeculares. 39. Non reſpondere poſſunt
accuſatoribus, niſi à Primate vocati,
neq; poſſunt accuſari vel iudicari niſi
præſentibus omnibus Epiſcopis compro-
uincialibus.19.25. Accuſatus 12. Epi-
ſcopos iudices eligere põt.17. Non eſt iu-
dicandus, niſi aut ſe reum fateatur, aut
à 72. teſtibus conuictus ſit.17.35. Epi-
ſcoporum induciæ ſunt anni integri in
cauſa agenda 42. poſſunt appellare ad
ſedem Apoſtolicam, etiam poſt quam
iudicati ſunt à comprouincialibus Epi-
ſcopis.26.42. Non ſunt iudicandi niſi
Romanæ Sedis auctoritate.12.34. Sede
pulſi vel ſpoliati Epiſcopatu, non poſſunt
excommunicari aut accuſari, niſi prius
loco & dignitati reſtituantur.13.25.29.
33.40. Epiſcopi cauſam delaturus ad
primatem, prius Epiſcopum conuenire
debet.28.41. Epiſcoporum percuſſores,
ſpoliatores & infamatores communione
priuandi ſunt 90.116.*

*Error, quamdiu manet, veniam non me-
retur. 71.72.*

*Euchariſtiam peracta conſecratione in
Miſſa omnes olim ſumere tenebantur
ex præcepto Anacleti Papæ. 9.*

*EVDO dux Francorũ vno die 365. mil-
lia Sarracenorum interemit; è ſuis tan-
tum 1050. amiſſis. 160.*

*Excommunicare nemo poteſt alterius pa-
rochianum.18. Excommunicandi ſunt
inobedientes.20.63. Ferro abſcindenda
ſunt vulnera, quæ fomenta non ſentiũt.
76. Excommunicatorum nomina pub-
licanda ſunt etiam vicinis Epiſcopis.
91. pœnæ communicantium cum excõ-
municatis.* ibidem.

F

*Felix Papa Conſtantium filium Conſtan-
tini Magni declarauit hæreticum, &
rebaptizatum ſecundò ab Euſebio.127.*

Fermentum mittitur à Papa 48.128.

*Feſtum inuentionis S. Crucis inſtitutum.
33. Et exaltationis.96.150. Dedicatio-
nis feſtum celebrandum eſt per octo di-
es.80.*

*Formoſus Papa religioſiſſimus, quàm ini-
què à Sergio ſucceſſore tractatus.117.
118.*

*Francorum duces Immingus & Bucelle-
nus prementes Italiam a Narſete occiſi.
142.*

Fulco Remenſis Archiepiſcopus. 117.

G

*GLORIA in excelſis ante Miſſam cã-
tandum ſtatuit Teleſphorus Papa.121.*

*Glycerius Imperator legem tulit in Simo-
niacos. 65.*

*S. GREGORII Magni tempore Angli
conuerſi ad fidem. 83.142.*

*Gregorius II. verbum ſalutis per Boniſa-
ciũ Archiepiſcopum Moguntinũ præ-
dicauit in Germania. 97.159.*

*Guntharius Archiepiſcopus Colonienſis
reprehenditur & deponitur a Papa Ni-
colao I. 112.113.*

H

*Hæretici non ſunt rebaptizandi, ſi in fide
S. Trinitatis ſint baptizati, ſed tantum
per manus impoſitionem reconciliandi
33.44.49.125.128. Reconciliatio hæc
tantũ poteſt fieri ab Epiſcopis.33. Nul-
la ratione cum hæreticis, aliiſq; erran-
tibus communicandum.47.70.71.72.
Leo I. Manichæos hæreticos inquiri cu-
rat.57. Clerici hæretici non ſunt recipi-
endi, niſi errores ſuos eiurent, & eorum
auctores damnent.58. Macarius Anti-
ochenus Patriarcha Monotheliſa in Sy-
nodo deponitur.94. Hæretici & ſchiſma-
tici, etiamſi ſanguinem pro fide fundãt,
damnati ſunt.103. Manichæos exu-
lare vult Siricius.128. Pelagius & Cale-
ſtius*

ſtius heretici damnati ab Innocentio. 129. & Gelaſio eorumq; libri combuſti. 132. 133. 134. idem damnat Petrum & Achatium ibid. Eoſdem damnat Hormiſda. 134.

Hermannus Colonienſis Archiepiſcopus. 117.

Heruli vaſtant Italiam. 141.

Hirſfeldenſe monaſterium à quibus dotatum. 116.

Homicidarum tria genera facit Clemens Papa I. pag. 5. Eorum pœnæ. 90. 91. 116. Pœna parricidarum 111. 114. Qui inciduni arbores & caſu earum forte aliquem opprimunt, homicidæ non ſunt. 113.

I

IACOBVS Apoſtolus frater Domini, ordinatus eſt à B. Petro, Iacobo & Ioanne Apoſtolis. 10.

Ieiunia 4. temporum ab omnibus ſeruari voluit Calixtus Papa. 17. 222. Ieiunium Dominica & feria quinta vetitum eſt. 35. 125. Sabbatho ieiunandum eſt. 47. 129. Carnium eſus non eſt immundus, aut illicitus. 83. Leo IV. à Quinquageſima ad Paſcha etiam laicos à carnibus abſtinere voluit. 114.

Imagines Sanctorum deiectæ à Leone Imperat. 97. Germanus Patriarcha ſede pellitur ob cultum imaginum. ibidem Gregorius Papa III. excommunicauit omnes non venerantes imagines Sanctorum. 98.

Incendiariorum pœnæ. 90. 91. 116.

Infames in iure qui ſint copiosè deſcribitur. 24.

Ioannes Papa Conſtantinopolim miſſus pronus adoratur à Iuſtino Imper. in carcere moritur. 135.

Ioannes Patriarcha Conſtantinop. arguitur, quod ſe vocaret Epiſcopum vniuerſalem. 85.

Iudas, licet fur & ſacrilegus, quicquid egit inter Apoſtolos pro dignitate commiſſa, ratum fuit. 73.

Iudicium non ferendum, niſi de rebus certis & probatis. 16. 17. 27. 34. Iudicare de occultis cordium iniquum eſt. 79. Iudicium non debet ferri niſi de præſentibus. 16. 22. 29. Iniuſtum iudicium eſt, quod metu principis extortum eſt. 17. 52. Nemo poteſt alterius parochianum iudicare. 18. In iudicio Synodali eſſe debent iudices, accuſatores, defenſores & teſtes. 21. Iudicia peregrina non ſunt toleranda 21. Iudices ſuſpectos habenti licet appellare ad Primatem. 28. Lites à Chriſtianis ortæ ab Eccleſia ſunt dirimendæ. 32. Maior à minore non poteſt iudicari. 32. Non licet vlli, nec Imperat. contra mandata diuina iudicare, nec contra Patrum decreta 32. 52. Clericorum cauſæ non poſſunt trahi ad iudicium curiæ. 36.

Iuramentum metu mortis factum non eſt obligatorium, nec ſeruandum ſi contra ſalutem Reipub. eſt factum. 117.

Iuſtinus Imperator Conſtantinopoli Papam Romanum Ioannem adorat pronus. 135.

Iuſtinianus Imp. religioſus ex ſummo amore Chriſtianæ religionis miſit fidem ſuam proprio chirographo ſcriptam ad ſedem Apoſtolicam 136. Pontificis pedes oſculatur. 158.

K

KAROLVS Magnus ab Adriano Papa I. Romam vocatur contra Deſiderium Longobard. regem, conuertit partem Saxoniæ, quæ Veſtphalia dicitur, obtulit in S. Petri templo munera, vouitq; ſi ſaluus redeat in Germaniam ſe Epiſcopatum in Oſnabrug. facturum. 101. Imperator factus eſt à Leone 3. 102. Hirſfeldenſi Eccleſiæ à Deo honorificandæ redditus attribuit, & omnes decimas Saxoniæ conſtituit ad regulæ ſeruitium. 116.

Karolomannus filius Caroli Martel primò clericus fit Romæ à Zacharia Papa, tum monachus in monte Caſſino 95. Poſt ad Aiſtulphum regem Longob. mittitur contra Stephanū Papam,

& in Gallia moritur. 99.

Karolo Moguntino Epiſcopo ſcripſit Nicolaus Papa. 113.

L

LEO 3. Papa oculis à Romanis priuatus, & lingua, diuinitùs viſum & loquelam recipit, in Germaniam abit ad Carolum Magnum, piè recipitur. Carolum Imperatorem Romæ creat. 102.

Leproſis Euchariſtia neganda non eſt, licet non poſſint conuiuæ eſſe Chriſtianorum. 87.

Liberius Vrſacium & Valentem damnauit in Synodo 48. Epiſcoporum, ob hæreſin Arianam. 127.

Linus & Cletus coadiutores, non ſucceſſores Petri Apoſtoli fuere. 2.3.119.

Longobardi à Narſete vocati in Italiam. 84. *obſedère Romam.* 85.142.

LOTHARIVS Imperator. 104.111.

Lotharii regis cum Thietberga repudium Nicolaus Papa contra ſententiã Thietgaudi Treuirenſis, & Guntharii Colon. Archiepiſcoporũ, improbauit, & quare? 112.113.

Lucius Britanniæ rex fit Chriſtianus. 16. 122.

Ludouicus Lotharii filius à Sergio Papa in regem Longob. vngitur. 104.111.112.

Luitprandus rex Longobardorum donationem alpium Cottiarum ab Ariperto rege factam Papæ Romano confirmat. 159.

Luitprandus an auctor huius hiſtoriæ Põtificum, vide præfat. Quæ eius ſcripta. poſt præfat.

M

Magos, ariolos, & aruſpices conſulentibus anathema dicitur. 97.

Mallones capillorum filiorum Imperat. Papa ſuſcipit. 152.

Manus impoſitio. Vide Confirmatio.

Marcellinus Papa metu mortis thurificauit quidem idolis, ſed mox reſipuit, martyr factus. 125.

MARIAE Virginis in cœlum aſſumptæ Octauã iuſſit celebrari Leo IV. 105.

Martyrum geſta inquiri & notari iuſſere varii Pontifices Romani. 3.19.20.123. 127.

Matrimonium legitimum habendum eſt in Eccleſia. 11. *Coniuges debent ſacerdotaliter cũ precib. & oblationib. benedici. Cõiuges noui biduo vel triduo orationi vacet caſtitatẽ cuſtodiẽtes.* ibid. *Cõſanguineorũ coniunctiones vetitæ.* 18. *puella vni deſponſata, alteri non põt nubere ſine ſacrilegio* 44. *Anglis conceſſit Gregorius I. vt poſt quartã generationẽ iungant matrimonia.* 87. *illicita connubia non deſerentes eliminandi Eccleſia.* 116. *Gregorius 2. anathema dicit, ducẽtibus preſbyteram, diaconiſſam, monachã, nurũ, conſobrinam, aut de propria cognatione, vel ſi quis viduam vel virginẽ furatus fuerit in vxorem.* 97. *Concubina præter vxorem nulli conceſſa.* 110. *Ob frigiditatem naturæ vinculum Matrimonii nõ ẽ ſoluendum, ſed viro maneat vxor, vt ſoror* 103. *ſi vero ipſa frigida non ſit, põt aliquando tranſire ad ſecundas nuptias.* ibid. *Vxor dimitti non poteſt, niſi ob fornicationẽ* 110. *Nec diuortium coniuges facere poſſunt ratione vitæ religioſæ ſuſcipiendæ, niſi mutuus ſit conſenſus, & conſentiat Epiſcopus.* 110. *adulteri ſunt, qui facto repudio alii nubunt* 51. *vxor è captiuitate rediẽs reſtituenda marito, licet alii nupſerit.* 52.62. *Parentes, qui de baptiſmo ſuſcipiũt proprios filios, non poſſunt redire ad propriũ vſum.* 89. *Viro non licet adulteram vxorem occidere.* 114.

Metropolitanus Epiſcopus nomẽ eſt dignitatis, non ordinis. 11. *Primates qui Metropolitani dicendi.* 41. *Eligitur ab omnib. ſuffraganeis ſedis metropolitanæ* 14.23. *Metropolitanus tenetur mittere Romam, vltra tres menſes ſuæ conſecrationis pro pallio obtinendo. Qui verò nõ ſe præbet conſecrandum, communione priuãdus eſt. Si verò vltra 5. menſes differat Metropolitani ſui iudicio cedere debet.* 90. *Metropolitano ſuo quiſq; debet eſſe*

bet eſſe cōtentus, & nihil in aliena prouincia pſumere. 55. Cauſas Epiſcoporū audire nō debet, niſi in aliorū prouincialiū Epiſcoporum præſentia 14. 15. 23. Damnare Epiſcopū niſi Apoſtolicæ Sedis auctoritate fretus non poteſt. 28.

MISSAE non ſunt vbiq; celebrandæ. 7. ſed tantum in ſacris locis, niſi neceſſitas ſumma aliud exigat. imò melius ē Miſſam nō dicere, quàm dicere in locis non ſacris. 80 Fieri debent ſuper Martyrum memorias 29. Et in lineo panno non ſerico. 38. 79. 126. Laico non licet tempore Miſſæ eſſe in presbyterio.

In Miſſa tot hoſtiæ ſunt conſecrandæ, quot populo ſufficiunt, ſuperfluæ autem non reſeruandæ, ſed conſumendæ ſunt à clericis. nec ſtatim ad communes cibos redeundum. 6. In conſecratione corporis Domini paſſio commemoranda. 13. Cùm Euangelium cantatur, ſacerdotes & alii non ſedeant, ſed ſtent curui. 47. 123. Nouem præfationes Miſſæ tantum receptæ. 86. Gregorius I. canoni adiecit. dieſque noſtros in tua pace diſpone. 83. 142. Sergius I. ſtatuit vt in fractione Euchariſtiæ, Agnus DEI cantetur. 96. 156. Vigilius voluit vniformitatem ſeruari in precibus Miſſæ. 84. Miſſa ab eo finienda, a quo incepta eſt. 99. Feminæ alteri miniſtrare nequeunt 68. Pax danda poſt confecta myſteria. 47.

MISSA nocte natiuitatis cantari poteſt, reliquo autem tempore ante horam tertiam non eſt facienda 14. 121. Traditio Eccleſiæ eſt, biduo ante Paſcha ſacramenta non celebrari. 48. Sollemnibus feſtis toties celebranda quoties templum hominibus repletur. 63. Cœleſtinus Papa iuſſit 150. pſalmos Dauid canî ante Miſſam. 129.

MONACHI & moniales liberos procreantes pellendi ſunt è monaſterio, & recludendi 44. Feminæ, quæ habitum religionis ſuſcepere, vel velamen non poſſunt nubere. 75. 109. ſi verò publicè nupſerint, non ſunt admittendæ ad pœnitentiam, niſi obierint, quibus ſe iunxere. 50. Monachi poſſunt ordines ſuſcipere. 45 non tamen deb. ut ideò deſerere monachatum. 49. Seruus ſine conſenſu Domini non eſt recipiendus in monaſterium. 67. Monachi vox in ſecularibus aut Eccleſiaſticis negotiis eſt mortua 36. Voluntariè ingreſſi monaſterium, non debent permitti egredi: qui autem inuiti ingreſſi ſunt, dimitti debent, quia quod non petunt, non obſeruant 109. Poſt pubertatis annos non licet egredi illis, qui pueri à parentibus in monaſterio poſiti ſunt 87. Solo habitu monachi cogendi, vt ad proprium monaſterium redeant, vel ad alienum. 109.

Moniales Virgines tantum ſunt velandæ in 8. Paſcha, Epiphania, & feſtis Apoſtolorum, excepto periculo mortis, quando velari petunt. 67. Monacha non poteſt ſacram pallam tangere, nec incenſum ponere. 121. 129. Moniales ad ſolius Epiſcopi iudicium trahi poſſunt, non ad ſeculare. 116. Raptores Virginum anathemate feriendi. 90. 116. Velamen dandum non eſt niſi virgini 60. annorum. 130.

Mons Bebius in Campania eructat cineres. 153.

Mulier velato capite debet Eccleſiam intrare 119. nulli licet pallam ſacram tangere. 129.

N

Narſes à Romanis apud Iuſtinianum Imper. accuſatus Longobardos euocat in Italiam. 84. 142.

Nicolaus Papa I. Photium Patriarcham Conſtantinop. è laico conſecratum ab excommunicato depoſuit. & Rothardū Epiſcopum Sueſſionēſ. ab Hincmaro Remenſi Archiepiſcopo depoſitū reſtituit. 115. Thietgandum Treuirenſem Archiepiſcopum, & Guntharium Colonienſem Archiepiſcopū depoſuit &

repudio Lotharii regis aſſenſiſſent. 112. 113.

Nouatus hereticus ex Africa Romam venit tempore S. Fabiani Papæ. 123.

O

Ordines non facile conferendi 52. Conferendi ſunt ordine omnes ordines 125. In quoque ordine quamdiu ſit permanendum 126. Gelaſius I. ſtatuit, cum eſſet inopia clericorum, vt intra annum omnes conferri vni poſſent. 66. Certis diebus ſunt conferendi. vt 4. Tēporibus, & medio Quadrageſima 67. Publicè in preſentia omnium conferendi. 122.

Ordines non conferendi inuitis 64. infamibus 24. ſeruis 25. 57. 67. 129. mutilis. 25. 55. 51. amentibus 25. inobedientibus 25. 55. bigamis 25. 45. 67. 51. militibus vel aduocatis. 51. 129. qui vxorem non virginem duxerē 64. litterarum ignaris & pœnitentibus 64. tranſmarinis, niſi 5. vel plura Epiſcoporum chirographa habeant 47. 128. energumenis, niſi in adoleſcentia tantum energumeni fuerint. 113.

Oſtia vrbi readificata à Gregorio 4. & Gregoriopolis dicta 104. Oſtienſis Epiſcopus vtitur pallio, & conſecrat Papam. 126.

Oſnabruga in VVeſtphalia Carolus Magnus poſt concurſam Veſtphaliam primum Epiſcopatum fundauit, approbante Hadriano Papa. 101.

P

PALLIO vtitur Oſtienſis Epiſcopus. 126. Pro eius vſu nihil eſt ſoluendum. 87. 94. licet tamen grati animi cauſa aliquid pro eo offerre. 87.

Pantheon Romæ in honorem B. Virginis & martyrum conſecratum a Bonifacio 4. ex conceſſione Phocæ Imperatoris. 83. 143.

PAPA nullus eligendus, niſi qui per omnes gradus Eccleſiaſticos aſcenderit. 52. 53. Honorius Imperator ſtatuit, vt duobus ex ambitione ad Papatum aſpirantibus neuter fiat. 54. Symmachus Papa legem tulit de non ambiendo Papatu, aut Papa priuatis conuenticulis eligendo. 74. 75. In Synodo caſſatur decretum Bonifacii 2. Papæ, de ſucceſſore in viuis à Papa eligendo. 80 136. Theodatus Gothorum rex diuinitus extinguitur, quod vi intruſiſſet quendam in Papatum. 82. Ordinatio Papæ non potuit fieri ſine iuſſione Imperatoris. 80. poſt impetratum vt electus, ſtatim conſecraretur. 95. Agatho impetrauit ab Imperatore orientis remitti, quod ſoluebatur pro ordinatione Papæ 94. Leonem 4. Romani non auſi ſunt conſecrare ſine Imperatoris auctoritate 105. Papa conſecrandus eſt ab Epiſcopo Oſtienſi 126. Pelagius, cum deeſſent Epiſcopi, ordinatus eſt a duobus Epiſcopis, & vno presbytero. 84. 141. Hieroſolymis Polichronius quidā ſe vniuerſalē Pontificem vocauit, & ideo depoſitus eſt 56. 57. Pelagius 2. arguit Ioannem patriarcham Conſtantinopol. quod ſe ſcriberet Epiſcopum vniuerſalem. 85. Bonifacius 3 à Phoca Cæſare obtinuit, vt Eccleſia Romana etiam eſſet caput Conſtantinopolitanæ, eò quod omnium Eccleſiarum primam ſe iactaret. 83.

Omnes maiores cauſæ, vel quæſtiones difficiles ad Papam, vel ſedem Apoſtolicā ſunt referendæ. 10. 31. omnium Epiſcoporum definitiua ſententia ab ea terminanda eſt. 16. Oportet omnes ſequi, quod Romana Eccleſia cuſtodit. 47. Papa poteſt retractare per ſe, vel Vicarium iudicium comprouincialium Epiſcoporum. 26. 32. Præſul ſummus à nemine iudicandus. 35. Agapetus Papa Anthimum patriarcham Conſtantinop. hereſis conuicit & depoſuit. 81. 137. Siluerius Papa in exilio, Vigilium Papam ſibi viuenti ſubſtitutum depoſuit 82. Leo 4. Anaſtaſium Cardinalem depoſuit, quod ad propriam paræciam redire nollet 110. Nicolaus Papa Ioannem Rauennatem Archiepiſcopū excommunicauit. 112

Papa

Papa Agapetus à Theodato rege Gothorũ Ariano miſſus eſt Conſtantinopolim. 81.136. Belliſarius Siluerium Papam iuſſu Theodora Imperatricis, quod nollet Anthimum hereticum reſtituere, monachum fecit, qui in exilio martyr obiit. 82.138. Eadem Theodora Vigilium Papam eadem de cauſa capi iubet. Is Conſtantinopolim abductus colaphis caditur, fune per vias raptatur, exilio ſocii multantur. 83.140. Papa obiecto aliquo crimine, aſſumpto Euangelio & cruce ex ambone iurabant ſe eſſe innoxios. 74.84.128.141.

Papa Ludouicum Imperatorem à iuramento Beneuentano Duci facto abſoluit. 117. Gregorius I. vetuit ad ſecreta cubiculi Papa adhiberi laicos pueros, ſed clericos vel monachos, vt haberet vitæ teſtes 87. Decreuit vt feretrum defuncti Papa nullo velamine tegatur. 87. Leo 4. vrbem Leonianam auxilio Lotharii Imperat. condidit. & conditam aqua luſtrali aſperſit. 105.106. Iuſtinus Auguſtus pronus adorat Ioannem Papam Conſtantinopolim venientem. 135. Spatharius Olympii exarchi volẽs tempore communionis occidere Papam Martinum, excæcatur. 147.

Parochia Romæ presbyteris data. 27. alter alterius parochiam non poteſt inuadere. 52.

Paſcha Dominico die celebrandum. 15. 16.121.122.

Patrum veterum libri qui legitimi & apocryphi. 69.70.

Perſecutio ſub Diocletiano tanta fuit, vt intra 30. dies, 17. millia hominũ martyres facti ſint. 31.125.

Peſtis tempore fugere fatuum, cum nondũ hominem attigit. 87.

PETRVS Apoſtolus Princeps Apoſtolorum pag 1.119. Martyr cum S. Paulo. 2. epiſtolas fecit 1. Et Euangeliũ Marci. 2. Etſi par ſit electio Apoſtolorũ, Petrus tamen ceteris præeminet. 34. Ordinauit tres Epiſcopos, Linum, Cletum & Clementem ex quibus Linus & Cletus omne miniſteriũ ſacerdotale præſentes exhibuere, dum ipſe Petrus orationi & prædicationi vacaret. Clementi autem commiſit cathedram. 119.

Pœnitentiam agens debet ſibi iraſci, & quodammodo indignari ꝓ turpiter actis 7. Cõfeſſio ſecreta ſufficit pœnitẽtiã agentibus 63. Recidiui poſt pœnitentiam arcentur a communione. 44. Clericus ob crimina agens pœnitentiam ab officio remouendus. 52. Pœnitentia nulli neganda in fine vitæ. 55. etiamſi voce deſtituatur vt confiteri nequeat. 63.

Pluuia combuſti hordei, tritici, leguminũ in Campania. 160.

Populus docendus, non ſequendus. 55.

Poteſtas eſt duplex, Spiritualis Pontificũ, & temporalis regum, quib. regitur mũdus. ſed illa huic præferenda. 72.

Preſbyter. V. Sacerdos.

Prouincia in canonibus quot ciuitates requirat. 86.

Pſalmos diu noctuq; cani per Eccleſias omnes ſtatuit Damaſus. 128.

Pupilli & viduæ ſub tutela Epiſcoporum ſunt, & ad ſæcularia iudicia trahi nequeunt. 116.

Pyrrhus patriarcha Conſtantinop. in hæreſin relapſus anathemate percutitur à Papa Rom. cum Paulo patriarcha item Conſtant. 146.

Q

Quadrageſimæ ieiuniũ Theleſphorus Papa imperat 14.121. Gregorius 2. ſtatuit vt in Quadrageſima feria 5. ieiunaretur & Miſſa fieret, quod ante non fiebat. 97.160.

R

Ratechiſus rex Longobardorum cum vxore & filiis detonſus eſt à Papa Zacharia, & monachico habitu indutus. 98.

Rauenna Eccleſia ante Acephala Romanæ ſe ſubiecit. 94. 149.152.

Romanorum Zelus in hæreticos. 159.148.

S

SACERDOS. ſicut & leuita, coram multis eſt

tis eſt ordinandus. 17. nullus ſacerdos fieri poteſt, niſi Eccleſiæ, aut monaſterio deputetur 107. Serui non poſſunt fieri ſacerdotes, niſi Dominis conſentientib. 57. Ordo eorum duplex, Epiſcoporum, & preſbyterorũ. 10. ſi aliter ſoluat aut liget, q̃ oportet, irritũ eſt in cœlis 3. nihil agere debet ſine licentia Epiſcopi. 5.7.

Sacerdoti nulli licet ignorare canones. 55. ſtudere debet ſcripturæ ſacræ & populum monere. 107. pudicitiam ſeruare in ſe & ſubditis 4. liberos gignentes priuādi ſacerdotii honore 51. 113. Fornicarii ſacerdotes à Zacharia Papa è Germania iubentur expelli. 99. Si cum fœmina fabulentur, alioue modo conuerſentur, iudicandi ſunt poſt tertiam admonitionem. 107. Omnes debent habere aduocatum bonæ famæ. 108. Vti veſte longa. 98.

Sacerdos paſtor vel doctor Eccleſiæ ſi in fide erret eſt corrigendus, ſed pro reprobis moribus tolerandus. 11. 21. 22. 33. Sacr. legus eſt, qui ſacerdotes DEI perſequitur. 15. Apud ſeculares eorum negotia non iudicanda 4. Non ſunt accuſandi à laicis, hæreticis, inimicis. 19. nec ab iis, qui ſacerdotes fieri non poſſunt, nec à non ſacerdotibus. 21. Accuſandi ſunt a tribus teſtibus. 27. Si peccatum committant depoſitione dignũ in bene prouiſo loco ponendi ſunt, vbi peccata lugeant. 107.

Sacramenta tribus ſunt commiſſa, ſacerdoti, diacono & ſubdiacono. 5. Extremæ vnctionis ſacramentum indicat B. Iacobus c. 5. quæ nõ eſt danda pœnitentiam publicam agentibus. 40.

Saracenorum trecenta ſexaginta quinq; millia cæſa in Francia ſub Gregorio 2. Papa. 97 160. Obſident biennio Conſtãtinopolim fruſtra. 161.

Saltationes Dominico die vetitæ. 109.

Saxoniæ Reges duo Romam voti cauſa veniunt. 158.

Scripturæ ſacræ intelligentia ab eo accipienda qui eam a maioribus ſecundum traditam ſibi veritatem ſeruat. 8. Scriptura libri Canonici & apocryphi qui. 68. 69.

Scholæ ſint, in qua artes liberales, ac minimum ſacræ literæ, & Eccleſiaſtici officii inſtitutio tradantur. 109.

Schiſma in electione Pontif. 128. 129. 132. 135. 153. 154.

Simonia vetita lege Glycerii Imperatoris. 65. Gelaſius I. ſtatuit pretium non exigendum ex baptiſmo vel confirmatione. 66. Ordines vel beneficia ſimoniacè non ſunt conferenda. 77. 106. 141. Qui ſacros ordines pecunia diſtrahunt hæretici ſunt. 103. Ob ſimoniacorũ frequẽtiã irruptione Saracenorũ mũdus punitus 105. Simoniaci sũt puniẽdi 68.

Superbia ſemper ſibi, nõ aliis ruinã facit. 73.

T

Teſtes cõtra clericũ quales ẽe debeãt 36. 40

Teſtamentum ſecundum Principis iuſſione debere valere ſtatuit Bonifacius 5. 89. 144.

Theodoricus Gothorum rex Arianus miſit Ioannem Papam Conſtantinopolim. Italiæ excidium minatur niſi Eccleſiæ Arianis reddantur Conſtantinopoli. Symmachum & Boëtium necauit, itemq; Papam Ioannem. Ipſe fulmine periit. 79. 134. 135.

Theotgaudus Epiſcopus Treuirenſis, primas Belgicæ prouinciæ deponitur multis de cauſis. 112. 113.

Totila rex Gothorum obſidet Romam, a Narſete occiditur. 140.

V

Vaſa ſacra non ſunt tangenda, niſi ab hominibus ſacris. 13. 120. pallæ ſacræ nec à monialibus tangi poſſunt. 15.

Veſtes ſacræ non ſunt vſurpandæ, niſi in Eccleſiaſticis officiis. 25. 124.

Vitigis rex Gothorum anno integro Romã obſidet, ſed fugere cogitur Rauennã 138. capitur a Beliſario, ab Imperatore in Perſiam mittitur. 139.

Vigilius Papa Conſtantinopoli honorificè excipitur, & mox cũ Anthemiũ patriarcham hæreticũ reſtituere nollet peſſimè tractatur. 139. 140.

Laus DEO Opt. Max. Beatiſsimæ Virgini Mariæ, omnibuſque Sanctis ſemper.

F I N I S.

BW
149

Vita Nova
di M. Silluti
Latina-
1976